STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 6895
25 februari 2026

Advies Raad van State inzake het voorstel van wet tot Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet primair onderwijs BES, de Wet op de expertisecentra, de Wet voortgezet onderwijs 2020, de Wet medezeggenschap op scholen, de Wet educatie en beroepsonderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs BES, de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek en de Wet op het onderwijstoezicht in verband met de versterking van het veiligheidsbeleid op scholen (Wet vrij en veilig onderwijs)

Nader Rapport

Den Haag, 20 juni 2025
WJZ/51662895 (ID 13004)
DIRECTIE WETGEVING EN JURIDISCHE ZAKEN

Aan de Koning

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 3 december 2024 nr. 2024002806, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen.
Dit advies, gedateerd 26 maart 2025, nr. W05.24.00331/I, bied ik U hierbij aan.

De tekst van het advies treft u hieronder aan, voorzien van mijn reactie.

Bij Kabinetsmissive van 3 december 2024, no. 2024002806, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet houdende wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet primair onderwijs BES, de Wet op de expertisecentra, de Wet voortgezet onderwijs 2020, de Wet medezeggenschap op scholen, de Wet educatie en beroepsonderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs BES en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in verband met de versterking van het veiligheidsbeleid op scholen (Wet vrij en veilig onderwijs), met memorie van toelichting.

De regering beoogt de veiligheid op scholen verder te versterken. Daartoe voorziet dit wetsvoorstel (onder meer) in uitbreiding van de veiligheidsmonitor tot alle leerlingen en het onderwijspersoneel, een uitbreiding van de meld- overleg- en aangifteplicht seksuele misdrijven, een registratie- en meldplicht voor veiligheidsincidenten, een verplichtstelling van vertrouwenspersonen, een herziening van het klachtenstelsel en een jaarlijkse evaluatieplicht van het veiligheidsbeleid.

De Afdeling advisering van de Raad van State merkt op dat het versterken van veiligheid op school niet kan zonder aandacht voor de veilige schoolcultuur. Zij constateert dat niet toereikend wordt toegelicht hoe de voorgestelde maatregelen effectief bijdragen aan een veilige schoolcultuur. Door de focus van het voorstel op administreren, monitoren, melden en controleren, kunnen de voorgestelde maatregelen bovendien averechtse effecten hebben. Doordat de nadruk komt te liggen op het voldoen aan de procedurevoorschriften bestaat het risico dat er minder ruimte, tijd en aandacht is voor het open gesprek.

Bovendien is niet dragend gemotiveerd waarom de voorgestelde maatregelen proportioneel zijn in het licht van de vrijheid van inrichting en opwegen tegen de lasten voor scholen en onderwijspersoneel. De Afdeling adviseert alsnog per maatregel in een dragende motivering te voorzien.

Daarnaast maakt de Afdeling opmerkingen over de verhouding tot de Arbeidsomstandighedenwet. De Afdeling merkt op dat wettelijke verplichtingen die primair gaan over de veiligheid van het personeel zich beter lenen voor (of al bestaan in) Arbowetgeving dan voor onderwijswetgeving. Door dit onderdeel nu eveneens te brengen onder de onderwijswetgeving maakt het voorstel de toezichtspraktijk onnodig complex en ontstaan er dubbele (toezichts-)lasten voor scholen. Zij adviseert daarom de veiligheidsmonitor voor onderwijspersoneel te heroverwegen en de meldingen van ernstige veilig-

heidsincidenten over personeelsleden te schrappen. Ook adviseert zij dubbele wetgeving te voorkomen over vertrouwenspersonen en klachtregelingen en in de toelichting hieraan aandacht te besteden.

Verder maakt de Afdeling opmerkingen over de verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens. Ten slotte adviseert de Afdeling de uitbreiding van de aangifteplicht tot meerderjarigen dragend te motiveren in het licht van de autonomie van meerderjarige slachtoffers.

In verband daarmee dient het wetsvoorstel nader te worden overwogen.

1. Achtergrond, context en inhoud van het voorstel

a. Achtergrond en context

Aan sociale veiligheid wordt groot belang gehecht, niet alleen in het politieke debat maar in vrijwel alle geledingen van de samenleving. Dit belang wordt bijvoorbeeld benadrukt door de benoeming in 2022 van de 'Regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld' (hierna: regeringscommissaris). Ook op scholen is er steeds meer aandacht voor sociale veiligheid. Scholen voelen zich bij uitstek verantwoordelijk voor een veilige leeromgeving waarin leerlingen kunnen leren en zich ontwikkelingen. Volgens de regering is de kern van een veilige leeromgeving de schoolcultuur. Die cultuur ontstaat door daar als bestuur, personeel, leerlingen en ouders samen op school elke dag mee bezig te zijn.[1]

Scholen worden over het algemeen als veilig ervaren. Tussen 2014 en 2021 schommelde het percentage leerlingen en personeel in het primair en het voortgezet onderwijs dat zich veilig voelt rond de 95–99%.[2] De meest recente Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022 geeft een overeenkomstig beeld, maar laat een (zeer) lichte daling zien van het veiligheidsgevoel. Uit deze monitor blijkt dat veruit de meeste scholen het veiligheidsbeleid op orde hebben. De meeste leerlingen en personeelsleden in het funderend onderwijs voelen zich (heel) veilig op school: 97% van de leerlingen en 95–96% van de personeelsleden voelt zich veilig.[3]

De monitor legt echter ook zorgelijke ontwikkelingen bloot. Er zijn specifieke groepen leerlingen die zich minder veilig voelen. Met name LHBT-leerlingen zijn vaker slachtoffer van pesten en geweld op school en voelen zich vaker onveilig.[4] Ook leerlingen met een migratieachtergrond voelen zich minder veilig en in het voorgezet onderwijs is de veiligheidsbeleving van meisjes lager dan die van jongens.[5]

Daarnaast registreerden de vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs in het schooljaar 2023–2024 in totaal 2.317 nieuwe dossiers. Dit is een stijging ten opzichte van de voorgaande jaren. Vooral het aantal dossiers dat gaat over vormen van psychisch en fysiek geweld neemt al jaren toe. Ook laten de cijfers van de Inspectie van het Onderwijs een toename zien in de ernst van het geweld op scholen.[6] Uit deze cijfers blijkt (onder meer) dat ontwikkelingen in samenleving ook gevolgen hebben voor het schoolklimaat. Sociale veiligheid is voor scholen daarom een blijvend aandachtspunt.

Sinds 2015 is de verantwoordelijkheid die scholen in het funderend onderwijs dragen voor veiligheid expliciet in de wet verankerd. Scholen hebben een zorgplicht die inhoudt dat zij in ieder geval een veiligheidsbeleid voeren, de veiligheidsbeleving van leerlingen monitoren en zorgen voor een coördinator en aanspreekpunt voor pesten.

De evaluatie van deze zorgplicht laat zien dat de wet heeft geholpen om veiligheid op alle scholen op de agenda te krijgen. Tegelijkertijd wordt de wet niet gezien als doorslaggevend voor een veiliger schoolklimaat. Uit de evaluatie volgt dat een goed veiligheidsbeleid start met een goed gesprek over ervaren agressie en ongewenst gedrag en het gezamenlijk vaststellen van de normen. Meer dan een wettelijke verandering, is er juist behoefte aan een cultuuromslag. Dat betekent (onder meer) dat op scholen een intrinsieke motivatie moet zijn om met veiligheid aan de slag te gaan en dat dit moet

---

1 Kamerstukken II 2021/22, 29 240, nr. 122.
2 Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022, bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133, p. 8. Zie ook Landelijke Veiligheidsmonitor 2020–2021, bijlagen bij Kamerstukken II 2021/22, 31 293, nr. 611, p. 10 en p. 12. Hierin wordt de veiligheidsbeleving van leerlingen weergegeven als (heel) onveilig, niet onveilig/niet veilig en (heel) veilig en de veiligheidsbeleving van personeel als goed, voldoende, niet goed/niet slecht, onvoldoende of slecht.
3 Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022, bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133, p. 8.
4 Idem, p. 4.
5 Idem, p. 3.
6 Overzicht dossiers vertrouwensinspecteurs in het onderwijs, bijlage bij Kamerstukken II 2024/25, 29 240, nr. 173, p. 5–6.

worden gedragen door alle betrokkenen op scholen.[7]

Deze ontwikkelingen spelen zich af tegen een achtergrond waarin er al veel wordt verwacht van scholen. Scholen en onderwijspersoneel hebben te maken met een toenemend aantal taken en verwachtingen.[8] *Zo blijkt uit het interdepartementale beleidsonderzoek 'Koersen op kwaliteit en kansengelijkheid' dat de overheid en de politiek het onderwijsveld overladen met beleidsmaatregelen en initiatieven, waardoor er sturingsoverload ontstaat.*[9]

Ondertussen staat de kwaliteit van het onderwijs onder druk.[10] *Het gaat niet goed met de basisvaardigheden van leerlingen. De personeelstekorten in het onderwijs zijn bovendien groot en zullen naar verwachting op termijn niet afnemen. Kortom, scholen en onderwijspersoneel zijn overbelast. Daarnaast wil de regering volgens haar regeerprogramma de regeldruk en administratieve lasten in het onderwijs fors verlagen.*[11]

b. Inhoud van het wetsvoorstel

Het wetsvoorstel voorziet in een nadere invulling van de zorgplicht veiligheid op school, met maatregelen die het veiligheidsbeleid moeten versterken om de veiligheid op scholen te verbeteren. Het voorstel regelt hiertoe (onder meer) de volgende maatregelen, die vooral gericht zijn op het administreren, monitoren, melden en controleren in het kader van het veiligheidsbeleid.

Allereerst breidt het voorstel de veiligheidsmonitor (vragenlijst over de veiligheidsbeleving), die nu verplicht afgenomen wordt onder een representatief deel van de leerlingen, uit naar alle leerlingen en naar het onderwijspersoneel. Dit moet zorgen voor een integraal beeld van de veiligheidsbeleving op school. De verplichting op grond van de Arbowetgeving om zicht te houden op de veiligheidsbeleving van personeel levert volgens de regering niet voldoende informatie op.[12]

Ten tweede introduceert het wetsvoorstel op scholen een registratie- en meldplicht voor veiligheidsincidenten. Hiermee moeten scholen beter zicht krijgen op incidenten die plaatsvinden en hier lering uit trekken. Scholen moeten veiligheidsincidenten registreren, ernstige veiligheidsincidenten onverwijld melden bij de Inspectie van het Onderwijs en de incidentenregistratie betrekken bij de evaluatie van het veiligheidsbeleid.

Ten derde voorziet het voorstel in de jaarlijkse evaluatieverplichting voor scholen van het veiligheidsbeleid, omdat scholen dit volgens de regering onvoldoende doen.[13] *Bij deze evaluatie moeten de veiligheidsmonitoren voor leerlingen en onderwijspersoneel, de incidentenregistratie en de jaarlijkse rapportage van de vertrouwenspersonen worden betrokken.*

Ten vierde breidt het wetsvoorstel de huidige meld-, overleg- en aangifteplicht seksuele misdrijven uit naar meerderjarigen en situaties waarin sprake is van mogelijke seksuele intimidatie. Met deze laatstgenoemde uitbreiding beoogt de regering dat scholen altijd in samenspraak met de vertrouwensinspecteur de afweging maken of sprake is van een seksueel misdrijf.[14]

Ten vijfde verplicht het voorstel scholen om een interne en een externe vertrouwenspersoon aan te stellen. Zowel de interne als de externe vertrouwenspersonen hebben tot taak om leerlingen en personeelsleden op te vangen, te begeleiden en te adviseren. Daarnaast staat de vertrouwenspersoon ouders, leerlingen of personeelsleden bij in de afhandeling van een klacht.[15]

Tot slot verplicht het wetsvoorstel scholen ertoe, naast het inrichten van een interne klachtenprocedure, om zich aan te sluiten bij een landelijke klachtencommissie.[16]

2. Proportionaliteit en effectiviteit

Volgens de regering ligt de basis voor de aanpak van onveiligheid in een schoolcultuur waarin men

---

7 Bijlage bij Kamerstukken II 2021/22, 29 240, nr. 122.
8 Onderwijsraad, Advies 'Tijd voor focus' (25 maart 2021), bijlage bij Kamerstukken II 2020/21, 35 570 VIII, nr. 254, p. 20.
9 IBO Koersen op kwaliteit en kansengelijkheid, bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 31 293, nr. 669. Zie ook Kamerstukken II 2023/24, 31 293, nr. 727, p. 4.
10 Staat van het Onderwijs 2024, bijlage bij Kamerstukken II 2023/24, 36 410 VIII, nr. 125, p. 5.
11 Regeerprogramma kabinet-Schoof, hoofdstuk 6b. Onderwijs, p 77.
12 Memorie van toelichting, paragraaf 2.2. 'Probleemanalyse'.
13 Memorie van toelichting, paragraaf 7.2. 'Probleemanalyse'.
14 Memorie van toelichting, paragraaf 4.3. 'Kern van het voorstel'.
15 Memorie van toelichting, paragraaf 5.2. 'Probleemanalyse'.
16 Memorie van toelichting, paragraaf 6.2. 'Probleemanalyse'.

open kan praten over wat gewenst is en wat niet, en waar grenzen liggen.[17] Hoewel scholen over het algemeen als veilig worden ervaren, is het komen tot een veilige schoolcultuur en die onderhouden niet eenvoudig. Het vereist een aanpak waarbij (onderling) vertrouwen en het voorleven van gewenst gedrag centraal staan. De regeringscommissaris merkt (in algemene zin) op dat het op de eerste plaats nodig is dat er een open gesprek plaatsvindt over gedeelde normen en waarden, waarin gedrag dat leidt tot onveiligheid bespreekbaar is. Dit volgt ook uit de evaluatie van de zorgplicht veiligheid op school. Vervolgens moet worden nagedacht over de benodigde organisatiestructuur. Tot slot moet worden gekomen tot concrete maatregelen.[18]

a. Veilige schoolcultuur

Met dit wetsvoorstel stelt de regering maatregelen voor die hoofdzakelijk zien op de administratieve verplichtingen en de te volgen procedures in het kader van het veiligheidsbeleid dat scholen moeten voeren. De Afdeling merkt op dat niet duidelijk is op grond waarvan de regering verwacht dat de voorgestelde maatregelen concreet zullen bijdragen aan het komen tot en onderhouden van een veilige schoolcultuur. Een veilige schoolcultuur is niet per definitie gebaat bij een verdere stapeling van procedures en administratieve wettelijke verplichtingen in het kader van het veiligheidsbeleid op scholen.[19] Ook de evaluatie van de Wet veiligheid op scholen bevestigt dat het op orde hebben van het veiligheidsbeleid op zichzelf geen garantie is voor een veilige schoolcultuur en -omgeving.[20]

Door de focus van het voorstel op administreren, monitoren, melden en controleren, kunnen de voorgestelde maatregelen bovendien averechtse effecten hebben. Doordat de nadruk komt te liggen op het voldoen aan de procedurevoorschriften bestaat het risico dat er minder ruimte, tijd en aandacht is voor het open gesprek. Juist dat open gesprek is voortdurend nodig voor een veilige schoolcultuur om ongewenst gedrag bespreekbaar te maken en houden, en de gedeelde normen en waarden zo nodig te (her)bevestigen. Ook is in de internetconsultatie gewezen op het risico dat mensen bij een wettelijke meldplicht juist niet of minder snel praten of onderling het gesprek voeren, vanwege het risico van escalatie.[21]

Dit geldt in het bijzonder voor het voorstel om de meld-, overleg-, en aangifteplicht ten aanzien van seksuele misdrijven uit te breiden naar seksuele intimidatie. Het doel van de uitbreiding is ervoor te zorgen dat eerder en vaker in overleg wordt getreden met de vertrouwensinspecteurs. Volgens de toelichting geldt de meld- en overlegplicht voor alle signalen van een seksuele benadering door een met taken belast persoon richting een leerling of student.[22] Gedacht kan worden aan ongewenste aanrakingen, gebaren of opmerkingen van seksuele aard en seksueel getinte toenaderingen die online plaatsvinden.[23] Een gesprek dat een personeelslid opvangt tussen leerlingen dat kan duiden op (een vorm van) seksueel misbruik of seksuele intimidatie valt ook hieronder.[24] In de internetconsultatie is gewezen op het risico dat deze uitbreiding van de meld- en overlegplicht met vertrouwensinspecteurs het open gesprek op school belemmert. Als zelfs bij lichte signalen een verplichting bestaat tot melden en overleg, kan de neiging tot wegkijken of verkramping ontstaan die juist in de weg staat aan het doel dat de regering voor ogen heeft.

Daar komt bij dat in de toelichting geen alternatieven zijn overwogen en verschillende van de voorgestelde maatregelen op de meeste scholen al worden genomen. Vrijwel alle scholen beschikken over een incidentenregistratie.[25] Ook is op veel scholen al een vertrouwenspersoon aanwezig.[26] Daarnaast werken scholen al regelmatig op lokaal en regionaal niveau samen met gemeenten en politie in het kader van het verbeteren van de veiligheid op scholen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door de convenanten schoolveiligheid die in veel gemeenten zijn opgesteld.[27] Ook hebben interne toezichthouders in het onderwijs een rol in het veiligheidsbeleid op scholen. Zij zijn immers belast met het toezien op de naleving door het schoolbestuur van wettelijke verplichtingen, zoals de zorgplicht voor

---

17 Memorie van toelichting, paragraaf 4.3. 'Kern van het voorstel'.
18 Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld, bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 34 843, nr. 67, p. 7 e.v. Zie ook bijlage bij Kamerstukken II 2021/22, 29 240, nr. 122.
19 Vergelijk het Wetsvoorstel Incidentenregistratie (Kamerstukken II, 2010/11, 32 857, nr. 2) dat in 2011 is ingediend in de Tweede Kamer en op 11 juli 2013 is ingetrokken, onder meer omdat het voorstel tot veel extra bureaucratie zou leiden zonder dat het zou bijdragen aan een uniforme en structurele pestaanpak, die bovenal gericht is op preventie (Kamerstukken II 2012/13, 32 857, nr. 10 en bijlage bij Kamerstukken 2012/13, 29 240, nr. 52).
20 Zie ook de Staat van het Onderwijs 2024, bijlage bij Kamerstukken II 2023/24, 36 410 VIII, nr. 125, p. 69.
21 Zie ook Memorie van toelichting, paragraaf 14.1.3. 'Uitbreiding meld-, overleg- en aangifteplicht seksuele misdrijven'.
22 Memorie van toelichting, paragraaf 4.3 'Kern van het voorstel', 'Seksuele intimidatie'.
23 Memorie van toelichting, paragraaf 4.3 'Kern van het voorstel', 'Reikwijdte meld- en overlegplicht uitgebreid'.
24 Memorie van toelichting, paragraaf 4.3. 'Kern van het voorstel'.
25 Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022, bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133, p. 37.
26 Memorie van toelichting, paragraaf 5.2. 'Probleemanalyse'.
27 Zie bijvoorbeeld Convenant 'Veiligheid in en om de vo-school 2024–2026 – Gemeente Noordwijk', november 2024. Zie ook het 'Convenant Schoolveiligheid – Een leidraad om samen te werken aan een veilige school' van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid.

veiligheid.[28] De toelichting maakt niet duidelijk waarom deze bestaande instrumenten onvoldoende effectief bijdragen aan de veiligheid op scholen waardoor wetgeving aangewezen zou zijn.

De regering erkent dat voor een veilige schoolcultuur meer nodig is dan enkel het versterken van het veiligheidsbeleid op scholen door nadere voorschriften te stellen ten aanzien van dat veiligheidsbeleid. Een veilige schoolcultuur ontstaat op de school door schoolleiders, leraren en leerlingen die elke dag met elkaar werken aan een cultuur waarin iedereen zich veilig en gezien weet. Het open gesprek met elkaar voeren over normen, waarden en gedrag is daarvoor cruciaal. Daarom werkt de regering aan een brede aanpak ter bevordering van een veilige schoolcultuur. Dat doet zij door middel van kennisgedreven ondersteuning van scholen, het bieden van goede begeleiding voor leerlingen, ouders en personeel bij onveiligheid, scherp toezicht en heldere wettelijke verplichtingen ten aanzien van het veiligheidsbeleid. Dit wetsvoorstel voorziet in dat laatste. Door duidelijke wettelijke verplichtingen te stellen over de basisvoorwaarden voor een gedegen en werkend veiligheidsbeleid wordt helderheid gecreëerd voor scholen en schoolbesturen wat op dit punt minimaal van hen wordt verwacht.

De verschillende in dit wetsvoorstel opgenomen maatregelen zien op 'de basis op orde krijgen'. Het zijn voorschriften die de basis vormen voor een gedegen veiligheidsbeleid doordat gewaarborgd wordt dat er een actueel en volledig beeld is van de veiligheidsbeleving op school bij zowel het bevoegd gezag als de Inspectie van het Onderwijs (hierna: Inspectie). Ouders, leerlingen en personeelsleden die in aanraking komen met onveiligheid kunnen ondersteuning vinden bij een vertrouwenspersoon en als er toch onverhoopt iets misgaat kunnen via een gedegen klachtenprocedure lessen worden getrokken om mee te nemen naar de toekomst. Zoals de Afdeling advisering van de Raad van State (hierna: de Afdeling) opmerkt is een groot deel van deze maatregelen – gelukkig – al de dagelijkse praktijk, want een veilige schoolomgeving is een basisvoorwaarde om tot leren te kunnen komen. Veel scholen registreren bijvoorbeeld al incidenten en hebben een vertrouwenspersoon. De Afdeling wijst ten aanzien van de registratieplicht op het Wetsvoorstel incidentenregistratie dat in 2013 is ingetrokken.[29] In tegenstelling tot dit ingetrokken voorstel is de voorgestelde registratieplicht onderdeel van een breder pakket van maatregelen dat het zicht op onveiligheid vergroot en zich niet alleen richt op een interventie of juiste afhandeling, maar ook op een zorgvuldige evaluatie van het veiligheidsbeleid. In samenhang met de andere maatregelen draagt de registratie van incidenten bij aan een effectieve aanpak van onveiligheid op school, zonder onnodige bureaucratisering. De Afdeling wijst ook op andere manieren waarop scholen al werken aan het verbeteren van de veiligheid. Bijvoorbeeld via de convenanten schoolveiligheid en de rol van interne toezichthouders, die belast zijn met het toezien dat het schoolbestuur haar zorgplicht voor veiligheid uitvoert. De regering acht de in dit wetsvoorstel opgenomen maatregelen de basisnorm voor elke school in Nederland. Zij vindt het dan ook noodzakelijk dat alle scholen de gestelde maatregelen uitvoeren. Daarbij juicht de regering uiteraard toe dat er ook op andere manieren aan veiligheid gewerkt wordt. De voorgestelde maatregelen vormen echter de basis voor een gedegen veiligheidsbeleid op school.

Om ervoor te zorgen dat deze maatregelen optimaal leiden tot een verbetering van het veiligheidsklimaat op de school en in de klas krijgen scholen ondersteuning bij de implementatie van dit wetsvoorstel. In dit kader wordt bijvoorbeeld een nieuwe tool ontwikkeld om seksuele intimidatie te herkennen, te bespreken en een pedagogisch adequate reactie te geven. Ook komt er een gratis e-learning voor vertrouwenspersonen en komt er een profielschets voor veiligheidscoördinatoren. Via een digitale tool kunnen scholen hun veiligheidsbeleid opstellen en regelmatig evalueren.[30] Met deze ondersteuning beoogt de regering een veilige en open schoolcultuur te stimuleren, waarin signalen van onveiligheid worden herkend, besproken en pedagogisch adequaat worden behandeld.

Verder heeft de regering naar aanleiding van het advies van de Afdeling in paragraaf 2.4, 3.4, 4.4, 5.4 en 6.4 van de memorie van toelichting de proportionaliteit van iedere maatregel nader onderbouwd. In deze paragrafen wordt uitgelegd waarom de verschillende maatregelen noodzakelijk zijn voor de veiligheid op school en welke andere alternatieven er zijn overwogen.

De Afdeling merkt daarnaast op dat de verschillende in het wetsvoorstel voorgestelde maatregelen onbedoeld een averechts effect kunnen sorteren doordat zij zouden kunnen leiden tot verkramping. De Afdeling signaleert dit in het bijzonder ten aanzien van de uitbreiding van de meld- en overlegplicht seksuele misdrijven naar seksuele intimidatie. Zij waarschuwt voor een negatief effect op de veilige schoolcultuur en de ruimte voor een open gesprek over grenzen en ongewenst gedrag. De regering acht de uitbreiding van de meld- en overlegplicht noodzakelijk om een adequate reactie op incidenten

[28] Zie bijvoorbeeld artikel 17c jo. artikel 4c Wet op het primair onderwijs.
[29] *Kamerstukken II* 2012/13, 32 857, nr. 10.
[30] Deze ondersteuning wordt geboden door Stichting School & Veiligheid. Stichting School & Veiligheid ontvangt een instellingssubsidie van OCW om scholen te ondersteunen bij de uitvoering van hun wettelijke zorgplicht voor de veiligheid op school.

van seksuele intimidatie of seksuele misdrijven te borgen. Deze uitbreiding staat echter niet op zichzelf. De regering zet met een breed nationaal actieprogramma in op het tegengaan van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld in de samenleving.[31] Het actieprogramma heeft de afgelopen jaren inzicht geboden in de verschillende maatregelen op dit gebied en deze, onder andere voor het onderwijs, samengebracht. Ook na het eind van het actieprogramma in 2026 worden deze acties voortgezet. Daarbij wordt naast de wettelijke uitbreiding van de meld- en overlegplicht, ook onder andere, in samenwerking met de alliantie seksueel grensoverschrijdend gedrag,[32] gekeken naar de ondersteuning voor scholen om seksueel grensoverschrijdend gedrag te herkennen en een seksueel integer klimaat te bevorderen. Ook wordt gewerkt aan een wetsvoorstel om continue VOG-screening in het funderend onderwijs mogelijk te maken.[33] Deze maatregelen hebben tot doel om op school beter zicht te krijgen op seksueel grensoverschrijdend gedrag, het gesprek hierover te stimuleren, duidelijke grenzen te stellen en een zorgvuldige afhandeling te borgen. De regering is daarbij van mening dat van onderwijspersoneel, als professionals die werken met leerlingen en studenten in een afhankelijkheidssituatie, verwacht mag worden dat zij, wanneer zij kennis hebben van een dergelijk incident, daarvan altijd melding maken. Signalen van seksuele intimidatie en seksueel misbruik dienen zorgvuldig en daadkrachtig te worden afgehandeld. Het is daartoe van het grootste belang dat leerkrachten, schoolleiders en schoolbesturen hun verantwoordelijkheid nemen en niet wegkijken. Het is de taak van schoolleiders en schoolbesturen om zorg te dragen voor een omgeving waarbinnen leerkrachten een dergelijke melding ook veilig kúnnen doen. Scholen zullen hiervoor bij de implementatie van dit wetsvoorstel worden ondersteund. Ingezet wordt daarbij op het stimuleren van het open gesprek over grensoverschrijdend gedrag, zodat binnen de school gezamenlijk tot gedragen gedragsnormen kan worden gekomen. Dit is toegelicht in paragraaf 11.2.2 van de memorie van toelichting.
De regering is ervan overtuigd dat de maatregelen in het wetsvoorstel – gezamenlijk met de geboden ondersteuning bij de implementatie – op elke school succesvol kunnen bijdragen aan een veilige schoolomgeving.

b. Vrijheid van inrichting

Verder merkt de Afdeling op dat de voorgestelde maatregelen de vrijheid van alle scholen beperkt om het onderwijs naar eigen inzicht te regelen en om de organisatie en het beleid van de school zelf te bepalen (vrijheid van inrichting en de organisatorische autonomie).[34] Deze vrijheid bestaat ook als de godsdienstige of levensbeschouwelijke richting niet in het geding is.[35] De vrijheid van inrichting en de organisatorische autonomie betreft ook de ruimte voor scholen om een eigen invulling te geven aan het beleid inzake de organisatie van de school.[36] Hieronder valt ook de inrichting van het veiligheidsbeleid van scholen. Dit geeft het schoolbestuur de nodige ruimte om het beleid te kunnen toespitsen op de specifieke situatie van de school. Indien de wetgever de vrijheid van scholen om de organisatie en beleid van de school zelf te bepalen wil beperken, dient de proportionaliteit daarvan dragend te worden gemotiveerd.

In het bijzonder is de beperking van de vrijheid van inrichting aan de orde bij de verplichting voor scholen om zich aan te sluiten bij een landelijke klachtencommissie, die een bindend oordeel kan geven, tenzij dringende redenen noodzaken tot afwijking. Dat volgens de regering rekening is gehouden met de vrijheid van inrichting door het mogelijk te maken om verschillende landelijke klachtencommissies aan te wijzen en het oordeel niet volledig bindend te maken, doet er niet aan af dat er sprake is van een beperking.[37] Daar komt bij dat 94% van de scholen al vrijwillig is aangesloten bij één van de twee landelijke klachtencommissies.[38] De Afdeling merkt op dat de toelichting onvoldoende aandacht besteedt aan de proportionaliteit van een in de wet verankerde beperking.

Zoals de Afdeling terecht constateert beperkt het wetsvoorstel de grondwettelijk beschermde vrijheid van onderwijs van scholen. De vrijheid van onderwijs is geen absoluut recht. De wetgever kan eisen stellen om de deugdelijkheid van het onderwijs te waarborgen. De met dit wetsvoorstel voorgestelde voorschriften aan het onderwijs versterken het veiligheidsbeleid van scholen met als uiteindelijk doel het waarborgen van een veilige schoolomgeving. Een veilige schoolomgeving is een noodzakelijke

[31] *Kamerstukken II* 2024/25, 34 843, nr. 120.
[32] Bestaande uit: de PO-Raad, de VO-raad, de MBO Raad, Stichting School & Veiligheid, de vertrouwensinspecteurs, de regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld en OCW.
[33] Kamerstukken II, 2024/25, 31 293, nr. 762.
[34] Artikel 23, zesde lid, van de Grondwet.
[35] B.P. Vermeulen, *Constitutioneel onderwijsrecht*, Den Haag: Elsevier, 1999, p. 63 e.v. P.J.J. Zoontjens, *Onderwijsrecht. Eenheid in verscheidenheid*, tweede druk, Den Haag: Boom juridisch, 2023, p. 49 e.v. Zie verder het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 16 december 2008 over het Besluit vernieuwde kerndoelen WPO en de invoering van de canon in de kerndoelen, (W05.08.0440), Bijvoegsel Stcrt. nr. 104, punt 3.
[36] Zie bijvoorbeeld Onderwijsraad, *Vaste grond onder de voeten. Een verkenning inzake artikel 23 Grondwet*, 2002, p. 78–81.
[37] Memorie van toelichting, paragraaf 14.1.5 'Klachtenstelsel'.
[38] Memorie van toelichting, paragraaf 6.2. 'Probleemanalyse'.

voorwaarde voor leerlingen om tot leren te kunnen komen en staat daarmee aan de basis van de kwaliteit van het onderwijs. Gezien het belang van de veiligheid op school voor de kwaliteit van het onderwijs acht de regering de gekozen maatregelen, die in de kern met name zien op de organisatorische inrichting van de school, gerechtvaardigd. De proportionaliteit van de verschillende maatregelen in het licht van de vrijheid van onderwijs is naar aanleiding van het advies van de Afdeling per maatregel nader toegelicht in paragraaf 8 van de memorie van toelichting *(nieuw)*.

De Afdeling merkt op dat de beperking van de vrijheid van inrichting in het bijzonder aan de orde is bij de introductie van de verplichting voor scholen om zich aan te sluiten bij een landelijke klachtencommissie. Zeker in samenhang met de verplichting aan het bevoegd gezag om opvolging te geven aan het oordeel en de aanbevelingen van de klachtencommissie, tenzij dringende redenen noodzaken tot afwijking. De regering acht een zorgvuldige en deskundige klachtbehandeling van grote waarde. Een gedegen klachtenprocedure waarborgt dat ouders, leerlingen en personeelsleden gehoord worden en dat scholen – waar nodig – lessen kunnen trekken uit het verleden. Daartoe is het van belang dat de klachtafhandeling professioneel en onafhankelijk plaatsvindt en dat aan de uitkomst van de klachtbehandeling enige mate van gewicht toekomt. Het wetsvoorstel voorziet daarin door scholen te verplichten aan te sluiten bij een landelijke klachtencommissie. Uit onderzoek van Regioplan blijkt namelijk dat de kwaliteit van de landelijke klachtencommissies duidelijk hoger ligt dan die van de interne en regionale klachtencommissies. De interne en regionale klachtencommissies doen minder aan bijscholing en hebben minder mogelijkheden om de uniformiteit van hun uitspraken te bewaken.[39] Om de vrijheid van onderwijs te waarborgen zijn daarbij enkele mitigerende maatregelen genomen. Zo is ervoor gekozen om niet één landelijke klachtencommissie in te stellen, maar het mogelijk te maken dat meerdere klachtencommissies worden aangewezen. De regering is voornemens in elk geval Stichting Onderwijsgeschillen en Geschillencommissies Bijzonder onderwijs aan te wijzen om elk een landelijke klachtencommissie in stand te houden. Het wetsvoorstel laat ruimte om in de toekomst nog meer rechtspersonen aan te wijzen een landelijke klachtencommissie in stand te houden. Daarnaast wordt met de bepaling dat het bevoegd gezag in voorkomende gevallen kan afwijken van het oordeel en de aanbevelingen, indien daartoe dringende redenen bestaan, gewaarborgd dat de uiteindelijke afweging over de opvolging bij het bevoegd gezag blijft berusten. Gezien het belang van een gedegen klachtenprocedure acht de regering de beperking van de vrijheid van de organisatorische inrichting gerechtvaardigd. De overheid komt bij beperking van de vrijheid van organisatorische inrichting een ruimere bevoegdheid toe om de vrijheid van onderwijs te beperken dan ten aanzien van opvoedkundige en onderwijskundige aspecten. De memorie van toelichting is op dit punt aangevuld (paragraaf 8.4).

c. Lasten voor scholen en onderwijspersoneel

Voorts merkt de Afdeling op dat met de voorgestelde maatregelen het aantal wettelijke verplichtingen voor scholen toeneemt. Scholen en onderwijspersoneel zullen vaker moeten registreren, melden, overleggen, monitoren en evalueren. De regering geeft aan dat met name de personeelsmonitor en de uitbreiding van de meld-, overleg- en aangifteplicht significant meer tijd zullen vragen van het onderwijspersoneel.[40] Daarmee draagt het voorstel bij aan het verhogen van de regeldruk en administratieve lasten in het onderwijs. Ook leveren de voorgestelde maatregelen meer werklast op voor de Inspectie van het Onderwijs.[41]

Het voorgaande geldt ook voor scholen en onderwijspersoneel in Caribisch Nederland, waar de voorgestelde maatregelen één jaar later in werking treden.[42] Door het ontbreken van een consultatiereactie is er geen actueel en accuraat beeld van de gevolgen die bij invoering over een jaar in Caribisch Nederland zullen optreden. Niet duidelijk is daarom hoe de verzwaring van de lasten zich verhoudt tot de lokale omstandigheden en de beschikbare mens- en uitvoeringskracht in Caribisch Nederland.[43]

De regering onderkent dat het voorstel een toename van regeldruk met zich meebrengt voor scholen. De regering acht de voorgestelde maatregelen noodzakelijk voor een veilige schoolomgeving. In dat kader wordt de toename van de regeldrukkosten proportioneel geacht. Naar aanleiding van het advies van de Afdeling – zie paragraaf 3, onderdeel a – heeft de regering de personeelsmonitor heroverwogen en is deze geschrapt uit de voorgestelde maatregelen. Daarmee wordt bovendien voorzien in een reductie van de regeldrukkosten. De proportionaliteit van de overige maatregelen in verhouding tot de

---

[39] Regioplan (2022). *Klachtenstelsel po en vo: nader onderzoek 2022*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 126, p. 28 en 35–36.
[40] Memorie van toelichting, paragraaf 10.2. 'Gevolgen voor doenvermogen van leerlingen en personeel'.
[41] Memorie van toelichting, paragraaf 10.3. 'Gevolgen voor de regeldruk'.
[42] Memorie van toelichting, paragraaf 8. 'Caribisch Nederland'.
[43] Advies van de Afdeling advisering van Raad van State van 8 november 2023 over de 12e wijziging van de Aanwijzingen voor de regelgeving, (W16.23.00190/II), Website van de Raad van State, punt 3d.

regeldruk wordt per maatregel toegelicht in paragraaf 11.3 van de memorie van toelichting.

De regering voorziet ook dat de werklast voor de Inspectie door dit wetsvoorstel zal toenemen. De regering heeft daarom reeds in 2021 middelen vrijgemaakt voor de intensivering van het toezicht. De kosten voor de Inspectie die uit dit wetsvoorstel voortkomen, zullen hieruit bekostigd worden.[44]

De regering heeft na het uitblijven van een consultatiereactie vanuit Caribisch Nederland de nodige stappen gezet om de gevolgen van het wetsvoorstel voor Caribisch Nederland beter in beeld te brengen. De regering is voortdurend in gesprek met de afdeling OCW in het Caribisch Gebied en met scholen in Caribisch Nederland over de wijze van implementatie van het wetsvoorstel in Caribisch Nederland. Daarbij is een vragenlijst over het wetsvoorstel uitgezet onder scholen, waaruit het beeld is gekomen dat de toename van de regeldrukkosten ook voor scholen in Caribisch Nederland doenbaar en proportioneel is. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 15.6 *(nieuw)* over advies en consultatie ten aanzien van Caribisch Nederland. Daarnaast heeft de regering oog voor de lokale context op Caribisch Nederland en het belang van duidelijke communicatie richting scholen in Caribisch Nederland. Zo zijn er afgelopen jaar informatiebrochures over de meld-, overleg- en aangifteplicht ontwikkeld in het Nederlands, Engels en Papiamento.

d. Conclusie

Het verbeteren van de veiligheid op scholen kan niet zonder aandacht voor de veilige schoolcultuur. Daarbij moet vertrouwen en het voorleven van gewenst gedrag centraal staan. Met dit wetsvoorstel stelt de regering maatregelen voor die hoofdzakelijk zien op de administratieve verplichtingen en de te volgen procedures. Gelet op het voorgaande, schiet de toelichting tekort in de motivering van de effectiviteit en proportionaliteit van de voorgestelde maatregelen. De Afdeling adviseert om per maatregel alsnog de proportionaliteit dragend te motiveren en daarbij expliciet aandacht te besteden aan hoe de maatregel effectief bijdraagt aan een veilige schoolcultuur, proportioneel is in het licht van de vrijheid van inrichting en opweegt tegen de lasten voor scholen en onderwijspersoneel, ook voor Caribisch Nederland, of anders van de maatregel af te zien.

Naar aanleiding van het advies van de Afdeling is – zoals hierboven onder a, b, en c beschreven – de memorie van toelichting aangevuld met i) per maatregel een beschrijving van de overwogen alternatieven, de effectiviteit en de proportionaliteit, ii) een paragraaf hoger recht waarin de verhouding van de maatregelen ten opzichte van de vrijheid van inrichting is beschreven en iii) een nadere toelichting van de gevolgen voor Caribisch Nederland. Tevens is naar aanleiding van het advies van de Afdeling – zie paragraaf 3, onderdeel a – de personeelsmonitor geschrapt waarmee wordt voorzien in een significante reductie van de regeldrukkosten.

3. Verhouding tot de Arbeidsomstandighedenwet

Het wetsvoorstel schrijft ook concrete maatregelen voor in het veiligheidsbeleid ter bescherming van het onderwijspersoneel. Dit betreft in ieder geval de veiligheidsmonitor onderwijspersoneel en de registratie- en meldplicht veiligheidsincidenten voor gevallen waarin ernstige sociale, psychische of fysieke schade ontstaat bij personeelsleden.

De Afdeling merkt op dat wettelijke verplichtingen die primair gaan over de veiligheid van het personeel zich beter lenen voor Arbowetgeving dan voor onderwijswetgeving. De Arbowetgeving is immers de codificatie van alle wetgeving voor de veiligheid van werknemers. Bovendien legt de Arbeidsomstandighedenwet de nadruk op de te bereiken doelstelling, maar laat voor de wijze waarop de doelstellingen worden bereikt de nodige ruimte aan werkgevers door geen specifieke instrumenten voor te schrijven. Dit biedt ook een geschikt kader om te sturen op de veiligheid van onderwijspersoneel zonder dat nieuwe wettelijke verplichtingen in het leven behoeven te worden geroepen. Aansluiting bij de Arbowetgeving voor de veiligheid van het onderwijspersoneel belemmert scholen niet om een integraal veiligheidsbeleid te voeren, met maatregelen die onderwijsontvangers en personeel op gelijkwaardige wijze bescherming bieden.

Over de verhouding van enkele afzonderlijke maatregelen tot de Arbeidsomstandighedenwet, maakt de Afdeling de volgende opmerkingen.

a. Veiligheidsmonitor onderwijspersoneel

Volgens de regering zijn scholen als werkgever verplicht om zicht te houden op de veiligheidsbeleving van het onderwijspersoneel op grond van de Arbeidsomstandighedenwet, maar deze wet schrijft niet

[44] Memorie van toelichting, paragraaf 14.2.1.

voor hoe dit moet gebeuren.[45] Dit voorstel legt voor onderwijspersoneel wel vast op welke wijze en met welke frequentie zicht moet worden gehouden op de veiligheidsbeleving. Volgens de regering is het voorschrijven van een gestructureerde en eenduidige wijze van monitoring noodzakelijk om te komen tot een integraal veiligheidsbeleid.[46]

In de consultatiereacties en uitvoeringstoetsen is gewezen op de risico's van dubbele verplichtingen en lasten voor scholen, en complicaties vanwege overlappend toezicht door de Inspectie van het Onderwijs en de Nederlandse Arbeidsinspectie. De regering heeft in reactie daarop de verplichting om de resultaten van de monitor te zenden aan de Inspectie van het Onderwijs achterwege gelaten om te voorkomen dat onduidelijkheid ontstaat over de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende toezichthouders.[47]

De Afdeling merkt op dat de bezwaren uit de consultatiereacties en uitvoeringstoetsen hiermee niet zijn weggenomen. Zo is het risico van dubbele verplichtingen en (toezichts-)lasten voor scholen niet weggenomen. Daarnaast blijft de onduidelijkheid over de overlap in het toezicht door de Inspectie van het Onderwijs en de Nederlandse Arbeidsinspectie bestaan. Met deze maatregel krijgt, naast de Nederlandse Arbeidsinspectie, ook de Inspectie van het Onderwijs de taak om toe te zien of scholen (als werkgever) het veiligheidsbeleid voor onderwijspersoneel in voldoende mate op orde hebben.[48] Dit vergt structurele afstemming tussen de inspecties en maakt de toezichtspraktijk onnodig complex. De toelichting gaat hier onvoldoende op in.

De Afdeling adviseert gelet op het voorgaande de invoering van een wettelijke verplichting tot het monitoren van de veiligheidsbeleving van het onderwijspersoneel in onderwijswetgeving te heroverwegen.

In lijn met het advies van de Afdeling heeft de regering de wettelijke verplichting tot het monitoren van de veiligheidsbeleving van het onderwijspersoneel heroverwogen. Het doel van de verplichting betrof het waarborgen dat de school een integraal veiligheidsbeleid maakt waarbij de veiligheid van het personeel wordt betrokken. Naar aanleiding van de heroverweging heeft de regering besloten om de verplichte monitoring van de veiligheid van het personeel te schrappen en te vervangen door de bepaling dat het bevoegd gezag de veiligheid van het personeel moet betrekken bij de jaarlijkse evaluatie van het veiligheidsbeleid. Het bevoegd gezag kan daarvoor vrijwillig ingezette informatiebronnen, zoals een medewerkerstevredenheidsonderzoek, betrekken of informatiebronnen die zij heeft uit andere wettelijke verplichtingen. Voorbeelden daarvan zijn de met dit wetsvoorstel verplichte incidentenregistratie en onderdelen van een risico-inventarisatie en -evaluatie die zien op de psychosociale arbeidsbelasting (zie Arbeidsomstandighedenwet). Naast het voorkomen van een complexe toezichtspraktijk draagt deze wijziging ook bij aan het verlagen van de regeldrukkosten voor scholen, omdat zij geen wettelijk ingekaderde monitor hoeven af te nemen bij het personeel over de veiligheidsbeleving.

b. Registratie- en meldplicht veiligheidsincidenten

De Afdeling merkt op dat er ook overlap kan ontstaan tussen de voorgestelde meldplicht voor ernstige veiligheidsincidenten en de meldplicht voor arbeidsongevallen en beroepsziekten op basis van de Arbeidsomstandighedenwet. De voorgestelde meldplicht aan de Inspectie van het Onderwijs geldt voor scholen bij ernstige veiligheidsincidenten (gevallen waarin ernstige sociale, psychische of fysieke schade ontstaat bij personeelsleden).[49] Daarnaast hebben scholen als werkgever op basis van de Arbeidsomstandighedenwet een meldplicht aan de Nederlandse Arbeidsinspectie bij arbeidsongevallen die leiden tot de dood, blijvend letsel of een ziekenhuisopname van werknemers.[50]

De Afdeling merkt op dat de overlap tussen de meldplichten tot ongewenste gevolgen kan leiden in de praktijk. Zo wordt de toezichtspraktijk voor de inspecties ook door deze maatregel onnodig complex, en vergt deze maatregel structurele afstemming tussen de inspecties. Daarnaast levert ze dubbele (toezichts-)lasten op voor scholen die bij een ernstig veiligheidsincident mogelijk moeten voldoen aan verschillende meldingsplichten.

Gelet op het voorgaande adviseert de Afdeling het voorstel aan te passen door meldingen van ernstige veiligheidsincidenten ten opzichte van personeelsleden te schrappen.

---

[45] Zie artikel 3, tweede en vierde lid, en artikel 5 van de Arbeidsomstandighedenwet.
[46] Memorie van toelichting, paragraaf 2. 'Veiligheidsmonitor onderwijspersoneel'.
[47] Memorie van toelichting, paragraaf 14.1.1 'Veiligheidsmonitor onderwijspersoneel'.
[48] Memorie van toelichting, paragraaf 11. 'Toezicht en handhaving'.
[49] Memorie van toelichting, paragraaf 3.3. 'Kern van het voorstel'.
[50] Zie artikel 9 van de Arbeidsomstandighedenwet.

Het melden van ernstige veiligheidsincidenten bij de Inspectie heeft tot doel om te waarborgen dat de Inspectie betrokken wordt op het moment dat zich op een school incidenten voordoen die het veilige schoolklimaat kunnen aantasten dan wel die zouden kunnen voortkomen uit een structureel onveilige schoolcultuur. Bij dergelijke incidenten kunnen ouders, leerlingen of personeelsleden betrokken zijn. Zoals de Afdeling terecht constateert heeft de school daarnaast als werkgever ook een meldplicht bij de Nederlandse Arbeidsinspectie (hierna: NLA) bij arbeidsongevallen indien die leiden tot een ziekenhuisopname van werknemers, blijvend letsel of de dood. Het toezicht van de NLA ziet daarbij op het waarborgen van de veilige arbeidsomstandigheden van het personeel. Het toezicht van de Inspectie is breder en ziet ook op incidenten zonder fysiek letsel of incidenten waar geen personeel bij betrokken is. Het toezicht van de Inspectie en van de NLA dient daarmee dus een verschillend doel. Hoewel de regering erkent dat er in sommige gevallen sprake kan zijn van een dubbele verplichting om een incident te melden, is zij van mening dat dit bij dergelijke incidenten gerechtvaardigd is. Een incident waarbij, bijvoorbeeld, een leerkracht wordt neergestoken op school roept – naast vragen over de waarborging van een veilige werkomgeving – ook vragen op ten aanzien van de veilige schoolomgeving. Doordat dergelijke ernstige incidenten ook gemeld worden bij de Inspectie kan deze het bevoegd gezag ondersteunen indien daar behoefte aan is, maar ook ingrijpen wanneer dat nodig is.

c. Vertrouwenspersoon en klachtenstelsel

De voorgestelde maatregelen over het verplichtstellen van de vertrouwenspersoon en het herzien van het klachtenstelsel hebben ook betrekking op personeelsleden van scholen. Zo krijgen de verplichte vertrouwenspersonen (onder meer) ook de taak om personeelsleden op te vangen, te begeleiden en te adviseren en zo nodig door te verwijzen naar een hulpverlener of professionele hulpverlenende instantie. Ook krijgt de vertrouwenspersoon de taak om personeelsleden bij te staan ingeval van een klacht, die kan worden ingediend bij het bevoegd gezag van de school of een landelijke klachtencommissie.[51] Beide voorgestelde maatregelen raken aan lopende initiatieven tot wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet.

Op dit moment heeft de Eerste Kamer het initiatiefwetsvoorstel van het lid Maatoug in behandeling. Dit voorstel regelt de verplichtstelling van vertrouwenspersonen voor alle werkgevers in de Arbeidsomstandighedenwet.[52] Zowel de regeringscommissaris als de regering hebben steun uitgesproken voor dit voorstel.[53] Ook is dit voorstel opgenomen in het Nationaal Actieprogramma aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.[54] De regering heeft erop gewezen dat er meer nodig is dan het verplichtstellen van vertrouwenspersonen, en heeft daarom aangekondigd de mogelijkheid te onderzoeken om in de Arbeidsomstandighedenwet ook een klachtenregeling en gedragscode verplicht te stellen voor alle werkgevers.[55]

De Afdeling merkt op dat het onderhavige voorstel geen rekening houdt met deze lopende initiatieven. Hierdoor bestaat het risico dat er dubbele verplichtingen gaan ontstaan ten aanzien van vertrouwenspersonen en klachtenregelingen. Ook de regeringscommissaris heeft erop gewezen dat dubbele wetgeving kan leiden tot onduidelijkheid en dat goede afstemming nodig is.[56] De toelichting besteedt hier geen aandacht aan.

De Afdeling adviseert in de toelichting expliciet aandacht te besteden aan de lopende initiatieven ten aanzien van wijziging van de Arbowetgeving, en in verband daarmee het verplichtstellen van vertrouwenspersonen en de daaraan verbonden klachtenregeling voor personeel in de onderwijswetgeving te heroverwegen.

Met onderhavig voorstel wordt voorzien in een specifieke regeling ten aanzien van de vertrouwenspersoon op school in het primair en voorgezet onderwijs. De vertrouwenspersoon vervult een specifieke en onmisbare rol in het waarborgen van een veilige schoolomgeving voor leerlingen, ouders en personeelsleden. De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zoals opgenomen in dit wetsvoorstel zijn afgestemd op de schoolomgeving, die zich uiteraard kenmerkt door het grote aantal minderjarigen in een afhankelijkheidssituatie. Naar aanleiding van het advies van de Afdeling is de samenhang tussen het onderhavige wetsvoorstel en het lopende initiatiefwetsvoorstel verplichtstelling vertrouwenspersonen van het Lid Maatoug opnieuw bezien. De in het wetsvoorstel opgenomen verplichtingen, sluiten grotendeels aan op het voorstel van het Lid Maatoug, maar zijn vormgegeven

[51] Memorie van toelichting, paragraaf 5. 'Vertrouwenspersoon' en paragraaf 6. 'Klachtenstelsel'.
[52] Zie Kamerstukken I 2022/23, 35 592, A.
[53] 'Advies Regeringscommissaris over initiatiefwetsvoorstel verplichtstelling vertrouwenspersonen', (bijlage bij) Kamerstukken II 2022/23, 34 843, nr. 67.
[54] (Bijlage bij) Kamerstukken II 2022/23, 34 843, nr. 67. Zie ook Handelingen II 2023/24, 59, p. 12.
[55] Kamerstukken II 2023/24, 34 843, nr. 109.
[56] 'Advies Regeringscommissaris over initiatiefwetsvoorstel verplichtstelling vertrouwenspersonen', (bijlage bij) Kamerstukken II 2022/23, 34 843, nr. 67.

met het oog op de specifieke onderwijscontext. Op punten wijken de voorstellen daarom van elkaar af. Mochten beide voorstellen tot wet worden verheven is er daarom voor gekozen om de vertrouwenspersoon op grond van de sectorwetgeving te laten fungeren als vertrouwenspersoon in de zin van de Arbeidsomstandighedenwet. Daarbij zijn de inhoudelijke leden van het artikel over de vertrouwenspersoon in de Arbeidsomstandighedenwet niet van toepassing verklaard op scholen in het primair en voortgezet onderwijs. Hiermee wordt dubbele wetgeving voor scholen voorkomen. Indien beide wetsvoorstellen tot wet worden verheven, hebben zowel de Inspectie als de NLA een rol in het toezicht op de aanstelling van een vertrouwenspersoon. Met artikel X wordt hierin voorzien. In paragraaf 9.1 van de memorie van toelichting *(nieuw)* wordt de verhouding met het voorstel van het lid Maatoug nader uiteengezet.

Indien beide wetsvoorstellen tot wet worden verheven, wordt in de onderwijswetgeving eveneens opgenomen dat de vertrouwenspersoon de taak heeft om voorlichting te geven over ongewenste omgangsvormen aan het personeel.

Zoals de Afdeling terecht schrijft, onderzoekt de regering momenteel de mogelijkheid om het gebruik van een gedragscode en klachtenregeling wettelijk te verplichten voor alle werkgevers. Indien wordt overgegaan tot een wettelijke regeling om een dergelijke verplichte klachtenregeling in te voeren, zal daarbij bezien worden hoe deze regeling zich verhoudt tot op dat moment reeds bestaande wetgeving en wat dit voor beide regelingen betekent.

4. Verwerking persoonsgegevens

De Afdeling maakt de volgende opmerkingen over de verwerking van persoonsgegevens bij een aantal maatregelen van dit voorstel.

a. Registratie- en meldplicht veiligheidsincidenten

Volgens de regering bestaat door de combinatie van gegevens die in het kader van deze plicht worden verzameld, het risico op herleidbaarheid tot een persoon. Vanwege de aard van de incidenten die worden geregistreerd, kan het ook gaan om bijzondere persoonsgegevens of persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten. Ook de Autoriteit Persoonsgegevens wijst daarop. Volgens de toelichting dient het bevoegd gezag passende maatregelen te nemen.[57]

De Afdeling merkt op dat niet duidelijk is welke (passende) maatregelen in dat verband zijn genomen voor het geval dat (bijzondere) persoonsgegevens of persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten worden verwerkt. Zij wijst erop dat voor zover in dit kader sprake is van de verwerking van bijzondere persoonsgegevens om redenen van zwaarwegend algemeen belang is vereist dat passende en specifieke maatregelen worden getroffen.[58]

Daarnaast vereist de AVG voor de verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard dat wordt voorzien in passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.[59] *Dergelijke maatregelen moeten aanvullend zijn op de reeds geldende verplichtingen op grond van de AVG.*[60] *Dit betekent in ieder geval dat moet worden voorzien in passende waarborgen in het kader van de toegang tot de bijzondere persoonsgegevens en in een specifieke bewaartermijn.*[61]

Voorts merkt de Afdeling op dat het treffen van aanvullende passende en specifieke maatregelen en het bieden van passende waarborgen niet kan worden overgelaten aan de praktijk. Dergelijke waarborgen zien immers, mede gelet op de bijzondere aard van de persoonsgegevens, op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer op grond van onder meer artikel 10 van de Grondwet. De bedoelde waarborgen moeten in elk geval op hoofdlijnen in de wet worden verankerd.

De Afdeling adviseert in de toelichting op het voorgaande in te gaan en zo nodig het voorstel aan te passen door te voorzien in passende en specifieke wettelijke maatregelen voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens en passende waarborgen voor het verwerken van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard.

---

[57] Memorie van toelichting, paragraaf 9.2. ‘Melding en registratie van incidenten’.
[58] Artikel 9, tweede lid, onderdeel g, van de AVG.
[59] Artikel 10 van de AVG.
[60] Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 17 april 2024 over de Wet gemeentelijk toezicht seksbedrijven, (W16.23.00391), Website van de Raad van State, punt 4a en Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 6 juni 2024 over de Wet van school naar duurzaam werk (W05.24.00027/I), Website van de Raad van State, punt 4.
[61] Zie ook het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 16 maart 2022 over de Verzamelwet gegevensbescherming, (W16.21.0372), Kamerstukken II 2022/23, 36 264, nr. 4, punt 3c en Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 6 juni 2024 over de Wet van school naar duurzaam werk (W05.24.00027/I), Website van de Raad van State, punt 4.

De regering is met de Afdeling van mening dat passende waarborgen bij de verwerking van bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard van groot belang zijn. Het wetsvoorstel bevatte al een waarborg om de gegevens die worden verwerkt in de registratie te minimaliseren, door alleen te voorzien in een grondslag voor de registratie van de gegevens die een school nodig om effectief het veiligheidsbeleid te versterken.

Naar aanleiding van het advies van de Afdeling is het wetsvoorstel aangepast om te voorzien in aanvullende waarborgen voor de verschillende gegevensverwerkingen, waaronder de registratie van veiligheidsincidenten en meldingen van ernstige veiligheidsincidenten. Voor de registratie van veiligheidsincidenten in het funderend onderwijs is een wettelijke bewaartermijn van ten hoogste twee jaar opgenomen. De gegevens worden verwijderd zodra zij niet langer noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de wettelijk genoemde taken, en ten hoogste na twee jaar. Deze termijn geeft scholen voldoende tijd om de geregistreerde incidenten mee te nemen in de jaarlijkse evaluatie van hun veiligheidsbeleid, maar voorkomt tegelijkertijd dat het bevoegd gezag de gegevens moeten verwijderen voordat de evaluatie is afgerond. Daarnaast kunnen scholen de aanduiding van een incident en het schooljaar waarin het incident plaatsvond maximaal 10 jaar bewaren om trends en ontwikkelingen te zien in de aard van incidenten. Tevens wordt voorgesteld om te regelen dat het bevoegd gezag ervoor zorg moet dragen dat de registratie van veiligheidsincidenten alleen toegankelijk is voor door haar daartoe geautoriseerde personen. Het bevoegd gezag kan daarvoor bijvoorbeeld een beveiligd systeem of beveiligde (digitale) omgeving ter beschikking stellen waartoe alleen de daartoe geautoriseerde personen toegang hebben.

Daarnaast voorziet het wetsvoorstel in een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur waarborgen op te nemen ten aanzien van de verwerking van bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard door de Inspectie uit hoofde van een melding van een bevoegd gezag over een ernstig veiligheidsincident. Daarbij wordt in ieder geval voorzien in een bewaartermijn.

Ook ten aanzien van de gegevens die door het bevoegd gezag of instellingsbestuur verwerkt worden in het kader van de meld-, overleg- en aangifteplicht bij een vermoeden van seksuele intimidate of een seksueel misdrijf door ten behoeve van de school of instelling met taken belast persoon jegens een leerling of student, is ervoor gekozen om aanvullende wettelijke waarborgen op te nemen. Deze waarborgen zijn een wettelijke bewaartermijn van ten hoogste drie jaar en beperking van de toegang tot de gegevens. Hierbij is voorts van belang dat een personeelslid een incident onverwijld moet melden aan het bevoegd gezag en het bevoegd gezag onverwijld in overleg moet treden met de vertrouwensinspecteur. De maximale bewaartermijn geeft het bevoegd gezag voldoende tijd om in overleg te treden en indien nodig onverwijld aangifte te doen, om op verzoek van de politie of justitie de aangifte nader op te volgen en om eventuele nazorg aan slachtoffer of andere betrokkenen zoals ouders te verlenen.
Ten aanzien van toegang tot de gegevens regelt het wetvoorstel dat het bevoegd gezag ervoor zorg draagt dat slechts geautoriseerde personen toegang hebben tot de betreffende gegevens, bijvoorbeeld door ook hier te voorzien in een beveiligd systeem of beveiligde (digitale) omgeving waartoe alleen de daartoe geautoriseerde personen toegang hebben.

In aansluiting hierop voorziet het wetsvoorstel tevens in een grondslag om bij algemene maatregel van bestuur waarborgen op te nemen ten aanzien van de verwerking van bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard door de vertrouwensinspecteurs, waaronder dergelijke gegevens die zij ontvangt uit hoofde van de overlegplicht. Daarbij wordt in ieder geval voorzien in een bewaartermijn.

In het wetsvoorstel zijn hiermee passende waarborgen voor de verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens op wetsniveau geregeld en daarmee wordt het treffen van aanvullende passende en specifieke maatregelen en het bieden van passende waarborgen niet overgelaten aan de praktijk. Paragraaf 10.1 van de memorie van toelichting is aangevuld naar aanleiding van bovenstaande aanvulling van het wetsvoorstel.

b. Vertrouwenspersonen

Het wetsvoorstel biedt een grondslag voor de vertrouwenspersonen om bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten te verwerken voor zover dat noodzakelijk is om ouders, leerlingen en personeelsleden bij te staan. Daarbij wordt een beroep gedaan op een zwaarwegend algemeen belang. Ook voor deze verwerkingen geldt de eis dat wordt voorzien in passende en specifieke maatregelen en waarborgen.[62]

[62] Memorie van toelichting, paragraaf 9.4. 'Vertrouwenspersoon'.

Een belangrijke waarborg in dat kader betreft de bewaartermijn. De Afdeling stelt vast dat het wetsvoorstel daar niet in voorziet. Volgens de toelichting is het niet mogelijk een algemeen geldende termijn vast te leggen, omdat de vertrouwenspersoon per casus een afweging dient te maken over de noodzaak van het bewaren van (bijzondere) persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard.[63]

De Afdeling merkt op dat niet duidelijk is waarom een wettelijke bewaartermijn als een passende en specifieke waarborg in het geheel niet mogelijk zou zijn. Bijvoorbeeld kan een wettelijke bewaartermijn worden overwogen, waarbij gegevens worden bewaard tot de noodzaak tot verwerken er niet meer is, maar in ieder geval een nader te bepalen aantal maanden na de afronding van de wettelijke taak of na in ieder geval na een nader te bepalen aantal maanden of jaren.[64]

Het wetsvoorstel voorziet wel in de geheimhoudingsplicht voor vertrouwenspersonen. Ook is voorzien in de uitzonderingsgronden op deze geheimhoudingsplicht, onder meer als sprake is van een wettelijk voorschrift dat tot mededeling verplicht, zoals de meldplicht seksuele misdrijven of de aangifteplicht in artikel 160 van het Wetboek van Strafvordering.[65] Volgens de toelichting worden in dit kader de rechten van betrokkenen dan ook niet verder wettelijk beperkt. De vraag is of dit juist is. Indien bij de geheimhoudingsplicht een beroep wordt gedaan op de uitzonderingsgrond dat een wettelijk voorschrift tot mededeling verplicht,[66] heeft de betrokkene bijvoorbeeld geen recht op bezwaar.[67] De toelichting besteedt hieraan geen aandacht.

De Afdeling adviseert het wetsvoorstel aan te passen door te voorzien in een wettelijke bewaartermijn voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard. Daarnaast adviseert zij in de toelichting de rechten van betrokken in verhouding tot de geheimhoudingsplicht te verduidelijken.

Naar aanleiding van het advies van de Afdeling heeft de regering ervoor gekozen om passende waarborgen voor de verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens op wetsniveau te regelen. Daartoe zijn in het wetsvoorstel voor de verwerking van persoonsgegevens door de vertrouwenspersoon een wettelijke bewaartermijn en beperking in de toegang tot de gegevens opgenomen.
Ten eerste wordt met de wettelijke bewaartermijn geregeld dat de gegevens in ieder geval verwijderd moeten worden binnen een maand nadat de leerling of het personeelslid de school heeft verlaten. De keuze voor deze bewaartermijn maakt het mogelijk dat de vertrouwenspersoon de gegevens kan bewaren zolang als noodzakelijk is voor het ondersteunen van de betreffende leerling, ouder of personeelslid. Daarnaast waarborgt deze bewaartermijn dat gegevens niet langer worden bewaard dan noodzakelijk voor het uitvoeren van die taken door de vertrouwenspersoon. Op het moment dat de leerling of het personeelslid de school heeft verlaten, is immers de taak van de vertrouwenspersoon ten aanzien van de ondersteuning van de leerling, de ouder of het personeelslid afgelopen. Daarnaast stelt het wetsvoorstel aanvullende waarborgen ten aanzien van de toegang tot deze gegevens. Voorgesteld wordt om te regelen dat het bevoegd gezag ervoor zorg draagt dat slechts de vertrouwenspersoon toegang heeft tot de betreffende gegevens. Het bevoegd gezag kan daartoe bijvoorbeeld voorzien in een beveiligd systeem of beveiligde (digitale) omgeving waarbinnen de vertrouwenspersoon de benodigde gegevens kan verwerken.

Paragraaf 10.3 van de memorie van toelichting is aangevuld naar aanleiding van bovenstaande aanpassingen aan het voorstel van wet.

Ten aanzien van de vertrouwenspersoon vraagt de Afdeling naar de wettelijke beperking van de rechten van betrokkenen in de context van de voorgestelde geheimhoudingsplicht van de vertrouwenspersoon. Het kan voorkomen dat de vertrouwenspersoon bij de uitvoering van haar taak persoonsgegevens verwerkt van anderen dan degene die contact zoekt met de vertrouwenspersoon. De rechten van deze andere betrokkenen worden beperkt door de geheimhoudingsplicht. Zij hebben geen weet van de verwerking, en kunnen geen gebruik maken van hun recht op inzage, bezwaar, rectificatie of verwijdering van deze gegevens die onder de geheimhoudingsplicht vallen. Deze keuze is gemaakt om het belang van de leerling, de ouder of het personeelslid die contact zoekt met de vertrouwenspersoon te beschermen.

Een van de uitzonderingsgronden op de geheimhoudingplicht is dat de vertrouwenspersoon diens geheimhoudingsplicht moet doorbreken wanneer een wettelijke bepaling daartoe verplicht. De

[63] Memorie van toelichting, paragraaf 9.4. 'Vertrouwenspersoon'.
[64] Zie bijvoorbeeld: artikel 6, derde lid, van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne.
[65] Memorie van toelichting, paragraaf 5.3. 'Kern van het voorstel'.
[66] Artikel 6, eerste lid onder c, van de AVG.
[67] Zie artikel 21, eerste lid, van de AVG.

verwerkingsgrondslag voor de persoonsgegevens wijzigt dan naar verwerking in verband met een wettelijke plicht. De Afdeling wijst erop dat wanneer die uitzonderingsgrond van toepassing is, betrokkenen over wie informatie moet worden gedeeld daar geen bezwaar tegen kunnen maken op grond van artikel 6, eerste lid onder c, en artikel 21, eerste lid, AVG. Met deze beperking van de rechten van betrokkenen is door de regering bij het formuleren van de uitzonderingsgronden op de geheimhoudingsplicht rekening gehouden. Zij acht deze een aanvaardbare beperking van het recht van betrokkenen op bezwaar.

Paragraaf 10.3 van de memorie van toelichting is op dit punt aangevuld.

5. Uitbreiding meld-, overleg- en aangifteplicht tot meerderjarigen

De huidige meld-, overleg- en aangifteplicht voor seksuele misdrijven geldt voor minderjarige leerlingen en studenten. Het voorstel breidt deze uit naar meerderjarige leerlingen en studenten. Met het oog op de wens om seksueel misbruik en seksuele intimidatie in afhankelijkheidsrelaties in het onderwijs tegen te gaan, is het onderscheid tussen minderjarigen en meerderjarigen volgens de regering niet meer te verantwoorden.[68]

De Afdeling merkt op dat het laten vervallen van het criterium van minderjarigheid een expliciete belangenafweging vergt door de wetgever. Leeftijd is blijkens allerlei regelingen een functioneel criterium voor het bepalen van aanspraken, rechten en verplichtingen.[69] Zo heeft de regering bij de invoering van de meld-, overleg- en aangifteplicht expliciet overwogen dat minderjarigen verdergaande bescherming behoeven dan meerderjarigen.[70] Niet duidelijk is waarom dat onderscheid volgens de regering niet meer te verantwoorden is.

Belangrijk bij deze afweging is dat de voorgestelde uitbreiding raakt aan de autonomie van meerderjarige slachtoffers om zelf en zonder externe druk een afgewogen beslissing te maken over het aangaan van een strafrechtelijke procedure en de mogelijkheid om waar nodig maatwerk te leveren.[71] In de afgelopen jaren is de maatschappelijke aandacht voor de rol van het slachtoffer binnen het strafproces gegroeid.[72] Er is meer inzicht in de gevolgen die het strafproces kan hebben voor het slachtoffer, zoals het risico dat het slachtoffer nogmaals benadeeld wordt door een belastende juridische procedure.[73]

In dat licht is het belangrijk dat slachtoffers respectvol en zorgvuldig bejegend worden en hun wensen serieus te nemen. Dit uitgangspunt komt ook tot uitdrukking in het Wetboek van Strafvordering en in Europese richtlijnen.[74] De toelichting besteedt hier geen aandacht aan.

De Afdeling adviseert in de toelichting de uitbreiding van de aangifteplicht tot meerderjarige leerlingen en studenten dragend te motiveren en zo nodig het voorstel aan te passen.

De regering is met de Afdeling van mening dat de wens van meerderjarige slachtoffers om zelf en zonder externe druk een beslissing te maken over het aangaan van een strafrechtelijke procedure een belangrijk uitgangspunt is. In het onderwijs is echter ook sprake van een afhankelijkheidssituatie. Het bevoegd gezag heeft een verantwoordelijkheid om de veiligheid op de gehele school of instelling te borgen. Daartoe kan het in voorkomende gevallen – ook bij meerderjarigen – wenselijk zijn om tot aangifte over te gaan. Het is daartoe van belang dat het bevoegd gezag kennis heeft van incidenten van seksuele intimidatie of seksueel misbruik. Daarnaast acht de regering het van belang dat het bevoegd gezag bij haar handelingskader betrekt of er sprake is van een seksueel misdrijf. De regering heeft daarom naar aanleiding van het advies van de Afdeling het wetsvoorstel zo aangepast dat de meld- en overlegplicht wel wordt uitgebreid naar meerderjarigen, maar de aangifteplicht niet.

Met de uitbreiding van de meld- en overlegplicht wordt gewaarborgd dat het bevoegd gezag in

---

68 Memorie van toelichting, paragraaf 4.3. ‘Kern van het voorstel’, ‘Minderjarigheid vervalt’.
69 Voorlichting van de Afdeling advisering van de Raad van State van 8 april 2020 over het amendement van het lid Krol (Kamerstuk 32 411, nr. 11), (W04.20.0034/I/vo), Kamerstukken II 2019/20, 32 411, nr. 14, punt 2. Zie ook bijvoorbeeld Rechtbank Gelderland, 3 december 2018, ECLI:NL:RBGEL:2018:5102, r.o. 2.5.
70 Kamerstukken II 1997/98, 25 979, nr. 3, par. 7 ‘Aanvullende wettelijke maatregelen noodzakelijk’.
71 Vergelijk R. Kool e.a., Verruiming van de aangifteplicht voor ernstige seksuele misdrijven?, bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 29 279, nr. 553.
72 Zie voor een overzicht van de ontwikkelingen onder andere N.A. Schipper en L.A.J. Kock, Het slachtoffer. De positie van het slachtoffer en zijn rechten in het strafproces, Praktijkwijzer Strafrecht 2023, p. 8–15.
73 Zie onder andere M. Marlsch, N. Dijkman en A. Akkermans, Het zichtbare slachtoffer: privacy van slachtoffers binnen het strafproces, WODC 2015; N. Elbers, C. van den Berg en M. Kragting, (red), What works: effectieve ondersteuning voor slachtoffers, Boom criminologie 2023 en Aanwijzing 4.4 Aanwijzing seksuele misdrijven.
74 Zie onder andere Titel IIIA Eerste boek van het Wetboek van Strafvordering en Richtlijn 2012/29/EU tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ.

voorkomende gevallen kennis heeft van en in overleg treedt met de vertrouwensinspectie over incidenten van seksuele intimidatie of seksueel misdrijf. Het overleg met de vertrouwensinspectie is gericht op de vraag of er een seksueel misdrijf heeft plaatsgevonden. Dit is van belang voor het handelingskader van het bevoegd gezag. Indien sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf kan het bevoegd gezag alsnog besluiten tot aangifte over te gaan. Het is daarbij van belang dat de afhankelijke positie van leerlingen en studenten in het onderwijs wordt meegewogen bij deze besluitvorming, ook als het slachtoffer meerderjarig is. Het schrappen van de aangifteplicht biedt ruimte aan het bevoegd gezag om daarbij ook het specifieke incident, de context en de autonomie van de meerderjarige leerling of student ten aanzien van het aangaan van een strafrechtelijke procedure mee te laten wegen.

6. Conclusie

De Afdeling concludeert dat het versterken van veiligheid op school niet kan zonder aandacht voor de veilige schoolcultuur en dat de regering niet toereikend toelicht hoe de voorgestelde maatregelen effectief bijdragen aan een veilige schoolcultuur. Duidelijk is wel dat de voorgestelde maatregelen averechtse effecten kunnen hebben, de vrijheid van inrichting beperken en leiden tot lastenverzwaring en overlap met Arbowetgeving. De Afdeling adviseert daarom de proportionaliteit per maatregel dragend te motiveren en indien dat niet mogelijk is van de maatregel af te zien.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal bezwaren bij het voorstel en adviseert het voorstel niet bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen, tenzij het is aangepast.

De vice-president van de Raad van State,
Th.C. de Graaf

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om enkele wijzigingen van redactionele en wetstechnische aard aan te brengen in het wetvoorstel en de memorie van toelichting. Daarnaast zijn er op twee punten aanpassingen van ondergeschikte aard aangebracht in het voorstel van wet:

1. In de bepalingen over de klachtenprocedure bij de landelijke klachtencommissie is toegevoegd dat de landelijke klachtencommissie geen klachten in behandeling neemt die zien op de arbeidsrechtelijke betrekking van het personeelslid met het bevoegd gezag.
2. In de bepalingen over de klachtenprocedure bij de landelijke klachtencommissie is eveneens toegevoegd dat de landelijke klachtencommissie kan afzien van het horen van de klager indien de klacht kennelijk gegrond dan wel kennelijk ongegrond is.

Ik verzoek U, in overeenstemming met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M.L.J. Paul.

Advies Raad van State

No. W05.24.00331/I,
's-Gravenhage, 26 maart 2025

Aan de Koning

Bij Kabinetsmissive van 3 december 2024, no. 2024002806, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet houdende wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet primair onderwijs BES, de Wet op de expertisecentra, de Wet voortgezet onderwijs 2020, de Wet medezeggenschap op scholen, de Wet educatie en beroepsonderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs BES en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in verband met de versterking van het veiligheidsbeleid op scholen (Wet vrij en veilig onderwijs), met memorie van toelichting.

De regering beoogt de veiligheid op scholen verder te versterken. Daartoe voorziet dit wetsvoorstel (onder meer) in uitbreiding van de veiligheidsmonitor tot alle leerlingen en het onderwijspersoneel, een uitbreiding van de meld- overleg- en aangifteplicht seksuele misdrijven, een registratie- en meldplicht voor veiligheidsincidenten, een verplichtstelling van vertrouwenspersonen, een herziening van het klachtenstelsel en een jaarlijkse evaluatieplicht van het veiligheidsbeleid.

De Afdeling advisering van de Raad van State merkt op dat het versterken van veiligheid op school niet kan zonder aandacht voor de veilige schoolcultuur. Zij constateert dat niet toereikend wordt toegelicht hoe de voorgestelde maatregelen effectief bijdragen aan een veilige schoolcultuur. Door de focus van het voorstel op administreren, monitoren, melden en controleren, kunnen de voorgestelde maatregelen bovendien averechtse effecten hebben. Doordat de nadruk komt te liggen op het voldoen aan de procedurevoorschriften bestaat het risico dat er minder ruimte, tijd en aandacht is voor het open gesprek.

Bovendien is niet dragend gemotiveerd waarom de voorgestelde maatregelen proportioneel zijn in het licht van de vrijheid van inrichting en opwegen tegen de lasten voor scholen en onderwijspersoneel. De Afdeling adviseert alsnog per maatregel in een dragende motivering te voorzien.

Daarnaast maakt de Afdeling opmerkingen over de verhouding tot de Arbeidsomstandighedenwet. De Afdeling merkt op dat wettelijke verplichtingen die primair gaan over de veiligheid van het personeel zich beter lenen voor (of al bestaan in) Arbowetgeving dan voor onderwijswetgeving. Door dit onderdeel nu eveneens te brengen onder de onderwijswetgeving maakt het voorstel de toezichtspraktijk onnodig complex en ontstaan er dubbele (toezichts-)lasten voor scholen. Zij adviseert daarom de veiligheidsmonitor voor onderwijspersoneel te heroverwegen en de meldingen van ernstige veiligheidsincidenten over personeelsleden te schrappen. Ook adviseert zij dubbele wetgeving te voorkomen over vertrouwenspersonen en klachtregelingen en in de toelichting hieraan aandacht te besteden.

Verder maakt de Afdeling opmerkingen over de verwerking van (bijzondere) persoonsgegevens. Ten slotte adviseert de Afdeling de uitbreiding van de aangifteplicht tot meerderjarigen dragend te motiveren in het licht van de autonomie van meerderjarige slachtoffers.

In verband daarmee dient het wetsvoorstel nader te worden overwogen.

1. Achtergrond, context en inhoud van het voorstel

a. Achtergrond en context

Aan sociale veiligheid wordt groot belang gehecht, niet alleen in het politieke debat maar in vrijwel alle geledingen van de samenleving. Dit belang wordt bijvoorbeeld benadrukt door de benoeming in 2022 van de 'Regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld' (hierna: regeringscommissaris). Ook op scholen is er steeds meer aandacht voor sociale veiligheid. Scholen voelen zich bij uitstek verantwoordelijk voor een veilige leeromgeving waarin leerlingen kunnen leren en zich ontwikkelingen. Volgens de regering is de kern van een veilige leeromgeving de schoolcultuur. Die cultuur ontstaat door daar als bestuur, personeel, leerlingen en ouders samen op school elke dag mee bezig te zijn.[1]

[1] Kamerstukken II 2021/22, 29 240, nr. 122.

Scholen worden over het algemeen als veilig ervaren. Tussen 2014 en 2021 schommelde het percentage leerlingen en personeel in het primair en het voortgezet onderwijs dat zich veilig voelt rond de 95–99%.[2] De meest recente Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022 geeft een overeenkomstig beeld, maar laat een (zeer) lichte daling zien van het veiligheidsgevoel. Uit deze monitor blijkt dat veruit de meeste scholen het veiligheidsbeleid op orde hebben. De meeste leerlingen en personeelsleden in het funderend onderwijs voelen zich (heel) veilig op school: 97% van de leerlingen en 95–96% van de personeelsleden voelt zich veilig.[3]

De monitor legt echter ook zorgelijke ontwikkelingen bloot. Er zijn specifieke groepen leerlingen die zich minder veilig voelen. Met name LHBT-leerlingen zijn vaker slachtoffer van pesten en geweld op school en voelen zich vaker onveilig.[4] Ook leerlingen met een migratieachtergrond voelen zich minder veilig en in het voorgezet onderwijs is de veiligheidsbeleving van meisjes lager dan die van jongens.[5]

Daarnaast registreerden de vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs in het schooljaar 2023–2024 in totaal 2.317 nieuwe dossiers. Dit is een stijging ten opzichte van de voorgaande jaren. Vooral het aantal dossiers dat gaat over vormen van psychisch en fysiek geweld neemt al jaren toe. Ook laten de cijfers van de Inspectie van het Onderwijs een toename zien in de ernst van het geweld op scholen.[6] Uit deze cijfers blijkt (onder meer) dat ontwikkelingen in samenleving ook gevolgen hebben voor het schoolklimaat. Sociale veiligheid is voor scholen daarom een blijvend aandachtspunt.

Sinds 2015 is de verantwoordelijkheid die scholen in het funderend onderwijs dragen voor veiligheid expliciet in de wet verankerd. Scholen hebben een zorgplicht die inhoudt dat zij in ieder geval een veiligheidsbeleid voeren, de veiligheidsbeleving van leerlingen monitoren en zorgen voor een coördinator en aanspreekpunt voor pesten.

De evaluatie van deze zorgplicht laat zien dat de wet heeft geholpen om veiligheid op alle scholen op de agenda te krijgen. Tegelijkertijd wordt de wet niet gezien als doorslaggevend voor een veiliger schoolklimaat. Uit de evaluatie volgt dat een goed veiligheidsbeleid start met een goed gesprek over ervaren agressie en ongewenst gedrag en het gezamenlijk vaststellen van de normen. Meer dan een wettelijke verandering, is er juist behoefte aan een cultuuromslag. Dat betekent (onder meer) dat op scholen een intrinsieke motivatie moet zijn om met veiligheid aan de slag te gaan en dat dit moet worden gedragen door alle betrokkenen op scholen.[7]

Deze ontwikkelingen spelen zich af tegen een achtergrond waarin er al veel wordt verwacht van scholen. Scholen en onderwijspersoneel hebben te maken met een toenemend aantal taken en verwachtingen.[8] Zo blijkt uit het interdepartementale beleidsonderzoek ‘Koersen op kwaliteit en kansengelijkheid’ dat de overheid en de politiek het onderwijsveld overladen met beleidsmaatregelen en initiatieven, waardoor er *sturingsoverload* ontstaat.[9]

Ondertussen staat de kwaliteit van het onderwijs onder druk.[10] Het gaat niet goed met de basisvaardigheden van leerlingen. De personeelstekorten in het onderwijs zijn bovendien groot en zullen naar verwachting op termijn niet afnemen. Kortom, scholen en onderwijspersoneel zijn overbelast. Daarnaast wil de regering volgens haar regeerprogramma de regeldruk en administratieve lasten in het onderwijs fors verlagen.[11]

b. Inhoud van het wetsvoorstel

Het wetsvoorstel voorziet in een nadere invulling van de zorgplicht veiligheid op school, met maatregelen die het veiligheidsbeleid moeten versterken om de veiligheid op scholen te verbeteren. Het voorstel regelt hiertoe (onder meer) de volgende maatregelen, die vooral gericht zijn op het administreren, monitoren, melden en controleren in het kader van het veiligheidsbeleid.

---

2 Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022, bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133, p. 8. Zie ook Landelijke Veiligheidsmonitor 2020–2021, bijlagen bij Kamerstukken II 2021/22, 31 293, nr. 611, p. 10 en p. 12. Hierin wordt de veiligheidsbeleving van leerlingen weergegeven als (heel) onveilig, niet onveilig/niet veilig en (heel) veilig en de veiligheidsbeleving van personeel als goed, voldoende, niet goed/niet slecht, onvoldoende of slecht.
3 Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022, bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133, p. 8.
4 Idem, p. 4.
5 Idem, p. 3.
6 Overzicht dossiers vertrouwensinspecteurs in het onderwijs, bijlage bij Kamerstukken II 2024/25, 29 240, nr. 173, p. 5–6.
7 Bijlage bij Kamerstukken II 2021/22, 29 240, nr. 122.
8 Onderwijsraad, Advies ‘Tijd voor focus’ (25 maart 2021), bijlage bij Kamerstukken II 2020/21, 35 570 VIII, nr. 254, p. 20.
9 IBO Koersen op kwaliteit en kansengelijkheid, bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 31 293, nr. 669. Zie ook Kamerstukken II 2023/24, 31 293, nr. 727, p. 4.
10 Staat van het Onderwijs 2024, bijlage bij Kamerstukken II 2023/24, 36 410 VIII, nr. 125, p. 5.
11 Regeerprogramma kabinet-Schoof, hoofdstuk 6b. Onderwijs, p 77.

Allereerst breidt het voorstel de veiligheidsmonitor (vragenlijst over de veiligheidsbeleving), die nu verplicht afgenomen wordt onder een representatief deel van de leerlingen, uit naar alle leerlingen en naar het onderwijspersoneel. Dit moet zorgen voor een integraal beeld van de veiligheidsbeleving op school. De verplichting op grond van de Arbowetgeving om zicht te houden op de veiligheidsbeleving van personeel levert volgens de regering niet voldoende informatie op.[12]

Ten tweede introduceert het wetsvoorstel op scholen een registratie- en meldplicht voor veiligheidsincidenten. Hiermee moeten scholen beter zicht krijgen op incidenten die plaatsvinden en hier lering uit trekken. Scholen moeten veiligheidsincidenten registreren, ernstige veiligheidsincidenten onverwijld melden bij de Inspectie van het Onderwijs en de incidentenregistratie betrekken bij de evaluatie van het veiligheidsbeleid.

Ten derde voorziet het voorstel in de jaarlijkse evaluatieverplichting voor scholen van het veiligheidsbeleid, omdat scholen dit volgens de regering onvoldoende doen.[13] Bij deze evaluatie moeten de veiligheidsmonitoren voor leerlingen en onderwijspersoneel, de incidentenregistratie en de jaarlijkse rapportage van de vertrouwenspersonen worden betrokken.

Ten vierde breidt het wetsvoorstel de huidige meld-, overleg- en aangifteplicht seksuele misdrijven uit naar meerderjarigen en situaties waarin sprake is van mogelijke seksuele intimidatie. Met deze laatstgenoemde uitbreiding beoogt de regering dat scholen altijd in samenspraak met de vertrouwensinspecteur de afweging maken of sprake is van een seksueel misdrijf.[14]

Ten vijfde verplicht het voorstel scholen om een interne en een externe vertrouwenspersoon aan te stellen. Zowel de interne als de externe vertrouwenspersonen hebben tot taak om leerlingen en personeelsleden op te vangen, te begeleiden en te adviseren. Daarnaast staat de vertrouwenspersoon ouders, leerlingen of personeelsleden bij in de afhandeling van een klacht.[15]

Tot slot verplicht het wetsvoorstel scholen ertoe, naast het inrichten van een interne klachtenprocedure, om zich aan te sluiten bij een landelijke klachtencommissie.[16]

2. Proportionaliteit en effectiviteit

Volgens de regering ligt de basis voor de aanpak van onveiligheid in een schoolcultuur waarin men open kan praten over wat gewenst is en wat niet, en waar grenzen liggen.[17] Hoewel scholen over het algemeen als veilig worden ervaren, is het komen tot een veilige schoolcultuur en die onderhouden niet eenvoudig. Het vereist een aanpak waarbij (onderling) vertrouwen en het voorleven van gewenst gedrag centraal staan. De regeringscommissaris merkt (in algemene zin) op dat het op de eerste plaats nodig is dat er een open gesprek plaatsvindt over gedeelde normen en waarden, waarin gedrag dat leidt tot onveiligheid bespreekbaar is. Dit volgt ook uit de evaluatie van de zorgplicht veiligheid op school. Vervolgens moet worden nagedacht over de benodigde organisatiestructuur. Tot slot moet worden gekomen tot concrete maatregelen.[18]

a. Veilige schoolcultuur

Met dit wetsvoorstel stelt de regering maatregelen voor die hoofdzakelijk zien op de administratieve verplichtingen en de te volgen procedures in het kader van het veiligheidsbeleid dat scholen moeten voeren. De Afdeling merkt op dat niet duidelijk is op grond waarvan de regering verwacht dat de voorgestelde maatregelen concreet zullen bijdragen aan het komen tot en onderhouden van een veilige schoolcultuur. Een veilige schoolcultuur is niet per definitie gebaat bij een verdere stapeling van procedures en administratieve wettelijke verplichtingen in het kader van het veiligheidsbeleid op scholen.[19] Ook de evaluatie van de Wet veiligheid op scholen bevestigt dat het op orde hebben van het veiligheidsbeleid op zichzelf geen garantie is voor een veilige schoolcultuur en -omgeving.[20]

---

[12] Memorie van toelichting, paragraaf 2.2. 'Probleemanalyse'.
[13] Memorie van toelichting, paragraaf 7.2. 'Probleemanalyse'.
[14] Memorie van toelichting, paragraaf 4.3. 'Kern van het voorstel'.
[15] Memorie van toelichting, paragraaf 5.2. 'Probleemanalyse'.
[16] Memorie van toelichting, paragraaf 6.2. 'Probleemanalyse'.
[17] Memorie van toelichting, paragraaf 4.3. 'Kern van het voorstel'.
[18] Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld, bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 34 843, nr. 67, p. 7 e.v. Zie ook bijlage bij Kamerstukken II 2021/22, 29 240, nr. 122.
[19] Vergelijk het Wetsvoorstel Incidentenregistratie (Kamerstukken II, 2010/11, 32 857, nr. 2) dat in 2011 is ingediend in de Tweede Kamer en op 11 juli 2013 is ingetrokken, onder meer omdat het voorstel tot veel extra bureaucratie zou leiden zonder dat het zou bijdragen aan een uniforme en structurele pestaanpak, die bovenal gericht is op preventie (Kamerstukken II 2012/13, 32 857, nr. 10 en bijlage bij Kamerstukken 2012/13, 29 240, nr. 52).
[20] Zie ook de Staat van het Onderwijs 2024, bijlage bij Kamerstukken II 2023/24, 36 410 VIII, nr. 125, p. 69.

Door de focus van het voorstel op administreren, monitoren, melden en controleren, kunnen de voorgestelde maatregelen bovendien averechtse effecten hebben. Doordat de nadruk komt te liggen op het voldoen aan de procedurevoorschriften bestaat het risico dat er minder ruimte, tijd en aandacht is voor het open gesprek. Juist dat open gesprek is voortdurend nodig voor een veilige schoolcultuur om ongewenst gedrag bespreekbaar te maken en houden, en de gedeelde normen en waarden zo nodig te (her)bevestigen. Ook is in de internetconsultatie gewezen op het risico dat mensen bij een wettelijke meldplicht juist niet of minder snel praten of onderling het gesprek voeren, vanwege het risico van escalatie.[21]

Dit geldt in het bijzonder voor het voorstel om de meld-, overleg-, en aangifteplicht ten aanzien van seksuele misdrijven uit te breiden naar seksuele intimidatie. Het doel van de uitbreiding is ervoor te zorgen dat eerder en vaker in overleg wordt getreden met de vertrouwensinspecteurs. Volgens de toelichting geldt de meld- en overlegplicht voor alle signalen van een seksuele benadering door een met taken belast persoon richting een leerling of student.[22] Gedacht kan worden aan ongewenste aanrakingen, gebaren of opmerkingen van seksuele aard en seksueel getinte toenaderingen die online plaatsvinden.[23] Een gesprek dat een personeelslid opvangt tussen leerlingen dat kan duiden op (een vorm van) seksueel misbruik of seksuele intimidatie valt ook hieronder.[24] In de internetconsultatie is gewezen op het risico dat deze uitbreiding van de meld- en overlegplicht met vertrouwensinspecteurs het open gesprek op school belemmert. Als zelfs bij lichte signalen een verplichting bestaat tot melden en overleg, kan de neiging tot wegkijken of verkramping ontstaan die juist in de weg staat aan het doel dat de regering voor ogen heeft.

Daar komt bij dat in de toelichting geen alternatieven zijn overwogen en verschillende van de voorgestelde maatregelen op de meeste scholen al worden genomen. Vrijwel alle scholen beschikken over een incidentenregistratie.[25] Ook is op veel scholen al een vertrouwenspersoon aanwezig.[26] Daarnaast werken scholen al regelmatig op lokaal en regionaal niveau samen met gemeenten en politie in het kader van het verbeteren van de veiligheid op scholen. Dit gebeurt bijvoorbeeld door de convenanten schoolveiligheid die in veel gemeenten zijn opgesteld.[27] Ook hebben interne toezichthouders in het onderwijs een rol in het veiligheidsbeleid op scholen. Zij zijn immers belast met het toezien op de naleving door het schoolbestuur van wettelijke verplichtingen, zoals de zorgplicht voor veiligheid.[28] De toelichting maakt niet duidelijk waarom deze bestaande instrumenten onvoldoende effectief bijdragen aan de veiligheid op scholen waardoor wetgeving aangewezen zou zijn.

b. Vrijheid van inrichting

Verder merkt de Afdeling op dat de voorgestelde maatregelen de vrijheid van alle scholen beperkt om het onderwijs naar eigen inzicht te regelen en om de organisatie en het beleid van de school zelf te bepalen (vrijheid van inrichting en de organisatorische autonomie).[29] Deze vrijheid bestaat ook als de godsdienstige of levensbeschouwelijke richting niet in het geding is.[30] De vrijheid van inrichting en de organisatorische autonomie betreft ook de ruimte voor scholen om een eigen invulling te geven aan het beleid inzake de organisatie van de school.[31] Hieronder valt ook de inrichting van het veiligheidsbeleid van scholen. Dit geeft het schoolbestuur de nodige ruimte om het beleid te kunnen toespitsen op de specifieke situatie van de school. Indien de wetgever de vrijheid van scholen om de organisatie en beleid van de school zelf te bepalen wil beperken, dient de proportionaliteit daarvan dragend te worden gemotiveerd.

In het bijzonder is de beperking van de vrijheid van inrichting aan de orde bij de verplichting voor scholen om zich aan te sluiten bij een landelijke klachtencommissie, die een bindend oordeel kan geven, tenzij dringende redenen noodzaken tot afwijking. Dat volgens de regering rekening is gehouden met de vrijheid van inrichting door het mogelijk te maken om verschillende landelijke

---

[21] Zie ook Memorie van toelichting, paragraaf 14.1.3. 'Uitbreiding meld-, overleg- en aangifteplicht seksuele misdrijven'.
[22] Memorie van toelichting, paragraaf 4.3 'Kern van het voorstel', 'Seksuele intimidatie'.
[23] Memorie van toelichting, paragraaf 4.3 'Kern van het voorstel', 'Reikwijdte meld- en overlegplicht uitgebreid'.
[24] Memorie van toelichting, paragraaf 4.3. 'Kern van het voorstel'.
[25] Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022, bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133, p. 37.
[26] Memorie van toelichting, paragraaf 5.2. 'Probleemanalyse'.
[27] Zie bijvoorbeeld Convenant 'Veiligheid in en om de vo-school 2024–2026 - Gemeente Noordwijk', november 2024. Zie ook het 'Convenant Schoolveiligheid – Een leidraad om samen te werken aan een veilige school' van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid.
[28] Zie bijvoorbeeld artikel 17c jo. artikel 4c Wet op het primair onderwijs.
[29] Artikel 23, zesde lid, van de Grondwet.
[30] B.P. Vermeulen, *Constitutioneel onderwijsrecht*, Den Haag: Elsevier, 1999, p. 63 e.v. P.J.J. Zoontjens, *Onderwijsrecht. Eenheid in verscheidenheid*, tweede druk, Den Haag: Boom juridisch, 2023, p. 49 e.v. Zie verder het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 16 december 2008 over het Besluit vernieuwde kerndoelen WPO en de invoering van de canon in de kerndoelen, (W05.08.0440), Bijvoegsel Stcrt nr. 104, punt 3.
[31] Zie bijvoorbeeld Onderwijsraad, *Vaste grond onder de voeten. Een verkenning inzake artikel 23 Grondwet*, 2002, p. 78–81.

klachtencommissies aan te wijzen en het oordeel niet volledig bindend te maken, doet er niet aan af dat er sprake is van een beperking.[32] Daar komt bij dat 94% van de scholen al vrijwillig is aangesloten bij één van de twee landelijke klachtencommissies.[33] De Afdeling merkt op dat de toelichting onvoldoende aandacht besteedt aan de proportionaliteit van een in de wet verankerde beperki.

c. Lasten voor scholen en onderwijspersoneel

Voorts merkt de Afdeling op dat met de voorgestelde maatregelen het aantal wettelijke verplichtingen voor scholen toeneemt. Scholen en onderwijspersoneel zullen vaker moeten registreren, melden, overleggen, monitoren en evalueren. De regering geeft aan dat met name de personeelsmonitor en de uitbreiding van de meld-, overleg- en aangifteplicht significant meer tijd zullen vragen van het onderwijspersoneel.[34] Daarmee draagt het voorstel bij aan het verhogen van de regeldruk en administratieve lasten in het onderwijs. Ook leveren de voorgestelde maatregelen meer werklast op voor de Inspectie van het Onderwijs.[35]

Het voorgaande geldt ook voor scholen en onderwijspersoneel in Caribisch Nederland, waar de voorgestelde maatregelen één jaar later in werking treden.[36] Door het ontbreken van een consultatiereactie is er geen actueel en accuraat beeld van de gevolgen die bij invoering over een jaar in Caribisch Nederland zullen optreden. Niet duidelijk is daarom hoe de verzwaring van de lasten zich verhoudt tot de lokale omstandigheden en de beschikbare mens- en uitvoeringskracht in Caribisch Nederland.[37]

d. Conclusie

Het verbeteren van de veiligheid op scholen kan niet zonder aandacht voor de veilige schoolcultuur. Daarbij moet vertrouwen en het voorleven van gewenst gedrag centraal staan. Met dit wetsvoorstel stelt de regering maatregelen voor die hoofdzakelijk zien op de administratieve verplichtingen en de te volgen procedures. Gelet op het voorgaande, schiet de toelichting tekort in de motivering van de effectiviteit en proportionaliteit van de voorgestelde maatregelen. De Afdeling adviseert om per maatregel alsnog de proportionaliteit dragend te motiveren en daarbij expliciet aandacht te besteden aan hoe de maatregel effectief bijdraagt aan een veilige schoolcultuur, proportioneel is in het licht van de vrijheid van inrichting en opweegt tegen de lasten voor scholen en onderwijspersoneel, ook voor Caribisch Nederland, of anders van de maatregel af te zien.

3. Verhouding tot de Arbeidsomstandighedenwet

Het wetsvoorstel schrijft ook concrete maatregelen voor in het veiligheidsbeleid ter bescherming van het onderwijspersoneel. Dit betreft in ieder geval de veiligheidsmonitor onderwijspersoneel en de registratie- en meldplicht veiligheidsincidenten voor gevallen waarin ernstige sociale, psychische of fysieke schade ontstaat bij personeelsleden.

De Afdeling merkt op dat wettelijke verplichtingen die primair gaan over de veiligheid van het personeel zich beter lenen voor Arbowetgeving dan voor onderwijswetgeving. De Arbowetgeving is immers de codificatie van alle wetgeving voor de veiligheid van werknemers. Bovendien legt de Arbeidsomstandighedenwet de nadruk op de te bereiken doelstelling, maar laat voor de wijze waarop de doelstellingen worden bereikt de nodige ruimte aan werkgevers door geen specifieke instrumenten voor te schrijven. Dit biedt ook een geschikt kader om te sturen op de veiligheid van onderwijspersoneel zonder dat nieuwe wettelijke verplichtingen in het leven behoeven te worden geroepen. Aansluiting bij de Arbowetgeving voor de veiligheid van het onderwijspersoneel belemmert scholen niet om een integraal veiligheidsbeleid te voeren, met maatregelen die onderwijsontvangers en personeel op gelijkwaardige wijze bescherming bieden.

Over de verhouding van enkele afzonderlijke maatregelen tot de Arbeidsomstandighedenwet, maakt de Afdeling de volgende opmerkingen.

a. Veiligheidsmonitor onderwijspersoneel

Volgens de regering zijn scholen als werkgever verplicht om zicht te houden op de veiligheidsbeleving

[32] Memorie van toelichting, paragraaf 14.1.5 'Klachtenstelsel'.
[33] Memorie van toelichting, paragraaf 6.2. 'Probleemanalyse'.
[34] Memorie van toelichting, paragraaf 10.2. 'Gevolgen voor doenvermogen van leerlingen en personeel'.
[35] Memorie van toelichting, paragraaf 10.3. 'Gevolgen voor de regeldruk'.
[36] Memorie van toelichting, paragraaf 8. 'Caribisch Nederland'.
[37] Advies van de Afdeling advisering van Raad van State van 8 november 2023 over de 12e wijziging van de Aanwijzingen voor de regelgeving, (W16.23.00190/II), Website van de Raad van State, punt 3d.

van het onderwijspersoneel op grond van de Arbeidsomstandighedenwet, maar deze wet schrijft niet voor hoe dit moet gebeuren.[38] Dit voorstel legt voor onderwijspersoneel wel vast op welke wijze en met welke frequentie zicht moet worden gehouden op de veiligheidsbeleving. Volgens de regering is het voorschrijven van een gestructureerde en eenduidige wijze van monitoring noodzakelijk om te komen tot een integraal veiligheidsbeleid.[39]

In de consultatiereacties en uitvoeringstoetsen is gewezen op de risico's van dubbele verplichtingen en lasten voor scholen, en complicaties vanwege overlappend toezicht door de Inspectie van het Onderwijs en de Nederlandse Arbeidsinspectie. De regering heeft in reactie daarop de verplichting om de resultaten van de monitor te zenden aan de Inspectie van het Onderwijs achterwege gelaten om te voorkomen dat onduidelijkheid ontstaat over de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende toezichthouders.[40]

De Afdeling merkt op dat de bezwaren uit de consultatiereacties en uitvoeringstoetsen hiermee niet zijn weggenomen. Zo is het risico van dubbele verplichtingen en (toezichts-)lasten voor scholen niet weggenomen. Daarnaast blijft de onduidelijkheid over de overlap in het toezicht door de Inspectie van het Onderwijs en de Nederlandse Arbeidsinspectie bestaan. Met deze maatregel krijgt, naast de Nederlandse Arbeidsinspectie, ook de Inspectie van het Onderwijs de taak om toe te zien of scholen (als werkgever) het veiligheidsbeleid voor onderwijspersoneel in voldoende mate op orde hebben.[41] Dit vergt structurele afstemming tussen de inspecties en maakt de toezichtspraktijk onnodig complex. De toelichting gaat hier onvoldoende op in.

De Afdeling adviseert gelet op het voorgaande de invoering van een wettelijke verplichting tot het monitoren van de veiligheidsbeleving van het onderwijspersoneel in onderwijswetgeving te heroverwegen.

b. Registratie- en meldplicht veiligheidsincidenten

De Afdeling merkt op dat er ook overlap kan ontstaan tussen de voorgestelde meldplicht voor ernstige veiligheidsincidenten en de meldplicht voor arbeidsongevallen en beroepsziekten op basis van de Arbeidsomstandighedenwet. De voorgestelde meldplicht aan de Inspectie van het Onderwijs geldt voor scholen bij ernstige veiligheidsincidenten (gevallen waarin ernstige sociale, psychische of fysieke schade ontstaat bij personeelsleden).[42] Daarnaast hebben scholen als werkgever op basis van de Arbeidsomstandighedenwet een meldplicht aan de Nederlandse Arbeidsinspectie bij arbeidsongevallen die leiden tot de dood, blijvend letsel of een ziekenhuisopname van werknemers.[43]

De Afdeling merkt op dat de overlap tussen de meldplichten tot ongewenste gevolgen kan leiden in de praktijk. Zo wordt de toezichtspraktijk voor de inspecties ook door deze maatregel onnodig complex, en vergt deze maatregel structurele afstemming tussen de inspecties. Daarnaast levert ze dubbele (toezichts-)lasten op voor scholen die bij een ernstig veiligheidsincident mogelijk moeten voldoen aan verschillende meldingsplichten.

Gelet op het voorgaande adviseert de Afdeling het voorstel aan te passen door meldingen van ernstige veiligheidsincidenten ten opzichte van personeelsleden te schrappen.

c. Vertrouwenspersoon en klachtenstelsel

De voorgestelde maatregelen over het verplichtstellen van de vertrouwenspersoon en het herzien van het klachtenstelsel hebben ook betrekking op personeelsleden van scholen. Zo krijgen de verplichte vertrouwenspersonen (onder meer) ook de taak om personeelsleden op te vangen, te begeleiden en te adviseren en zo nodig door te verwijzen naar een hulpverlener of professionele hulpverlenende instantie. Ook krijgt de vertrouwenspersoon de taak om personeelsleden bij te staan ingeval van een klacht, die kan worden ingediend bij het bevoegd gezag van de school of een landelijke klachtencommissie.[44] Beide voorgestelde maatregelen raken aan lopende initiatieven tot wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet.

Op dit moment heeft de Eerste Kamer het initiatiefwetsvoorstel van het lid Maatoug in behandeling. Dit voorstel regelt de verplichtstelling van vertrouwenspersonen voor alle werkgevers in de Arbeids-

[38] Zie artikel 3, tweede en vierde lid, en artikel 5 van de Arbeidsomstandighedenwet.
[39] Memorie van toelichting, paragraaf 2. 'Veiligheidsmonitor onderwijspersoneel'.
[40] Memorie van toelichting, paragraaf 14.1.1 'Veiligheidsmonitor onderwijspersoneel'.
[41] Memorie van toelichting, paragraaf 11. 'Toezicht en handhaving'.
[42] Memorie van toelichting, paragraaf 3.3. 'Kern van het voorstel'.
[43] Zie artikel 9 van de Arbeidsomstandighedenwet.
[44] Memorie van toelichting, paragraaf 5. 'Vertrouwenspersoon' en paragraaf 6. 'Klachtenstelsel'.

omstandighedenwet.[45] Zowel de regeringscommissaris als de regering hebben steun uitgesproken voor dit voorstel.[46] Ook is dit voorstel opgenomen in het Nationaal Actieprogramma aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.[47] De regering heeft erop gewezen dat er meer nodig is dan het verplichtstellen van vertrouwenspersonen, en heeft daarom aangekondigd de mogelijkheid te onderzoeken om in de Arbeidsomstandighedenwet ook een klachtenregeling en gedragscode verplicht te stellen voor alle werkgevers.[48]

De Afdeling merkt op dat het onderhavige voorstel geen rekening houdt met deze lopende initiatieven. Hierdoor bestaat het risico dat er dubbele verplichtingen gaan ontstaan ten aanzien van vertrouwenspersonen en klachtenregelingen. Ook de regeringscommissaris heeft erop gewezen dat dubbele wetgeving kan leiden tot onduidelijkheid en dat goede afstemming nodig is.[49] De toelichting besteedt hier geen aandacht aan.

De Afdeling adviseert in de toelichting expliciet aandacht te besteden aan de lopende initiatieven ten aanzien van wijziging van de Arbowetgeving, en in verband daarmee het verplichtstellen van vertrouwenspersonen en de daaraan verbonden klachtenregeling voor personeel in de onderwijswetgeving te heroverwegen.

4. Verwerking persoonsgegevens

De Afdeling maakt de volgende opmerkingen over de verwerking van persoonsgegevens bij een aantal maatregelen van dit voorstel.

a. Registratie- en meldplicht veiligheidsincidenten

Volgens de regering bestaat door de combinatie van gegevens die in het kader van deze plicht worden verzameld, het risico op herleidbaarheid tot een persoon. Vanwege de aard van de incidenten die worden geregistreerd, kan het ook gaan om bijzondere persoonsgegevens of persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten. Ook de Autoriteit Persoonsgegevens wijst daarop. Volgens de toelichting dient het bevoegd gezag passende maatregelen te nemen.[50]

De Afdeling merkt op dat niet duidelijk is welke (passende) maatregelen in dat verband zijn genomen voor het geval dat (bijzondere) persoonsgegevens of persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten worden verwerkt. Zij wijst erop dat voor zover in dit kader sprake is van de verwerking van bijzondere persoonsgegevens om redenen van zwaarwegend algemeen belang is vereist dat passende en specifieke maatregelen worden getroffen.[51]

Daarnaast vereist de AVG voor de verwerking van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard dat wordt voorzien in passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen.[52] Dergelijke maatregelen moeten aanvullend zijn op de reeds geldende verplichtingen op grond van de AVG.[53] Dit betekent in ieder geval dat moet worden voorzien in passende waarborgen in het kader van de toegang tot de bijzondere persoonsgegevens en in een specifieke bewaartermijn.[54]

Voorts merkt de Afdeling op dat het treffen van aanvullende passende en specifieke maatregelen en het bieden van passende waarborgen niet kan worden overgelaten aan de praktijk. Dergelijke waarborgen zien immers, mede gelet op de bijzondere aard van de persoonsgegevens, op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer op grond van onder meer artikel 10 van de Grondwet. De bedoelde waarborgen moeten in elk geval op hoofdlijnen in de wet worden verankerd.

De Afdeling adviseert in de toelichting op het voorgaande in te gaan en zo nodig het voorstel aan te

---

[45] Zie Kamerstukken I 2022/23, 35 592, A.
[46] 'Advies Regeringscommissaris over initiatiefwetsvoorstel verplichtstelling vertrouwenspersonen', (bijlage bij) Kamerstukken II 2022/23, 34 843, nr. 67.
[47] (Bijlage bij) Kamerstukken II 2022/23, 34 843, nr. 67. Zie ook Handelingen II 2023/24, 59, p. 12.
[48] Kamerstukken II 2023/24, 34 843, nr. 109.
[49] 'Advies Regeringscommissaris over initiatiefwetsvoorstel verplichtstelling vertrouwenspersonen', (bijlage bij) Kamerstukken II 2022/23, 34 843, nr. 67.
[50] Memorie van toelichting, paragraaf 9.2. 'Melding en registratie van incidenten'.
[51] Artikel 9, tweede lid, onderdeel g, van de AVG.
[52] Artikel 10 van de AVG.
[53] Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 17 april 2024 over de Wet gemeentelijk toezicht seksbedrijven, (W16.23.00391), Website van de Raad van State, punt 4a en Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 6 juni 2024 over de Wet van school naar duurzaam werk (W05.24.00027/I), Website van de Raad van State, punt 4.
[54] Zie ook het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 16 maart 2022 over de Verzamelwet gegevensbescherming, (W16.21.0372), Kamerstukken II 2022/23, 36 264, nr. 4, punt 3c en Advies van de Afdeling advisering van de Raad van State van 6 juni 2024 over de Wet van school naar duurzaam werk (W05.24.00027/I), Website van de Raad van State, punt 4.

passen door te voorzien in passende en specifieke wettelijke maatregelen voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens en passende waarborgen voor het verwerken van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard.

b. Vertrouwenspersonen

Het wetsvoorstel biedt een grondslag voor de vertrouwenspersonen om bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten te verwerken voor zover dat noodzakelijk is om ouders, leerlingen en personeelsleden bij te staan. Daarbij wordt een beroep gedaan op een zwaarwegend algemeen belang. Ook voor deze verwerkingen geldt de eis dat wordt voorzien in passende en specifieke maatregelen en waarborgen.[55]
Een belangrijke waarborg in dat kader betreft de bewaartermijn. De Afdeling stelt vast dat het wetsvoorstel daar niet in voorziet. Volgens de toelichting is het niet mogelijk een algemeen geldende termijn vast te leggen, omdat de vertrouwenspersoon per casus een afweging dient te maken over de noodzaak van het bewaren van (bijzondere) persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard.[56]

De Afdeling merkt op dat niet duidelijk is waarom een wettelijke bewaartermijn als een passende en specifieke waarborg in het geheel niet mogelijk zou zijn. Bijvoorbeeld kan een wettelijke bewaartermijn worden overwogen, waarbij gegevens worden bewaard tot de noodzaak tot verwerken er niet meer is, maar in ieder geval een nader te bepalen aantal maanden na de afronding van de wettelijke taak of na in ieder geval na een nader te bepalen aantal maanden of jaren.[57]

Het wetsvoorstel voorziet wel in de geheimhoudingsplicht voor vertrouwenspersonen. Ook is voorzien in de uitzonderingsgronden op deze geheimhoudingsplicht, onder meer als sprake is van een wettelijk voorschrift dat tot mededeling verplicht, zoals de meldplicht seksuele misdrijven of de aangifteplicht in artikel 160 van het Wetboek van Strafvordering.[58] Volgens de toelichting worden in dit kader de rechten van betrokkenen dan ook niet verder wettelijk beperkt. De vraag is of dit juist is. Indien bij de geheimhoudingsplicht een beroep wordt gedaan op de uitzonderingsgrond dat een wettelijk voorschrift tot mededeling verplicht,[59] heeft de betrokkene bijvoorbeeld geen recht op bezwaar.[60] De toelichting besteedt hieraan geen aandacht.

De Afdeling adviseert het wetsvoorstel aan te passen door te voorzien in een wettelijke bewaartermijn voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens van strafrechtelijke aard. Daarnaast adviseert zij in de toelichting de rechten van betrokken in verhouding tot de geheimhoudingsplicht te verduidelijken.

5. Uitbreiding meld-, overleg- en aangifteplicht tot meerderjarigen

De huidige meld-, overleg- en aangifteplicht voor seksuele misdrijven geldt voor minderjarige leerlingen en studenten. Het voorstel breidt deze uit naar meerderjarige leerlingen en studenten. Met het oog op de wens om seksueel misbruik en seksuele intimidatie in afhankelijkheidsrelaties in het onderwijs tegen te gaan, is het onderscheid tussen minderjarigen en meerderjarigen volgens de regering niet meer te verantwoorden.[61]

De Afdeling merkt op dat het laten vervallen van het criterium van minderjarigheid een expliciete belangenafweging vergt door de wetgever. Leeftijd is blijkens allerlei regelingen een functioneel criterium voor het bepalen van aanspraken, rechten en verplichtingen.[62] Zo heeft de regering bij de invoering van de meld-, overleg- en aangifteplicht expliciet overwogen dat minderjarigen verdergaande bescherming behoeven dan meerderjarigen.[63] Niet duidelijk is waarom dat onderscheid volgens de regering niet meer te verantwoorden is.

Belangrijk bij deze afweging is dat de voorgestelde uitbreiding raakt aan de autonomie van meerderjarige slachtoffers om zelf en zonder externe druk een afgewogen beslissing te maken over het aangaan

[55] Memorie van toelichting, paragraaf 9.4. 'Vertrouwenspersoon'.
[56] Memorie van toelichting, paragraaf 9.4. 'Vertrouwenspersoon'.
[57] Zie bijvoorbeeld: artikel 6, derde lid, van de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne.
[58] Memorie van toelichting, paragraaf 5.3. 'Kern van het voorstel'.
[59] Artikel 6, eerste lid onder c, van de AVG.
[60] Zie artikel 21, eerste lid, van de AVG.
[61] Memorie van toelichting, paragraaf 4.3. 'Kern van het voorstel', 'Minderjarigheid vervalt'.
[62] Voorlichting van de Afdeling advisering van de Raad van State van 8 april 2020 over het amendement van het lid Krol (Kamerstuk 32 411, nr. 11), (W04.20.0034/I/vo), Kamerstukken II 2019/20, 32 411, nr. 14, punt 2. Zie ook bijvoorbeeld Rechtbank Gelderland, 3 december 2018, ECLI:NL:RBGEL:2018:5102, r.o. 2.5.
[63] Kamerstukken II 1997/98, 25 979, nr. 3, par. 7 'Aanvullende wettelijke maatregelen noodzakelijk'.

van een strafrechtelijke procedure en de mogelijkheid om waar nodig maatwerk te leveren.[64] In de afgelopen jaren is de maatschappelijke aandacht voor de rol van het slachtoffer binnen het strafproces gegroeid.[65] Er is meer inzicht in de gevolgen die het strafproces kan hebben voor het slachtoffer, zoals het risico dat het slachtoffer nogmaals benadeeld wordt door een belastende juridische procedure.[66]

In dat licht is het belangrijk dat slachtoffers respectvol en zorgvuldig bejegend worden en hun wensen serieus te nemen. Dit uitgangspunt komt ook tot uitdrukking in het Wetboek van Strafvordering en in Europese richtlijnen.[67] De toelichting besteedt hier geen aandacht aan.

De Afdeling adviseert in de toelichting de uitbreiding van de aangifteplicht tot meerderjarige leerlingen en studenten dragend te motiveren en zo nodig het voorstel aan te passen.

6. Conclusie

De Afdeling concludeert dat het versterken van veiligheid op school niet kan zonder aandacht voor de veilige schoolcultuur en dat de regering niet toereikend toelicht hoe de voorgestelde maatregelen effectief bijdragen aan een veilige schoolcultuur. Duidelijk is wel dat de voorgestelde maatregelen averechtse effecten kunnen hebben, de vrijheid van inrichting beperken en leiden tot lastenverzwaring en overlap met Arbowetgeving. De Afdeling adviseert daarom de proportionaliteit per maatregel dragend te motiveren en indien dat niet mogelijk is van de maatregel af te zien.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal bezwaren bij het voorstel en adviseert het voorstel niet bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen, tenzij het is aangepast.

De vice-president van de Raad van State,
Th.C. de Graaf.

[64] Vergelijk R. Kool e.a., Verruiming van de aangifteplicht voor ernstige seksuele misdrijven?, bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 29 279, nr. 553.
[65] Zie voor een overzicht van de ontwikkelingen onder andere N.A. Schipper en L.A.J. Kock, Het slachtoffer. De positie van het slachtoffer en zijn rechten in het strafproces, Praktijkwijzer Strafrecht 2023, p. 8–15.
[66] Zie onder andere M. Marlsch, N. Dijkman en A. Akkermans, Het zichtbare slachtoffer: privacy van slachtoffers binnen het strafproces, WODC 2015; N. Elbers, C. van den Berg en M. Kragting, (red), What works: effectieve ondersteuning voor slachtoffers, Boom criminologie 2023 en Aanwijzing 4.4 Aanwijzing seksuele misdrijven.
[67] Zie onder andere Titel IIIA Eerste boek van het Wetboek van Strafvordering en Richtlijn 2012/29/EU tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ.

Tekst zoals toegezonden aan de Raad van State: Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet primair onderwijs BES, de Wet op de expertisecentra, de Wet voortgezet onderwijs 2020, de Wet medezeggenschap op scholen, de Wet educatie en beroepsonderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs BES en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in verband met de versterking van het veiligheidsbeleid op scholen (Wet vrij en veilig onderwijs)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is maatregelen te treffen om het veiligheidsbeleid van scholen verder te versterken door onder andere het introduceren van een monitoringsverplichting voor onderwijspersoneel, het uitbreiden van de meld- en overlegplicht seksuele misdrijven, het introduceren van een registratie- en meldplicht voor veiligheidsincidenten, het verplichtstellen van een vertrouwenspersoon, het stellen van nadere vereisten aan het klachtenstelsel en het invoeren van een jaarlijkse evaluatie van het veiligheidsbeleid op school;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I. WIJZIGING VAN DE WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS

De Wet op het primair onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 1 wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van de laatste begripsbepaling door een puntkomma een begripsbepaling toegevoegd, luidende:

veiligheidsbeleid: beleid met betrekking tot de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen.

B

Artikel 4a komt te luiden:

Artikel 4a. Meld-, overleg en aangifteplicht

1. Indien een personeelslid op enigerlei wijze bekend is geworden dat een leerling mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een ten behoeve van de school met taken belast persoon, meldt hij dit onverwijld aan het bevoegd gezag.

2. Het bevoegd gezag treedt onverwijld in overleg met de vertrouwensinspecteur, bedoeld in artikel 6 van de Wet op het onderwijstoezicht, indien het bevoegd gezag bekend is geworden dat een leerling mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een ten behoeve van zijn school met taken belast persoon.

3. Het overleg is gericht op de vraag of sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf als bedoeld in Titel XIV van het Tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht. Indien dit uit het overleg blijkt, doet het bevoegd gezag onverwijld aangifte.

4. Het bevoegd gezag stelt de ouders van de leerling, de met taken belaste persoon en de vertrouwensinspecteur onverwijld in kennis van de aangifte. Het bevoegd gezag stelt de ouders van de leerling niet in kennis van de aangifte indien het belang van de leerling zich daar ernstig tegen verzet.

5. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op de vertrouwenspersoon bedoeld in artikel 14, eerste lid, onderdeel b.

C

Artikel 4c komt te luiden:

Artikel 4c. Zorgplicht veiligheid op school

1. Het bevoegd gezag draagt zorg voor de sociale, psychische en fysieke veiligheid op school, waarbij het bevoegd gezag in ieder geval:
   a. veiligheidsbeleid voert;
   b. de veiligheid van leerlingen op school monitort;
   c. de veiligheid van het personeel op school monitort; en
   d. de coördinatie van het veiligheidsbeleid, waaronder in ieder geval ook wordt verstaan het beleid dat pesten tegengaat, bij een personeelslid belegt.

2. Het bevoegd gezag evalueert het veiligheidsbeleid ten minste eenmaal per jaar en betrekt daarbij in ieder geval:
   a. de uitkomst van de monitor, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b en c;
   b. de registratie van veiligheidsincidenten, bedoeld in artikel 4c1;
   c. het advies over het veiligheidsbeleid, bedoeld in artikel 14, tweede lid, onderdeel c; en
   d. het verslag van de vertrouwenspersoon, bedoeld in artikel 14, tweede lid, onderdeel d.

3. Het bevoegd gezag zendt de resultaten van de monitoring van de veiligheid van leerlingen op school aan de inspectie.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de monitor, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b en c, waaronder regels over:
   a. de inhoud;
   b. de doelgroep;
   c. de frequentie waarmee de monitor wordt afgenomen; en
   d. toezending van de resultaten aan de inspectie, bedoeld in het derde lid.

D

Na artikel 4c worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 4c1. Registratie veiligheidsincidenten

1. Het bevoegd gezag registreert een veiligheidsincident dat:
   a. plaatsvindt onder zijn verantwoordelijkheid; of
   b. ernstige gevolgen heeft voor de orde of veiligheid op school.

2. Een veiligheidsincident is in ieder geval:
   a. fysiek geweld met lichamelijk letsel tot gevolg;
   b. seksuele intimidatie of seksueel misbruik;
   c. stelselmatige discriminatie;
   d. bedreiging;
   e. grove pesterijen;
   f. ernstige vernieling;
   g. diefstal;
   h. bezit van, handel in, of gebruik van drugs;
   i. bezit van, handel in, of gebruik van een wapen.

3. De registratie omvat:
   a. een aanduiding van het veiligheidsincident, waarbij indien mogelijk de aanduiding uit het tweede lid wordt gebruikt;
   b. een aanduiding van degenen die bij het veiligheidsincident betrokken waren en de wijze waarop zij betrokken waren, waarbij de volgende aanduidingen worden gebruikt:
      1°. leerling;
      2°. ouder;
      3°. personeelslid;
      4°. derde;
   c. de datum en het tijdstip van het incident; en
   d. de locatie van het incident.

Artikel 4c2. Meldplicht ernstige veiligheidsincidenten

1. Het bevoegd gezag meldt een veiligheidsincident als bedoeld in artikel 4c1, eerste lid, aanhef en onderdelen a of b, waarbij ernstige sociale, psychische of fysieke schade ontstaat voor een leerling, ouder of personeelslid onverwijld aan de inspectie.

2. Er is in ieder geval sprake van ernstige sociale, psychische of fysieke schade als bedoeld in het eerste lid, bij:
   a. fysiek geweld of grove pesterijen met zwaar lichamelijk letsel of de dood tot gevolg;
   b. bezit van, handel in, of gebruik van een vuurwapen op school.

3. Artikel 4c1, derde lid, is van overeenkomstige toepassing op de melding.

E

Artikel 13 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel f, wordt 'de informatie over de klachtenregeling, bedoeld in artikel 14' vervangen door 'informatie over de vertrouwenspersoon, bedoeld in de artikelen 14 en 14a, de klachtbehandeling door het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 14b en de klachtbehandeling door de landelijke klachtencommissie, bedoeld in de artikelen 14c, 14d en 14e'.

2. Het eerste lid, onderdeel n, komt te luiden:

n. de persoon bij wie de coördinatie van het veiligheidsbeleid, bedoeld in artikel 4c, eerste lid, onderdeel d, is belegd en informatie over het aanspreekpunt voor klachten over pesten en overige ongewenste omgangsvormen, bedoeld in artikel 14, derde lid,

F

Artikel 14 wordt vervangen door zes artikelen, luidende:

Artikel 14. Vertrouwenspersoon

1. Het bevoegd gezag stelt als vertrouwenspersoon aan:
   a. een personeelslid van de school; en
   b. een persoon die niet werkzaam is op de school.

2. De vertrouwenspersoon heeft tot taak:
   a. het opvangen, begeleiden en adviseren van leerlingen en personeelsleden en zo nodig het doorverwijzen naar een hulpverlener of professionele hulpverlenende instantie;
   b. ouders, leerlingen en personeelsleden met een klacht over het bevoegd gezag of een personeelslid bij te staan;
   c. het bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd te adviseren over het veiligheidsbeleid op de school en de klachtafhandeling door het bevoegd gezag;
   d. jaarlijks verslag uit te brengen aan het bevoegd gezag over de uitvoering van de taken, bedoeld in onderdelen a, b en c.

3. De vertrouwenspersoon, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, fungeert als aanspreekpunt voor klachten over pesten en overige ongewenste omgangsvormen.

4. Het bevoegd gezag stelt de vertrouwenspersoon, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, in staat om onafhankelijk, deskundig en zelfstandig uitvoering te geven aan de taken, bedoeld in het tweede en derde lid, en stelt daarvoor voldoende tijd beschikbaar.

5. Het bevoegd gezag benadeelt de vertrouwenspersoon, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, niet in zijn positie op de school als gevolg van de wijze waarop hij uitvoering geeft aan zijn taken.

6. Degene die deel uitmaakt of in de laatste vijf jaar deel uit heeft gemaakt van het bevoegd gezag of de schoolleiding, bedoeld in de Wet medezeggenschap op scholen, kan geen vertrouwenspersoon zijn.

7. De vertrouwenspersoon is bevoegd tot het verwerken van bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten voor zover deze noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de taken, bedoeld in het tweede lid, onderdelen a en b, en het derde lid.

8. De vertrouwenspersoon is tot geheimhouding verplicht van hetgeen in de uitvoering van zijn taak aan hem is toevertrouwd, tenzij:
   a. enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht;
   b. uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit;

c. het belang van een leerling tot mededeling noodzaakt;
d. de betrokken ouder, leerling of personeelslid toestemming geeft om vertrouwelijke informatie te delen.

9. De vertrouwenspersoon beschikt over een zodanige deskundigheid en ervaring dat hij de functie van vertrouwenspersoon naar behoren kan vervullen, waarbij in het bijzonder het vertrouwelijke karakter van de functie is gewaarborgd.

Artikel 14a. Vertrouwenspersoon op een kleine school

1. In afwijking van artikel 14, eerste lid, kan het bevoegd gezag van een school met minder dan 150 leerlingen alleen een vertrouwenspersoon als bedoeld in artikel 14, eerste lid, onderdeel b, aanwijzen.

2. Ingeval toepassing wordt gegeven aan het eerste lid wijst het bevoegd gezag in afwijking van artikel 14, derde lid, een personeelslid van de school aan als aanspreekpunt voor klachten over pesten en overige ongewenste omgangsvormen.

Artikel 14b. Klachtbehandeling bevoegd gezag

1. Een ouder, leerling of personeelslid kan bij het bevoegd gezag een klacht indienen over:
   a. een gedraging of beslissing van het bevoegd gezag of van een personeelslid; en
   b. het nalaten van een gedraging of het niet nemen van een beslissing door het bevoegd gezag of een personeelslid.

2. Het bevoegd gezag treft een regeling voor de behandeling van klachten door het bevoegd gezag.

3. De regeling bevat in ieder geval informatie over de:
   a. wijze waarop bij het bevoegd gezag een klacht kan worden ingediend;
   b. procedure voor de behandeling van klachten door het bevoegd gezag;
   c. termijn waarbinnen het bevoegd gezag op een klacht beslist.

Artikel 14c. Landelijke klachtencommissie

1. Onze Minister wijst een of meerdere rechtspersonen aan voor het in stand houden van landelijke klachtencommissies.

2. De rechtspersoon benoemt de leden van de klachtencommissie.

3. De klachtencommissie stelt haar werkwijze vast en verstrekt daarbij in ieder geval informatie over de:
   a. wijze waarop bij de klachtencommissie een klacht kan worden ingediend;
   b. procedure voor de behandeling van klachten door de klachtencommissie.

4. De klachtencommissie brengt jaarlijks een openbaar verslag uit over haar werkzaamheden.

5. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de klachtencommissie, waaronder regels over de deskundigheid van de leden van de klachtencommissie en de wijze van behandeling van de klachten.

6. Onze Minister verleent subsidie aan de rechtspersonen voor het in stand houden van de klachtencommissies.

7. De artikelen 4, 5, 9 en 10 van de Wet overige OCW-subsidies zijn van overeenkomstige toepassing op de subsidieverstrekking.

8. Onze Minister kan de rechtspersoon aanwijzingen van algemene aard geven over de wijze waarop de door haar in stand gehouden klachtencommissie invulling geeft aan de bij of krachtens dit artikel en de artikelen 14d en 14e gestelde vereisten.

9. Onze Minister kan de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, in ieder geval intrekken indien de rechtspersoon haar taak ernstig verwaarloost of de door Onze Minister gegeven aanwijzingen niet opvolgt.

Artikel 14d. Klachtenprocedure landelijke klachtencommissie

1. Het bevoegd gezag zorgt dat een school is aangesloten bij een landelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 14c, eerste lid.

2. Een ouder, leerling of personeelslid kan bij de klachtencommissie schriftelijk een klacht indienen over:
   a. een gedraging of beslissing van het bevoegd gezag of van een personeelslid; of
   b. het nalaten van een gedraging of het niet nemen van een beslissing door het bevoegd gezag of door een personeelslid.

3. De klachtencommissie beslist binnen drie weken na indiening of een klacht in behandeling wordt genomen. De klachtencommissie neemt een klacht niet in behandeling indien:
   a. de klacht betrekking heeft op een onderwerp waarvoor een andere vorm van buitengerechtelijke geschilbeslechting openstaat;
   b. de klacht betrekking heeft op een gedraging of beslissing waarover reeds eerder door de klager een klacht is ingediend bij de klachtencommissie, tenzij de klachtencommissie oordeelt dat hiervan redelijkerwijs moet worden afgeweken;
   c. de klacht betrekking heeft op een gedraging of beslissing die zich meer dan een jaar voor het indienen van de klacht heeft voorgedaan, tenzij de klachtencommissie oordeelt dat van deze termijn redelijkerwijs moet worden afgeweken.

4. Aan de behandeling en beoordeling van een klacht door de klachtencommissie wordt niet deelgenomen door een persoon die een relatie heeft tot de klager of degene tegen wie de klacht is gericht.

5. De klager en degene tegen wie de klacht is gericht kunnen zich bij de behandeling van de klacht laten bijstaan.

6. De klachtencommissie stelt de klager en degene tegen wie de klacht is gericht gedurende de behandeling van de klacht in de gelegenheid om te worden gehoord.

Artikel 14e. Oordeel landelijke klachtencommissie

1. De klachtencommissie geeft binnen tien weken na de beslissing een klacht in behandeling te nemen een oordeel over de gegrondheid van de klacht.

2. De klachtencommissie kan de termijn, bedoeld in het eerste lid, verlengen indien zowel de klager als degene tegen wie de klacht is gericht hiermee instemmen.

3. Het oordeel kan vergezeld gaan van aanbevelingen en een termijn waarbinnen opvolging moet worden gegeven aan het oordeel en de aanbevelingen.

4. De klachtencommissie deelt het oordeel en de aanbevelingen schriftelijk mede aan:
   a. de klager;
   b. degene tegen wie de klacht is gericht; en
   c. het bevoegd gezag.

5. Het bevoegd gezag volgt het oordeel en de aanbevelingen van de klachtencommissie op, tenzij dringende redenen noodzaken tot afwijking van het oordeel of de aanbevelingen.

6. Indien de klachtencommissie de klacht gegrond oordeelt, deelt het bevoegd gezag de klager en de klachtencommissie binnen vier weken na ontvangst van het oordeel schriftelijk en gemotiveerd mede op welke wijze het oordeel en de aanbevelingen worden opgevolgd.

7. De klachtencommissie doet na overleg met de klager een melding bij de inspectie indien de klachtencommissie vermoedt dat het bevoegd gezag het oordeel of de aanbevelingen van de klachtencommissie niet heeft opgevolgd.

8. Bij het berekenen van de termijn, bedoeld in het eerste en zesde lid, worden de weken waarin de betrokken school of instelling is gesloten wegens vakantie, zoals vastgesteld op grond van artikel 15, tweede lid, niet meegeteld.

G

Artikel 198 komt te luiden:

Artikel 198. Evaluatie Wet vrij en veilig onderwijs

Onze Minister zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van artikel I van de Wet vrij en veilig onderwijs aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en effecten van de artikelen 4a, 4c, 4d, 4e, 13, eerste lid, onderdelen f en n, 14, 14a, 14b, 14c, 14d en 14e in de praktijk.

ARTIKEL II. WIJZIGING VAN DE WET PRIMAIR ONDERWIJS BES

De Wet primair onderwijs BES wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 1 wordt, onder vervanging van een punt aan het slot van de laatste begripsbepaling door een puntkomma, een begripsbepaling toegevoegd, luidende:

veiligheidsbeleid: beleid met betrekking tot de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen.

B

Artikel 6 komt te luiden:

Artikel 6. Meld-, overleg en aangifteplicht

1. Indien een personeelslid op enigerlei wijze bekend is geworden dat een leerling mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een ten behoeve van de school met taken belast persoon, meldt hij dit onverwijld aan het bevoegd gezag.

2. Het bevoegd gezag treedt onverwijld in overleg met de vertrouwensinspecteur, bedoeld in artikel 6 van de Wet op het onderwijstoezicht, indien het bevoegd gezag bekend is geworden dat een leerling mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een ten behoeve van zijn school met taken belast persoon.

3. Het overleg is gericht op de vraag of sprake is van een redelijk vermoeden van een misdrijf tegen de zeden als bedoeld in Titel XIV van het Tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht BES. Indien dit uit het overleg blijkt, doet het bevoegd gezag onverwijld aangifte.

4. Het bevoegd gezag stelt de ouders van de leerling, de met taken belaste persoon en de vertrouwensinspecteur onverwijld in kennis van de aangifte. Het bevoegd gezag stelt de ouders van de leerling niet in kennis van de aangifte indien het belang van de leerling zich daar ernstig tegen verzet.

5. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op de vertrouwenspersoon bedoeld in artikel 17, eerste lid, onderdeel b.

C

Artikel 6a komt te luiden:

Artikel 6a. Zorgplicht veiligheid op school

1. Het bevoegd gezag draagt zorg voor de sociale, psychische en fysieke veiligheid op school, waarbij het bevoegd gezag in ieder geval:
   a. veiligheidsbeleid voert;
   b. de veiligheid van leerlingen op school monitort;
   c. de veiligheid van het personeel op school monitort; en
   d. de coördinatie van het veiligheidsbeleid, waaronder in ieder geval ook wordt verstaan het beleid dat pesten tegengaat, bij een personeelslid belegt.

2. Het bevoegd gezag evalueert het veiligheidsbeleid, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, ten minste eenmaal per jaar en betrekt daarbij in ieder geval:
   a. de uitkomst van de monitor, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b en c,
   b. de registratie van veiligheidsincidenten, bedoeld in artikel 6b, en
   c. het advies over het veiligheidsbeleid, bedoeld in artikel 17, tweede lid, onderdeel c; en
   d. het verslag van de vertrouwenspersoon, bedoeld in artikel 17, tweede lid, onderdeel d.

3. Het bevoegd gezag zendt de resultaten van de monitoring van de veiligheid van leerlingen op school aan de inspectie.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de monitor, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b en c, waaronder regels over:
   a. de inhoud;
   b. de doelgroep;
   c. de frequentie waarmee de monitor wordt afgenomen; en
   d. de toezending van de resultaten aan de inspectie, bedoeld in het derde lid.

D

Na artikel 6a worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 6b. Registratie veiligheidsincidenten

1. Het bevoegd gezag registreert een veiligheidsincident dat:
   a. plaatsvindt onder zijn verantwoordelijkheid; of
   b. ernstige gevolgen heeft voor de orde of veiligheid op school.

2. Een veiligheidsincident is in ieder geval:
   a. fysiek geweld met lichamelijk letsel tot gevolg;
   b. seksuele intimidatie of seksueel misbruik;
   c. stelselmatige discriminatie;
   d. bedreiging;
   e. grove pesterijen;
   f. ernstige vernieling;
   g. diefstal;
   h. bezit van, handel in, of gebruik van een drugs;
   i. bezit van, handel in, of gebruik van een wapen.

3. De registratie omvat:
   a. een aanduiding van het veiligheidsincident, waarbij indien mogelijk de aanduiding uit het tweede lid wordt gebruikt;
   b. een aanduiding van degenen die bij het veiligheidsincident betrokken waren en de wijze waarop zij betrokken waren, waarbij de volgende aanduidingen worden gebruikt:
      1°. leerling;
      2°. ouder;
      3°. personeelslid;
      4°. derde;
   c. de datum en het tijdstip van het incident; en
   d. de locatie van het incident.

Artikel 6c. Meldplicht ernstige veiligheidsincidenten

1. Het bevoegd gezag meldt een veiligheidsincident als bedoeld in artikel 6b, eerste lid, aanhef en onderdelen a of b, waarbij ernstige sociale, psychische of fysieke schade ontstaat voor een leerling, ouder of personeelslid onverwijld aan de inspectie.

2. Er is in ieder geval sprake van ernstige sociale, psychische of fysieke schade als bedoeld in het eerste lid, bij:
   a. fysiek geweld of grove pesterijen met zwaar lichamelijk letsel of de dood tot gevolg;
   b. bezit van, handel in, of gebruik van een vuurwapen op school.

3. Artikel 6b, derde lid, is van overeenkomstige toepassing op de melding.

E

Artikel 16 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel f, wordt ‘de informatie over de klachtenregeling, bedoeld in artikel 17’ vervangen door ‘informatie over de vertrouwenspersoon, bedoeld in artikel 17 en 17a, de klachtbehandeling door het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 17b en de klachtbehandeling door de klachtencommissie BES, bedoeld in de artikelen 17c, 17d en 17e’.

2. Het eerste lid, onderdeel m, komt te luiden:

m. de persoon bij wie de coördinatie van het veiligheidsbeleid, bedoeld in artikel 6a, eerste lid, onderdeel d, is belegd en informatie over het aanspreekpunt voor klachten over pesten en overige ongewenste omgangsvormen, bedoeld in artikel 17, derde lid, en

F

Artikel 17 wordt vervangen door zes artikelen, luidende:

Artikel 17. Vertrouwenspersoon

1. Het bevoegd gezag stelt als vertrouwenspersoon aan:
   a. een personeelslid van de school; en
   b. een persoon die niet werkzaam is op de school.

2. De vertrouwenspersoon heeft tot taak:
   a. het opvangen, begeleiden en adviseren van leerlingen en personeelsleden en zo nodig het doorverwijzen naar een hulpverlener of professionele hulpverlenende instantie;
   b. ouders, leerlingen en personeelsleden met een klacht over het bevoegd gezag of een personeelslid bij te staan;
   c. het bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd te adviseren over het veiligheidsbeleid op de school en de klachtafhandeling door het bevoegd gezag;
   d. jaarlijks verslag uit te brengen aan het bevoegd gezag over de uitvoering van de taken, bedoeld in onderdelen a, b en c.

3. De vertrouwenspersoon, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, fungeert als aanspreekpunt voor klachten over pesten en overige ongewenste omgangsvormen.

4. Het bevoegd gezag stelt de vertrouwenspersoon, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, in staat om onafhankelijk deskundig en zelfstandig uitvoering te geven aan de taken, bedoeld in het tweede en derde lid, en stelt daarvoor voldoende tijd beschikbaar.

5. Het bevoegd gezag benadeelt de vertrouwenspersoon, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, niet in zijn positie op de school als gevolg van de wijze waarop hij uitvoering geeft aan zijn taken.

6. Degene die deel uitmaakt of in de laatste vijf jaar deel uit heeft gemaakt van het bevoegd gezag of de functie van directeur of adjunct-directeur, bedoeld in artikel 31 van deze wet, heeft vervuld kan geen vertrouwenspersoon zijn.

7. De vertrouwenspersoon is bevoegd tot het verwerken van bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten voor zover deze noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de taken, bedoeld in het tweede lid, onderdelen a en b, en het derde lid.

8. De vertrouwenspersoon is tot geheimhouding verplicht van hetgeen in de uitvoering van zijn taak aan hem is toevertrouwd, tenzij:
   a. enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht;
   b. uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit;
   c. het belang van een leerling tot mededeling noodzaakt;
   d. de betrokken ouder, leerling of personeelslid toestemming geeft om vertrouwelijke informatie te delen.

9. De vertrouwenspersoon beschikt over een zodanige deskundigheid en ervaring dat hij de functie van vertrouwenspersoon naar behoren kan vervullen, waarbij in het bijzonder het vertrouwelijke karakter van de functie is gewaarborgd.

Artikel 17a. Vertrouwenspersoon op een kleine school

1. In afwijking van artikel 17, eerste lid, kan het bevoegd gezag van een school met minder dan 150 leerlingen alleen een vertrouwenspersoon als bedoeld in artikel 17, eerste lid, onderdeel b, aanwijzen.

2. Ingeval toepassing wordt gegeven aan het eerste lid wijst het bevoegd gezag in afwijking van artikel 17, derde lid, een personeelslid van de school aan als aanspreekpunt voor klachten over pesten en overige ongewenste omgangsvormen.

Artikel 17b. Klachtbehandeling door het bevoegd gezag

1. Een ouder, leerling of personeelslid kan bij het bevoegd gezag een klacht indienen over:
   a. een gedraging of beslissing van het bevoegd gezag of van een personeelslid; en
   b. het nalaten van een gedraging of het niet nemen van een beslissing door het bevoegd gezag of een personeelslid.

2. Het bevoegd gezag stelt een regeling vast voor de behandeling van klachten door het bevoegd gezag.

3. De regeling bevat in ieder geval informatie over de:
   a. wijze waarop bij het bevoegd gezag een klacht kan worden ingediend;
   b. procedure voor de behandeling van klachten door het bevoegd gezag;
   c. termijn waarbinnen het bevoegd gezag op een klacht beslist.

Artikel 17c. Klachtencommissie BES

1. Onze Minister draagt zorg voor de instandhouding van de Klachtencommissie BES.

2. De Klachtencommissie BES stelt haar werkwijze vast en verstrekt daarbij in ieder geval informatie over de:
   a. wijze waarop bij de klachtencommissie een klacht kan worden ingediend;
   b. procedure voor de behandeling van klachten door de klachtencommissie.

3. De Klachtencommissie BES brengt jaarlijks een openbaar verslag uit over haar werkzaamheden.

4. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de klachtencommissie, waaronder regels over de deskundigheid van de leden van de klachtencommissie en de wijze van behandeling van de klachten.

Artikel 17d. Klachtenprocedure klachtencommissie BES

1. Een ouder, leerling of personeelslid kan bij de Klachtencommissie BES schriftelijk een klacht indienen over:
   a. een gedraging of beslissing van het bevoegd gezag of van een personeelslid; of
   b. het nalaten van een gedraging of het niet nemen van een beslissing door het bevoegd gezag of door een personeelslid.

2. De klachtencommissie beslist binnen drie weken na indiening of een klacht in behandeling wordt genomen. De klachtencommissie neemt een klacht niet in behandeling indien:
   a. de klacht betrekking heeft op een onderwerp waarvoor een andere vorm van buitengerechtelijke geschilbeslechting openstaat;
   b. de klacht betrekking heeft op een gedraging of beslissing waarover reeds eerder door de klager een klacht is ingediend bij de klachtencommissie, tenzij de klachtencommissie oordeelt dat hiervan redelijkerwijs moet worden afgeweken;
   c. de klacht betrekking heeft op een gedraging of beslissing die zich meer dan een jaar voor het indienen van de klacht heeft voorgedaan, tenzij de klachtencommissie oordeelt dat van deze termijn redelijkerwijs moet worden afgeweken.

3. Aan de behandeling en beoordeling van een klacht door de klachtencommissie wordt niet deelgenomen door een persoon die een relatie heeft tot de klager of degene tegen wie de klacht is gericht.

4. De klager en degene tegen wie de klacht is gericht kunnen zich bij de behandeling van de klacht laten bijstaan.

5. De klachtencommissie stelt de klager en degene tegen wie de klacht is gericht gedurende de behandeling van de klacht in de gelegenheid om te worden gehoord.

Artikel 17e. Oordeel klachtencommissie BES

1. De klachtencommissie geeft binnen tien weken na de beslissing een klacht in behandeling te nemen een oordeel over de gegrondheid van de klacht.

2. De klachtencommissie kan de termijn, genoemd in het eerste lid, verlengen indien zowel de

klager als degene tegen wie de klacht is gericht hiermee instemmen.

3. Het oordeel kan vergezeld gaan van aanbevelingen en een termijn waarbinnen opvolging moet worden gegeven aan het oordeel en de aanbevelingen.

4. De klachtencommissie deelt het oordeel en de aanbevelingen schriftelijk mede aan:
   a. de klager;
   b. degene tegen wie de klacht is gericht; en
   c. het bevoegd gezag.

5. Het bevoegd gezag volgt het oordeel en de aanbevelingen van de klachtencommissie op, tenzij dringende redenen noodzaken tot afwijking van het oordeel of de aanbevelingen.

6. Indien de klachtencommissie de klacht gegrond oordeelt, deelt het bevoegd gezag de klager en de klachtencommissie binnen vier weken na ontvangst van het oordeel schriftelijk en gemotiveerd mede op welke wijze het oordeel en de aanbevelingen worden opgevolgd.

7. De klachtencommissie doet na overleg met de klager een melding bij de inspectie indien de klachtencommissie vermoedt dat het bevoegd gezag het oordeel of de aanbevelingen van de klachtencommissie niet heeft opgevolgd.

8. Bij het berekenen van de termijn, bedoeld in het eerste en zesde lid, worden de weken waarin de betrokken school of instelling is gesloten wegens vakantie zoals vastgesteld op grond van artikel 20, tweede lid, niet meegeteld.

G

Artikel 162 komt te luiden:

Artikel 162. Evaluatie Wet vrij en veilig onderwijs

Onze Minister zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van artikel II van de Wet vrij en veilig onderwijs aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en effecten van de artikelen 6, 6a, 6b, 6c, 16, eerste lid, onderdelen f en m, 17, 17a, 17b, 17c, 17d en 17e in de praktijk.

ARTIKEL III. WIJZIGING VAN DE WET OP DE EXPERTISECENTRA

De Wet op de expertisecentra wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 1 wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van de laatste begripsbepaling door een puntkomma een begripsbepalingen toegevoegd, luidende:

veiligheidsbeleid: beleid met betrekking tot de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen.

B

Artikel 4a komt te luiden:

Artikel 4a. Meld-, overleg en aangifteplicht

1. Indien een personeelslid op enigerlei wijze bekend is geworden dat een leerling mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een ten behoeve van de school met taken belast persoon, meldt hij dit onverwijld aan het bevoegd gezag.

2. Het bevoegd gezag treedt onverwijld in overleg met de vertrouwensinspecteur, bedoeld in artikel 6 van de Wet op het onderwijstoezicht, indien het bevoegd gezag bekend is geworden dat een leerling mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een ten behoeve van zijn school met taken belast persoon.

3. Het overleg is gericht op de vraag of sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf als bedoeld in Titel XIV van het Tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht. Indien dit uit het overleg blijkt, doet het bevoegd gezag onverwijld aangifte.

4. Het bevoegd gezag stelt de ouders van de leerling, de met taken belaste persoon en de vertrouwensinspecteur onverwijld in kennis van de aangifte. Het bevoegd gezag stelt de ouders van de leerling niet in kennis van de aangifte indien het belang van de leerling zich daar ernstig tegen verzet.

5. In het voortgezet speciaal onderwijs stelt het bevoegd gezag eveneens de leerling in kennis van de aangifte, tenzij daartegen naar het oordeel van het bevoegd gezag overwegende bezwaren bestaan.

6. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op de vertrouwenspersoon bedoeld in artikel 23, eerste lid, onderdeel b.

C

Artikel 5a komt te luiden:

Artikel 5a. Zorgplicht veiligheid op school

1. Het bevoegd gezag draagt zorg voor de sociale, psychische en fysieke veiligheid op school, waarbij het bevoegd gezag in ieder geval:
   a. veiligheidsbeleid voert;
   b. de veiligheid van leerlingen op school monitort;
   c. de veiligheid van het personeel op school monitort; en
   d. de coördinatie van het veiligheidsbeleid, waaronder in ieder geval ook wordt verstaan het beleid dat pesten tegengaat, bij een personeelslid belegt.

2. Het bevoegd gezag evalueert het veiligheidsbeleid ten minste eenmaal per jaar en betrekt daarbij in ieder geval:
   a. de uitkomst van de monitor, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b en c;
   b. de registratie van veiligheidsincidenten, bedoeld in artikel 5a1; en
   c. het advies over het veiligheidsbeleid, bedoeld in artikel 23, tweede lid, onderdeel c; en
   d. het verslag van de vertrouwenspersoon, bedoeld in artikel 23, tweede lid, onderdeel d.

3. Het bevoegd gezag zendt de resultaten van de monitoring van de veiligheid van leerlingen op school aan de inspectie.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de monitor, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b en c, waaronder regels over:
   a. de inhoud;
   b. de doelgroep;
   c. de frequentie waarmee de monitor wordt afgenomen; en
   d. de toezending van de resultaten aan de inspectie, bedoeld in het derde lid.

D

Na artikel 5a worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 5a1. Registratie veiligheidsincidenten

1. Het bevoegd gezag registreert een veiligheidsincident dat:
   a. plaatsvindt onder zijn verantwoordelijkheid; of
   b. ernstige gevolgen heeft voor de orde of veiligheid op school.

2. Een veiligheidsincident is in ieder geval:
   a. fysiek geweld met lichamelijk letsel tot gevolg;
   b. seksuele intimidatie of seksueel misbruik;
   c. stelselmatige discriminatie;
   d. bedreiging;
   e. grove pesterijen;
   f. ernstige vernieling;
   g. diefstal;
   h. bezit van, handel in, of gebruik van drugs;
   i. bezit van, handel in, of gebruik van een wapen.

3. De registratie omvat:

a. een aanduiding van het veiligheidsincident, waarbij indien mogelijk de aanduiding uit het tweede lid wordt gebruikt;
b. een aanduiding van degenen die bij het veiligheidsincident betrokken waren en de wijze waarop zij betrokken waren, waarbij de volgende aanduidingen worden gebruikt:
1°. leerling;
2°. ouder;
3°. personeelslid;
4°. derde;
c. de datum en het tijdstip van het incident; en
d. de locatie van het incident.

Artikel 5a2. Meldplicht ernstige veiligheidsincidenten

1. Het bevoegd gezag meldt een veiligheidsincident als bedoeld in artikel 5a1, eerste lid, aanhef en onderdelen a of b, waarbij ernstige sociale, psychische of fysieke schade ontstaat voor een leerling, ouder of personeelslid onverwijld aan de inspectie.

2. Er is in ieder geval sprake van ernstige sociale, psychische of fysieke schade als bedoeld in het eerste lid, bij:
a. fysiek geweld of grove pesterijen met zwaar lichamelijk letsel of de dood tot gevolg;
b. bezit van, handel in, of gebruik van een vuurwapen op school.

3. Artikel 5a1, derde lid, is van overeenkomstige toepassing op de melding.

E

Artikel 22 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel e, wordt ‘de informatie over de klachtenregeling, bedoeld in artikel 23’ vervangen door ‘informatie over de vertrouwenspersoon, bedoeld in artikel 23 en 23a, de klachtbehandeling door het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 23b en de klachtbehandeling door de landelijke klachtencommissie, bedoeld in artikelen 23c, 23d en 23e’.

2. Het eerste lid, onderdeel k, komt te luiden:

k. de persoon bij wie de coördinatie van het veiligheidsbeleid, bedoeld in artikel 5a, eerste lid, onderdeel d, is belegd en informatie over het aanspreekpunt voor klachten over pesten en overige ongewenste omgangsvormen, bedoeld in artikel 23, derde lid,

F

Artikel 23 wordt vervangen door zes artikelen, luidende:

Artikel 23. Vertrouwenspersoon

1. Het bevoegd gezag stelt als vertrouwenspersoon aan:
a. een personeelslid van de school; en
b. een persoon die niet werkzaam is op de school.

2. De vertrouwenspersoon heeft tot taak:
a. het opvangen, begeleiden en adviseren van leerlingen en personeelsleden en zo nodig het doorverwijzen naar een hulpverlener of professionele hulpverlenende instantie;
b. ouders, leerlingen en personeelsleden met een klacht over het bevoegd gezag of een personeelslid bij te staan;
c. het bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd te adviseren over het veiligheidsbeleid op de school en de klachtafhandeling door het bevoegd gezag;
d. jaarlijks verslag uit te brengen aan het bevoegd gezag over de uitvoering van de taken, bedoeld in onderdelen a, b en c.

3. De vertrouwenspersoon, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, fungeert als aanspreekpunt voor klachten over pesten en overige ongewenste omgangsvormen.

4. Het bevoegd gezag stelt de vertrouwenspersoon, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, in staat om onafhankelijk, deskundig en zelfstandig uitvoering te geven aan de taken, bedoeld in het tweede en derde lid, en stelt daarvoor voldoende tijd beschikbaar.

5. Het bevoegd gezag benadeelt de vertrouwenspersoon, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, niet in zijn positie op de school als gevolg van de wijze waarop hij uitvoering geeft aan zijn taken.

6. Degene die deel uitmaakt of in de laatste vijf jaar deel uit heeft gemaakt van het bevoegd gezag of de schoolleiding, bedoeld in de Wet medezeggenschap op scholen, kan geen vertrouwenspersoon zijn.

7. De vertrouwenspersoon is bevoegd tot het verwerken van bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten voor zover deze noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de taken, bedoeld in het tweede lid, onderdelen a en b, en het derde lid.

8. De vertrouwenspersoon is tot geheimhouding verplicht van hetgeen in de uitvoering van zijn taak aan hem is toevertrouwd, tenzij:
   a. enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht;
   b. uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit;
   c. het belang van een leerling tot mededeling noodzaakt;
   d. de betrokken ouder, leerling of personeelslid toestemming geeft om vertrouwelijke informatie te delen.

9. De vertrouwenspersoon beschikt over een zodanige deskundigheid en ervaring dat hij de functie van vertrouwenspersoon naar behoren kan vervullen, waarbij in het bijzonder het vertrouwelijke karakter van de functie is gewaarborgd.

Artikel 23a. Vertrouwenspersoon op een kleine school

1. In afwijking van artikel 23, eerste lid, kan het bevoegd gezag van een school met minder dan 150 leerlingen alleen een vertrouwenspersoon als bedoeld in artikel 23, eerste lid, onderdeel b, aanwijzen.

2. Ingeval toepassing wordt gegeven aan het eerste lid wijst het bevoegd gezag in afwijking van artikel 23, derde lid, een personeelslid van de school aan als aanspreekpunt voor klachten over pesten en overige ongewenste omgangsvormen.

Artikel 23b. Klachtbehandeling bevoegd gezag

1. Een ouder, leerling of personeelslid kan bij het bevoegd gezag een klacht indienen over:
   a. een gedraging of beslissing van het bevoegd gezag of van een personeelslid; en
   b. het nalaten van een gedraging of het niet nemen van een beslissing door het bevoegd gezag of een personeelslid.

2. Het bevoegd gezag stelt een regeling vast voor de behandeling van klachten door het bevoegd gezag.

3. De regeling bevat in ieder geval informatie over de:
   a. wijze waarop bij het bevoegd gezag een klacht kan worden ingediend;
   b. procedure voor de behandeling van klachten door het bevoegd gezag;
   c. termijn waarbinnen het bevoegd gezag op een klacht beslist.

Artikel 23c. Landelijke klachtencommissie

1. Onze Minister wijst een of meerdere rechtspersonen aan voor het in stand houden van landelijke klachtencommissies.

2. De rechtspersoon benoemt de leden van de klachtencommissie.

3. De klachtencommissie stelt haar werkwijze vast en verstrekt daarbij in ieder geval informatie over de:
   a. wijze waarop bij de klachtencommissie een klacht kan worden ingediend;
   b. procedure voor de behandeling van klachten door de klachtencommissie.

4. De klachtencommissie brengt jaarlijks een openbaar verslag uit over haar werkzaamheden.

5. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de klachtencommissie,

waaronder regels over de deskundigheid van de leden van de klachtencommissie en de wijze van behandeling van de klacht.

6. Onze Minister verleent subsidie aan de rechtspersonen voor het in stand houden van de klachtencommissies.

7. De artikelen 4, 5, 9 en 10 van de Wet overige OCW-subsidies zijn van overeenkomstige toepassing op de subsidieverstrekking.

8. Onze Minister kan de rechtspersoon aanwijzingen van algemene aard geven over de wijze waarop de door haar in stand gehouden klachtencommissie invulling geeft aan de bij of krachtens dit artikel en de artikelen 23d en 23e gestelde vereisten.

9. Onze Minister kan de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, in ieder geval intrekken indien de rechtspersoon haar taak ernstig verwaarloost of de door Onze Minister gegeven aanwijzingen niet opvolgt.

Artikel 23d. Klachtenprocedure landelijke klachtencommissie

1. Het bevoegd gezag zorgt dat een school is aangesloten bij een landelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 23c, eerste lid.

2. Een ouder, leerling of personeelslid kan bij de klachtencommissie schriftelijk een klacht indienen over:
   a. een gedraging of beslissing van het bevoegd gezag of een personeelslid; en
   b. het nalaten van een gedraging of het niet nemen van een beslissing door het bevoegd gezag of een personeelslid.

3. De klachtencommissie beslist binnen drie weken na indiening of een klacht in behandeling wordt genomen. De klachtencommissie neemt een klacht niet in behandeling indien:
   a. de klacht betrekking heeft op een onderwerp waarvoor een andere vorm van buitengerechtelijke geschilbeslechting openstaat;
   b. de klacht betrekking heeft op een gedraging of beslissing waarover reeds eerder door de klager een klacht is ingediend bij de klachtencommissie, tenzij de klachtencommissie oordeelt dat hiervan redelijkerwijs moet worden afgeweken;
   c. de klacht betrekking heeft op een gedraging of beslissing die zich meer dan een jaar voor het indienen van de klacht heeft voorgedaan, tenzij de klachtencommissie oordeelt dat van deze termijn redelijkerwijs moet worden afgeweken.

4. Aan de behandeling en beoordeling van een klacht door de klachtencommissie wordt niet deelgenomen door een persoon die een relatie heeft tot de klager of degene tegen wie de klacht is gericht.

5. De klager en degene tegen wie de klacht is gericht kunnen zich bij de behandeling van de klacht laten bijstaan.

6. De klachtencommissie stelt de klager en degene tegen wie de klacht is gericht gedurende de behandeling van de klacht in de gelegenheid om te worden gehoord.

Artikel 23e. Oordeel landelijke klachtencommissie

1. De klachtencommissie geeft binnen tien weken na de beslissing een klacht in behandeling te nemen een oordeel over de gegrondheid van de klacht.

2. De klachtencommissie kan de termijn, bedoeld in het eerste lid, verlengen indien zowel de klager als degene tegen wie de klacht is gericht hiermee instemmen.

3. Het oordeel kan vergezeld gaan van aanbevelingen en een termijn waarbinnen opvolging moet worden gegeven aan het oordeel en de aanbevelingen.

4. De klachtencommissie deelt het oordeel en de aanbevelingen schriftelijk mede aan:
   a. de klager;
   b. degene tegen wie de klacht is gericht; en
   c. het bevoegd gezag.

5. Het bevoegd gezag volgt het oordeel en de aanbevelingen van de klachtencommissie op, tenzij

dringende redenen noodzaken tot afwijking van het oordeel of de aanbevelingen.

6. Indien de klachtencommissie de klacht gegrond oordeelt, deelt het bevoegd gezag de klager en de klachtencommissie binnen vier weken na ontvangst van het oordeel schriftelijk en gemotiveerd mede op welke wijze het oordeel en de aanbevelingen worden opgevolgd.

7. De klachtencommissie doet na overleg met de klager een melding bij de inspectie indien de klachtencommissie vermoedt dat het bevoegd gezag het oordeel of de aanbevelingen van de klachtencommissie niet heeft opgevolgd.

8. Bij het berekenen van de termijn, bedoeld in het eerste en zesde lid, worden de weken waarin de betrokken school of instelling is gesloten wegens vakantie, zoals vastgesteld op grond van artikel 26, tweede lid niet meegeteld.

G

Artikel 176 komt te luiden:

Artikel 176. Evaluatie Wet vrij en veilig onderwijs

Onze Minister zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van artikel III van de Wet vrij en veilig onderwijs aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en effecten van de artikelen 4a, 5a, 5a1, 5a2, 22, eerste lid, onderdelen e en k, 23, 23a, 23b, 23c, 23d en 23e in de praktijk.

ARTIKEL IV. WIJZIGING VAN DE WET VOORTGEZET ONDERWIJS 2020

De Wet voortgezet onderwijs 2020 wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1 wordt in de alfabetische volgorde een begripsbepaling ingevoegd, luidende:

veiligheidsbeleid: beleid met betrekking tot de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen;

B

Artikel 2.92 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onderdeel g, wordt ‘de informatie over de klachtenregeling, bedoeld in de artikelen 3.35 en 3.36,’ vervangen door ‘de informatie over de vertrouwenspersoon, bedoeld in artikel 3.35 en 3.35a, de klachtbehandeling door het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 3.36 en de klachtbehandeling door de landelijke klachtencommissie, bedoeld in artikelen 3.36a, 3.36b en 3.36c,’.

2. Het tweede lid, onderdeel n, komt te luiden:

n. de persoon bij wie de coördinatie van het beleid dat pesten tegengaat is belegd, bedoeld in artikel 3.40, eerste lid, onderdeel d en informatie over het aanspreekpunt voor klachten over pesten en overige ongewenste omgangsvormen, bedoeld in artikel 3.35, derde lid; en

C

Artikel 2.107f, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. ‘De artikelen 3.35 en 3.36’ wordt vervangen door ‘De artikelen 3.36, 3.36a, 3.36b en 3.36c’

2. De zin ‘Onverminderd artikel 3.35, tweede lid, is de voorzitter van de klachtencommissie niet werkzaam voor of bij dat bevoegd gezag.’ vervalt.

D

De artikelen 3.35 en 3.36 worden vervangen door zes artikelen, luidende:

Artikel 3.35. Vertrouwenspersoon

1. Het bevoegd gezag stelt als vertrouwenspersoon aan:
   a. een personeelslid van de school; en
   b. een persoon die niet werkzaam is op de vestiging van de school.

2. De vertrouwenspersoon heeft tot taak:
   a. het opvangen, begeleiden en adviseren van leerlingen en personeelsleden en zo nodig het doorverwijzen naar een hulpverlener of professionele hulpverlenende instantie;
   b. ouders, leerlingen en personeelsleden met een klacht over het bevoegd gezag of een personeelslid bij te staan;
   c. het bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd te adviseren over het veiligheidsbeleid op de school en de klachtafhandeling door het bevoegd gezag;
   d. jaarlijks verslag uit te brengen aan het bevoegd gezag over de uitvoering van de taken, bedoeld in onderdelen a, b en c.

3. De vertrouwenspersoon, bedoeld in het eerste lid onderdeel a, fungeert als aanspreekpunt voor klachten over pesten en overige ongewenste omgangsvormen.

4. Het bevoegd gezag stelt de vertrouwenspersoon, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, in staat om onafhankelijk, deskundig en zelfstandig uitvoering te geven aan de taken, bedoeld in het tweede en derde lid, en stelt daarvoor voldoende tijd beschikbaar.

5. Het bevoegd gezag benadeelt de vertrouwenspersoon, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, niet in zijn positie op de school als gevolg van de wijze waarop hij uitvoering geeft aan zijn taken.

6. Degene die deel uitmaakt of in de laatste vijf jaar deel uit heeft gemaakt van het bevoegd gezag of de schoolleiding, bedoeld in de Wet medezeggenschap op scholen, kan geen vertrouwenspersoon zijn.

7. De vertrouwenspersoon is bevoegd tot het verwerken van bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten voor zover deze noodzakelijk zijn voor de uitoefening van de taken, bedoeld in het tweede lid, onderdelen a en b, en het derde lid.

8. De vertrouwenspersoon is tot geheimhouding verplicht van hetgeen in de uitvoering van zijn taak aan hem is toevertrouwd, tenzij:
   a. enig wettelijk voorschrift hem tot mededeling verplicht;
   b. uit zijn taak de noodzaak tot mededeling voortvloeit;
   c. het belang van een leerling tot mededeling noodzaakt;
   d. de betrokken ouder, leerling of personeelslid toestemming geeft om vertrouwelijke informatie te delen.

9. De vertrouwenspersoon beschikt over een zodanige deskundigheid en ervaring dat hij de functie van vertrouwenspersoon naar behoren kan vervullen, waarbij in het bijzonder het vertrouwelijke karakter van de functie is gewaarborgd.

Artikel 3.35a. Vertrouwenspersoon op een kleine school

1. In afwijking van artikel 3.35, eerste lid, kan het bevoegd gezag van een school met minder dan 150 leerlingen alleen een vertrouwenspersoon als bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, onderdeel b, aanwijzen.

2. Ingeval toepassing wordt gegeven aan het eerste lid wijst het bevoegd gezag in afwijking van artikel 3.35, derde lid, een personeelslid van de school aan als aanspreekpunt voor klachten over pesten en overige ongewenste omgangsvormen.

Artikel 3.36. Klachtbehandeling bevoegd gezag

1. Een ouder, leerling of personeelslid kan bij het bevoegd gezag een klacht indienen over:
   a. een gedraging of beslissing van het bevoegd gezag of van een personeelslid; en
   b. het nalaten van een gedraging of het niet nemen van een beslissing door het bevoegd gezag of een personeelslid.

2. Het bevoegd gezag stelt een regeling vast voor de behandeling van klachten door het bevoegd gezag.

3. De regeling bevat in ieder geval informatie over de:
   a. wijze waarop bij het bevoegd gezag een klacht kan worden ingediend;
   b. procedure voor de behandeling van klachten door het bevoegd gezag;
   c. termijn waarbinnen het bevoegd gezag op een klacht beslist.

Artikel 3.36a. Landelijke klachtencommissie

1. Onze Minister wijst een of meerdere rechtspersonen aan voor het in stand houden van landelijke klachtencommissies.

2. De rechtspersoon benoemt de leden van de klachtencommissie.

3. De klachtencommissie stelt haar werkwijze vast en verstrekt daarbij in ieder geval informatie over de:
   a. wijze waarop bij de klachtencommissie een klacht kan worden ingediend;
   b. procedure voor de behandeling van klachten door de klachtencommissie.

4. De klachtencommissie brengt jaarlijks een openbaar verslag uit over haar werkzaamheden.

5. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de klachtencommissie, waaronder regels over de deskundigheid van de leden van de klachtencommissie en de wijze van behandeling van de klacht.

6. Onze Minister verleent subsidie aan de in het eerste lid bedoelde commissies.

7. De artikelen 4, 5, 9 en 10 van de Wet overige OCW-subsidies zijn van overeenkomstige toepassing op de subsidieverstrekking.

8. Onze Minister kan de rechtspersoon aanwijzingen van algemene aard geven over de wijze waarop de door haar in stand gehouden klachtencommissie invulling geeft aan de bij of krachtens dit artikel en de artikelen 3.36b en 3.36c gestelde vereisten.

9. Onze Minister kan de aanwijzing, bedoeld in het eerste lid, in ieder geval intrekken indien de rechtspersoon haar taak ernstig verwaarloost of de door Onze Minister gegeven aanwijzingen niet opvolgt.

Artikel 3.36b. Klachtenprocedure landelijke klachtencommissie

1. Het bevoegd gezag zorgt dat een school is aangesloten bij een landelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 3.36a eerste lid.

2. Een ouder, leerling of personeelslid kan bij de klachtencommissie schriftelijk een klacht indienen over:
   a. een gedraging of beslissing van het bevoegd gezag of van een personeelslid; of
   b. het nalaten van een gedraging of het niet nemen van een beslissing door het bevoegd gezag of door een personeelslid.

3. De klachtencommissie beslist binnen drie weken na indiening of een klacht in behandeling wordt genomen. De klachtencommissie neemt een klacht niet in behandeling indien:
   a. de klacht betrekking heeft op een onderwerp waarvoor een andere vorm van buitengerechtelijke geschilbeslechting openstaat;
   b. de klacht betrekking heeft op een gedraging of beslissing waarover reeds eerder door de klager een klacht is ingediend bij de klachtencommissie, tenzij de klachtencommissie oordeelt dat hiervan redelijkerwijs moet worden afgeweken;
   c. de klacht betrekking heeft op een gedraging of beslissing die zich meer dan een jaar voor het indienen van de klacht heeft voorgedaan, tenzij de klachtencommissie oordeelt dat van deze termijn redelijkerwijs moet worden afgeweken.

4. Aan de behandeling en beoordeling van een klacht door de klachtencommissie wordt niet deelgenomen door een persoon die een relatie heeft tot de klager of degene tegen wie de klacht is gericht.

5. De klager en degene tegen wie de klacht is gericht kunnen zich bij de behandeling van de klacht laten bijstaan.

6. De klachtencommissie stelt de klager en degene tegen wie de klacht is gericht gedurende de behandeling van de klacht in de gelegenheid om te worden gehoord.

Artikel 3.36c. Oordeel landelijke klachtencommissie

1. De klachtencommissie geeft binnen tien weken na de beslissing een klacht in behandeling te nemen een oordeel over de gegrondheid van de klacht.

2. De klachtencommissie kan de termijn, genoemd in het eerste lid, verlengen indien zowel de klager als degene tegen wie de klacht is gericht hiermee instemmen.

3. Het oordeel kan vergezeld gaan van aanbevelingen en een termijn waarbinnen opvolging moet worden gegeven aan het oordeel en de aanbevelingen.

4. De klachtencommissie deelt het oordeel en de aanbevelingen schriftelijk mede aan:
   a. de klager;
   b. degene tegen wie de klacht is gericht; en
   c. het bevoegd gezag.

5. Het bevoegd gezag volgt het oordeel en de aanbevelingen van de klachtencommissie op, tenzij dringende redenen noodzaken tot afwijking van het oordeel of de aanbevelingen.

6. Indien de klachtencommissie de klacht gegrond oordeelt, deelt het bevoegd gezag de klager en de klachtencommissie binnen vier weken na ontvangst van het oordeel schriftelijk en gemotiveerd mede op welke wijze het oordeel en de aanbevelingen worden opgevolgd.

7. De klachtencommissie doet na overleg met de klager een melding bij de inspectie indien de klachtencommissie vermoedt dat het bevoegd gezag het oordeel of de aanbevelingen van de klachtencommissie niet heeft opgevolgd.

8. Bij het berekenen van de termijn, bedoeld in het eerste en zesde lid, worden de weken waarin de betrokken school of instelling is gesloten wegens vakantie, zoals vastgesteld op grond van artikel 2.39, vierde lid, niet meegeteld.

E

Artikel 3.39 komt te luiden:

Artikel 3.39. Meld-, overleg en aangifteplicht

1. Indien een personeelslid op enigerlei wijze bekend is geworden dat een leerling mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele door een ten behoeve van de school met taken belast persoon, meldt hij dit onverwijld aan het bevoegd gezag.

2. Het bevoegd gezag treedt onverwijld in overleg met de vertrouwensinspecteur, bedoeld in artikel 6 van de Wet op het onderwijstoezicht, indien het bevoegd gezag bekend is geworden dat een leerling mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een ten behoeve van zijn school met taken belast persoon.

3. Het overleg is gericht op de vraag of sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf als bedoeld in Titel XIV van het Tweede Boek van het Wetboek van Strafrecht of een misdrijf tegen de zeden als bedoeld in Titel XIV van het Wetboek van Strafrecht BES. Indien dit uit het overleg blijkt, doet het bevoegd gezag onverwijld aangifte.

4. Het bevoegd gezag stelt de ouders van de leerling, de met taken belaste persoon en de vertrouwensinspecteur onverwijld in kennis van de aangifte. Het bevoegd gezag stelt de ouders van de leerling niet in kennis van de aangifte indien het belang van de leerling zich daar ernstig tegen verzet.

5. Het bevoegd gezag stelt de leerling eveneens in kennis van de aangifte, tenzij daartegen naar het oordeel van het bevoegd gezag overwegende bezwaren bestaan.

6. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op de vertrouwenspersoon bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, onderdeel b.

F

Artikel 3.40 komt te luiden:

Artikel 3.40. Zorgplicht veiligheid op school

1. Het bevoegd gezag draagt zorg voor de sociale, psychische en fysieke veiligheid op school, waarbij het bevoegd gezag in ieder geval:
   a. veiligheidsbeleid voert;
   b. de veiligheid van leerlingen op school monitort;
   c. de veiligheid van het personeel op school monitort; en
   d. de coördinatie van het veiligheidsbeleid, waaronder in ieder geval ook wordt verstaan het beleid dat pesten tegengaat, bij een personeelslid belegt.

2. Het bevoegd gezag evalueert het veiligheidsbeleid, bedoeld in het eerste lid, onder a, ten minste eenmaal per jaar en betrekt daarbij in ieder geval:
   a. de uitkomst van de monitor, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b en c;
   b. de registratie van veiligheidsincidenten, bedoeld in artikel 3.40a; en
   c. het advies over het veiligheidsbeleid, bedoeld in artikel 3.35, tweede lid, onderdeel c; en
   d. het verslag van de vertrouwenspersoon, bedoeld in artikel 3.35, tweede lid, onderdeel d.

3. Het bevoegd gezag zendt de resultaten van de monitoring van de veiligheid van leerlingen op school aan de inspectie.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de monitor, bedoeld in het eerste lid, onderdelen b en c, waaronder regels over:
   a. de inhoud;
   b. de doelgroep;
   c. de frequentie waarmee de monitor wordt afgenomen; en
   d. toezending van de resultaten aan de inspectie, bedoeld in het derde lid.

G

Na artikel 3.40 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 3.40a. Registratie veiligheidsincidenten

1. Het bevoegd gezag registreert een veiligheidsincident dat:
   a. plaatsvindt onder zijn verantwoordelijkheid; of
   b. ernstige gevolgen heeft voor de orde of veiligheid op school.

2. Een veiligheidsincident is in ieder geval:
   a. fysiek geweld met lichamelijk letsel tot gevolg;
   b. seksuele intimidatie of seksueel misbruik;
   c. stelselmatige discriminatie;
   d. bedreiging;
   e. grove pesterijen;
   f. ernstige vernieling;
   g. diefstal;
   h. bezit van, handel in, of gebruik van drugs;
   i. bezit van, handel in, of gebruik van een wapen.

3. De registratie omvat:
   a. een aanduiding van het veiligheidsincident, waarbij indien mogelijk de aanduiding uit het tweede lid wordt gebruikt;
   b. een aanduiding van degenen die bij het veiligheidsincident betrokken waren en de wijze waarop zij betrokken waren, waarbij de volgende aanduidingen worden gebruikt:
      1°. leerling;
      2°. ouder;
      3°. personeelslid;
      4°. derde;
   c. de datum en het tijdstip van het incident; en
   d. de locatie van het incident.

Artikel 3.40b. Meldplicht ernstige veiligheidsincidenten

1. Het bevoegd gezag meldt een veiligheidsincident als bedoeld in artikel 3.40a, eerste lid, aanhef en onderdelen a of b, waarbij ernstige sociale, psychische of fysieke schade ontstaat voor een leerling, ouder of personeelslid onverwijld aan de inspectie.

2. Er is in ieder geval sprake van ernstige sociale, psychische of fysieke schade als bedoeld in het eerste lid, bij:
   a. fysiek geweld of grove pesterijen met zwaar lichamelijk letsel of de dood tot gevolg;
   b. bezit van, handel in, of gebruik van een vuurwapen op school.

3. Artikel 3.40a, derde lid, is van overeenkomstige toepassing op de melding.

H

In artikel 11.19, derde lid, wordt in de laatste volzin 'De artikelen 3.35 en 3.36 zijn van overeenkomstige toepassing' vervangen door 'Artikel 3.36 is van overeenkomstige toepassing'.

I

Na 11.39 wordt een artikel ingevoegd luidende:

Artikel 11.39a. Klachtencommissie BES

1. De artikelen 3.36a, 3.36b en 3.36c zijn niet van toepassing.

2. Onze Minister draagt zorg voor de instandhouding van de Klachtencommissie BES.

3. De artikelen 3.36a, derde tot en met vijfde lid, 3.36b, tweede tot en met zesde lid en 3.36c zijn van overeenkomstige toepassing op de Klachtencommissie BES.

J

Voor artikel 11.40 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 11.39b. Overgangsrecht Wet vrij en veilig onderwijs Caribisch Nederland

1. In afwijking van artikel 3.35, 3.35a, 3.36, 3.36a, 3.36b, 3.36c zijn artikel 3.35 en 3.36 zoals deze artikelen luidden op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel V, onderdeel D, van de Wet vrij en veilig onderwijs van toepassing.

2. In afwijking van artikel 3.39 is artikel 3.39, zoals dit artikel luidde op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel V, onderdeel E, van de Wet vrij en veilig onderwijs van toepassing.

3. In afwijking van artikel 3.40 is artikel 3.40 zoals dit artikel luidde op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel V, onderdeel F, van de Wet vrij en veilig onderwijs van toepassing.

4. Artikel 3.40a en 3.40b zijn niet van toepassing.

5. Dit artikel vervalt op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende leden verschillend kan worden vastgesteld.

K

Artikel 13.6 komt te luiden:

Artikel 13.6. Evaluatie Wet vrij en veilig onderwijs

Onze Minister zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van artikel IV van de Wet vrij en veilig onderwijs aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en effecten van de artikelen 2.92, tweede lid, onderdelen g en n, 3.35, 3.35a, 3.36, 3.36a, 3.36b, 3.36c, 3.39, 3.40, 3.40a, 3.40b en 11.39a in de praktijk.

ARTIKEL V. WIJZIGING VAN DE WET MEDEZEGGENSCHAP OP SCHOLEN

De Wet medezeggenschap op scholen wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onderdeel e, wordt ‘artikel 14 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 23 van de Wet op de expertisecentra en de artikelen 3.35 en 3.36 van de Wet voortgezet onderwijs 2020’ vervangen door ‘artikel 14e van de Wet op het primair onderwijs, artikel 23e van de Wet op de expertisecentra en artikel 3.36c van de Wet voortgezet onderwijs 2020’.

2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel i door een puntkomma wordt aan het tweede lid, een onderdeel toegevoegd, luidende:

j. jaarlijks de evaluatie van het veiligheidsbeleid, bedoeld in artikel 4c, tweede lid, van de Wet op het primair onderwijs, artikel 5a, tweede lid van de Wet op de expertisecentra of artikel 3.40, tweede lid, van de Wet voortgezet onderwijs 2020, gezamenlijk met een overzicht van:
   1°. het aantal ingediende klachten, bedoeld in de artikelen 14b, eerste lid, en 14d, tweede lid van de Wet op het primair onderwijs, de artikelen 23b, eerste lid en 23d, tweede lid van de Wet op de expertisecentra en de artikelen 3.36, eerste lid, en 3.36b, tweede lid van de Wet voortgezet onderwijs 2020;
   2°. het aantal meldingen van ernstige veiligheidsincidenten, bedoeld in artikel 4c2, eerste lid, van de Wet op het primair onderwijs, artikel 5a2, eerste lid, van de Wet op de expertisecentra en artikel 3.40b, eerste lid, van de Wet voortgezet onderwijs 2020; en
   3°. het aantal keren dat het bevoegd gezag overleg heeft gevoerd met de vertrouwensinspecteur als bedoeld in artikel 4a, tweede lid van de Wet op het primair onderwijs, artikel 4a, tweede lid, van de Wet op de expertisecentra en artikel 3.39, tweede lid van de Wet voortgezet onderwijs 2020.

B

Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel j door een puntkomma wordt aan artikel 10 een onderdeel toegevoegd, luidende:

k. aanstelling van een vertrouwenspersoon als bedoeld in artikel 14, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Wet op het primair onderwijs, artikel 23, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Wet op de expertisecentra en artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Wet voortgezet onderwijs 2020.

ARTIKEL VI. WIJZIGING VAN DE WET EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

De Wet educatie en beroepsonderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.3.8 komt te luiden:

Artikel 1.3.8. Meld-, overleg en aangifteplicht

1. Indien een personeelslid op enigerlei wijze bekend is geworden dat een student, vavo-student of deelnemer mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een ten behoeve van de instelling met taken belast persoon, meldt hij dit onverwijld aan het bevoegd gezag.

2. Het bevoegd gezag treedt onverwijld in overleg met de vertrouwensinspecteur, bedoeld in artikel 6 van de Wet op het onderwijstoezicht, indien het bevoegd gezag bekend is geworden dat een student, vavo-student of deelnemer mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een ten behoeve van zijn instelling met taken belast persoon.

3. Het overleg is gericht op de vraag of sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf als bedoeld in Titel XIV van het Wetboek van Strafrecht. Indien dit uit het overleg blijkt, doet het bevoegd gezag onverwijld aangifte.

4. Het bevoegd gezag stelt de student, vavo-student of deelnemer, de met taken belaste persoon en de vertrouwensinspecteur onverwijld in kennis van de aangifte. Indien de student of vavo-student minderjarig is, stelt het bevoegd gezag ook zijn ouders in kennis. Het bevoegd gezag stelt de ouders niet in kennis van de aangifte indien het belang van de minderjarige

student of vavo-student zich daar ernstig tegen verzet.

B

In artikel 1.4a.1, negende lid, wordt ”Artikel 1.3.9 is van overeenkomstige toepassing’ vervangen door ‘De artikelen 1.3.8 en 1.3.9 zijn van overeenkomstige toepassing’.

C

Na artikel 12.5.1c wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 12.5.1d. Evaluatie Wet vrij en veilig onderwijs

Onze Minister zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van artikel VI van de Wet vrij en veilig onderwijs aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en effecten van artikel 1.3.8 in de praktijk.

ARTIKEL VII. WIJZIGING VAN DE WET EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS BES

De Wet educatie en beroepsonderwijs BES wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.3.5 komt te luiden:

Artikel 1.3.5. Meld-, overleg en aangifteplicht

1. Indien een personeelslid op enigerlei wijze bekend is geworden dat een student, vavo-student of deelnemer mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een ten behoeve van de instelling met taken belast persoon, meldt hij dit onverwijld aan het bevoegd gezag.

2. Het bevoegd gezag treedt onverwijld in overleg met de vertrouwensinspecteur, bedoeld in artikel 6 van de Wet op het onderwijstoezicht, indien het bevoegd gezag bekend is geworden dat een student, vavo-student of deelnemer mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een ten behoeve van zijn instelling met taken belast persoon.

3. Het overleg is gericht op de vraag of sprake is van een redelijk vermoeden van een misdrijf tegen de zeden als bedoeld in Titel XIV van het Wetboek van Strafrecht BES. Indien dit uit het overleg blijkt, doet het bevoegd gezag onverwijld aangifte.

4. Het bevoegd gezag stelt de student, vavo-student of deelnemer, de met taken belaste persoon en de vertrouwensinspecteur onverwijld in kennis van de aangifte. Indien de student of vavo-student minderjarig is, stelt het bevoegd gezag ook zijn ouders, voogden of verzorgers in kennis. Het bevoegd gezag stelt de ouders, voogden of verzorgers niet in kennis van de aangifte indien het belang van de minderjarige student of vavo-student zich daar ernstig tegen verzet.

B

Na artikel 11.6h wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 11.6i. Evaluatie Wet vrij en veilig onderwijs

Onze Minister zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van artikel VII van de Wet vrij en veilig onderwijs aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en effecten van artikel 1.3.5 in de praktijk.

ARTIKEL VIII. WIJZIGING VAN DE WET OP HET HOGER ONDERWIJS EN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

De Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.20 komt te luiden:

Artikel 1.20. Meld-, overleg en aangifteplicht

1. Indien een personeelslid op enigerlei wijze bekend is geworden dat een student mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een ten behoeve van de instelling met taken belast persoon, meldt hij dit onverwijld aan het instellingsbestuur.

2. Het instellingsbestuur treedt onverwijld in overleg met de vertrouwensinspecteur, bedoeld in artikel 6 van de Wet op het onderwijstoezicht, indien het instellingsbestuur bekend is geworden dat een student mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een ten behoeve van zijn instelling met taken belast persoon.

3. Het overleg is gericht op de vraag of sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf als bedoeld in Titel XIV van het Wetboek van Strafrecht. Indien dit uit het overleg blijkt, doet het instellingsbestuur onverwijld aangifte.

4. Het bevoegd gezag stelt de student, de met taken belaste persoon en de vertrouwensinspecteur onverwijld in kennis van de aangifte. Indien de student minderjarig is, stelt het instellingsbestuur ook zijn ouders, voogden of verzorgers in kennis. Het bevoegd gezag stelt de ouders, voogden of verzorgers niet in kennis van de aangifte indien het belang van de minderjarige student zich daar ernstig tegen verzet.

B

Na artikel 19.1a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 19.1b. Evaluatie Wet vrij en veilig onderwijs

Onze Minister zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van artikel VIII van de Wet vrij en veilig onderwijs aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en effecten van artikel 1.20 in de praktijk.

ARTIKEL IX. INWERKINGTREDING

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

ARTIKEL X. CITEERTITEL

Deze wet wordt aangehaald als: Wet vrij en veilig onderwijs.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. **Inleiding**
2. **Veiligheidsmonitor onderwijspersoneel**
   - 2.1. Achtergrond
   - 2.2. Probleemanalyse
   - 2.3. Kern van het voorstel
3. **Registratie- en meldplicht veiligheidsincidenten**
   - 3.1. Achtergrond
   - 3.2. Probleemanalyse
   - 3.3. Kern van het voorstel
4. **Uitbreiding meld-, overleg- en aangifteplicht seksuele misdrijven**
   - 4.1. Achtergrond
   - 4.2. Probleemanalyse
   - 4.3. Kern van het voorstel
5. **Vertrouwenspersoon**
   - 5.1. Achtergrond
   - 5.2. Probleemanalyse
   - 5.3. Kern van het voorstel
6. **Klachtenstelsel**
   - 6.1. Achtergrond
   - 6.2. Probleemanalyse
   - 6.3. Kern van het voorstel
7. **Evaluatie van het veiligheidsbeleid**
   - 7.1. Achtergrond
   - 7.2. Probleemanalyse
   - 7.3. Kern van het voorstel
8. **Caribisch Nederland**
9. **Gegevensverwerking en privacyaspecten**
10. **Gevolgen**
    - 10.1. Gevolgen voor scholen en het bevoegd gezag
    - 10.2. Gevolgen voor doenvermogen van leerlingen en personeel
    - 10.3. Gevolgen voor de regeldruk
11. **Toezicht en handhaving**
12. **Financiële gevolgen**
13. **Evaluatie**
14. **Advies en consultatie**
    - 14.1. Internetconsultatie
    - 14.2. DUO, Inspectie van het Onderwijs en de Nederlandse Arbeidsinspectie
    - 14.3. Autoriteit Persoonsgegevens
    - 14.4. Adviescollege toetsing regeldruk
    - 14.5. Algemene Rekenkamer
15. **Inwerkingtreding**

I. Algemeen

1. Inleiding

Iedere leerling moet zich op school veilig en geaccepteerd kunnen voelen. Een veilig schoolklimaat is een noodzakelijke voorwaarde voor leerlingen om te kunnen leren en zich te kunnen ontwikkelen. Om die reden is in 2015 in de onderwijswetgeving verankerd dat het bevoegd gezag zorg draagt voor de veiligheid van leerlingen op school (hierna: Wet veiligheid op school).[1] Ook voor docenten geldt dat alleen wanneer zij zich vrij en veilig voelen, zij zich maximaal kunnen inzetten voor kwalitatief hoogwaardig onderwijs en zij een vrije en veilige leeromgeving voor leerlingen kunnen creëren. Van een bevoegd gezag mag dan ook worden verwacht dat het actief, gericht en voortdurend werkt aan een veilige school en daartoe een zorgvuldig veiligheidsbeleid voert. Een veilige school is een school waarin het vanzelfsprekend is om elkaar aan te spreken op een onveilige sfeer, bijvoorbeeld wanneer een leerling gepest wordt. Een school met een schoolklimaat dat voorkomt dat er onrust ontstaat en incidenten plaatsvinden. En waar, als die onrust toch ontstaat of er toch incidenten plaatsvinden, er adequaat en transparant wordt opgetreden, met oog voor leerlingen wier positie kwetsbaar is. Veiligheidsbeleid kan geen stuk papier zijn dat in een bureaula verdwijnt, maar behoort altijd een concreet hulpmiddel te zijn waarmee het bevoegd gezag zorgt voor een veilige leeromgeving voor alle leerlingen en personeelsleden.[2] Alleen als er binnen de school ruimte is om hier geregeld met elkaar over te spreken en het veiligheidsbeleid gezamenlijk wordt uitgedragen, kan een dergelijke leeromgeving worden gerealiseerd.

Het doel van dit wetsvoorstel is het veiligheidsbeleid van scholen te versterken door middel van het

[1] Wet van 4 juni 2015 tot wijziging van enige onderwijswetten in verband met het invoeren van de verplichting voor scholen zorg te dragen voor de veiligheid op school.
[2] *Kamerstukken II* 2022/23, 31 293, nr. 653.

opleggen van heldere verplichtingen ten aanzien van dat veiligheidsbeleid. Daartoe bevat dit wetsvoorstel een zestal onderdelen. Ten eerste wordt de jaarlijkse monitor van de veiligheidsbeleving op school uitgebreid naar het onderwijspersoneel. Ten tweede introduceert dit wetsvoorstel een registratieplicht voor veiligheidsincidenten, en een meldplicht voor de ernstige veiligheidsincidenten. Ten derde wordt de al bestaande meld-, overleg- en aangifteplicht bij een vermoeden van een seksueel misdrijf uitgebreid tot situaties waarin mogelijk sprake is van seksuele intimidatie en meerderjarigen. Ten vierde wordt het bevoegd gezag verplicht zowel een interne als een externe vertrouwenspersoon aan te stellen. Als vijfde maatregel wordt voorgesteld om het klachtenstelsel te versterken door het bevoegd gezag te verplichten om zowel een interne klachtenprocedure in te richten als zich aan te sluiten bij een landelijke klachtencommissie. Daarbij wordt de verplichting opgenomen voor het bevoegd gezag om het oordeel en de aanbevelingen van de klachtencommissie in principe altijd op te volgen tenzij dringende redenen zich daartegen verzetten. De behandeling van klachten is een cruciaal onderdeel van gedegen veiligheidsbeleid. Het waarborgt dat wanneer er onverhoopt toch incidenten plaatsvinden ouders, leerlingen en personeelsleden gehoord worden. Dit is essentieel om tot een verbetering te komen van het veiligheidsbeleid en daarmee ook tot kwaliteitsverbetering. Tot slot wordt, als sluitstuk van het veiligheidsbeleid, een verplichting geïntroduceerd om het veiligheidsbeleid jaarlijks te evalueren. Tezamen bieden de hiervoor genoemde maatregelen een helder kader dat ertoe moet leiden dat op alle scholen een transparant en effectief veiligheidsbeleid tot stand komt met een systematische leercyclus voor de organisatie. Schoolbesturen zullen daartoe ook ondersteund worden bij de implementatie van het wetsvoorstel zodat het veiligheidsbeleid op effectieve wijze vorm krijgt in de praktijk. Het uiteindelijke streven is dat er op scholen een open cultuur ontstaat om het gesprek over veiligheid goed te kunnen voeren en zo bij te dragen aan de veiligheid van leerlingen en personeelsleden.

Afbakening en definities

Wanneer in deze toelichting over ‘ouders’ wordt gesproken, wordt daaronder ook voogden en verzorgers verstaan. Onder ‘personeel’ wordt naast leraren ook verstaan de (con)rector, (adjunct)-directeur en personeel in een andere functie dan het geven van onderwijs. Ook personeel dat zonder benoeming tewerkgesteld is, valt onder deze definitie, zoals uitzendkrachten en gedetacheerden.[3] De paragraaf over de uitbreiding van de meld-, overleg-, en aangifteplicht is het enige onderdeel van het wetsvoorstel dat zich ook richt op het middelbaar beroepsonderwijs (hierna: mbo) en het hoger onderwijs (hierna: ho). Dit wetsvoorstel is (met uitzondering dus van de uitbreiding van de meld-, overleg- en aangifteplicht) gericht op scholen in het funderend onderwijs. Daar waar sprake is van primair onderwijs, wordt, tenzij anders aangegeven, ook bedoeld het speciaal basisonderwijs (sbo) en speciaal onderwijs (so). Daar waar het gaat over voortgezet onderwijs omvat dat, tenzij anders aangegeven, ook het voortgezet speciaal onderwijs (vso). Ten slotte geldt dat dit wetsvoorstel ook van toepassing zal zijn op Caribisch Nederland. De context van Caribisch Nederland vraagt op sommige onderdelen wel een andere afweging. In paragraaf 8 wordt toegelicht op welke punten in het bijzonder rekening is gehouden met Caribisch Nederland.

Aanleiding Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

In het Regeerprogramma Schoof is in het najaar van 2024 de ambitie uitgesproken met het onderhavige wetsvoorstel te werken aan de veiligheid in het funderend onderwijs.[4] Bij de uitwerking van het wetsvoorstel zijn ook een aantal toezeggingen en een motie meegenomen gericht op een meldplicht voor (ernstige) veiligheidsincidenten.[5]

Voor de inhoud en inrichting van de elementen uit het voorstel is gekeken naar een aantal onderzoeken en de aanbevelingen die daarin naar voren zijn gekomen. Allereerst de evaluatie van de Wet veiligheid op school uit 2021. De aanbevelingen daaruit zijn gericht op het voeren van een meer integraal veiligheidsbeleid, de versterking van de monitoring van leerlingen en het invoeren van die voor het personeel.[6] De rapportage van Balans uit 2021 over signalen van ouders en leerlingen die vastlopen in het klachtenstelsel bij onveiligheid in het onderwijs, heeft geleid tot de toezegging om nader onderzoek te doen naar het klachtenstelsel.[7] Dit evaluatieonderzoek is in 2022 afgerond en leverde aanbevelingen op omtrent de positie van vertrouwenspersonen en de landelijke klachtencom-

[3] Artikel 1 van de WPO, WEC, WVO 2020 en WPO BES en artikel 1.1.1 van de WEB (ouders en personeel). Artikel 1.1 van de WHW definieert beide begrippen niet.
[4] *Kamerstukken II* 2023/24, 36 471, nr. 96.
[5] *Kamerstukken II* 2021/22, 31 289, nr. 491.
[6] MOOZ & Ecorys (2021). Evaluatie Wet veiligheid op school: eindrapportage, bijlage bij *Kamerstukken II* 2021/22, 29 240, nr. 122, p. 97–98.
[7] Balans (2021). *Ieder kind overal veilig? Rapportage over onveilige situaties buiten de thuissituatie,* 2021; *Kamerstukken II* 2021/22, 31 293, nr. 611.

missies.[8] Bij de uitwerking van dit wetsvoorstel zijn de diverse toezeggingen aan en moties van de Tweede Kamer, aanbevelingen uit onderzoeken en de ambities van kabinet-Schoof samengenomen om zo te komen tot een uitwerking die binnen scholen zal dienen als basis van een goed veiligheidsbeleid waar ook de inspectie gericht toezicht op kan houden.

2. Veiligheidsmonitor onderwijspersoneel

De formulering van effectief veiligheidsbeleid moet altijd beginnen vanuit een helder beeld van de veiligheidsbeleving van leerlingen en onderwijspersoneel. In de sectorwetgeving is reeds verankerd dat het bevoegd gezag de veiligheid van leerlingen moet monitoren met een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft. Met dit wetsvoorstel wordt voorgesteld het bevoegd gezag ook te verplichten de veiligheid van het onderwijspersoneel te monitoren.

2.1. Achtergrond

De afgelopen jaren is het onderwijspersoneel steeds vaker slachtoffer van veiligheidsincidenten. Dit leidt ertoe dat de veiligheidsbeleving van het onderwijspersoneel onder druk komt te staan.[9] Uit onderzoek van het CBS blijkt dat het onderwijspersoneel in verhouding tot andere sectoren relatief vaak slachtoffer is van intimidatie, lichamelijk geweld en pestgedrag op het werk.[10] In 2022 gaf 15,6 procent van de werknemers in het onderwijs aan te maken te hebben gehad met ongewenst gedrag door leerlingen, ouders, collega's of leidinggevenden.[11] Uit recent onderzoek blijkt verder dat ongeveer een derde van de docenten in het voortgezet onderwijs aangeeft dat hun gevoel van (sociale) veiligheid in de afgelopen drie jaar is afgenomen.[12] De Tweede Kamer heeft naar aanleiding hiervan in een aantal moties gevraagd om de veiligheid van het personeel verder te versterken via de onderwijswetgeving.[13]

Uit gesprekken met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Tweede Kamer is echter geconcludeerd dat het van toepassing verklaren op onderwijspersoneel van alle artikelen die met de Wet veiligheid op school in de sectorwetten zijn gekomen, niet doelmatig en niet wenselijk zou zijn. Anders dan voor leerlingen, geldt dat het bevoegd gezag als werkgever verplichtingen heeft ten aanzien van het onderwijspersoneel, die net als alle werknemers in Nederland beschermd zijn via de veiligheids- en gezondheidsvoorschriften die zijn vastgelegd op grond van de Arboregelgeving. Uit een interne juridische analyse van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid blijkt dat op één element na alle elementen uit die wet ook in de Arbowet terug te vinden zijn (en dus al gelden als verplichting voor het bevoegd gezag als werkgever). Daarom is besloten alleen het ontbrekende element, namelijk de verplichting om de veiligheidsbeleving van onderwijspersoneel te monitoren, in dit wetsvoorstel op te nemen.

2.2. Probleemanalyse

De verplichting om de veiligheidsbeleving van leerlingen te monitoren is in 2015 in de onderwijswetgeving opgenomen als onderdeel van de algemene zorgplicht van bevoegde gezagen voor de veiligheid van leerlingen. Het monitoren van de veiligheid van leerlingen moest scholen in staat stellen het veiligheidsbeleid geregeld te toetsen aan de hand van de feitelijke situatie en de ervaringen van leerlingen. Daarmee werd onderstreept dat het veiligheidsbeleid niet uitsluitend een papieren werkelijkheid kan zijn. Deze monitoringsverplichting is niet op het onderwijspersoneel van toepassing. De belangrijkste rechtvaardiging voor die keuze was erin gelegen dat het bevoegd gezag op grond van de Arbeidsomstandighedenwet en het Arbeidsomstandighedenbesluit (hierna: Arboregelgeving) reeds verplicht is om beleid te voeren gericht op voorkoming en, indien dat niet mogelijk is, beperking van psychosociale arbeidsbelasting (PSA). Op grond van deze regelgeving moet het bevoegd gezag ook zicht houden op de veiligheidsbeleving van het onderwijspersoneel.

De Arboregelgeving stelt geen eisen aan de wijze waarop en de frequentie waarmee de veiligheidsbeleving van het personeel moet worden getoetst. In verband daarmee vindt er over het algemeen geen systematische monitoring van de ervaren veiligheid van het personeel op school plaats, zoals dat wel voor leerlingen gebeurt. Uit een inspectierapport van de Nederlandse Arbeidsinspectie (hierna: NLA)

---

[8] Regioplan (2022). *Klachtenstelsel po en vo: nader onderzoek 2022*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 126.
[9] ResearchNed (2023). *Veilig op school. Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022: veiligheidsbeleid en veiligheidsbeleving in het primair en voortgezet onderwijs,* bijlage bij *Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133.*
[10] CBS (2022, 20 april). *Psychosociale arbeidsbelasting (PSA) werknemers; bedrijfstak* [Dataset]. Geraadpleegd van statline.csb.nl.
[11] Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (TNO/CBS) (2022). *De NEA Benchmarktool* [Dataset]. Geraadpleegd van https://www.monitorarbeid.tno.nl/nl-nl/visualisaties/nea-benchmarktool/?s=nea&tv=agressie-en-ongewenst-gedrag&qv=afl_ongedr&st=0&_search=0&appendix=visualisatie.php.
[12] DU (2022). *Rapportage Sociale veiligheid van docenten.* p. 13.
[13] *Kamerstukken II* 20119/20, 29 240, nr. 115 .

blijkt dat bij de uitwerking van het veiligheidsbeleid op school de informatie over de veiligheidsbeleving en ervaringen van het onderwijspersoneel veelal niet direct wordt betrokken maar zich vooral richt op leerlingen.[14] De veiligheidsbeleving van het onderwijspersoneel wordt ook vaak op andere, heel uiteenlopende wijzen, gemeten. Soms gebeurt dat op basis van een standaardvraag tijdens de jaarlijkse personeelsgesprekken, een korte bespreking in het teamoverleg of een beperkt aantal vragen in het medewerkerstevredenheidsonderzoek dat eens in de twee tot vier jaar plaatsvindt. Er is ook een verschil in beleving tussen bestuurders en het onderwijspersoneel over de vraag of monitoring van de veiligheidsbeleving van het onderwijspersoneel plaatsvindt. Bestuurders en directeuren geven in overgrote meerderheid aan dat ze de veiligheid van onderwijspersoneel monitoren, terwijl een groot deel van het onderwijspersoneel aangeeft daar niet bekend mee te zijn.[15]

Op scholen waar wel op systematische wijze informatie over de veiligheidsbeleving van het onderwijspersoneel wordt verzameld, loopt de wijze van monitoring van de veiligheidsbeleving van leerlingen en het onderwijspersoneel vaak ver uiteen qua vorm en frequentie.[16] Dat bemoeilijkt de vergelijkbaarheid en bruikbaarheid van deze informatie. Daardoor wordt het lastig om mogelijke verbanden te leggen tussen de veiligheidsbeleving van leerlingen en docenten.

Het betrekken van de veiligheidsbeleving van het onderwijspersoneel bij het veiligheidsbeleid op school is van belang om te komen tot een effectief en integraal veiligheidsbeleid dat leidt tot een veilig schoolklimaat voor zowel de leerling als het personeel. De verplichting om zicht te houden op de veiligheidsbeleving van het personeel op grond van de Arboregelgeving levert onvoldoende informatie op voor het bevoegd gezag om de veiligheidsbeleving van het personeel op effectieve wijze te betrekken bij het veiligheidsbeleid voor de leerlingen en zo te komen tot een integraal veiligheidsbeleid. Het ontbreken van een gestructureerde en eenduidige wijze van monitoren van de veiligheidsbeleving van het personeel leidt ertoe dat een deel van de mogelijke signalen die duiden op een onveilig schoolklimaat niet meegenomen kunnen worden bij het vormgeven van het veiligheidsbeleid. Met deze informatie zouden scholen kunnen komen tot een integraal, en daarmee zo optimaal mogelijk, veiligheidsbeleid voor zowel de leerlingen als het personeel.

2.3. Kern van het voorstel

Het onderhavige wetsvoorstel stelt regels over de wijze waarop de veiligheidsbeleving van het onderwijspersoneel betrokken moet worden bij het opstellen van het veiligheidsbeleid voor de school. Daartoe wordt voorgesteld ook een monitoringsverplichting voor het onderwijspersoneel in te voeren. Net als voor de monitoring van de veiligheidsbeleving van leerlingen zullen bij algemene maatregel van bestuur (hierna: amvb) specifieke eisen worden gesteld aan de monitoring van het onderwijspersoneel. Zo zullen in ieder geval regels worden gesteld over de inhoud van de monitor, de doelgroep en de frequentie waarmee de monitor wordt afgenomen. Met deze regels wordt beoogd de kwaliteit van de monitoring te borgen.

De resultaten van de monitor worden betrokken bij de evaluatie van het veiligheidsbeleid op de school. In tegenstelling tot de resultaten van de monitor van leerlingen zullen deze niet aan de Inspectie van het Onderwijs worden gezonden. De monitoringsverplichting is primair bedoeld om het bevoegd gezag te ondersteunen bij het vormgeven van het veiligheidsbeleid voor personeel en leerlingen. Wel kan de inspectie bij een schoolbezoek besluiten na te gaan of de resultaten van de monitor personeel betrokken zijn bij de evaluatie van het beleid. De plichten ten aanzien van het personeel zijn al vastgelegd in de Arbowet en -regelgeving. Indien wijzigingen in de Arbowet en -regelgeving daartoe aanleiding geven dan zal gekeken worden op welke wijze dubbele verplichtingen voorkomen kunnen worden.

3. Registratie- en meldplicht veiligheidsincidenten

Veiligheidsincidenten op school hebben een grote impact op het veiligheidsklimaat van de school en op de veiligheidsbeleving van leerlingen en het onderwijspersoneel. Met een effectief veiligheidsbeleid wordt geprobeerd om dergelijke incidenten te voorkomen. Maar dat zal niet altijd mogelijk zijn. Als zich onverhoopt toch een veiligheidsincident voordoet, is het belangrijk dat scholen daadkrachtig optreden. Daarbij mag van scholen worden verwacht dat zij vanuit hun zorgplicht voor de veiligheid op school zo veel mogelijk lering trekken uit de incidenten en zo nodig het veiligheidsbeleid aanpassen. Dit wetsvoorstel beoogt daarom een verplichte incidentenregistratie en een meldplicht voor

[14] Nederlandse Arbeidsinspectie. Inspectieresultaat Werkdruk en ongewenst gedrag. 2017.
[15] MOOZ & Ecorys (2021). *Evaluatie wet veiligheid op school: eindrapportage*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 122, p. 77.
[16] MOOZ & Ecorys (2021). *Evaluatie wet veiligheid op school: eindrapportage*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 122, p. 96.

ernstige veiligheidsincidenten in te voeren. Daarmee krijgt het bevoegd gezag beter zicht op incidenten die op school plaatsvinden en wordt het bevoegd gezag ertoe aangezet dit te betrekken bij de vormgeving van het veiligheidsbeleid en consistent om te gaan met incidenten.

3.1. Achtergrond

De afgelopen jaren heeft een aantal ingrijpende veiligheidsincidenten het nieuws gehaald. Leerlingen en onderwijspersoneel werden het slachtoffer van veiligheidsincidenten met grote impact, zowel voor de personen zelf als ook voor de schoolgemeenschap. In sommige gevallen heeft het handelen van de school gezorgd voor een onveilige situatie. Een bekend voorbeeld is de schrijnende situatie waarin een aantal leerlingen gedwongen werd om tegenover hun ouders uit de kast te komen over hun seksuele geaardheid. Deze feiten kwamen pas jaren later aan het licht.[17] Naar aanleiding van deze laatste situatie heeft de Tweede Kamer een motie van de leden Peters en Pouw-Verweij aangenomen. In de motie verzochten zij de meldplicht aan de inspectie, die nu alleen geldt voor seksuele misdrijven, uit te breiden naar incidenten die betrekking hebben op de (sociale) veiligheid en het welbevinden van leerlingen.[18] In het Regeerprogramma van het kabinet-Schoof is de invoering van de meldplicht voor ernstige incidenten opgenomen.[19]

3.2. Probleemanalyse

Uit de landelijke veiligheidsmonitor blijkt dat een op de tien leerlingen in het primair- en voortgezet onderwijs weleens gevoelens van onveiligheid ervaart.[20] Ook blijkt dat in het voortgezet onderwijs meer dan de helft van de leerlingen een veiligheidsincident op school heeft meegemaakt.[21] Een derde van deze vo-leerlingen geeft aan daar veel last van te hebben gehad.[22] In veel gevallen bestaan veiligheidsincidenten uit fysiek geweld, discriminatie of wapenbezit. Vier procent van de leerlingen geeft aan op school te maken te hebben gehad met fysiek geweld. Deze leerlingen zijn met opzet geduwd, geschopt, geslagen, pootje gehaakt of is op een andere wijze expres pijn toegebracht. Van de leerlingen die te maken hebben gehad met fysiek geweld geeft zeven procent aan daarbij ook gewond te zijn geraakt. Twee procent van de leerlingen geeft aan ongewild betrokken te zijn geraakt in een vechtpartij en één procent zelfs dat zij in elkaar zijn geslagen. Van de leerlingen die betrokken zijn geweest bij een vechtpartij of in elkaar zijn geslagen geeft respectievelijk 15 en 23 procent aan daar fysieke verwondingen aan te hebben overgehouden.[23]

Het bezit en het gebruik van wapens onder leerlingen neemt toe. In veel steden is sprake van een zich verhardende straatcultuur, die steeds vaker ook op scholen en in de omgeving van scholen merkbaar is. In 2019 sloegen tientallen scholen landelijk alarm vanwege een forse toename van wapenbezit onder leerlingen.[24] Die toename lijkt sindsdien te hebben doorgezet en wordt inmiddels ook op andere plekken in het land waargenomen. Ook de inspectie ziet wapenbezit onder leerlingen toenemen.[25]

Andere cijfers, die een indruk geven van het aantal veiligheidsincidenten dat zich op scholen voordoet, laten de laatste jaren eveneens een negatieve ontwikkeling zien. Zo neemt het aantal meldingen van psychisch en fysiek geweld dat de vertrouwensinspecteurs ontvangen de laatste jaren duidelijk toe.[26] Ook is in de afgelopen jaren het aantal leerlingen dat aangeeft gepest te worden toegenomen in zowel het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs, terwijl er in de eerste jaren na de inwerkingtreding van de Wet veiligheid op school in 2015 juist consequent een daling zichtbaar was. Het aandeel van leerlingen dat aangeeft gepest te worden is tussen 2021 en 2022 in het primair onderwijs gestegen van 14 procent naar 17 procent, en in het voortgezet onderwijs van 6 procent naar 9 procent.[27]

Bevoegde gezagen treden in de meeste gevallen adequaat op bij incidenten die de sociale veiligheid

---

[17] Rosenberg, E. (2021). 'School duwt kinderen ongevraagd uit de kast', *NRC.*; Inspectie van het Onderwijs. (2021). *Specifiek (herstel)onderzoek bestuurlijk handelen Gomarus*.
[18] *Kamerstukken II* 2021/22, 31 289, nr. 491.
[19] *Kamerstukken II* 2023/24, 36 471, nr. 96.
[20] ResearchNed (2022). *Veilig op school: landelijke veiligheidsmonitor 2020–2021*, bijlage bij *Kamerstukken II, 2021/22, 31 293, nr. 611,* p. 30, 100.
[21] ResearchNed (2022). *Veilig op school: landelijke veiligheidsmonitor 2020–2021*, bijlage bij *Kamerstukken II, 2021/22, 31 293, nr. 611,* p. 109.
[22] ResearchNed (2022). *Veilig op school: landelijke veiligheidsmonitor 2020–2021*, bijlage bij *Kamerstukken II, 2021/22, 31 293, nr. 611,* p. 113.
[23] ResearchNed (2022). *Veilig op school: landelijke veiligheidsmonitor 2020–2021*, bijlage bij *Kamerstukken II, 2021/22, 31 293, nr. 611,* p. 109–110.
[24] Van Gaalen, E. (2020, 21 februari). 'Tientallen scholen slaan alarm: heftig geweld en toename wapens leerlingen', *Algemeen Dagblad*.
[25] Inspectie van het Onderwijs (2022). *Meldingen vertrouwensinspecteurs in het onderwijs: schooljaar 2021/2022*, p. 10.
[26] *Kamerstukken II 2023/24*, 29 240, nr. 136.
[27] ResearchNed (2023). *Veilig op school. Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022: veiligheidsbeleid en veiligheidsbeleving in het primair en voortgezet onderwijs,* bijlage bij *Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133,* p. 19.

onder druk zetten. Dit is echter nog niet altijd het geval. Daarbij is het ook van groot belang dat bevoegde gezagen leren van de incidenten. Zo nodig moet het bevoegd gezag het veiligheidsbeleid aanpassen met het doel om incidenten in de toekomst zo veel mogelijk te voorkomen. Dat is alleen goed mogelijk als het bevoegd gezag zicht heeft op hoe vaak een bepaald incident zich voordoet en welke incidenten zich gedurende een bepaald tijdvak hebben voorgedaan. Uit de Landelijke veiligheidsmonitor 2020–2021 blijkt dat drie op de tien schoolleiders in het primair onderwijs niet kan inschatten hoe vaak incidenten met verbaal geweld en lichamelijk geweld zonder verwonding op hun schoollocatie waren voorgekomen. Ook in het voortgezet onderwijs heeft een substantieel deel (28 tot 53 procent) van de schoolleiders geen goed zicht op het aantal geweldsincidenten dat op hun school plaatsvindt.[28] Slechts de helft van de scholen heeft vastgelegd welke incidenten in en rond de school door het personeel dan wel leerlingen aan het bevoegd gezag gemeld moeten worden.[29]

3.3. Kern van het voorstel

Van een bevoegd gezag mag worden verwacht dat het zich inzet om veiligheidsincidenten te voorkomen. Veiligheidsincidenten kunnen immers een grote impact hebben op het schoolklimaat. Wanneer desondanks veiligheidsincidenten plaatsvinden, is het van belang dat het bevoegd gezag lering trekt uit deze veiligheidsincidenten en dit op adequate wijze betrekt in haar veiligheidsbeleid. Hiertoe dient het bevoegd gezag zicht te hebben op welke incidenten op zijn school plaatsvinden. Om dit te waarborgen bevat het wetsvoorstel voor het bevoegd gezag een registratieplicht voor veiligheidsincidenten en een meldplicht voor ernstige veiligheidsincidenten, en een verplichting om de incidentenregistratie te betrekken bij de evaluatie van het veiligheidsbeleid. Het bevoegd gezag dient te waarborgen dat zij over de benodigde informatie beschikt om aan haar registratieplicht en meldplicht te kunnen voldoen.

Registratieplicht veiligheidsincidenten

Dit wetsvoorstel stelt de registratie van veiligheidsincidenten op alle scholen in het funderend onderwijs verplicht en bevat daarnaast minimumeisen waaraan die registratie moet voldoen. Om duidelijkheid te creëren, wordt in het wetsvoorstel opgenomen welke incidenten in ieder geval als een veiligheidsincident worden aangemerkt en dus door scholen geregistreerd moeten worden. Het gaat daarbij om fysiek geweld met lichamelijk letsel tot gevolg, seksuele intimidatie of seksueel misbruik, stelselmatige discriminatie, bedreiging, grove pesterijen, ernstige vernielingen, diefstal en bezit van, handel in of gebruik van drugs en wapens. Het staat scholen daarnaast vrij om incidenten aan de registratie toe te voegen die zij, als onderdeel van het eigen veiligheidsbeleid, willen registreren.

De registratieplicht geldt op de eerste plaats voor incidenten die onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag plaatsvinden. Daarbij moet worden gedacht aan incidenten die in het schoolgebouw of op het schoolplein plaatsvinden. Ook voor incidenten tijdens activiteiten die onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag worden georganiseerd, zoals een schoolreisje, geldt de registratieplicht. In enkele gevallen dient het bevoegd gezag ook veiligheidsincidenten te registreren die niet onder zijn verantwoordelijkheid plaatsvinden. Dit is het geval als het veiligheidsincident ernstige gevolgen heeft voor de orde en veiligheid op school. Dat geldt voor situaties waarbij het incident een dusdanig effect heeft op de veiligheid en de veiligheidsbeleving binnen de school dat de normale gang van zaken wordt verstoord, zodanig dat het bevoegd gezag daarop heeft moeten reageren. Gedacht kan worden aan een situatie waarin twee leerlingen buiten de school met elkaar in gevecht raken en daardoor (ernstig) lichamelijk letsel ontstaat en dit gevecht vervolgens ook op school leidt tot onrust. Gezien de impact die deze incidenten kunnen hebben op de school dienen die meegenomen te worden in (de evaluatie van) het veiligheidsbeleid en de aanpak die daaruit voortvloeit.

De incidentenregistratie is onderdeel van de basisinformatie waarmee de school zicht houdt op het eigen veiligheidsklimaat en het effect van het veiligheidsbeleid. Het is dus ook zaak dat deze informatie wordt betrokken bij de evaluatie van het beleid zodat het leereffect ervan optimaal is. Zie daarover paragraaf 7 van deze toelichting. Daarnaast kan de informatie uit de registratie ook worden meegenomen in het toezicht van de inspectie. Bij een regulier onderzoek, of tussentijds als daar op basis van meldingen of andere signalen aanleiding toe is, kan de inspectie, indien naar haar oordeel gewenst, de incidentenregistratie in zien. Als er signalen zijn dat de veiligheid op een school in het gedrang is, of er twijfels zijn over de uitwerking van het veiligheidsbeleid in de praktijk, vormt de incidentenregistratie een goede informatiebron voor het toezicht.

---

[28] ResearchNed (2023). *Veilig op school. Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022: veiligheidsbeleid en veiligheidsbeleving in het primair en voortgezet onderwijs,* bijlage bij *Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133,* p. 72, 156.

[29] ResearchNed (2022). *Veilig op school: landelijke veiligheidsmonitor 2020–2021*, bijlage bij *Kamerstukken II, 2021/22, 31 293, nr. 611,* p. 69–70.

Meldplicht ernstige veiligheidsincidenten

Zoals aangekondigd in het Regeerprogramma Schoof introduceert dit wetsvoorstel in aanvulling op de registratieplicht ook een meldplicht voor ernstige veiligheidsincidenten.[30] Het bevoegd gezag is verplicht om een veiligheidsincident waarbij ernstige sociale, psychische of fysieke schade ontstaat voor een leerling, ouder of personeelslid, onverwijld te melden aan de inspectie. Van ernstige sociale, psychische of fysieke schade is ook sprake als de schade die door het veiligheidsincident ontstaat een ontwrichtend effect heeft op de school en haar leerlingen, ouders of personeel. Bijvoorbeeld wanneer incident leidt tot het (tijdelijk) sluiten van een school. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij ernstige bedreigingen. Maar ook kan gedacht worden aan een steekpartij buiten de school of de zelfdoding van een leerling. Dergelijke ernstige incidenten worden geacht een dermate grote impact te hebben op de veiligheidsbeleving en het welbevinden van leerlingen en personeel dat ook de inspectie daarvan op de hoogte moet zijn. In deze gevallen dient het bevoegd gezag het incident dan ook zowel te registreren als te melden bij de inspectie. Doordat ernstige incidenten gemeld worden kan de inspectie het bevoegd gezag ondersteunen indien daar behoefte aan is maar ook ingrijpen wanneer dat nodig is.

Uiteraard betekent het enkele feit dat zich op een school een ernstig veiligheidsincident heeft voorgedaan niet automatisch dat het veiligheidsbeleid van die school onvoldoende is. Een (ernstig) incident kan namelijk overal plaatsvinden. De manier waarop de inspectie met een melding omgaat, zal daarom afhangen van de concrete situatie. De inspectie zal op basis van de melding de afweging maken wat in die situatie een passende (re)actie is vanuit haar rol als toezichthouder. Een melding kan een aanleiding vormen voor een gesprek tussen de inspectie en het bevoegd gezag over het veiligheidsbeleid van de school en de aanpak van incidenten. In veel situaties zal een telefonisch gesprek over de door de school gekozen aanpak afdoende zijn. In de praktijk gebeurt dit overigens in veel gevallen nu ook al. Met dit wetsvoorstel wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de bestaande praktijk. Daarbij kan de inspectie de school ook doorverwijzen naar Stichting School en Veiligheid of de vertrouwensinspecteurs voor verder advies en ondersteuning. Het contact met de inspectie op basis van een melding is dus niet alleen controlerend van aard, maar ook ondersteunend.

4. Uitbreiding meld-, overleg- en aangifteplicht seksuele misdrijven

4.1. Achtergrond

De bestaande meld-, overleg- en aangifteplicht voor seksuele misdrijven is in 1999 opgenomen in de onderwijswetgeving voor het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs, het speciaal onderwijs en het mbo.[31] In 2010 is een gelijkluidende verplichting bij amendement toegevoegd aan de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), om zo de bescherming van minderjarige leerlingen en studenten in alle sectoren gelijk te trekken.[32] Op grond van deze verplichting dient het onderwijspersoneel dat op enigerlei wijze bekend is geworden met een mogelijk seksueel misdrijf, gepleegd door een met taken belast persoon[33] jegens een minderjarige leerling of student, daarvan melding te maken bij het bevoegd gezag.[34] Daarnaast dient het bevoegd gezag dat weet heeft van een mogelijk seksueel misdrijf onverwijld in overleg te treden met de vertrouwensinspecteur. In samenspraak met de vertrouwensinspecteur wordt vervolgens bepaald of sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf en of dus aangifte moet worden gedaan. De vertrouwensinspecteur beschikt namelijk over de deskundigheid die nodig is om te bepalen of sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf. De bedoeling van de meld-, overleg- en aangifteplicht is om het bevoegd gezag te ondersteunen bij de beoordeling of in een concreet geval reden is om aangifte te doen van een seksueel misdrijf.

In onderzoek naar seksueel grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs worden de aanbeveling gedaan dat maatregelen wenselijk zijn om het risico op seksueel grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs te verkleinen.[35] In het Regeerprogramma van kabinet-Schoof is de uitbreiding van de huidige meld-, overleg- en aangifteplicht bij seksuele misdrijven opgenomen.[36] Met het onderhavige wetsvoorstel wordt aan deze ambities uitvoering gegeven. De meld- en overlegplicht wordt ten eerste uitgebreid tot situaties waarin er sprake is van mogelijke seksuele intimidatie van een met taken belast

[30] *Kamerstukken II* 2023/24, 36 471, nr. 96.
[31] Wet houdende wijziging van enkele onderwijswetten in verband met onder meer de bestrijding van seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het onderwijs, *Stb.* 1999, 313.
[32] Amendement van het lid Jan Jacob van Dijk c.s., *Kamerstukken II* 2008/09, 31 821, nr. 23.
[33] Onder 'een met taken belast persoon' worden alle personen verstaan die taken of werkzaamheden verrichten ten behoeve van de school. Dat betreft personeel, maar ook personen zonder formele dienstovereenkomst met de school zoals stagiairs of vrijwilligers.
[34] In het ho ligt deze plicht bij het instellingsbestuur.
[35] Bureau Beke en ResearchNed (2020). *Seksueel grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2020/21, 35 570 VIII, nr. 91, p. 58.
[36] *Kamerstukken II* 2023/24, 36 471, nr. 96.

persoon richting een leerling of student. Daarnaast wordt de meld-, overleg- en aangifteplicht uitgebreid naar meerderjarige leerlingen en studenten. Daarbij zullen scholen bij de implementatie van het wetsvoorstel ondersteund worden om binnen de school het gesprek te voeren over seksueel grensoverschrijdend gedrag.

4.2. Probleemanalyse

Uit de landelijke veiligheidsmonitor blijkt dat dertien procent van de leerlingen in het primair onderwijs en zeventien procent van de leerlingen uit het voortgezet onderwijs aangeeft seksueel grensoverschrijdend gedrag te hebben meegemaakt.[37] Het gaat daarbij niet altijd om met taken belaste personen maar ook om gedragingen tussen leerlingen. Uit de gegevens van de vertrouwensinspectie blijkt dat de meldingen van seksuele intimidatie op scholen (en onderwijsinstellingen in het mbo en ho)in de afgelopen vijf jaar zijn gestegen. In het schooljaar 2022–2023 zijn 318 meldingen van seksuele intimidatie binnengekomen in het funderend onderwijs.[38] In ruim 50 procent van deze gevallen werd een met taken belast persoon beschuldigd van de seksuele intimidatie.

Leerlingen geven aan niet tevreden te zijn over hoe scholen omgaan met meldingen van seksuele intimidatie en seksueel misbruik. Zo geeft 61 procent van de leerlingen in het voorgezet onderwijs die een melding hebben gedaan aan dat er niets mee is gedaan en vijftien procent dat de stappen van de school niet hebben geholpen. Daarmee is slechts 24 procent van de meldingen effectief afgehandeld.[39] Dit brengt niet alleen risico's met zich mee voor de leerling maar ook voor de (eventueel onterecht) beschuldigde docent, die het slachtoffer kan worden van roddels of een andere vorm van sociale onveiligheid. Op een uitvraag van NOS stories reageerden meer dan 4.000 leerlingen die zelf seksuele intimidatie hebben ervaren in het onderwijs. Zij geven aan dat zij veelal geen melding hebben gedaan van seksueel grensoverschrijdend gedrag, omdat zij dat niet durfden of bang waren niet geloofd te worden.[40] Gevallen van seksueel misbruik of seksuele intimidatie kunnen om deze reden onbekend blijven bij het bevoegd gezag en daardoor lang voortduren. Leerlingen kunnen herhaaldelijk geconfronteerd worden met seksueel grensoverschrijdend gedrag, zonder dat daar actie op wordt ondernomen.

Tekortkomingen bestaande meld-, overleg- en aangifteplicht

De huidige meld-, overleg- en aangifteplicht geldt voor situaties waarin een vermoeden bestaat dat sprake is van seksuele misdrijven in de zin van het Wetboek van Strafrecht. Vaak blijkt het ingewikkeld om te bepalen of het in een specifiek geval gaat om onwenselijk gedrag of dat er mogelijkerwijs sprake is van een seksueel misdrijf. Daarvoor is expertise nodig van het strafrecht, die bij onderwijspersoneel en bevoegde gezagen vaak onvoldoende aanwezig is. Het overleg met de vertrouwensinspecteur is bedoeld om die expertise in te brengen. Zo kan het bevoegd gezag samen met de vertrouwensinspecteur beoordelen of in een specifieke situatie sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf. In de praktijk blijkt dat scholen evenwel vaak zelf voorafgaand aan een melding beoordelen of sprake is van een redelijk vermoeden van een mogelijk seksueel misdrijf en dus reden is met de inspectie in overleg te treden of aangifte te doen. Daarbij wordt de inspectie dan niet betrokken. Soms doen scholen daarbij eerst ook zelf onderzoek om vermoedens te bevestigen.[41]

Een reden voor bevoegde gezagen om bij een beschuldiging niet onmiddellijk naar de inspectie te stappen is vaak gelegen in de omstandigheid dat een beschuldiging van een seksueel misdrijf ook grote gevolgen kan hebben voor de beschuldigde. Bevoegde gezagen willen dan ook voorkomen dat zij met die beschuldiging onterecht naar buiten zouden treden. Een bevoegd gezag heeft immers niet alleen een verantwoordelijkheid voor de veiligheid van leerlingen, maar is als werkgever ook verantwoordelijk voor het personeel. Ook kan een beschuldiging van een seksueel misdrijf tot veel onrust leiden binnen de schoolgemeenschap. In de praktijk blijkt ook niet elke aantijging altijd terecht of gegrond te zijn. Ook speelt angst voor negatieve publiciteit en aantasting van de reputatie van de school vaak een rol.[42] Om al deze redenen maken scholen op dit moment nog vaak een afweging ten voordele van de persoonlijke omstandigheden van het personeelslid en te weinig met het oog op de

---

[37] ResearchNed (2023). Veilig op school. Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022: veiligheidsbeleid en veiligheidsbeleving in het primair en voortgezet onderwijs, bijlage bij *Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133*, p. 26. *Daarbij is niet gevraagd of de dader een met taken belast persoon is.*

[38] Dossiers vertrouwensinspecteurs in het onderwijs. Schooljaar 2022–2023, bijlage bij *Kamerstukken II* 2023/2024, 29 240, nr. 136.

[39] ResearchNed (2023). *Seksueel grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs,* bijlage bij *Kamerstukken II* 2023/24, 29 240, nr. 133, p. 36.

[40] Beijersbergen, R. & Sahla N. (2021, 15 april). 'Zorgen over seksuele intimidatie op scholen: 'Het staat vaak niet op het netvlies''. *NOS Nieuws.*

[41] Bureau Beke en ResearchNed (2020). *Seksueel grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2020/21, 35 570 VIII, nr. 91, p. 56–58.

[42] Bureau Beke en ResearchNed (2020). *Seksueel grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2020/21, 35 570 VIII, nr. 91, p. 58.

veiligheid van de leerling.[43] Dat kan er toe leiden dat in de praktijk een melding van een mogelijk seksueel misdrijf niet adequaat wordt afgehandeld.

Dit is niet zoals de wetgever de meld-, overleg- en aangifteplicht en de daarmee gepaard gaande afweging heeft bedoeld. De overlegplicht bij de vertrouwensinspectie is bedoeld om zonder angst voor reputatieschade voor het betrokken personeelslid of de school, op laagdrempelige maar objectieve wijze te kunnen bepalen of sprake is van een redelijk vermoeden van een misdrijf en of aangifte moet worden gedaan. Ook als geen sprake is van een seksueel misdrijf in de zin van het Wetboek van Strafrecht kan sprake zijn van een hoogst onwenselijk gedrag. De vertrouwensinspecteurs die werkzaam zijn bij de inspectie fungeren op grond van artikel 6 van de Wet op het onderwijstoezicht als advies en aanspreekpunt voor slachtoffers van seksueel misbruik en seksuele intimidatie. Zij kunnen de slachtoffers bijstaan bij het zoeken naar een oplossing en desgevraagd begeleiden bij het indienen van een klacht of het doen van aangifte. Zij beschikken dus over de kennis en expertise om het bevoegde gezag te kunnen adviseren over welke stappen passend zijn. Uiteraard moet het bevoegd gezag in zijn handelen ook de belangen van het betreffende personeelslid betrekken. De vertrouwensinspecteur kan hierover adviseren. Indien uit het overleg met de vertrouwensinspecteur blijkt dat sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf moet altijd aangifte worden gedaan.

Een andere tekortkoming van de huidige meld-, overleg- en aangifteplicht is dat deze alleen ziet op een mogelijk seksueel misdrijf tussen een personeelslid van de school en een minderjarige leerling. De reden om deze verplichting destijds te beperken tot minderjarige leerlingen was dat deze leerlingen naar het oordeel van de regering een verdergaande bescherming behoefden dan meerderjarige leerlingen. Het idee was toen dat meerderjarige leerlingen geacht kunnen worden voor zichzelf op te komen.[44] Ook in het ho en het mbo geldt de meld-, overleg- en aangifteplicht alleen ten aanzien van minderjarigen. Meerderjarige leerlingen en studenten bevinden zich echter in een onderwijssituatie veelal in een afhankelijkheidspositie ten opzichte van een personeelslid. Zij voelen daardoor niet altijd de vrijheid om seksueel grensoverschrijdend gedrag te melden, bijvoorbeeld uit angst dat dit gevolgen heeft voor het verdere verloop van hun opleiding. Dit heeft tot gevolg dat leerlingen en studenten in een kwetsbare positie onvoldoende beschermd worden. Het is problematisch als signalen van seksuele misdrijven jegens meerderjarige leerlingen of studenten niet op dezelfde manier worden behandeld als bij een minderjarig slachtoffer.

Verhouding tot de Wet seksuele misdrijven

Met de Wet seksuele misdrijven is een nieuw misdrijf geïntroduceerd dat relevant is voor dit wetsvoorstel.[45] Het gaat over de strafbaarstelling in artikel 251, eerste lid, onderdeel a, van het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr): het indringend mondeling of schriftelijk seksueel benaderen op een wijze die schadelijk te achten is voor kinderen beneden de zestien jaren. Het tweede lid van dit artikel stelt deze gedraging ook strafbaar ten aanzien van kinderen in de leeftijd van zestien tot achttien onder de voorwaarden omschreven in artikel 245, eerste lid, Sr. Een van die voorwaarden is het dat het feit wordt begaan jegens een aan de zorg, waakzaamheid of opleiding van diegene toevertrouwd kind of jegens een aan diegene ondergeschikt kind. Het is zeer voorstelbaar dat die omstandigheid zich in het onderwijs voordoet.[46] Deze strafbaarstelling heeft met name betrekking op gedragingen die worden verricht in een voorfase van daadwerkelijk seksueel misbruik en die kunnen leiden tot een doorkruising van de seksuele ontwikkeling van kinderen. Het gaat om niet-leeftijdsconform gedrag waardoor de seksuele ontwikkeling van kinderen beneden de leeftijd van zestien jaren in zijn algemeenheid kan worden geschaad. Dit misdrijf, ook wel 'sexchatting' genoemd, ziet op de online én de offline wereld.[47]

Seksuele intimidatie kan vallen onder deze nieuwe strafbaarstelling, maar dat geldt niet voor alle gevallen van seksuele intimidatie. Artikel 251 Sr ziet namelijk alleen op mondeling of schriftelijk seksueel benaderen en heeft als kwalificatie opgenomen dat het moet gebeuren op een wijze die schadelijk te achten is voor kinderen. Daarnaast was de gedachte van de wetgever achter dit artikel met name om eerder op te kunnen treden in een fase voorafgaand aan maar mogelijk leidend tot seksueel misbruik.[48] Dat betekent dat sommige gevallen van seksuele intimidatie wél een seksueel misdrijf zijn, zoals het online benaderen van leerlingen of studenten, en andere gevallen niet. Dat maakt het voor bevoegde gezagen nog complexer om een afweging te maken of een incident van

[43] ResearchNed (2022). *Veilig op school: landelijke veiligheidsmonitor 2020–2021*, bijlage bij *Kamerstukken II, 2021/22, 31 293, nr. 611,* p. 63.
[44] *Kamerstukken II* 1997/98, 25 979, nr. 3.
[45] Stb. 2024, 59.
[46] Per geval zal echter bekeken moet worden of aan een van de genoemde omstandigheden wordt voldaan.
[47] *Kamerstukken II* 2022/23, 36 222, nr. 3, p. 98–100.
[48] *Kamerstukken II* 2022/23, 36 222, nr. 7, p. 55.

seksueel grensoverschrijdend gedrag ook leidt tot een redelijk vermoeden van een mogelijk seksueel misdrijf.

4.3. Kern van het voorstel

In het Regeerprogramma Schoof is aangekondigd om met dit wetsvoorstel de bestaande meld-, overleg- en aangifteplicht uit te breiden en te verduidelijken.[49] De uitbreiding en verduidelijking geldt in gelijke mate voor het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs, het mbo en het ho. Wanneer in deze paragraaf over 'scholen' wordt gesproken, worden hiermee ook mbo-instellingen, hogescholen en universiteiten bedoeld.[50] Het doel van de voorgestelde wijzigingen is om de aanpak van scholen omtrent seksueel grensoverschrijdend gedrag te versterken. Een cultuur waarin men open kan praten over wat gewenst is en wat niet, en waar grenzen liggen is de basis voor een goede aanpak. Maar wanneer het toch fout gaat, dient de school dit op een juiste en zorgvuldige wijze op te lossen. Scholen moeten bij incidenten niet in een krampachtige reflex schieten waarbij het belang van ofwel het slachtoffer ofwel de vermeende dader uit het oog wordt verloren. De uitbreiding van de meld-, overleg- en aangifteplicht moet niet leiden tot wantrouwen of verkramping. Een laagdrempelig contact met de vertrouwensinspecteurs die de juiste expertise hebben, is daarbij van grote waarde en dient vooral ter ondersteuning van het bevoegd gezag. De vertrouwensinspecteur kan scholen helpen om op juiste wijze de ernst van het incident te beoordelen en te adviseren over de vervolgstappen naar aanleiding van het incident. Daarom wordt de meld- en overlegplicht uitgebreid naar seksuele intimidatie en de gehele meld-, overleg- en aangifteplicht naar meerderjarigen. Zo zal er eerder en vaker overleg plaatsvinden met de vertrouwensinspecteurs over een juiste aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag van een met taken belast persoon naar een leerling of student. Dit kan scholen helpen om adequaat op te treden bij grensoverschrijdend gedrag en aangifte te doen wanneer mogelijk sprake is van een strafbaar feit.

Reikwijdte meld- en overlegplicht uitgebreid

De meld- en overlegplicht wordt uitgebreid doordat de drempel wordt verlaagd. Met dit wetsvoorstel wordt de meld- en overlegplicht van toepassing zodra een personeelslid of bevoegd gezag kennis heeft van mogelijk seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een met taken belast persoon naar een leerling of student. Voor het voldoen aan de meld- en overlegplicht is het niet nodig dat het personeelslid of bevoegd gezag zelf vermoedt dat het feit heeft plaatsgevonden. Het gaat erom dat er een signaal is van mogelijk seksueel misbruik of seksuele intimidatie. Hierbij kan gedacht worden aan een gesprek dat een medewerker opvangt tussen leerlingen, een collega of een leerling die meldt iets gezien of gehoord te hebben en andere signalen die op (een vorm van) seksueel misbruik of seksuele intimidatie kunnen duiden. Blijkt uit het overleg met de vertrouwensinspecteur over het seksueel misbruik of de seksuele intimidatie dat er een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf is, dan blijft de aangifteplicht uiteraard ongewijzigd van toepassing.

Seksuele intimidatie

Uitgangspunt is dat elke seksuele benadering door een met taken belast persoon richting een leerling of student ongewenst is. Hierbij kan gedacht worden aan ongewenste aanrakingen, het maken van gebaren of opmerkingen van seksuele aard, maar ook seksueel getinte toenaderingen die online plaatsvinden zijn ongewenst en vallen dus onder de meld- en overlegplicht. De meld- en overlegplicht geldt dus voor alle vormen van mogelijke seksuele intimidatie van een met taken belast persoon naar een leerling of student. Het bevoegd gezag dient de individuele situatie te wegen om te bepalen of er sprake kan zijn van seksuele intimidatie. Een duidelijke, gedeelde, norm kan daarbij helpen. Een onhandige grap tijdens de les valt niet direct onder deze wettelijke plichten, wanneer bijvoorbeeld uit de context direct blijkt dat er geen sprake is van een seksualiserende benadering van een leerling. Het gaat om de vraag wat in het maatschappelijk verkeer, onder de betreffende omstandigheden, als seksuele intimidatie kan worden verstaan. De afweging zal daarbij een andere zijn als het gaat om een po-leerling of een hbo-student. Bij twijfel dient er altijd gemeld te worden bij het bevoegd gezag en overlegd te worden met de vertrouwensinspecteurs.

In het vervolgonderwijs (mbo, hbo en wo) kan er sprake zijn van romantisch of seksueel contact tussen een student en een personeelslid van dezelfde instelling waarbij geen sprake is van een gezagsrelatie tussen de student en het personeelslid. Als er geen sprake is van seksuele intimidatie of seksueel misbruik, is de meld- en overlegplicht niet van toepassing.
De uitgebreide meld- en overlegplicht moet er toe leiden dat scholen eerder en vaker in overleg treden met de vertrouwensinspecteurs met wie een juiste afweging kan worden gemaakt over de vraag of

[49] *Kamerstukken II* 2023/24, 36 471, nr. 96.
[50] Ook bij verwijzingen naar het bevoegd gezag wordt ook het instellingsbestuur van een onderwijsinstelling bedoeld.

mogelijk sprake is van een strafbaar feit. Ook in het geval dat personeel of het bevoegd gezag denkt te weten dat de beschuldiging van seksuele intimidatie onterecht is, moet deze worden gemeld aan het bevoegd gezag en dient het bevoegd gezag vervolgens in overleg te treden met de vertrouwensinspecteur. Het overleg dient in deze gevallen als een extra controle op de overwegingen van het bevoegd gezag die ten grondslag liggen aan deze conclusie en om te waarborgen dat het bevoegd gezag alle feiten en omstandigheden op de juiste wijze in de afweging betrekt.

De uitbreiding van de meld- en overlegplicht kan scholen daarnaast een kader bieden om nadrukkelijker en eenduidiger op te treden tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag. Van het bevoegd gezag of onderwijspersoneel kan niet worden verwacht dat zij altijd de juiste expertise en kennis hebben om adequaat op te treden bij seksueel grensoverschrijdend gedrag van een met taken belast persoon naar een leerling of student. De vertrouwensinspecteur kan, in aanvulling op het overleg over de strafbaarheid van het incident, scholen ook adviseren hoe zij een incident op een juiste manier af kunnen handelen en hoe zij het slachtoffer en de vermeende dader de juiste ondersteuning kunnen bieden. Het advies over de afhandeling schept geen verplichtingen voor het bevoegd gezag, maar kan een bevoegd gezag wel handvatten bieden om met precaire voorvallen om te gaan. Om binnen de school op een eenduidige wijze tot het overleg met de vertrouwensinspecteur te komen, kan men binnen de school afspraken maken over wie bevoegd en verantwoordelijk is voor het initiëren van contact met de inspectie.

Minderjarigheid vervalt

Het criterium van minderjarigheid komt te vervallen. Met het oog op de wens om seksueel misbruik en seksuele intimidatie in afhankelijkheidsrelaties in het onderwijs tegen te gaan, is een onderscheid tussen minderjarigen en meerderjarigen niet meer te verantwoorden. Ook meerderjarige leerlingen en studenten moeten kunnen rekenen op een veilig onderwijsklimaat en een adequate afhandeling van signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Om deze afweging goed te maken is overleg met de vertrouwensinspecteurs ook in het geval van meerderjarige leerlingen en studenten gewenst.

Deze maatregel zal vooral van invloed zijn op mbo-, hbo- en wo-instellingen, aangezien zij een grote populatie meerderjarige studenten hebben. Ook v(s)o-scholen kunnen een klein aantal meerderjarige leerlingen hebben. Daarnaast wordt de meld-, overleg- en aangifteplicht hierdoor van toepassing op voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo) en overige educatie.[51] Opleidingen vavo en overige educatie zijn bedoeld voor meerderjarigen[52] en vallen evenals mbo onder de WEB. Er is geen reden voor een andere behandeling van de studenten in deze opleidingen.

5. Vertrouwenspersoon

Onderdeel van een goed veiligheidsbeleid is het organiseren van een plek waar leerlingen, ouders en personeel terecht kunnen wanneer zij onveiligheid ervaren. Ouders, leerlingen en personeelsleden kunnen daarbij een open hulpvraag hebben, maar ook ondersteuning zoeken bij een klacht over de wijze van handelen door het bevoegd gezag. Het is van belang om dit laagdrempelig te organiseren zodat zij hun verhaal kwijt kunnen op een veilige plek en, wanneer nodig, zo snel mogelijk ondersteund worden bij het vinden van een oplossing. Het is daarbij ook voorstelbaar dat een leerling, ouder of personeelslid het fijner vindt om met een extern persoon te praten. Dit wetsvoorstel beoogt de ondersteuning en begeleiding van ouders, leerlingen en personeel te verbeteren wanneer zij vastlopen met een hulpvraag of klacht, door de interne en externe vertrouwenspersoon op school wettelijk te verplichten en diens positie te versterken.

5.1. Achtergrond

In het najaar van 2021 rapporteerde oudervereniging Balans over haar analyse van ruim 300 meldingen over onveiligheid buitenshuis, waarvan 81 procent gaat over situaties in het onderwijs.[53] Uit de meldingen bleek dat ouders zich vaak niet gehoord en geholpen voelen bij meldingen of klachten over onveiligheid. Deze rapportage heeft ook in de Tweede Kamer de nodige weerklank gevonden. Naar aanleiding van mondelinge vragen is in 2022 het functioneren van het klachtenstelsel in het funderend

[51] Opleidingen vavo zijn opleidingen als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a, van de WEB. Opleidingen overige educatie zijn opleidingen als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdelen b tot en met f, van de WEB (ofwel alle opleidingen educatie, behalve vavo). Bekostigd vavo wordt verzorgd door regionale opleidingscentra (roc's); niet-bekostigd vavo kan ook door andere instellingen worden verzorgd op grond van artikel 1.4a.1 WEB. Overige educatie is per definitie niet-bekostigd en kan eveneens door worden verzorgd op grond van artikel 1.4a.1 van de WEB.

[52] Voor vavo is er één uitzondering op dit uitgangspunt, zie artikel 8.1.1d, tweede lid, van de WEB. Daarom wordt vavo nu ook al genoemd in het huidige artikel 1.3.8 van de WEB.

[53] Balans (2021). *Ieder kind overal veilig? Rapportage over onveilige situaties buiten de thuissituatie,* 2021, p. 8.

onderwijs onderzocht door Regioplan.[54] De uitkomsten van het onderzoek betroffen onder andere aanbevelingen om de ondersteuning en begeleiding van ouders, leerlingen en personeel te versterken door middel van een vertrouwenspersoon.[55] In het Regeerprogramma Schoof is het verplichten van de interne en externe vertrouwenspersoon opgenomen.[56] Het doel hiervan is ervoor te zorgen dat leerlingen, ouders en personeel gehoord en geholpen worden. De uitkomsten van het genoemde onderzoek zijn betrokken in de uitwerking van dit wetsvoorstel.

5.2. Probleemanalyse

De vertrouwenspersoon heeft op school een spilfunctie in het creëren van een veilige schoolomgeving. De vertrouwenspersoon staat ouders, leerlingen en personeelsleden bij met een hulpvraag en ondersteunt hen bij klachten. Dat is van belang, want leerlingen, ouders en personeelsleden ervaren soms belemmeringen om een melding te maken of een klacht in te dienen.[57] De vertrouwenspersoon kan hen helpen door hen te wijzen op de verschillende mogelijkheden om zaken bespreekbaar te maken of op welke wijze zij een klacht kunnen indienen. Desondanks is het op grond van de huidige onderwijswetgeving voor scholen niet verplicht een vertrouwenspersoon te hebben. En hoewel op veel scholen al een vertrouwenspersoon aanwezig is, is dit niet op alle scholen het geval. Daardoor is er geen waarborg dat op elke school ouders, leerlingen en personeelsleden op een veilige plek hun verhaal kunnen vertellen en de juiste begeleiding krijgen.

Voor de effectiviteit van een vertrouwenspersoon is het bovendien van belang dat de randvoorwaarden op orde zijn. Uit de evaluatie van het klachtenstelsel in 2022 door Regioplan volgt echter dat dat niet altijd het geval is. Ten eerste zijn leerlingen, personeel en ouders vaak niet goed bekend met het bestaan van de vertrouwenspersoon of met wat deze voor hen kan doen.[58] Ten tweede hebben vertrouwenspersonen niet altijd voldoende tijd en kennis om de functie naar behoren uit te voeren. Vertrouwenspersonen geven aan dat zij onvoldoende gefaciliteerd worden in tijd en dat er niet altijd voldoende ruimte is voor (bij)scholing over de wijze waarop zij het vertrouwenswerk kunnen vormgeven.[59] Tot slot komen er situaties voor waarbij een vertrouwenspersoon op de school zelf niet de juiste persoon is om een klager te helpen. Doorgaans is de vertrouwenspersoon op de school een docent of een ander personeelslid van de school. Voor een groot deel van de klagers maakt dat het gemakkelijker om de vertrouwenspersoon te benaderen: de drempel is dan immers laag. Maar soms is het fijner om juist bij een extern iemand terecht te kunnen. Die situatie kan zich bijvoorbeeld voordoen wanneer een ouder of leerling een klacht heeft over een personeelslid dat een nauwe band heeft met de vertrouwenspersoon. Dit kan ervoor zorgen dat de klager het makkelijker vindt om met iemand buiten de school in gesprek te gaan. Voor die gevallen is het nodig om naast een interne, ook een externe vertrouwenspersoon aan te stellen. Dit kan via een commercieel bureau geregeld worden, maar de externe vertrouwenspersoon kan ook een collega zijn die werkt op een andere school die onder hetzelfde bevoegd gezag valt. Wanneer het een kleine school betreft kan alleen een externe vertrouwenspersoon ook volstaan. Een deel van de scholen heeft ook nu al zowel een interne als een externe vertrouwenspersoon aangewezen.[60]

5.3. Kern van het voorstel

Dit wetsvoorstel beoogt de begeleiding en hulp voor ouders, leerlingen en personeelsleden met een klacht of hulpvraag te versterken en te zorgen dat er altijd een plek is waar zij worden gehoord. Zo kan worden bijgedragen aan het vinden van een oplossing op school, bij een klachtencommissie of (externe) hulpverlening. Dit komt niet alleen ten goede aan het veiligheidsgevoel van ouders, leerlingen en personeel, maar geeft ook een impuls aan de interne kwaliteitsverbetering op school.

Om dit te bereiken verplicht dit wetsvoorstel het bevoegd gezag tot het aanwijzen van zowel een interne als een externe vertrouwenspersoon en worden de rol en de taken van de vertrouwenspersoon wettelijk vastgelegd. De interne vertrouwenspersoon is een personeelslid van de school. De externe vertrouwenspersoon is werkzaam buiten de school, maar kan wel elders onder hetzelfde bevoegd gezag werkzaam zijn zo lang deze persoon op voldoende afstand staat en onafhankelijk zijn taken kan uitvoeren. Voor aanstelling van de interne en externe vertrouwenspersoon is de instemming van de medezeggenschapsraad nodig. De betrokkenheid van de medezeggenschap kan een extra controle vormen op de onafhankelijkheid en deskundigheid van de vertrouwenspersoon.

---

[54] Regioplan (2022). *Klachtenstelsel po en vo: nader onderzoek 2022,* bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 126.
[55] Regioplan (2022). *Klachtenstelsel po en vo: nader onderzoek 2022,* bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 126, p. 36.
[56] *Kamerstukken II* 2023/24, 36 471, nr. 96.
[57] Regioplan (2022). *Klachtenstelsel po en vo: nader onderzoek 2022*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 126, p. 15.
[58] Regioplan (2022). *Klachtenstelsel po en vo: nader onderzoek 2022*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 126, p. 14.
[59] Regioplan (2022). *Klachtenstelsel po en vo: nader onderzoek 2022*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 126, p. 19–20.
[60] Regioplan (2022). *Klachtenstelsel po en vo: nader onderzoek 2022*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 126, p. 13.

Voor leerlingen en personeelsleden heeft de vertrouwenspersoon (zowel intern als extern) allereerst de taak hen op te vangen, te begeleiden en te adviseren als zij zich bij de vertrouwenspersoon melden. In veel gevallen is het bieden van een luisterend oor voldoende. In sommige gevallen kan de vertrouwenspersoon iemand daarnaast doorverwijzen naar een hulpverlener of hulpverlenende instantie binnen of buiten de school.

De vertrouwenspersoon heeft daarnaast richting ouders, leerlingen of personeelsleden de taak hen bij te staan bij de afhandeling van een klacht. Het minimale streven is dat klagers zich gehoord voelen en serieus genomen worden op het moment dat zij een incident of klacht naar voren brengen. De vertrouwenspersoon kan hier een belangrijke rol spelen. De vertrouwenspersoon kan ouders, leerlingen en personeelsleden bijstaan en daardoor hopelijk een formele klacht in veel gevallen voorkomen. Wanneer het daar wel toe komt, kan de vertrouwenspersoon leerlingen, ouders en personeelsleden bijstaan in de behandeling van de klacht. Dit zorgt ervoor dat leerlingen, ouders en personeelsleden zich beter gehoord voelen. De klacht kan een beslissing (of het uitblijven daarvan) betreffen maar kan ook gaan over gedragingen door het bevoegd gezag of het personeel. De vertrouwenspersoon staat de klager onder andere bij door te informeren en te adviseren over de vervolgstappen die genomen kunnen worden. Zo kan de vertrouwenspersoon, afhankelijk van de situatie, verwijzen naar de direct betrokkenen of leidinggevenden binnen de school zelf, zoals de directeur van de vestiging van de school of de algemeen directeur. Ook is mogelijk dat wordt verwezen naar de externe vertrouwenspersoon of de klachtencommissie. De vertrouwenspersoon kan de klager op zijn verzoek bij elk van deze stappen bijstaan, door aanwezig te zijn bij een (bemiddelings)gesprek of door te adviseren over de mogelijkheden. Wanneer de vertrouwenspersoon bekend is geworden met mogelijke seksuele intimidatie of seksueel misbruik van een met taken belast persoon naar een leerling is de vertrouwenspersoon verplicht om dit te melden aan het bevoegd gezag (conform de meldplicht seksuele intimidatie en seksueel misbruik). Deze verplichting geldt zowel voor de interne als externe vertrouwenspersoon.

Naast de verantwoordelijkheden en taken bij de afhandeling van individuele klachten, heeft de vertrouwenspersoon de taak het bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd te adviseren over het veiligheidsbeleid op school en de klachtenafhandeling door het bevoegd gezag. Ook als er onvrede bestaat over de opvolging van een oordeel van de landelijke klachtencommissie door het bevoegd gezag of de school, kan de vertrouwenspersoon hierover adviseren richting het bevoegd gezag of de schoolleiding. Op basis van de ervaringen van de vertrouwenspersoon kan de vertrouwenspersoon adviezen geven aan het bevoegd gezag om de klachtenbehandeling te verbeteren, problemen aan te pakken en preventieve maatregelen te nemen. Daarnaast deelt de vertrouwenspersoon ten minste jaarlijks een rapportage over diens werkzaamheden en adviezen op basis van de ervaringen in het afgelopen jaar met het bevoegd gezag.

Het is van belang dat leerlingen, ouders en personeelsleden in vertrouwen naar de vertrouwenspersoon toe kunnen stappen. Daarom wordt in het wetsvoorstel voorzien in een geheimhoudingsplicht. De personen die zich melden bij de vertrouwenspersoon kunnen daarmee ervan uitgaan dat hun verhaal vertrouwelijk wordt behandeld. Desondanks zijn situaties denkbaar waarin andere belangen voorgaan op de vertrouwelijkheid. In het wetsvoorstel is daarom voorzien in enkele uitzonderingsgronden. Het is van belang dat de vertrouwenspersoon een zorgvuldige afweging maakt alvorens informatie te delen naar aanleiding van een melding, zonder dat de betreffende persoon daar expliciet toestemming voor heeft gegeven.

Om het werk en de uitvoering van de taken van de vertrouwenspersoon doenlijk te houden zijn vier uitzonderingen op deze geheimhoudingsplicht opgenomen. Allereerst zijn er wettelijke plichten die verplichten tot mededeling. Bijvoorbeeld de meldplicht seksuele intimidatie en seksueel misbruik, maar ook de aangifteplicht uit artikel 160 Wetboek van Strafvordering. Ten tweede kan uit de taak van de vertrouwenspersoon de noodzaak tot mededeling voortvloeien. Hierbij is niet per definitie ook noodzakelijk om persoonsgegevens te delen. Voor het adviseren van het bevoegd gezag kan het bijvoorbeeld noodzakelijk zijn dat de vertrouwenspersoon aangeeft hoeveel meldingen en in algemene zin van welke aard er binnen zijn gekomen bij de vertrouwenspersoon. Dit is, zolang het noodzakelijk is, een toegestane doorbreking van de geheimhoudingsplicht. Ten derde zijn er situaties waarin het belang van een leerling noodzaakt tot mededeling. Het is van belang dat de vertrouwenspersoon hierin een zorgvuldige afweging maakt. Alleen wanneer er echt geen andere mogelijkheid openstaat, mag de vertrouwenspersoon op grond van deze uitzondering mededeling doen. Dit kan bijvoorbeeld zo zijn indien de veiligheid of gezondheid van een leerling ernstig in gedrang is. Ten vierde kan degene die de vertrouwenspersoon in vertrouwen heeft genomen altijd toestemming geven aan de vertrouwenspersoon om mededeling te doen.

Om de taken goed te kunnen uitvoeren wordt in dit wetsvoorstel een aantal waarborgen gesteld aan de functie van een vertrouwenspersoon. Zo is het bevoegd gezag verplicht de interne vertrouwenspersoon in staat te stellen zijn of haar taken onafhankelijk, deskundig en zelfstandig in te vullen. Ook dient

de interne vertrouwenspersoon voldoende tijd te krijgen om de taken uit te kunnen voeren. Het bevoegd gezag benadeelt de interne vertrouwenspersoon niet in diens positie op de school als gevolg van de manier waarop hij of zij uitvoering geeft aan de taken. Om de onafhankelijkheid van de vertrouwenspersoon te waarborgen wordt tevens vastgelegd dat deze op het moment van benoeming en in de voorgaande vijf jaar geen deel mag hebben uitgemaakt van het schoolbestuur of de schoolleiding. De vertrouwenspersoon is vrij om kritisch te adviseren over het veiligheidsbeleid van de school en de klachtenafhandeling door de school. Het is van belang dat de vertrouwenspersoon zich niet belemmerd voelt om bevindingen te delen met het bevoegd gezag, ook als die bevindingen het bevoegd gezag niet goed uitkomen.

De persoon die aangewezen wordt als vertrouwenspersoon dient te beschikken over voldoende deskundigheid en ervaring om uitvoering te geven aan zijn of haar taken. Daarbij kan gedacht worden aan kennis over gesprekstechnieken en het juridische kader van het klachtenstelsel. Betrouwbaarheid, betrokkenheid en zorgvuldigheid kunnen belangrijke eigenschappen zijn om op een juiste wijze invulling te geven aan de geheimhoudingsplicht. Stichting School en Veiligheid heeft in haar handreiking op een rij gezet aan wat voor kwalificatie-eisen kan worden gedacht voor het goed invullen van een vertrouwensfunctie.[61]

Voor de versterking van de vertrouwensfunctie binnen het funderend onderwijs zal het nodig zijn dat een deel van de scholen investeert in de professionalisering van de vertrouwenspersonen. Om dit op laagdrempelige wijze te doen zal er in opdracht van OCW een gratis e-learningaanbod voor vertrouwenspersonen worden gerealiseerd. Het is namelijk waardevol dat de vertrouwenspersonen zich professionaliseren op een manier die direct aansluit bij de specifieke onderwijscontext.

6. Klachtenstelsel

Een cruciaal onderdeel van goed veiligheidsbeleid is een goede klachtenafhandeling. Leerlingen, ouders of personeelsleden die aangeven dat iets niet goed loopt geven daarmee een signaal af en geven het bevoegd gezag de kans zich te verbeteren wanneer er zaken onverhoopt toch mis zijn gegaan. Het klachtenstelsel is in beginsel dan ook bedoeld om tot kwaliteitsverbetering te komen, ook waar het gaat om het veiligheidsbeleid. Wanneer zich incidenten hebben voorgedaan en die situaties niet naar tevredenheid van ouders, leerlingen of personeelsleden zijn afgehandeld is het extra belangrijk voor het bevoegd gezag om te bezien waar verbetermogelijkheden liggen. In meer algemene zin geldt dat een veilig schoolklimaat ook altijd betekent dat leerlingen, ouders en personeelsleden die ontevreden zijn over iets wat de school heeft gedaan, nagelaten of besloten, daarmee ergens terecht kunnen én een extern perspectief bij de beoordeling van de klacht kunnen betrekken. Het is voorstelbaar dat de betrokkenen in zo'n situatie zo nauw betrokken zijn dat het externe perspectief nodig is om tot helderheid te komen. Klachtenafhandeling vindt zo mogelijk uiteraard eerst op school zelf plaats, maar als het nodig is uiteindelijk ook buiten de school. Dit wetsvoorstel beoogt het huidige klachtenstelsel te verbeteren door naast een interne klachtenprocedure aansluiting bij een landelijke klachtencommissie verplicht te maken.

6.1. Achtergrond

Zoals in hoofdstuk 5 over de vertrouwenspersoon al is benoemd heeft een onderzoek van oudervereniging Balans, waaruit bleek dat veel ouders zich niet gehoord of geholpen voelden bij meldingen of klachten over onveiligheid, geleid tot een wens om het klachtenstelsel te evalueren en waar mogelijk te versterken.[62] In 2022 is door Regioplan het functioneren van het klachtenstelsel in het funderend onderwijs onderzocht. Het onderzoeksrapport bevat aanbevelingen om de klachtenprocedures en -afhandeling te versterken.[63] De uitkomsten uit dit onderzoek zijn betrokken in de uitwerking van dit wetsvoorstel.

6.2. Probleemanalyse

De belangrijkste doelen van de klachtenafhandeling zijn, naast het leereffect voor de scholen het oplossen van conflicten en zo mogelijk de genoegdoening voor de klager. Daarbij is het streven ook steeds te zorgen dat het laagdrempelig mogelijk is een klacht in te dienen. Uit het onderzoeksrapport van Regioplan naar het functioneren van het klachtenstelsel blijkt dat het huidige klachtenstelsel veel mogelijkheden biedt voor klachtafhandeling, maar tegelijkertijd ook ondoorzichtig is.

Scholen zijn op dit moment wettelijk verplicht te voorzien in een regeling voor de behandeling van

[61] Stichting School & Veiligheid (2022). *Handreiking voor vertrouwenspersonen in het onderwijs,* p. 15 e.v.
[62] Balans (2021). *Ieder kind overal veilig? Rapportage over onveilige situaties buiten de thuissituatie*, 2021, p. 8.
[63] Regioplan (2022). *Klachtenstelsel po en vo: nader onderzoek 2022*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 126.

klachten van leerlingen, ouders en personeel.[64] De meeste scholen nemen daarbij de uniforme modelklachtenregeling van de PO-Raad en de VO-raad als uitgangspunt. Het bevoegd gezag is verplicht om ervoor zorgen dat ouders, leerlingen en personeelsleden die een klacht hebben over de school terecht kunnen bij een (externe) klachtencommissie (ook wel de *externe procedure* genoemd). Scholen zijn nu vrij om zelf een commissie in te stellen of aan te sluiten bij een landelijke of regionale klachtencommissie. 94 procent van de schoolbesturen is aangesloten bij één van de twee landelijke klachtencommissies.[65]

Het onderzoek van Regioplan concludeert dat de kwaliteit van de landelijke klachtencommissies duidelijk hoger ligt dan die van de interne en regionale klachtencommissies. De interne en regionale klachtencommissies doen minder aan bijscholing en hebben minder mogelijkheden om de uniformiteit van hun uitspraken te bewaken.[66] Ouders, leerlingen en personeelsleden geven bovendien aan vraagtekens te hebben bij de onafhankelijkheid van deze klachtencommissies. Omdat zij nauw zijn verbonden aan de school, hebben zij soms de schijn van partijdigheid. Dat kan ervoor zorgen dat klagers zich niet vrij voelen om een klacht in te dienen.[67]

Een ander probleem met het functioneren van het huidige klachtenstelsel is gelegen in het feit dat zowel de klager als de klachtencommissie beperkt zicht hebben op de opvolging van de adviezen van een klachtencommissie. De wet schrijft voor dat het bevoegd gezag binnen vier weken na ontvangst van het advies van de klachtencommissie aan de klager, de verweerder, de directeur van de betrokken school en de klachtencommissie schriftelijk en gemotiveerd meedeelt of hij het oordeel over de gegrondheid van de klacht overneemt en of hij naar aanleiding van dat oordeel maatregelen neemt en zo ja welke.[68] In de praktijk blijkt dat klagers niet altijd goed zicht hebben op wat de school met het oordeel en de adviezen van de klachtencommissie doet. Dat zorgt ervoor dat (potentiële) klagers eraan twijfelen of het zinvol is om hun klacht voor een klachtencommissie te brengen.[69]

6.3. Kern van het voorstel

Dit wetsvoorstel beoogt de kwaliteit van de klachtenafhandeling op scholen in het funderend onderwijs verder te verhogen. Dit komt niet alleen ten goede aan het veiligheidsgevoel van ouders, leerlingen en personeelsleden, maar ook aan de interne kwaliteitsverbetering op school. Een goede klachtafhandeling kan hier een impuls aan geven.[70]

Klachtenregeling: heldere informatie en laagdrempelig toegankelijk

Om een goede interne en externe klachtenbehandeling te kunnen bereiken is het allereerst noodzakelijk dat de procedure helder is: ouders, leerlingen en personeelsleden moeten weten waar zij terecht kunnen met een klacht. Met dit wetsvoorstel worden daarom ten eerste nadere eisen gesteld aan de informatie die scholen in de schoolgids moeten opnemen over het klachtenstelsel dat op school geldt. In de schoolgids wordt daartoe informatie opgenomen over de interne en externe vertrouwenspersoon en de klachtenprocedure op de school. Daarnaast dient in de schoolgids informatie te worden gegeven over de landelijke klachtencommissie waarbij de school is aangesloten en de procedures van die klachtencommissie. Zo kunnen alle betrokkenen eenvoudig nagaan welke mogelijkheden er zijn om zowel binnen als buiten de school een klacht in te dienen.

Een uitgangspunt van een klachtenregeling is dat een klacht op een zo laag mogelijk niveau wordt opgelost. Dit is voor alle betrokkenen het prettigst omdat een klacht dan ook zo snel mogelijk verholpen wordt. Daarnaast maakt dat het leereffect van de klacht snel en gericht. Wanneer bijvoorbeeld een ouder van mening verschilt met een docent is een logische eerste stap om eerst met de betreffende docent in gesprek te gaan. Meestal zal een gesprek voldoende zijn om het meningsverschil op te lossen. Ook kunnen ouders, leerlingen of personeel bij een vertrouwenspersoon terecht voor begeleiding bij het indienen van een klacht.

Als het niet lukt om op deze directe manier tot een oplossing te komen, kan een klacht worden ingediend bij het bevoegd gezag. Het wetsvoorstel introduceert een interne en een externe klachtenprocedure. Een klacht kan direct worden ingediend bij het bevoegd gezag of bij een landelijke

---

[64] Wet van 18 juni 1998 tot wijziging van een aantal onderwijswetten in verband met onder meer de invoering van het schoolplan, de schoolgids en het klachtrecht Stb. 1998, 398.
[65] Dit zijn de Stichting Onderwijsgeschillen en de Geschillencommissie Bijzonder Onderwijs.
[66] Regioplan (2022). *Klachtenstelsel po en vo: nader onderzoek 2022*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 126, p. 28 en 35–36.
[67] Regioplan (2022). *Klachtenstelsel po en vo: nader onderzoek 2022*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 126, p. 25.
[68] Stb. 2015, 238.
[69] Regioplan (2022). *Klachtenstelsel po en vo: nader onderzoek 2022*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 126, p. 35.
[70] Regioplan (2022). *Klachtenstelsel po en vo: nader onderzoek 2022*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 126, p. 11, 25.

klachtencommissie. Als direct voor de externe klachtenprocedure wordt gekozen, zal in de praktijk de externe (landelijke) klachtencommissie nagaan of er nog ruimte bestaat voor goede afhandeling van de klacht door het bevoegd gezag. Wanneer daar sprake van is kan zij de klager aanbevelen eerst de interne procedure te volgen. De keuze hiertoe is uiteindelijk aan de klager. Hoewel het onderhavige wetsvoorstel dus geen strikte volgordelijkheid van interne en externe procedure voorschrijft, ligt het principe van volgordelijkheid wel ten grondslag aan het klachtenstelsel: het is het beste om een probleem op een zo laag mogelijk niveau op te lossen.

Daarnaast is er voor gekozen om het klachtrecht uit te breiden naar alle leerlingen, ook de leerlingen in het primair onderwijs. Leerlingen in zowel het primair als het voortgezet onderwijs kunnen te maken krijgen met gedragingen of beslissingen waarover zij een klacht willen indienen. Niet voor alle leerlingen in het primair onderwijs of het voortgezet onderwijs is het zelfstandig indienen van een klacht een wenselijke optie en in veel gevallen zal het voor de leerling meerwaarde hebben als zij bij het indienen van een klacht wordt bijgestaan door de ouders. Desondanks kunnen er situaties zijn waarbij de leerling zelf een klacht wil indienen. Als een leerling dat kan en wil dan moet dat – ook in het primair onderwijs – mogelijk zijn. De vertrouwenspersoon krijgt met dit wetsvoorstel de taak om te voorzien in het bijstaan van degenen met een klacht jegens het bevoegd gezag. Zij kunnen ook de leerling desgewenst ondersteunen wanneer deze besluit om zelfstandig een klacht in te dienen. Indien nodig en gewenst kan de landelijke klachtencommissie de leerling op deze mogelijkheid wijzen.

Interne klachtenprocedure

De interne klachtenafhandeling is bedoeld om op een laagdrempelige manier het gesprek tussen klager en school, of het bevoegd gezag, te faciliteren. Gewenst is dan ook dat de procedure kort en snel te doorlopen is. Om te borgen dat elke school een dergelijke procedure heeft én deze toegankelijk is, zijn er in dit voorstel een beperkt aantal eisen opgenomen. Allereerst wordt duidelijk gemaakt waarover ouders, leerlingen en personeelsleden een klacht in kunnen dienen. Zij kunnen bij het bevoegd gezag een klacht indienen over (het nalaten van) handelingen of (het niet nemen van) beslissingen. Ten tweede wordt het bevoegd gezag verplicht een regeling op te stellen voor de behandeling van klachten door het bevoegd gezag. Deze regeling dient in ieder geval inzicht te geven in de stappen die doorlopen moeten worden bij het indienen en behandelen van een klacht en op welke termijn er over een klacht besloten dient te worden. Conform de huidige praktijk zal de omschrijving van de procedure in de meeste gevallen een escalatieladder bevatten waarin wordt aangegeven dat de beklaagde eerst het gesprek aangaat met degene die het probleem veroorzaakt. Als dat niet tot een oplossing leidt kan de klager zich wenden tot de directie en vervolgens tot het bevoegd gezag. Het staat de klager vrij om zich op enig moment te wenden tot de interne of externe vertrouwenspersoon. Ook over deze functie, de bijhorende taken en wie deze rol voor de betreffende school invullen dient de school, naast de interne klachtenprocedure, in de schoolgids helderheid te verschaffen. Dit geeft duidelijkheid aan klagers over wat zij kunnen verwachten van de klachtafhandeling door het bevoegd gezag en draagt bij aan een uniforme interne klachtenafhandeling. Indien de klager dat wenst dan kan deze zich na het doorlopen van de interne klachtenprocedure alsnog wenden tot de landelijke klachtencommissie waar de school bij is aangesloten.

Verplicht aansluiten bij landelijke klachtencommissie

Met dit wetsvoorstel wordt ook de externe klachtenafhandeling door een klachtencommissie verder geüniformeerd om de kwaliteit hiervan beter te borgen. Scholen worden in dat kader verplicht zich aan te sluiten bij een landelijke klachtencommissie. De minister wijst de rechtspersonen aan die deze landelijke klachtencommissies in stand houden.

Uitgangspunt is dat de klachtenafhandeling zo veel mogelijk wordt gecentraliseerd zodat de betreffende commissies voldoende klachten behandelen om een goede en constante kwaliteit van oordelen te kunnen realiseren. Bij wet worden daarnaast enkele regels gesteld om de kwaliteit van de klachtbehandeling te waarborgen. Daarbij gaat het om wanneer een klachtencommissie een klacht in behandeling neemt, termijnen voor de behandeling en het oordeel en de verplichting om klager en beklaagde in staat te stellen te worden gehoord. Daarnaast wordt in de wet een grondslag opgenomen om bij amvb nadere regels te stellen aan de deskundigheid van de leden van de klachtencommissie en de wijze van behandeling van klachten.

Het is van belang dat leerlingen, ouders en onderwijspersoneel kunnen nagaan hoe de klachtencommissies werken en waarvoor ze bij hen terecht kunnen. Daarom wordt vastgelegd dat de klachtencommissies hun werkwijze vaststellen en daarbij heldere en vindbare informatie geven over hoe een klacht ingediend kan worden en hoe de behandeling van een klacht verloopt.

Oordeel landelijke klachtencommissie

Een klacht kan gaan over een gedraging of beslissing van het bevoegd gezag of van een personeelslid en het nalaten van een gedraging of het niet nemen van een beslissing door het bevoegd gezag of een personeelslid. De klachtencommissie oordeelt over de gegrondheid van de klacht. Daarnaast kan de klachtencommissie aanbevelingen geven over de afhandeling van de klacht en zo nodig ook een termijn stellen waarbinnen zij verwacht dat de school de opvolging van het oordeel afgerond dient te hebben. Het bevoegd gezag geeft altijd gevolg aan het oordeel en de aanbevelingen van de landelijke klachtencommissie. Slechts indien dringende redenen in het belang van de school het bevoegd gezag daartoe noodzaken, kan de school kiezen om geen gevolg te geven aan het aanbevelingen van de landelijke klachtencommissie. Dit kan aan de orde zijn als de school op basis van de specifieke context van mening is dat een andere wijze van opvolging beter of passender is. Indien de school afwijkt van het oordeel en de aanbevelingen van de klachtencommissie dient de school dit te motiveren en binnen vier weken kenbaar te maken aan de klager en de klachtencommissie. Hiermee wordt geborgd dat de school slechts in uitzonderlijke omstandigheden geen gevolg geeft aan het oordeel en de aanbevelingen van de landelijke klachtencommissie. De klachtencommissie krijgt op deze manier zicht op het feit dat en op welke wijze ook de klager op de hoogte is gesteld van de plannen ten aanzien van de opvolging.

Voor de opvolging van het oordeel en de aanbevelingen van de klachtencommissie is een controlemechanisme opgenomen. Het kan zijn dat het bevoegd gezag het oordeel of de aanbevelingen van de klachtencommissie niet opvolgt. Als de klachtencommissie vermoedt dat het bevoegd gezag inderdaad afwijkt van het oordeel of de advisering van de commissie doet de klachtencommissie na overleg met de klager hiervan melding bij de inspectie. Deze melding fungeert als een signaal aan de inspectie, die aan de hand van de specifieke omstandigheden bepaalt hoe een dergelijke melding wordt meegenomen in het toezicht.

Naast de interne en externe klachtenprocedure die met dit wetsvoorstel wordt versterkt, staat ook de rechtsgang naar de bestuursrechter of civiele rechter open. Daarin brengt dit wetsvoorstel geen verandering. Een ouder, leerling of personeelslid kan dan ook kiezen om direct, tijdens of na de klachtenprocedure een gerechtelijke procedure te starten om een geschil op te lossen. Het is niet vereist eerst een klacht bij een landelijke klachtencommissie in te dienen.

Verantwoording en toezicht landelijke klachtencommissies

De rechtspersonen die worden aangewezen om één of meerdere landelijke klachtencommissies in stand te houden dienen te waarborgen dat de klachtbehandeling van afdoende kwaliteit is. Zij benoemen ook de leden van de klachtencommissie die daar uiteindelijk vorm aan zullen geven. Om te waarborgen dat in ieder geval de wettelijke voorschriften worden opgevolgd krijgt de verantwoordelijke bewindspersoon de bevoegdheid tot het geven van aanwijzingen van algemene aard aan de rechtspersoon over de wijze waarop de door haar benoemde klachtencommissie invulling geeft aan de wettelijke eisen. De minister kan dus geen aanwijzingen geven met betrekking tot de behandeling of beoordeling van individuele klachten. Indien de rechtspersoon geen opvolging geeft aan de aanwijzingen van de verantwoordelijke bewindspersoon, of haar taak tot het in stand houden van de klachtencommissie ernstig verwaarloost, kan de bewindspersoon de aanwijzing van de rechtspersoon intrekken.

Met het aanwijzen van een rechtspersoon voor het in stand houden van de klachtencommissies wordt een wettelijke taak belegd bij deze rechtspersonen. Op een rechtspersoon met een wettelijke taak wordt, op grond van de Comptabiliteitswet 2016, toezicht gehouden. De minister houdt hierop toezicht op grond van de artikel 6.1 van de Comptabiliteitswet 2016. Het gaat hier om toezicht op de doelmatige en doeltreffende uitvoering van de wettelijke taak en de naleving van de voorwaarden die aan het beheer van de publieke financiële middelen door rechtspersonen met een wettelijke taak worden gesteld.[71] De bewindspersoon heeft hierbij verschillende bevoegdheden, die rechtstreeks volgen uit artikel 6.3 van de Comptabiliteitswet 2016. De aangewezen rechtspersonen dienen bijvoorbeeld op verzoek aan de minister de volgende informatie te verstrekken: het activiteitenplan, de begroting, het jaarverslag en andere nadere informatie die de minister van belang acht. Zo nodig heeft de verantwoordelijk bewindspersoon tevens de bevoegdheid om nadere inlichtingen in te winnen of een onderzoek in te stellen.

De in dit wetsvoorstel geregelde verantwoording en toezicht ten aanzien van de rechtspersonen gelden slechts voor de taak zoals opgenomen in dit wetsvoorstel. Het is mogelijk dat er rechtspersonen worden aangewezen die ook buiten dit wetsvoorstel een (subsidie-) relatie met de Rijksoverheid

[71] Artikel 6.2 van de Comptabiliteitswet 2016.

hebben of private activiteiten verrichten. Mocht dit het geval zijn, dan zal vanuit OCW zorg worden gedragen dat daarvoor een aparte verantwoordings- en toezichtrelatie bestaat. Hiermee wordt gezorgd voor een zuivere scheiding tussen de taken en middelen die bij de rechtspersoon zijn belegd.

7. Evaluatie van het veiligheidsbeleid

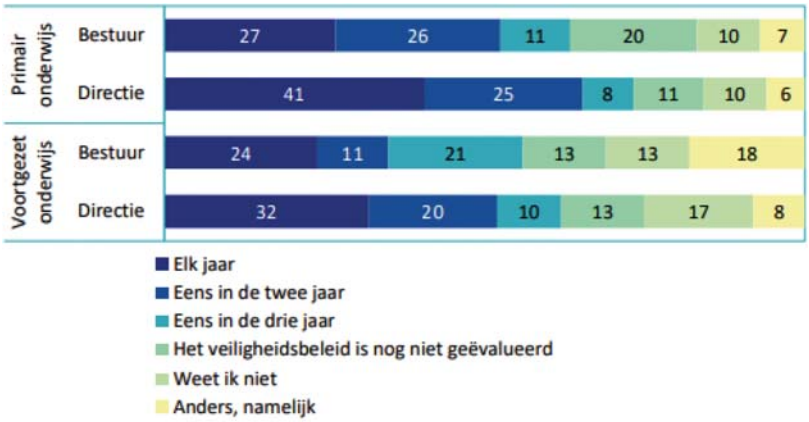
7.1. Achtergrond

De in dit wetsvoorstel opgenomen wijzigingen versterken het zicht van scholen en de inspectie op het veiligheidsklimaat en waarborgen een betere afhandeling van incidenten wanneer deze zich toch voordoen. Maar juist om het veiligheidsklimaat op school te versterken en ervoor te zorgen dat scholen daadwerkelijk leren van wat er voorvalt, is het nodig om de evaluatie en zo nodig de aanpassing van het veiligheidsbeleid beter te verankeren. Dit was ook een van de aanbevelingen uit de evaluatie van de Wet veiligheid op school, waarin de onderzoekers stellen dat om het veiligheidsbeleid te laten leven het van belang is dat dit actief gedeeld wordt met leerlingen en personeel, dat zij hierop reflecteren en er deelgenoot van worden.[72] Alleen door het gesprek over de sociale veiligheid te voeren, komt het beleid 'van het papier' en kan aan een optimaal schoolklimaat worden gewerkt.

7.2. Probleemanalyse

Schoolbesturen gebruiken de informatie die voorhanden is over de veiligheid op hun school, zoals de jaarlijkse monitor en een eventuele incidentenregistratie, lang niet altijd om het veiligheidsbeleid te toetsen en zo nodig bij te stellen. Zo geeft een derde van de po-scholen en een kwart van de vo-scholen aan de beschikbare informatie over incidenten niet te gebruiken om het beleid bij te stellen.[73] Ook de frequentie waarmee scholen hun veiligheidsbeleid evalueren verschilt sterk. Veel scholen doen dit al jaarlijks, maar er zijn ook scholen die dit minder vaak doen. Zo evalueert 37 procent van de scholen in het primair onderwijs en 32 procent van de scholen in het voortgezet onderwijs het veiligheidsbeleid minder dan één keer per jaar en had 30 procent van de scholen in het primair onderwijs en 25 procent van de scholen in het voortgezet onderwijs hun beleid nog nooit geëvalueerd of had er geen zicht op of dit was gebeurd (zie tabel 1). Ook is 13 procent van de schoolbesturen door de inspectie al eens aangesproken op het gevoerde veiligheidsbeleid.[74]

Tabel 1: Frequentie evaluatie veiligheidsbeleid[1]

[1] MOOZ & Ecorys (2021). *Evaluatie wet veiligheid op school: eindrapportage*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 122, p. 68.

De geringe evaluatie van het veiligheidsbeleid heeft onder andere tot gevolg dat de veiligheid van leerlingen niet in voldoende mate op schoolniveau wordt geanalyseerd, getoetst en, waar nodig, verbeterd. Trends en ontwikkelingen op schoolniveau over de veiligheidservaring van leerlingen of groepen leerlingen worden om die reden niet door iedere school opgemerkt, laat staan besproken en betrokken bij verbetering van het beleid. Dit kan met name schadelijke gevolgen hebben voor kwetsbare groepen leerlingen die herhaaldelijk en structureel te maken hebben met grensoverschrijdend gedrag. Doordat het veiligheidsbeleid niet jaarlijks geëvalueerd wordt, kan er een discrepantie

[72] MOOZ & Ecorys (2021). *Evaluatie wet veiligheid op school: eindrapportage*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 122, p. 97.
[73] MOOZ & Ecorys (2021). *Evaluatie wet veiligheid op school: eindrapportage*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 122, p. 69,153.
[74] MOOZ & Ecorys (2021). *Evaluatie wet veiligheid op school: eindrapportage*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 122, p. 68.

ontstaan tussen het veiligheidsbeleid en de daadwerkelijke situatie op school. Daardoor kunnen kwetsbare leerlingen in het nauw komen doordat het veiligheidsbeleid zich onvoldoende richt op de groepen leerlingen die op die school risico lopen. Zo hebben bijvoorbeeld lhbtiq+[75]-leerlingen vaker last van grensoverschrijdend gedrag in verhouding tot andere groepen leerlingen.[76] Zij hebben ook doorgaans een lager veiligheidsgevoel dan andere groepen leerlingen.[77] Indien er een klimaat heerst op een school waarbinnen deze groepen leerlingen structureel worden achtergesteld, gediscrimineerd of gepest, zullen oplossingen op individueel niveau niet voldoende zijn om de problematiek op te lossen. Het is in die gevallen noodzakelijk om door middel van een reguliere evaluatie en aanpassing van het veiligheidsbeleid een gerichte aanpak te realiseren op schoolniveau om de veiligheidservaring van deze kwetsbare groepen leerlingen op een effectieve wijze te verbeteren.

7.3. Kern van het voorstel

De voorgestelde wijzigingen in de onderwijswetgeving houden in dat het veiligheidsbeleid ten minste één keer per jaar geëvalueerd wordt. Dit dient de school te doen aan de hand van in ieder geval de volgende informatiebronnen: de monitoring omtrent de veiligheid van personeel en leerlingen, de incidentenregistratie en de jaarlijkse rapportage van de vertrouwenspersonen met betrekking tot het veiligheidsbeleid. Op basis van in elk geval deze bronnen beziet het bevoegd gezag of het veiligheidsbeleid op de school voldoende afgestemd is op de specifieke situatie van de school. Indien uit de evaluatie blijkt dat bepaalde incidenten zich vaker voordoen dan andere of bepaalde groepen vaker gevoelens van onveiligheid ervaren, ligt het in de rede dat het bevoegd gezag het veiligheidsbeleid aanpast om daar rekening mee te houden. Om te komen tot integraal beleid dat echt past bij de ervaren problemen is het goed het gesprek aan te gaan met de betrokkenen die het aangaat. Door in gesprek te gaan met de betrokkenen die vaker een lage veiligheidsbeleving hebben, kan worden bekeken op welke manier de veiligheid op school voor specifiek deze leerlingen verbeterd kan worden.

De evaluatie moet de kwaliteit van het veiligheidsbeleid van scholen ten goede komen doordat scholen verplicht worden het veiligheidsbeleid op basis van een integraal beeld van het veiligheidsklimaat op school bespreekbaar te maken en bij te stellen. Een verplichte en systematische evaluatie op grond van alle beschikbare gegevens is vooral ook bedoeld als aansporing om het veiligheidsbeleid op grond van de meest recente informatie concreet handen en voeten te geven. Met de implementatie van dit wetsvoorstel zal de Rijksoverheid ondersteuning bieden aan scholen om de vertaalslag van rapporten en monitors naar veiligheidsbeleid te maken.

Met dit wetsvoorstel wordt geregeld dat het bevoegd gezag de jaarlijkse evaluatie deelt met de medezeggenschapsraad. De medezeggenschapsraad heeft zelf de regie om te besluiten of en wanneer de evaluatie wordt behandeld. Eventuele wijzigingen van het veiligheidsbeleid en de klachtenregeling vallen al onder het instemmingsrecht van de medezeggenschapsraad. Met de verplichting om de jaarlijkse evaluatie van het veiligheidsbeleid te delen met de medezeggenschapsraad wordt gewaarborgd dat de medezeggenschap de relevante informatie heeft om te beoordelen of het veiligheidsbeleid wijziging behoeft, en of een eventuele wijziging ook adequaat is gezien de gebeurtenissen in het voorgaande jaar. Dat stelt niet alleen het interne toezicht beter in staat zijn taken uit te voeren, maar bevordert ook een veilige schoolcultuur waarin het normaal is om te praten over en te leren van voorkomende incidenten.

8. Caribisch Nederland

Het uitgangspunt in de (onderwijs)wetgeving in Caribisch Nederland is dat deze zo veel mogelijk gelijk is aan de wetgeving in Europees Nederland, tenzij er goede en uitlegbare redenen zijn voor verschillen in de wetgeving. Deze redenen kunnen bijvoorbeeld verband houden met de lokale context op de eilanden, die verschilt van Europees Nederland.

Huidige situatie Caribisch Nederland

Eerdere wetgeving omtrent sociale veiligheid op school is al van toepassing op Caribisch Nederland. De wet Veiligheid op School (waarin de zorgplicht voor scholen voor onder meer het voeren van veiligheidsbeleid en het monitoren van de veiligheid is vastgelegd) is in 2018 in Caribisch Nederland in werking getreden.[78] Bij amvb zijn sinds 2020 in Europees Nederland verder eisen gesteld aan het

[75] Lhbtiq+ is de afkorting van lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse en queer. De plus geeft aan dat de term inclusief is voor mensen die zichzelf anders identificeren dan waar deze letters voor staan, zoals aseksueel of panseksueel.
[76] ResearchNed (2023). *Veilig op school. Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022: veiligheidsbeleid en veiligheidsbeleving in het primair en voortgezet onderwijs*, bijlage bij *Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133*, p. 9, 10, 12.
[77] ResearchNed (2023). *Veilig op school. Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022: veiligheidsbeleid en veiligheidsbeleving in het primair en voortgezet onderwijs*, bijlage bij *Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133*, p. 9, 10, 12.
[78] Stb. 2017, 296.

instrument dat de school gebruikt voor de monitor. In 2022 trad deze amvb in werking voor Caribisch Nederland.[79] Ook de eerdere wetgeving omtrent de meld-, overleg- en aangifteplicht voor seksuele misdrijven en de wetgeving rondom de klachtenregeling is reeds van toepassing op de eilanden.[80]

Conform voorgaande wetgeving is dan ook al het nodige uitgewerkt en geregeld op de eilanden. Zo voeren de scholen daar veiligheidsbeleid en monitoren zij de veiligheid van hun leerlingen. Bijvoorbeeld via de monitor van LAKS die sinds kort ook een Nederlandse, Engelse en Papiaments versie heeft. Ook is er een klachtencommissie voor ouders en leerlingen en hebben de meeste scholen een interne en externe vertrouwenspersoon. Ten slotte is er een vertrouwensinspecteur aangewezen specifiek voor Caribisch Nederland waar de betreffende schoolbesturen mee in overleg treden wanneer zij een vermoeden hebben van seksuele misdrijven van een met taken belast persoon naar een leerling.

Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

Er is geen reden om het onderhavige wetsvoorstel, of onderdelen daarvan, niet van toepassing te laten zijn in Caribisch Nederland. Wel is in de vormgeving van het wetsvoorstel en de implementatie van de maatregelen rekening gehouden met de specifieke omstandigheden in Caribisch Nederland. Onderstaand volgt een verdere onderbouwing op welke terreinen hiervan sprake is.

Klachtencommissie BES

Voor Europees Nederland is geregeld dat er rechtspersonen worden aangewezen die de landelijke klachtencommissies in stand moeten houden. In Caribisch Nederland is in 2015 de klachtencommissie BES opgezet. Deze klachtencommissie wordt in stand gehouden door de Rijksdienst Caribisch Nederland. Gezien de schaalgrootte is het niet wenselijk om meerdere klachtencommissies aan te wijzen voor Caribisch Nederland, beoogd is dan ook om de bestaande structuur in stand te houden. De Klachtencommissie BES blijft de klachtencommissie voor Caribisch Nederland. De klachtencommissie is nog niet zover geprofessionaliseerd als de landelijke klachtencommissie in Europees Nederland. Er worden op dit terrein echter wel stappen gezet door de Rijksdienst Caribisch Nederland. De RCN zal aanvullende middelen ontvangen om de klachtencommissie in stand te houden en te professionaliseren.

Latere inwerkingtreding Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs

In verband met de uitvoerbaarheid en de lokale omstandigheden op de eilanden zal voor Caribisch Nederland een langere invoertermijn gelden. Het wetsvoorstel zal één jaar later in werking treden in Caribisch Nederland om scholen in de gelegenheid te stellen de noodzakelijke maatregelen te treffen om de verplichtingen uit te kunnen voeren. Zo leert de ervaring met de monitor sociale veiligheid voor leerlingen dat het aanpassen, vertalen en op de context op de eilanden afstemmen van de instrumenten extra tijd kost. Zo kunnen vanwege culturele verschillen niet alle vraag- en antwoordcategorieën één op één vertaald worden. Ook voor de registratie- en meldplicht is het van belang dat dit wordt vertaald naar de context op de eilanden waar mogelijk andere veiligheidsincidenten ook urgent zijn, maar niet expliciet zijn benoemd in de lijst met incidenten. Voor de uitbreiding van de meld-, overleg-, en aangifteplicht van seksuele misdrijven naar seksuele intimidatie zal er ook meer tijd nodig zijn in de uitvoering, waar de nadruk in eerste instantie vooral zal moeten liggen in duidelijke communicatie richting scholen. Veel scholen en onderwijspersoneel in Caribisch Nederland zijn namelijk nog onbekend met de al bestaande meld-, overleg-, en aangifteplicht voor seksuele misdrijven. Vanuit de inspectie worden momenteel verschillende stappen gezet om deze plichten meer onder de aandacht te brengen. Zo zijn er afgelopen jaar informatiebrochures ontwikkeld in het Nederlands, Engels en Papiamento. De uitwerking van de gestelde eisen ten aanzien van de professionaliteit van de klachtencommissies, maar ook die van de vertrouwenspersonen, zal ook meer tijd vereisen in Caribisch Nederland. Zo heeft er vanwege de kleine schaal minder professionalisering plaatsgevonden. Het is dan ook wenselijk de tijd te nemen om de positie van de vertrouwenspersoon en klachtencommissie goed af te stemmen op de context in Caribisch Nederland.

9. Gegevensverwerking en privacyaspecten

Enkele onderdelen van het wetsvoorstel zullen leiden tot verwerkingen van persoonsgegevens. De verwerkingen van persoonsgegevens die voortvloeien uit het wetsvoorstel zijn geanalyseerd aan de hand van een privacy impact assessment. In deze paragraaf wordt per onderdeel van het wetsvoorstel de conclusie van deze analyse beschreven.

[79] Stb. 2020, 209.
[80] Artikel 3.39 WVO 2020 en artikel 4a WPO.

9.1. Veiligheidsmonitor onderwijspersoneel

De monitoringsverplichting voor onderwijspersoneel heeft als doel om een geaggregeerd totaalbeeld te krijgen van de ervaren veiligheid van het gezamenlijke personeelsbestand. Bij amvb zullen regels worden gesteld over de wijze waarop de monitor plaatsvindt. Daarin zullen ook, net als voor de monitor leerlingen, regels worden gesteld aan de aggregatie van de resultaten.

9.2. Melding en registratie van incidenten

De voorgestelde registratie- en meldplicht is bedoeld om trends te ontdekken in incidenten en op basis hiervan het veiligheidsbeleid te versterken. Daartoe is verwerking van een beperkte selectie persoonsgegevens noodzakelijk. Deze persoonsgegevens betreffen de functie of hoedanigheid van betrokkenen bij het incident (leerling, ouder, personeel of derde), de datum en het tijdstip van het incident en de locatie van het incident. Hoewel deze persoonsgegevens los van elkaar niet herleidbaar zijn, bestaat er een risico op herleidbaarheid door de combinatie van deze gegevens. Dit risico wordt acceptabel geacht. Dit voorstel verplicht alleen de registratie van de minimale selectie aan gegevens die een school nodig heeft om effectief het veiligheidsbeleid te versterken. Bij de registratie en verwerking van deze persoonsgegevens dient het bevoegd gezag passende maatregelen te nemen om de persoonsgegevens van de betrokkenen te beschermen.

9.3. Uitbreiding overlegplicht seksuele misdrijven

Verwacht wordt dat de gevolgen van dit onderdeel van het wetsvoorstel voor de verwerking van persoonsgegevens beperkt zullen zijn. Deze maatregel betreft een uitbreiding van reeds bestaande plichten. Daarmee ontstaan er dus geen nieuwe stromen van gegevensverwerking maar zullen bestaande stromen toenemen. Zo zal een personeelslid vaker een melding moeten maken bij het bevoegd gezag en zal het bevoegd gezag vaker in overleg moeten treden met de vertrouwensinspecteur.

De vertrouwensinspecteur is op grond van artikel 6, vijfde lid, van de Wet op het onderwijstoezicht reeds bevoegd om persoonsgegevens, waaronder bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten, te verwerken met betrekking tot de personen, bedoeld in het eerste lid van dat artikel, indien uit een melding redelijkerwijs een vermoeden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie kan worden afgeleid. Bij elke melding dient de vertrouwensinspecteur te beoordelen of de verwerking van persoonsgegevens in die situatie noodzakelijk en proportioneel is en voldoet aan de Algemene verordening gegevensbescherming. De vertrouwensinspecteurs hebben hiertoe in 2024 een DPIA opgesteld om mogelijke risico's te inventariseren en op basis daarvan passende maatregelen genomen om deze te beperken. De huidige praktijk noch de risico-inschatting geven aanleiding voor aanvullende wettelijke voorschriften op dit onderdeel.

9.4. Vertrouwenspersoon

Het wetsvoorstel regelt een wettelijke grondslag voor de vertrouwenspersoon om bijzondere persoonsgegevens en persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten te verwerken voor zover dat noodzakelijk is om ouders, leerlingen en personeelsleden bij te staan met een signaal, vraag of klacht. Indien een ouder, leerling, of personeelslid een casus heeft die vraagt om meer dan een eenmalig gesprek zal de vertrouwenspersoon voor een goede uitoefening van diens taken een dossier opstellen. In dat dossier kunnen de naam en contactgegevens van de klager worden opgenomen en afhankelijk van de aard van de zaak en de afwikkeling ervan ook andere persoonsgegevens. Indien noodzakelijk voor de afhandeling van de zaak, kunnen ook gegevens van degene(n) over wie de klacht gaat en andere direct betrokkenen in het dossier worden opgenomen. Voor het bijstaan van een klager kan het daarnaast noodzakelijk zijn dat de vertrouwenspersoon bijzondere persoonsgegevens verwerkt. Bijvoorbeeld wanneer een leerling gepest wordt vanwege levensbeschouwelijke opvattingen of wordt gediscrimineerd op grond van gezondheid of seksuele oriëntatie. In die gevallen is het voor de vertrouwenspersoon niet mogelijk om de klager adequaat bij te staan in de klachtenprocedure zonder bijzondere persoonsgegevens in het dossier op te nemen.

Dit wetsvoorstel regelt daarom een wettelijke uitzondering op het verbod om bijzondere persoonsgegevens te verwerken. Dit op basis van een zwaarwegend algemeen belang.[81] Dat zwaarwegende algemeen belang is in dit geval in gelegen in het versterken van het veiligheidsbeleid en de uitvoering daarvan op scholen, zodat leerlingen zich in een veilige omgeving kunnen ontwikkelen en personeelsleden een veilige werkomgeving hebben. De vertrouwenspersoon levert daar een belangrijke bijdrage

[81] Artikel 9, tweede lid, onderdeel g, AVG.

aan. Enerzijds door te fungeren als laagdrempelig aanspreekpunt bij klachten en anderzijds door het leveren van professionele en effectieve bijstand aan leerlingen, ouders en personeel en het adviseren van het bevoegd gezag ten aanzien van het algehele veiligheidsbeleid.

Er wordt geen wettelijke bewaartermijn voorgeschreven ten aanzien van de bijzondere persoonsgegevens. De noodzaak voor het bewaren van persoonsgegevens eindigt in de meeste gevallen na afronding van de klachtenprocedure dan wel de advisering of begeleiding door de vertrouwenspersoon. Het is niet mogelijk hier een algemeen geldende termijn voor vast te leggen. Wel kunnen de stappen in de procedure een handvat bieden voor het vaststellen van het moment van afronding van de klachtenprocedure. De vertrouwenspersoon dient per casus een afweging te maken over het bewaren van de persoonsgegevens. Daarnaast kan de vertrouwenspersoon geanonimiseerde gegevens bewaren die noodzakelijk zijn voor het jaarverslag en de adviserende taak van de vertrouwenspersoon aan bevoegd gezag.

De verwerking van persoonsgegevens van de klager gebeurt in beginsel niet zonder dat de klager het weet. De klager kan ook ieder moment verzoeken om de begeleiding van de vertrouwenspersoon, en daarmee de verwerking van persoonsgegevens, te beëindigen. Dit betreft overigens alleen de persoonsgegevens en informatie die de klager zélf heeft aangedragen. Wanneer de geheimhouding wordt gebroken op basis van de eerder genoemde uitzonderingsgronden, dient de vertrouwenspersoon bij de verwerking van persoonsgegevens uiteraard te voldoen aan de AVG. De rechten van betrokkenen worden dan ook niet verder wettelijk beperkt.

9.5. Klachtenstelsel

De landelijke klachtencommissie zal voor een goede uitoefening van haar wettelijke taak persoonsgegevens verwerken. Het gaat hierbij onder andere om de om de naam, contactgegevens en relevante correspondentie van de klager en beklaagde. Deze gegevens worden verwerkt om klachten te kunnen behandelen en met de betrokkene te communiceren. De landelijke klachtencommissies van Stichting Onderwijsgeschillen en GCBO verwerken reeds persoonsgegevens en doen dit conform de AVG. Zo wordt de verwerking van persoonsgegevens zo minimaal mogelijk gehouden en wordt in hun privacyverklaring uitgebreid uiteengezet op welke grondslag welke persoonsgegevens worden verwerkt. Op basis van de maatregelen uit dit voorstel ontstaan er geen nieuwe verwerkingen van persoonsgegevens. Een landelijke klachtencommissie zal daarnaast, wanneer zij vermoedt dat een klacht niet wordt opgevolgd, een melding maken bij de inspectie. Daarbij is het niet noodzakelijk dat persoonsgegevens worden verwerkt. Er is geen aanleiding vanuit de huidige praktijk noch de risico-inschatting om aanvullende wettelijke voorschriften ten aanzien van dit onderdeel van het wetsvoorstel te stellen.

9.6. Evaluatie van het veiligheidsbeleid

Bij de evaluatie van het veiligheidsbeleid zullen geen herleidbare persoonsgegeven verwerkt worden. Het bevoegd gezag zal bij de evaluatie de uitkomsten van de jaarlijkse monitoren, de jaarverslagen van de vertrouwenspersonen en de incidentenregistratie betrekken. Bij de incidentenregistratie kan er sprake zijn van gegevens die in combinatie herleidbaar kunnen zijn. Bij de evaluatie is er echter geen noodzaak om op individuele incidenten in te gaan, maar gaat het om trends die uit de registratie blijken. Daarom is er geen noodzaak om herleidbare persoonsgegevens te verwerken bij de evaluatie van het veiligheidsbeleid.

10. Gevolgen

10.1. Gevolgen voor scholen en het bevoegd gezag

Scholen krijgen met de invoering van dit wetsvoorstel verschillende plichten opgelegd die gevolgen zullen hebben voor scholen, personeel en leerlingen. Onderstaand wordt kort uiteengezet wat de gevolgen zijn in algemene zin per onderdeel van dit wetsvoorstel.

10.1.1. Veiligheidsmonitor onderwijspersoneel

Met deze verplichting dient het bevoegd gezag de veiligheid van diens personeel te monitoren. In principe is dit een nieuwe verplichting waar het bevoegd gezag aan moet voldoen naast de reeds bestaande plichten uit de Arbowet- en regelgeving. De vereisten waaraan de monitor dient te voldoen zullen in een amvb worden uitgewerkt. Er zal daarbij worden gestreefd naar aan uitwerking die aansluit bij de bestaande verplichtingen uit de Arbowet- en regelgeving.

10.1.2. Meldingen en registratie van incidenten

Met de nieuwe registratie- en meldplicht omtrent veiligheidsincidenten zal, afhankelijk van de situatie, het bevoegd gezag naar verwachting maandelijks tientallen incidenten moeten registreren en jaarlijks een beperkt aantal ernstige incidenten melden bij de Inspectie van het Onderwijs. Daarbij is het zo dat de meeste scholen al een incidentenregistratie hebben en ook nu al contact zoeken met de inspectie wanneer zich een ernstig incident voordoet.

10.1.3. Uitbreiding meld-, overleg- en aangifteplicht seksuele misdrijven

Ook wordt de reeds bestaande meld-, overleg- en aangifteplicht voor seksuele misdrijven uitgebreid naar seksuele intimidatie en meerderjarigen. De lat voor het melden bij het bevoegd gezag en het overleggen met de vertrouwensinspecteurs wordt hiermee lager gelegd. Daardoor zal onderwijspersoneel vaker een melding maken en zal het bevoegd gezag vaker in overleg treden met de vertrouwensinspecteurs. Het is daarbij van groot belang dat het bevoegd gezag ervoor zorgdraagt dit zorgvuldig te organiseren om verkramping op dit thema te voorkomen.

In het ho en mbo zal deze maatregel ook gevolgen hebben. Naast de uitbreiding naar seksuele intimidatie heeft de uitbreiding naar meerderjarige studenten hier een groot gevolg. Daar geldt nu al de meld-, overleg- en aangifteplicht voor seksuele misdrijven, maar omdat deze alleen van toepassing is op minderjarigen zijn deze plichten beperkt tot een gelimiteerde groep studenten. Met de uitbreiding naar meerderjarigen vallen alle incidenten van seksueel grensoverschrijdend gedrag door een met taken belast persoon richting een student onder de meld-, overleg- en aangifteplicht. Dit heeft als gevolg dat ook incidenten waar meerderjarige studenten slachtoffer zijn met de juiste kennis en expertise worden afgehandeld door de instellingen.

10.1.4. Vertrouwenspersoon

Met de verplichting van en eisen aan de interne en externe vertrouwenspersoon dient het bevoegd gezag een personeelslid per school voldoende tijd en ruimte te geven om het vertrouwenswerk op te pakken. Daarnaast dient het bevoegd gezag per school een externe vertrouwenspersoon te organiseren. Voor een juiste uitvoering en professionalisering van het vertrouwenswerk zal het bevoegd gezag structureel tijd beschikbaar moeten stellen en zorgen dat de vertrouwenspersoon diens werk onafhankelijk kan uitvoeren. Met deze verplicht richting de school wordt de kwaliteit van het vertrouwenswerk in het funderend onderwijs versterkt.

10.1.5. Klachtenstelsel

Ook zal het bevoegd gezag zich moeten aansluiten bij een landelijke klachtencommissie. Veruit de meeste scholen (94%) zijn al aangesloten bij een van de landelijke klachtencommissies. De scholen die dat nog niet zijn, zullen dit na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel moeten doen.

10.1.6. Evaluatie van het veiligheidsbeleid

Ten slotte wordt het bevoegd gezag verplicht jaarlijks het veiligheidsbeleid te evalueren op basis van de monitor leerlingen, de monitor onderwijspersoneel, de incidentenregistratie en het jaarverslag van de vertrouwenspersoon. Een aantal scholen doet dit al, maar toch zullen de eisen die nu aan de evaluatie gesteld worden tot een toename leiden van de uitvoeringslast. Daarbij dient de evaluatie ook met de MR gedeeld te worden. Met deze maatregel is er een duidelijke basis om het gesprek over het veiligheidsbeleid op school zorgvuldig te voeren. Dit komt de kwaliteit en actualiteit van het gevoerde beleid ten goede.

10.2. Gevolgen voor doenvermogen van leerlingen en personeel

Dit wetsvoorstel brengt geen nieuwe plichten voor leerlingen met zich mee. Daarom word het doenlijk geacht voor leerlingen. Twee maatregelen zullen significant meer tijd vragen van het personeel. Deze worden onderstaand uiteengezet.

10.2.1. Veiligheidsmonitor onderwijspersoneel

Het introduceren van de monitor voor onderwijspersoneel zal van het personeel vragen dat zij voortaan tijd vrijmaken en investeren in het invullen van het monitoringsinstrument. Deze maatregel zal per individueel personeelslid relatief beperkte tijd vragen en wordt doenlijk geacht.

10.2.2. Uitbreiding meld-, overleg-, en aangifteplicht seksuele misdrijven

De uitbreiding van de meld-, overleg- en aangifteplicht naar seksuele intimidatie en meerderjarigen zal een verdere tijdsinvestering vragen van onderwijspersoneel. Zij zullen waarschijnlijk vaker een melding maken bij het bevoegd gezag wanneer zij kennis hebben van een mogelijke casus van seksueel misbruik of seksuele intimidatie. Dit geldt zeker voor het mbo en ho, waar de uitbreiding naar meerderjarigheid zal zorgen voor een toename van het aantal meldingen. De verwachting is dat ook deze maatregel doenlijk gaat zijn voor het personeel. Het zal wel duidelijke communicatie en handvatten voor personeel vragen om te voorkomen dat er handelingsverlegenheid ontstaat of een verkramping optreedt. Om scholen hierbij te helpen zal vanuit de Rijksoverheid een ondersteuningsaanbod met de nodige informatie en handvatten worden gefaciliteerd.

10.2.3. Ondersteuning voor scholen bij de implementatie van het wetsvoorstel

De belangrijkste ondersteuning van scholen bij de implementatie van het wetsvoorstel komt van Stichting School en Veiligheid. Hiermee wordt gewaarborgd dat het veiligheidsbeleid in de praktijk op school ook gaat leven. De stichting is al jaren met subsidie van OCW actief op het gebied van schoolveiligheid. De ondersteuning die met de Stichting School en Veiligheid geboden wordt aan schoolbesturen wordt van wezenlijk belang geacht voor de doelmatigheid van de in het wetsvoorstel opgenomen maatregelen. Scholen worden hiermee ondersteund om hun veiligheidsbeleid daadwerkelijk te laten landen binnen de praktijk op school. Met betrekking tot de nieuwe eisen zullen zij onder andere de volgende extra activiteiten ontplooien:

- Het aanpassen van verschillende veelgebruikte tools (zoals het digitaal veiligheidsplan) op de nieuwe eisen van de wet (en advisering over de implementatie daarvan). Dit helpt scholen om de nieuwe eisen aan het veiligheidsbeleid op te nemen in een effectieve en levende cyclus.
- Het ontwikkelen van een e-learning voor vertrouwenspersonen. Dit helpt vertrouwenspersonen de verschillende taken op een passende wijze op te kunnen pakken.
- Het ontsluiten van een gesprekstool om binnen de school het opstellen van een gedragsnorm rond seksuele integriteit te faciliteren. Op deze wijze kan de school worden geholpen het ‘grijze gebied’ rondom dit thema te expliciteren. Dit helpt scholen om een veiliger schoolcultuur te realiseren.
- Intensievere ondersteuning bij incidenten en de melding daarvan via het bestaande adviespunt en het calamiteitenteam. Het vertalen van casuïstiek naar handvatten en leerpunten voor scholen. Dit helpt scholen beter te acteren bij daadwerkelijke incidenten en te leren van de ervaringen van andere scholen.
- Communicatie richting scholen over de nieuwe eisen en de implementatie daarvan. Dit genereert aandacht voor het onderwerp en wijst scholen de weg naar de juiste informatie en ondersteuning.

Naast de ondersteuning door Stichting School en Veiligheid heeft ook de Inspectie van het Onderwijs, en met name de vertrouwensinspecteurs een ondersteunende rol (zie ook hoofdstuk 4). Ten slotte wordt met de onderwijsraden, de inspectie en Stichting School en Veiligheid samengewerkt aan ondersteuning van scholen op het gebied van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

10.3. Gevolgen voor de regeldruk

In onderstaande paragraaf worden de regeldrukkosten voor de naleving van de met dit wetsvoorstel ingevoerde maatregelen uiteengezet. Het merendeel van de regeldrukkosten komt voort uit de verplichtstelling van een vertrouwenspersoon op elke school (onder het kopje ‘klachtenstelsel’). Dit zijn geen administratieve lasten maar feitelijke nalevingskosten voor het bevoegd gezag.

Voor alle hieronder genoemde bedragen (met name ook voor de verplichtstelling van een vertrouwenspersoon) geldt dat de feitelijke regeldrukkosten lager zullen liggen dan de relatieve regeldrukkosten aangezien veel van de maatregelen die met dit wetsvoorstel verplicht worden gesteld al de dagelijkse praktijk zijn op scholen. Voor zover er op basis van beschikbare cijfers een inschatting gemaakt kon worden van de mate waarin dat al het geval is, is daarmee rekening gehouden in de weergave van de feitelijke toename van de regeldruk. Over het geheel is de inschatting dat minimaal een derde van de regeldrukkosten geen feitelijke toename vormt.

Veel van de nieuwe verplichtingen worden aan het bevoegd gezag opgelegd, maar zullen in de praktijk bij scholen belegd worden. Daarom is de regeldruk ook per school berekend. Het is echter denkbaar dat scholen voor bepaalde onderdelen gezamenlijk optrekken binnen één bevoegd gezag en daarmee de toename van de regeldrukkosten beperken.

De gevolgen voor de regeldruk worden onderscheiden in structurele regeldrukkosten en eenmalige regeldrukkosten. De regeldrukkosten zijn berekend voor het primair en voortgezet onderwijs. Binnen de sector primair onderwijs worden ook speciaal basisonderwijs en speciaal (voortgezet) onderwijs meegenomen. Bij de structurele regeldrukkosten is ook een feitelijke toename berekend ten opzichte

van de situatie voor ingang van het wetsvoorstel. In sommige gevallen is de feitelijke toename lager dan de geraamde regeldrukkosten omdat een aantal verplichtingen al (gedeeltelijk) door scholen wordt uitgevoerd.

In de onderstaande tabel is weergegeven wat de totale gevolgen zijn voor de regeldruk die dit wetsvoorstel oplegt. Daarbij is aangegeven welk deel van de structurele regeldrukkosten nalevingskosten betreffen. Dat is voor het overgrote deel het geval. In de berekening van de regeldrukkosten is uitgegaan van het standaard uurtarief dat het ATR hanteert voor onderwijsgevenden: € 54.

Tabel: overzicht totale gevolgen voor de regeldrukkosten[1]

Totale structurele regeldrukkosten	€ 114.756.682,00	
Totale structurele regeldrukkosten o.b.v. feitelijke toename	€ 63.459.272,00	
Waarvan nalevingskosten		€ 44.466.349,00
Waarvan administratieve lasten		€ 18.992.923,00
Totale eenmalige regeldrukkosten	€ 867.637,00	

[1] Dit betreffen de gecombineerde kosten van bevoegd gezag en onderwijspersoneel.

10.3.1. Veiligheidsmonitor onderwijspersoneel

De ingeschatte structurele regeldrukkosten voor het invullen van de vragenlijst door het personeel zullen neerkomen op:

in het primair onderwijs:
€ 54 x 0,25 (uur) x 136.200 (personeelssterkte po in fte's) = € 1.838.700.
En in het voortgezet onderwijs:
€ 54 x 0,25 (uur) x 87.000 (personeelssterkte vo in fte's) = € 1.174.500.
De totale toename van de structurele regeldrukkosten voor personeel in het funderend onderwijs komt daarmee uit op:
€ 1.838.700 + € 1.174.500 = ***€ 3.013.200***

Het bevoegd gezag zal eenmalige regeldrukkosten hebben om een geschikte monitor in te kopen. Bij een nauwkeurig proces kan er rekening worden gehouden met tenminste 4 uur. De eenmalige regeldrukkosten voor het bevoegd gezag zijn dan ook:

in het primair onderwijs:
€ 54 x 4 (uur) x 880 (aantal besturen primair onderwijs) = € 190.080
En in het voortgezet onderwijs:
€ 54 x 4 (uur) x 281 (aantal besturen voortgezet onderwijs) = € 60.696
Totaal: € 190.080 + € 60.696 = ***€ 250.776***

Tevens is er sprake van structurele regeldrukkosten voor het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag dient te regelen dat het personeel van haar scholen een vragenlijst ontvangt en invult. Hiervoor wordt uitgegaan van een uur per bevoegd gezag. De structurele regeldrukkosten voor het bevoegd gezag komen daarmee neer op:[82]

in het primair onderwijs
€ 54 x 1 (uur) x 880 (aantal besturen primair onderwijs) = € 47.520
En in het voortgezet onderwijs:
€ 54 x 1 (uur) x 281 (aantal besturen voortgezet onderwijs) = € 15.174
Totaal: € 47.520 + € 15.174 = ***€ 62.694***

10.3.2. Registratie van veiligheidsincidenten

Het bevoegd gezag registreert veiligheidsincidenten die onder haar gezag plaatsvinden. Uit eerdere pilots in 2010 met de incidentenregistratie bleek dat het registreren van een incident binnen 3 minuten

[82] Het aantal besturen in het funderend onderwijs is gebaseerd op data van ocwincijfers.nl. Geraadpleegd van https://www.ocwincijfers.nl/sectoren/primair-onderwijs/instellingen/aantal-scholen-in-het-primair-onderwijs en https://ocwincijfers.nl/sectoren/voortgezet-onderwijs/instellingen/aantal-vo-scholen.

kan.[83] Bij scholen die niet eerder gewerkt hebben met een incidentenregistratie kan de registratie echter in de beginperiode meer tijd kosten. Ook zijn er regeldrukkosten verbonden aan het ophalen van signalen van incidenten. Hierom worden de regeldrukkosten berekend op gemiddeld 5 minuten per incident. Voor het primair onderwijs wordt uitgegaan van 23 incidentenregistraties per maand en voor het voortgezet onderwijs van 69 per maand.[84] De structurele regeldrukkosten per jaar voor de registratie van veiligheidsincidenten komen daarmee neer op:

in het primair onderwijs:
23 (incidenten per po-school per maand) x € 54 x 6.562 (po-scholen) x (1/12 tijd per registratie in uren) x 12 (maanden) = € 8.150.004
En in het voortgezet onderwijs:
69 (incidenten per vo-school per maand) x € 54 x 1.456 (vo-scholen) x (1/12) tijd per registratie in uren) x 12 (maanden) = € 5.425.056
Totaal: € 8.150.004 + € 5.425.056 = **€ 13.575.060**

Daarbij dient benoemd te worden dat een groot deel van de scholen (97% in het po en 93% in het vo) al incidenten registreert. In het po betreft dit 97% van de scholen en in het vo 93%.[85] De ingeschatte feitelijke toename van regeldrukkosten is dan ook:

in het primair onderwijs:
€ 8.150.004 x (100–97)% = € 244.500
En in het voortgezet onderwijs:
€ 5.425.056 x (100–93%) = € 379.753
Totaal: € 244.500 + € 379.753 = **€ 624.253**

Eenmalige regeldrukkosten

Daarnaast zal er ook sprake zijn van eenmalige kosten om de incidentenregistratie op te zetten en aan te passen. Een groot deel van de scholen registreert al incidenten die plaatsvinden op school, al dan niet voor alle vereiste doelgroepen.[86] De eenmalige kosten zullen voor deze scholen dus vooral zitten in het eventueel aanpassen van de bestaande registratie en de uitbreiding naar de verschillende doelgroepen. De verwachting is dat deze tijdsinvestering niet meer dan één uur zal kosten. De eenmalige regeldrukkosten zullen uitkomen op:

in het primair onderwijs:
1 (uur) x € 54 x 6.562 (aantal po-scholen) = €354.348,–
in het voortgezet onderwijs:
1 (uur) x € 54 x 1456 (aantal vo-scholen) = €78.624,–
Totaal: € 354.348 + € 78.624 = **€ 432.972**

10.3.3. Melding van ernstige veiligheidsincidenten

Uit de landelijke veiligheidsmonitor 2020–2021 blijkt dat ernstige vormen van geweld, waarbij iemand gewond raakt, in het primair onderwijs op 30% van de scholen één tot vijf keer per halfjaar voorkomen.[87] Op basis van deze cijfers is de inschatting dat zich op een po-school per jaar gemiddeld twee ernstig geweldsincidenten voordoen. In het voortgezet onderwijs komt deze vorm van geweld in 42% van de gevallen 1 tot 5 keer per halfjaar voor, en in 9% van de gevallen 6 tot 30 keer per halfjaar. Op basis van deze cijfers is de inschatting dat zich op een vo-school per jaar gemiddeld zes ernstige geweldsincidenten voordoen.

Voor de melding van een ernstig veiligheidsincident wordt net als bij registratie uitgegaan van 5 minuten. Bij een melding kan het zijn dat een contactinspecteur contact opneemt met de school. In totaal wordt bij een melding daarom uitgegaan van gemiddeld een halfuur aan administratieve lasten. Daarmee komen de structurele regeldrukkosten vanuit deze meldplicht naar schatting neer op:

---

[83] Kamerstukken II 2010/11, 32 857, nr. 3, p. 4–5.
[84] De berekening van de structurele regeldrukkosten voor de registratie van veiligheidsincidenten vergt een inschatting van het aantal incidenten dat per jaar geregistreerd wordt. Deze inschatting wordt gebaseerd op data uit de landelijke veiligheidsmonitor 2021–2022.
[85] ResearchNed (2023). *Veilig op school. Landelijke Veiligheidsmonitor 2021–2022: veiligheidsbeleid en veiligheidsbeleving in het primair en voortgezet onderwijs*, bijlage bij *Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133.*
[86] MOOZ & Ecorys (2021). *Evaluatie wet veiligheid op school: eindrapportage*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 122, p. 82.
[87] ResearchNed (2022). *Veilig op school: landelijke veiligheidsmonitor 2020–2021*, bijlage bij *Kamerstukken II, 2021/22, 31 293, nr. 611.*

in het primair onderwijs:
0,5 (uur) x 2 (ernstige veiligheidsincidenten per jaar) x € 54 x 6.562 (aantal po-scholen) = €354.348,–
in het voortgezet onderwijs:
0,5 (uur) x 6 (ernstige veiligheidsincidenten per jaar) x € 54 x 1456 (aantal vo-scholen) = €235.872,–
Totaal: € 354.348 + € 235.872= **€ 590.220**

Opgeteld bij structurele regeldrukkosten per jaar voor de registratie van veiligheidsincidenten komen de totale structurele regeldrukkosten voor dit onderdeel neer op:

€ 590.220 + € 13.575.060= € 14.165.280

Met inachtneming van de ingeschatte feitelijke toename van regeldrukkosten voor de incidentenregistratie komt dit bedrag uit op:

€ 590.220 + € 624.253 = € 1.214.473

10.3.4. Uitbreiding meld-, overleg-en aangifteplicht seksuele misdrijven

Bevoegd gezag

Bij mogelijk seksueel misbruik of seksuele intimidatie dient het bevoegd gezag in gesprek te gaan met de vertrouwensinspecteur. De gevolgen voor de regeldruk zullen in deze gevallen afhangen van de aard en complexiteit van het incident en de beoogde aanpak van de situatie. De aanname is dat de administratieve lasten per geval gemiddeld 1 uur in beslag nemen.

Primair onderwijs en voortgezet onderwijs

Op basis van het overzicht van dossiers van de vertrouwensinspecteurs van de inspectie kunnen we de regeldrukkosten kwantificeren. In het schooljaar 2022/2023 bedroeg het aantal dossiers omtrent seksueel geweld waar een met taken belast persoon een aandeel in had voor het funderend onderwijs 244, waarvan 76 in het po, 23 in het (v)so en 145 in het vo.[88] Er wordt aangenomen dat de uitbreiding naar intimidatie voor een verdrievoudiging van het aantal meldingen zorgt. Onderstaande tabel geeft een inschatting van het aantal meldingen per jaar.

	Aantal dossiers/meldingen vi	Verdrievoudiging i.v.m. uitbreiding meld- en overlegplicht
Po	76	76 x 3 = 228
(v)so	23	23 x 3 = 69
Vo	145	145 x 3 = 435
Totaal	244	732

De verwachte structurele regeldrukkosten voor het bevoegd gezag laten zich vervolgens als volgt berekenen:

732 (verwacht aantal meldingen per jaar) x € 54 x 1 (uur) = **€ 39.528**

De ingeschatte feitelijke toename van de structurele regeldrukkosten laat zich berekenen door één derde van dit bedrag af te trekken van het totaal. In een derde van de voorspelde gevallen wordt immers nu al melding gedaan. De feitelijke toename komt dan neer op **€ 26.352**

Mbo en ho

De gevolgen voor de regeldruk voortkomend uit deze wijzigingen zullen naar verwachting in het mbo en ho significant zijn. Voor deze onderwijssectoren betekent dit een uitbreiding van de reikwijdte van de verplichting. In de huidige situatie is het aantal dossiers voor seksueel misbruik of seksuele intimidatie waar een TBP bij betrokken was bij de vertrouwensinspecteur in schooljaar 2022/2023 aanzienlijk lager in het mbo (18) en ho (5) dan in het po (76) en vo (145).[89]

De verwachting is dat vanuit het ho en mbo het aantal meldingen bij de vertrouwensinspectie van seksueel misbruik of seksuele intimidatie significant zal toenemen door de uitbreiding naar meerderjarigen. Het mbo kent een gemengde studentenpopulatie van minderjarige en meerderjarige studenten. Voor het mbo vermenigvuldigen we daarom het aantal dossiers uit schooljaar 2022/2023 met twee

[88] Dossiers vertrouwensinspecteurs in het onderwijs. Schooljaar 2022–2023, bijlage bij *Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133.*
[89] Dossiers vertrouwensinspecteurs in het onderwijs. Schooljaar 2022–2023, bijlage bij *Kamerstukken II 2022/23, 29 240, nr. 133.*

voor de inschatting van het verwachte aantal meldingen door het bevoegd gezag. Het ho kent een grotendeels meerderjarige studentenpopulatie. We vermenigvuldigen daarom het aantal ho-dossiers met vijf.

Er wordt aangenomen dat de uitbreiding naar intimidatie voor een verdrievoudiging van het aantal meldingen zorgt.

In onderstaande tabel worden deze zaken doorgerekend om tot een inschatting van het aantal meldingen per jaar te komen.

	Aantal dossiers/meldingen vi	Vermeerdering i.v.m. uitbreiding meerderjarigen	Verdrievoudiging i.v.m. uitbreiding meld- en overlegplicht
Mbo	18	18 x 2 = 36	36 x 3 = 108
Ho	5	5 x 5 = 25	25 x 3 = 75

De verwachte structurele regeldrukkosten voor het bevoegd gezag laten zich vervolgens berekenen als volgt:

Bevoegd gezag mbo:
108 (verwacht aantal meldingen per jaar) x € 54 x 1 (uur) = **€ 5.832**

Bevoegd gezag ho:
75 (verwacht aantal meldingen per jaar) x € 54 x 1 (uur) = **€ 4.050**

De ingeschatte feitelijke toename van de structurele regeldrukkosten laat zich hier berekenen door eerst een inschatting te maken van het aantal meldingen dat nu wordt gedaan. Hiervoor wordt uitgegaan van het huidige aantal:18 respectievelijk 5. De feitelijke toename van de regeldrukkosten komt daarmee neer op:

Bevoegd gezag mbo:
108 – 18 (aantal meldingen per jaar) x € 54 x 1 (uur) = **€ 4.860**

Bevoegd gezag ho:
75 – 5 (aantal meldingen per jaar) x € 54 x 1 (uur) = **€ 3.780**

Het bevoegd gezag zal eenmalig aandacht moeten besteden aan de uitwerking van de communicatie rond de uitbreiding van de meld- en overlegplicht. De verwachte eenmalige kosten laten zich als volgt berekenen:

Bevoegd gezag mbo: 40 uur (communicatie) x € 54 = **€ 2.160**

Bevoegd gezag ho: 80 uur (communicatie) x € 54 = **€ 4.320**

Onderwijspersoneel

Ook voor het onderwijspersoneel wordt een toename verwacht van de structurele regeldrukkosten. Het personeel dient immers alle vermoedens van seksueel misbruik of seksuele intimidatie te melden bij het bevoegd gezag. De aanname is dat zo'n melding 5 minuten kost.

Primair onderwijs en voortgezet onderwijs

De regeldrukkosten kunnen dan als volgt worden berekend voor respectievelijk het po en vo:
297 (verwacht aantal meldingen per jaar po incl. (v)so) x € 54 x 1/12 (uur) = €1.336,50
435 (verwacht aantal meldingen per jaar vo) x € 54 x 1/12 (uur) = € 1.957,50
Totaal: € 1.336,50 + € 1.957,50 = **€ 3.294**

Op basis van dezelfde berekening als hierboven komt de feitelijke toename van regeldrukkosten voor het onderwijspersoneel neer op **€ 2.196**

Mbo en ho

Onderwijspersoneel mbo:
108 – 18 (verwacht aantal meldingen per jaar) x € 54 x 1/12 (uur) = **€ 405**

Onderwijspersoneel ho:

75 – 5 (verwacht aantal meldingen per jaar) x € 54 x 1/12 (uur) = **€ 315**

10.3.5. Vertrouwenspersoon

Het onderhavige wetsvoorstel verplicht scholen om een interne en een externe vertrouwenspersoon aan te wijzen. Veel scholen hebben al een vertrouwenspersoon. Hierdoor zal de toename van de regeldrukkosten op bijna alle scholen lager uitkomen. Bovendien gaat het bij deze regeldrukkosten om nalevingskosten, en niet om administratieve lasten.

Het bevoegd gezag zal in de praktijk vaak een personeelslid van de school aanwijzen als interne vertrouwenspersoon. De hoeveelheid tijd die de interne vertrouwenspersoon per jaar gemiddeld nodig zal hebben voor zijn taak hangt sterk af van de grootte van de school en de aard en ernst van de casuïstiek op de school. Gemiddeld wordt echter uitgegaan van 2 uur per week aan vertrouwenswerk in het po, en 4 uur per week in het vo.[90] Voor de berekening hieronder wordt aangenomen dat de interne en externe vertrouwenspersoon allebei de helft van de tijd voor hun rekening nemen. De inschatting van de structurele regeldrukkosten bij het verplichten van de interne vertrouwenspersoon komt daarbij neer op:

1 (uur per week) x 52 (weken) x € 54 x 6.562 (aantal po-scholen) = € 18.426.096 per jaar in het po, en
2 (uur per week) x 52 (weken) x € 54 x 1456 (aantal vo-scholen) = € 8.176.896 per jaar in het vo.
In totaal: € 18.426.096+ € 8.176.896 = **€ 26.602.992**

Externe vertrouwenspersonen werken veelal op (commerciële) contractbasis voor een bevoegd gezag. De inschatting is dat een jaarabonnement bij een externe vertrouwenspersoon gemiddeld rond de € 550,– zal kosten (excl. btw).[91] Voor het primair onderwijs komen de kosten daarmee uit op:

€ 550 x 6.562 (aantal po-scholen) = €3.609.100,– per jaar.

In het voortgezet onderwijs betreft dit
€ 550 x 1.456 (aantal vo-scholen) = € 800.800,– per jaar.
Totaal: € 3.609.100+ € 800.800 = **€ 4.409.900 per jaar.**

Ondersteuning bij een melding of klacht wordt los doorberekend. Het uurtarief van de externe vertrouwenspersoon varieert van ca. € 80,– tot € 130,–, waarbij € 105 als gemiddelde wordt gehanteerd. Hierbij wordt aangenomen dat een externe vertrouwenspersoon evenveel uur per maand aan zijn/haar taak kwijt is als een interne vertrouwenspersoon. De berekening komt daarmee neer op:

1 (uur per week) x 52 (weken) x € 105 = € 5.460 in het po, en
2 (uur per week) x 52 (weken) x € 105 = € 10.920 in het vo

Voor het gehele primair onderwijs komt de inschatting neer op:
€ 5.460 (per po-school) x 6.562 (aantal po-scholen) = € 35.828.520 per jaar.
En in het voortgezet onderwijs:
€ 10.920 (per vo-school) x 1.456 (aantal vo-scholen) = € 15.899.520 per jaar.

Totaal: € 35.828.520 + € 15.899.520 = **€ 51.728.040 per jaar.**

De totale structurele regeldrukkosten voor de werkzaamheden van interne en externe vertrouwenspersonen komen neer op:

€ 26.602.992+ € 4.409.900 + € 51.728.040 = **€ 82.740.932**

Hier staat wel tegenover dat veel scholen al een interne en vaak ook al een externe vertrouwenspersoon hebben. Ten aanzien van de interne vertrouwenspersoon betreft dit in het po 89%, in het (v)so 85% en in het vo 93%.[92] Ten aanzien van de externe vertrouwenspersoon betreft dit in het po 93%, in het (v)so 93% en in het vo 75%.[93] Om de feitelijke toename van de regeldrukkosten te berekenen wordt

[90] In dit aantal uren is ook de tijd inbegrepen die een vertrouwenspersoon nodig heeft om zich te professionaliseren. Daarvoor wordt een gratis e-learning beschikbaar gesteld vanuit de overheid.
[91] Hierbij wordt aangesloten bij de gemaakte berekeningen in het initiatiefwetsvoorstel 'Wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet in verband met het verplicht stellen van een vertrouwenspersoon'. Waarin een schatting wordt gemaakt van gemiddeld € 350,– tot € 750,– per jaar abonnementskosten.
[92] Panteia (2013). *Werkt de klachtenregeling? Evaluatie klachtenregeling funderend onderwijs*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2012/13, 33 400 VIII, nr. 157.
[93] Panteia (2013). *Werkt de klachtenregeling? Evaluatie klachtenregeling funderend onderwijs*, bijlage bij *Kamerstukken II* 2012/13, 33 400 VIII, nr. 157.

hier aangenomen dat vertrouwenspersonen momenteel ongeveer 2,5 uur per maand aan hun taak besteden.[94] De ingeschatte feitelijke toename van de structurele regeldrukkosten voor vertrouwenspersonen bedraagt **€ 44.466.349**.[95]

10.3.6. Klachtenstelsel

De gevolgen voor de regeldruk voor de verplichte aansluiting bij de landelijke klachtencommissie zullen per school zeer beperkt zijn. Op grond van de bestaande wetgeving zijn scholen reeds verplicht te voorzien in een klachtenregeling. Veel scholen (94%) voldoen al aan deze wettelijke verplichting omdat ze al zijn aangesloten bij een landelijke klachtencommissie. Enkele scholen kiezen nu echter nog voor een interne of regionale klachtencommissie. Met dit wetsvoorstel zullen deze scholen zich aan moeten sluiten bij een landelijke klachtencommissie.

De inschatting is dat deze overstap eenmalige regeldrukkosten met zich mee brengt voor bijvoorbeeld het omzetten van procedures, aanpassen van de schoolgids en de feitelijke aansluiting bij een landelijke klachtencommissie. Aangenomen wordt dat dit per school gemiddeld twee uur vergt. De inschatting van de hiermee gepaard gaande eenmalige regeldrukkosten komt neer op:

8.028 (scholen in het funderend onderwijs) x 6% (scholen die nog niet zijn aangesloten bij een landelijke klachtencommissie x € 54 x 2 (uur) = **€ 52.021.**[96]

10.3.7. Evaluatie van het veiligheidsbeleid

Het wetsvoorstel regelt dat bevoegde gezagen het veiligheidsbeleid evalueren aan de hand van de uitkomsten van de monitoringsinstrumenten, de jaarverslagen van de vertrouwenspersonen en de incidentenregistratie. Op basis van deze stukken kan het bevoegd gezag het veiligheidsbeleid op de school kritisch tegen het licht houden. Verwacht wordt dat deze verplichting een gemiddelde tijdsinvestering van circa 10 uur zal vragen van de school. Deze tijd is nodig om het veiligheidsbeleid te kunnen bestuderen en evalueren. Dat brengt regeldrukkosten van

10 (uur per jaar) x € 54 = € € 540,– per jaar per school met zich mee. Dit komt neer op
€ 540 x 6.562 (aantal po-scholen) = **€ 3.543.480** per jaar in het primair onderwijs,
€ 540 x 1.456 (aantal vo-scholen) = **€ 786.240** per jaar in het voortgezet onderwijs, en
€ 3.543.480 + € 786.240 = **€ 4.329.720** per jaar voor alle scholen.

In de praktijk evalueren veel scholen hun beleid al regelmatig. Zo stelt meer dan de helft van de directies in het primair en voortgezet onderwijs hun veiligheidsbeleid een keer in de twee jaar of vaker te evalueren.[97] De toename van de regeldrukkosten zal op veel scholen dus beperkter zijn dan hier weergeven.

Daarnaast zal het bevoegd gezag de evaluatie verplicht met de MR moeten delen. Hoewel er geen verplichting wordt gelegd bij de MR om de evaluatie te lezen en te behandelen is wel de verwachting dat deze jaarlijks besproken zal worden. Inclusief voorbereiding en overleg zal hierbij rekening moeten worden gehouden met een gemiddelde tijdsbesteding van 6 uur per persoon per jaar. Afhankelijk van de grootte van de MR zal de toename van de regeldrukkosten verschillen, maar de MR dient uit

---

[94] Deze inschatting is gebaseerd op onderzoek van Regioplan, waaruit blijkt dat 56,4% van de vertrouwenspersonen gemiddeld minder dan 1 uur per maand aan hun taak besteden, 36,1% gemiddeld tussen ongeveer 1–5 uur per maand en 7,5% gemiddeld tussen ongeveer 5–20 uur per maand.

[95] De regeldrukkosten voor de interne vertrouwenspersoon in de huidige situatie in het po komen neer op:
€ 18.426.096 x 89% / (52 (uur per jaar bij ingang wetsvoorstel) x 30 (uur per jaar in de huidige situatie) = € 9.461.092.
En in het vo:
€ 8.176.896 x 93% / (104 (uur per jaar bij ingang wetsvoorstel) x 30 (uur per jaar in de huidige situatie) = € 2.193.609
Totaal funderend onderwijs: € 11.654.701
De regeldrukkosten voor de externe vertrouwenspersonen in de huidige situatie in het po komen neer op:
€ 3.609.100 x 93% = € 3.356.463 (abonnementskosten)
€ 35.828.520 x 93% / (52 (uur per jaar bij ingang wetsvoorstel) x 30 (uur per jaar in de huidige situatie) = € 19.223.379 (ondersteuning bij melding/klacht)
Totaal po: € 22.579.842
En in het vo:
€ 800.800 x 75% = € 600.600 (abonnementskosten)
€ 15.899.520 x 75% / (104 (uur per jaar bij ingang wetsvoorstel) x 30 (uur per jaar in de huidige situatie) = € 3.439.800.
Totaal vo: € 4.040.040
Totaal funderend onderwijs: € 26.619.882
De ingeschatte feitelijke toename van de structurele regeldrukkosten voor vertrouwenspersonen bedraagt dus:
€ 82.740.932– € 38.274.583 = € 44.466.349

[96] Een uitsplitsing naar po en vo is hier niet mogelijk, omdat het genoemde percentage scholen die nog niet zijn aangesloten bij een landelijke klachtencommissie alleen voor het gehele funderend onderwijs bekend is.

[97] MOOZ & Ecorys (2021). *Evaluatie wet veiligheid op school: eindrapportage*, bijlage bij *Kamerstukken II*, 2021/22, 29 240, nr. 122.

tenminste 4 personen te bestaan. Uitgaande van dat aantal komen de regeldrukkosten uit op ten minste

6 (uur per persoon) x 4 (personen) x € 54 = € 1.296 per school.
De totale regeldrukkosten voor het po bedragen
€ 1.296 x 6.562 (aantal po-scholen) = € 8.504.352 per jaar, en voor het vo
€ 1.296 x 1.456 (aantal vo-scholen) = € 1.886.976 per jaar.
In totaal betreffen de structurele regeldrukkosten van deze maatregel dan ook
€ 8.504.352 + € 1.886.976 = **€ 10.391.328** per jaar.

In totaal komen de structurele regeldrukkosten van dit onderdeel dus op € 4.329.720 + € 10.391.328 = **€ 14.721.048**.

10.3.8. Kennisnamekosten

Er zijn eenmalige regeldrukkosten verbonden aan kennisneming door bevoegde gezagen van de verlichtingen die uit dit wetsvoorstel voortkomen. De aanname is dat dit per bevoegd gezag twee uur vergt. Scholen zullen uiteraard worden geïnformeerd over wat er op grond van het wetsvoorstel van hen wordt verwacht. De ingeschatte eenmalige regeldrukkosten i.v.m. kennisname komen daarmee in het po neer op:

2 (uur) x € 54 x 880 (aantal po-besturen) = € 95.040
En in het vo op:
2 (uur) x € 54 x 281 (aantal vo-besturen) = € 30.348
Totaal: € 95.040 + € 30.348 = **€ 125.388**

11. Toezicht en handhaving

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de in de onderwijswetgeving opgenomen verplichtingen en treedt waar nodig handhavend op. Dit geldt dus ook voor de in dit wetsvoorstel opgenomen verplichtingen. De inspectie geeft in haar onderzoekskaders uitwerking aan de manier waarop dit toezicht is ingericht. Dit toezicht kan ook risicogericht van opzet zijn.

Voor wat betreft de zorgplicht voor de sociale veiligheid van leerlingen is sprake van continuering van het toezicht zoals dat op basis van de reeds geldende wettelijke zorgplicht sociale veiligheid van toepassing is. Dat komt er in de kern op neer dat de inspectie toezicht houdt op de opdracht aan scholen om alles te doen dat in redelijkheid mogelijk is om ervoor zorg te dragen dat de sociale veiligheid van alle leerlingen geborgd is. Het betekent daarnaast dat sprake moet zijn van naleving van de verplichting tot jaarlijkse monitoring van de sociale veiligheid met een instrument dat aan de daarvoor geldende eisen voldoet en tijdige toezending van deze gegevens aan de inspectie, analyse van deze gegevens door de school en, als deze daartoe aanleiding geven, aanpassing van het veiligheidsbeleid van de school zodanig dat dit beleid voorziet in wat nodig is om de sociale veiligheid van alle leerlingen te borgen. En het betekent naleving van de overige eisen die in dit verband van toepassing zijn, te weten het beschikken over een adequaat veiligheidsbeleid, een coördinator van het veiligheidsbeleid, een interne en externe vertrouwenspersoon, en jaarlijkse evaluatie van het veiligheidsbeleid, allen conform de door de wetgever geformuleerde eisen.

Voor wat betreft de monitoringsverplichting ten aanzien van de sociale veiligheid van het onderwijspersoneel, ziet de inspectie erop toe dat deze plaatsvindt en dat het gebruikte instrument aan wettelijke eisen voldoet. Het toezicht op deze verplichting is risicogericht van opzet. Als de bevindingen uit de monitor op tekorten wijzen, is het de opdracht van het bevoegd gezag om na te gaan of het veiligheidsbeleid aanpassing vraagt zodanig dat de sociale veiligheid van het personeel optimaal wordt geborgd, en daarover in overleg te treden met het personeel. De inspectie ziet er zo nodig op toe dat hieraan wordt voldaan. De voorschriften voor de sociale veiligheid van personeel op de werkvloer liggen vast in de Arbowet- en regelgeving, waarop wordt toegezien door de Nederlandse Arbeidsinspectie. Waar van belang worden signalen gedeeld.

Voor wat betreft de registratieplicht rond ernstige incidenten zal de inspectie zo nodig nagaan of deze verplichting wordt nageleefd. Het toezicht op deze verplichting, en op de meldplicht rond ernstige incidenten, is risicogericht van opzet. Voor wat betreft de meldplicht van ernstige incidenten bij de inspectie, zal de inspectie als een melding en/of de reactie van de school op het voorval daartoe aanleiding geeft, risico-gericht onderzoek uitvoeren.

Voor wat betreft de uitbreiding van de reeds bestaande meld-, overleg-, en aangifteplicht omtrent

seksuele misdrijven, wordt de bestaande inrichting van toezicht en handhaving gecontinueerd,[98] waarbij sprake is van uitbreiding naar seksuele intimidatie en verruiming van de groep (ook meerderjarige leerlingen en studenten) waarop de verplichting van toepassing is.

Voor wat betreft situaties waarin bindende adviezen van een landelijke klachtencommissie niet worden opgevolgd en de klachtencommissie daarvan melding doet bij de inspectie, zal de inspectie bezien of risicogericht onderzoek wenselijk is. In situaties waarin daarvan sprake is, zal de inspectie onderzoek doen naar niet naleving van wettelijke voorschriften en, afhankelijk van de bevindingen, handhavend optreden.

12. Financiële gevolgen

Alleen het aanwijzen van de klachtencommissies en de daaraan verbonden subsidieverstrekking zullen structurele financiële gevolgen hebben voor de begroting van OCW. Op basis van de beschikbare financiële informatie van de twee grootste klachtencommissies in Europees Nederland is de prognose dat de financiering van de landelijke klachtencommissies jaarlijks tussen de € 2,5 miljoen en € 3 miljoen zal bedragen. Hiervoor zijn reeds middelen gereserveerd op de begroting van OCW. De financiering van de klachtencommissies in Europees Nederland zal verlopen via de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS. Daarvoor is een grondslag opgenomen in dit wetsvoorstel. De klachtencommissies kunnen op basis van de kaderregeling bij OCW een subsidieaanvraag indienen voor het in stand houden van de landelijke klachtencommissies. De Klachtencommissie BES wordt in stand gehouden door de Rijksdienst Caribisch Nederland. De RCN zal aanvullende middelen ontvangen om de klachtencommissie in stand te houden en te professionaliseren.

Dit wetsvoorstel heeft geen financiële gevolgen voor de begroting van andere departementen.

13. Evaluatie

Dit wetsvoorstel wordt vijf jaar na de inwerkingtreding geëvalueerd. Voor het moment van inwerkingtreding wordt aangesloten bij het moment dat de eerste onderdelen van het wetsvoorstel in werking treden. De evaluatie biedt een ankerpunt om de doeltreffendheid en effectiviteit van deze maatregelen te onderzoeken. Dit wordt gebruikt om te bepalen of de maatregelen het gewenste effect hebben gehad en of er nog aanpassingen of aanvulling wenselijk zijn. Deze bepaling betreft alle onderdelen van dit voorstel.

14. Advies en consultatie

Voor dit wetsvoorstel is op verschillende manieren gebruik gemaakt van de expertise van actoren binnen het funderend onderwijsveld. Op meerdere momenten zijn er gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de sectorraden, bonden, docenten, expertiseorganisaties en de inspectie. Ook is er een DenkmeemetOCW-bijeenkomst georganiseerd met onderwijspersoneel, bestuurders en expertiseorganisaties.

Naast de informele (ambtelijke) gesprekken is het voorstel voor internetconsultatie voorgelegd. Daarnaast is DUO en de IvhO gevraagd om een geïntegreerde uitvoeringstoets uit te brengen. Vanwege de introductie van de monitoringsverplichting voor onderwijspersoneel is ook de Nederlandse Arbeidsinspectie (hierna: NLA) gevraagd om een uitvoeringstoets. Ook is er om een advies gevraagd van de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: AP) en het Adviescollege toetsing regeldruk (hierna: ATR). De resultaten van de formele consultaties en adviezen worden hieronder nader toegelicht. Tot slot is er via de Rijksdienst Caribisch Nederland ook een consultatie uitgezet in Caribisch Nederland. Hier zijn geen reacties op gekomen.

14.1. Internetconsultatie

Het wetsvoorstel is vanaf 15 juli 2023 gedurende tien weken in internetconsultatie geweest. De consultatie heeft 39 reacties opgeleverd, waarvan 21 openbare. De reacties onder naam zijn onder andere ingediend door schoolbesturen, onderwijsinstellingen en expertiseorganisaties. Ook hebben belangenorganisaties zoals Ouders & Onderwijs, het LAKS, de PO-Raad en de VO-raad een reactie ingediend.

Er wordt uiteenlopend op het wetsvoorstel gereageerd. Naast positieve reacties op specifieke onderdelen van het voorstel is door verschillende organisaties gewezen op de beperkte aandacht voor preventieve maatregelen en de toename van de uitvoeringslast die het voorstel tot gevolg zal hebben.

[98] Het toezicht is gebaseerd op eerdere wetswijzigingen, zie: *Kamerstukken II,* 1997/98, 25 979, nr. 3 en 5.

Bij een aantal maatregelen is tijdens de consultatie een specifieke vraag gesteld.

14.1.1 Veiligheidsmonitor onderwijspersoneel

In de internetconsultatie is respondenten gevraagd of zij willen reageren op de plicht voor scholen om de veiligheid van personeel te monitoren. Daarnaast is expliciet een vraag gesteld over de frequentie van de monitoring en of deze moet aansluiten bij de frequentie van medewerkerstevredenheid onderzoeken (tweejaarlijks) of de schoolmonitor sociale veiligheid van leerlingen (jaarlijks). Onderstaand wordt ingegaan op de hoofdlijnen uit de reacties.

Overlap met bestaande verplichtingen vanuit de Arbowet- en regelgeving

Ten eerste maakt een aantal respondenten een vergelijking tussen de bestaande RI&E-eisen en PSA-normen uit de Arbeidsomstandighedenwet en de monitoringsverplichting voor de veiligheid van het onderwijspersoneel. Daarbij waarschuwen zij voor overlap en dubbele verplichtingen voor scholen. Hoewel de RI&E en de daarbij horende PSA-normen reeds van werkgevers vragen de veiligheidsrisico's in kaart te brengen, stelt de regering vast dat een verdere verdieping en duiding van de eisen noodzakelijk is om tot een doeltreffende en uniforme monitoring te komen binnen de context van het funderend onderwijs. De regering heeft bij de totstandkoming van dit voorstel uitgebreid gesproken met de IvhO en de NLA over de mogelijke negatieve impact van deze maatregel op het toezicht. Naar aanleiding daarvan is ervoor gekozen de resultaten van de monitor voor het onderwijspersoneel niet te laten verzenden aan de Inspectie. Daarmee wordt voorkomen dat er onduidelijkheid ontstaat over de taken en verantwoordelijkheden van de verschillende toezichthouders. De functie van deze monitor is er één die juist in de schoolcontext van belang is. De resultaten van de monitor dienen te worden betrokken bij de interne evaluatie van het veiligheidsbeleid. Bij amvb zullen nadere eisen worden gesteld aan de monitoring

Monitor tweejaarlijks laten plaatsvinden

Een aantal respondenten waarschuwt voor de extra administratieve lasten die deze maatregel met zich brengt en benadrukt dat dit voorkomen of tenminste beperkt dient te worden. In dit kader heeft de regering ook bij de internetconsulatie een vraag gesteld over de gewenste frequentie voor de monitor voor het personeel. Een kleine meerderheid van de respondenten geeft dan ook aan een voorkeur te hebben voor een tweejaarlijkse monitoring die aansluit bij de gangbare frequentie van het medewerkerstevredenheidsonderzoek. De respondenten die aangeven een voorkeur te hebben voor jaarlijkse monitoring geven aan dat daarmee de uitkomsten van de monitor voor leerling en personeel beter vergeleken kan worden. De regering heeft deze vraag opgenomen om een beeld te krijgen van de argumenten en belangen die spelen bij de frequentie van de monitor. De frequentie zal worden vastgelegd bij amvb, daarbij zullen deze overwegingen en argumenten van de respondenten worden meegenomen.

Monitor laten uitvoeren door een externe partij

Een aantal respondenten bepleit dat de monitor door een externe partij uitgevoerd dient te worden om de veiligheid van personeel te borgen. Zij pleiten dat alleen zo de onafhankelijkheid en veiligheid van het personeel geborgd kan worden. Ook worden zorgen geuit over herleidbaarheid van de antwoorden tot individuen. De regering begrijpt deze zorgen en zal bij amvb eisen stellen aan de bescherming van persoonsgegevens van het personeel, zoals dat ook bij de monitor voor leerlingen is gedaan. Daarnaast is de verwachting dat het merendeel van de bevoegd gezagen zal kiezen voor een instrument dat door een externe partij is ontwikkeld en wordt verwerkt. Daarmee is het risico op herleidbaarheid bij de aggregatie van de uitkomsten beperkt.

14.1.2. Meldingen en registratie van incidenten

In de internetconsultatie is respondenten gevraagd of zij willen reageren op de verplichte incidentenregistratie en de meldplicht voor ernstige incidenten. Daarnaast is ook expliciet een vraag gesteld over de wenselijkheid van het delen van de incidentenregistratie met de inspectie. Onderstaand wordt ingegaan op de hoofdlijnen uit de reacties.

Overlap tussen registratieplicht en meldplicht

Ten eerste geven de respondenten aan dat onvoldoende duidelijk is hoe de registratieplicht en meldplicht zich tot elkaar verhouden, hoe die afweging gemaakt dient te worden en hoe de inspectie hier toezicht op houdt. Daarbij wordt ook benadrukt dat juist de inschatting ten aanzien van incidenten buiten school daarbij erg complex kan zijn. De regering begrijpt deze zorgen. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zal bij de implementatie van de wet met handvatten komen voor

scholen om hen te helpen een afweging te maken of een incident kan vallen onder de registratie- of meldplicht. Over het algemeen kan worden gesteld dat een incident dat gemeld wordt, ook moet worden geregistreerd.

Ondersteuning voor scholen bij incidenten

Ten tweede benadrukken verschillende respondenten en partijen, waaronder de gemeente Amsterdam, dat juist meer behoefte is aan ondersteuning voor scholen bij incidenten. Ook de regering onderstreept dat goed veiligheidsbeleid begint met preventie. Maar onderdeel van integraal veiligheidsbeleid is ook zorgen voor voldoende zicht op onveiligheid en weten welke maatregelen genomen moeten worden wanneer onveiligheid ontstaat. Hier draagt de registratie- en meldplicht aan bij. Hiertoe is in de toelichting verder uiteengezet dat het contact tussen de inspectie en de school niet alleen een toezichthoudende functie heeft, maar dat een contactinspecteur de school ook kan doorverwijzen naar passende ondersteuning door bijvoorbeeld Stichting School en Veiligheid of de vertrouwensinspecteurs ter versterking van het veiligheidsbeleid.

Verhouding tussen scholen en inspectie

Ten derde geven respondenten aan dat veel scholen nu al op vrijwillige basis contact zoeken met de inspectie bij ernstige incidenten, en dat dit contact goed verloopt. Een meldplicht kan de goede verhouding onder druk zetten zo geven zij aan. De regering ziet dat veel scholen contact zoeken met de inspectie wanneer dit nodig is. Er zijn echter ook scholen die dit nog niet doen. Ook op die scholen moet de inspectie zicht hebben op ernstige vormen van onveiligheid die een impact hebben op het algehele schoolklimaat Om te voorkomen dat deze maatregel de goede relatie tussen scholen en inspectie onder druk zet zal hier ook expliciet aandacht aan besteed worden in communicatie rondom de implementatie van deze wet door inzichtelijk te maken wat een school kan verwachten wanneer zij een melding doen.

Delen van de incidentenregistratie met de inspectie

Ten vierde geven de meeste respondenten aan het zinvol te achten dat ernstige incidenten worden gemeld bij de inspectie, maar dat het niet wenselijk zou zijn om de incidentenregistratie met de inspectie te delen. Bij dit laatste geven zij aan dat er ook op scholen vertrouwd mag worden. Mede daarom is ervoor gekozen om de incidentenregistratie niet actief te laten delen met de inspectie.

Dubbele verplichtingen

Daarnaast geven respondenten wel aan dat gewaakt moet worden voor dubbele verplichtingen. Bij veel meldplichtige incidenten zal ook aangifte bij de politie gedaan moeten worden. Ook kan het voorkomen dat er bij incidenten waar personeel bij betrokken is, een melding bij de NLA moet worden gedaan. De regering herkent het beeld dat de respondenten schetsen. Daarom regelt zij dat alleen bij incidenten met ernstige schade tot gevolg de inspectie direct betrokken dient te worden. Deze incidenten zijn zo ingrijpend dat het inderdaad vereist kan zijn om bij zowel de Inspectie van het Onderwijs als bij een andere inspectie of bij de politie een melding te maken. Andere incidenten dienen geregistreerd te worden, en opgelost te worden door de school. Om te komen tot een zinvolle aanpak kan het raadzaam zijn dat de school daarbij ook de juiste expertise en hulp betrekt, bijvoorbeeld van het calamiteitenteam van Stichting School en Veiligheid.

Ten slotte geeft ook een meerderheid van respondenten aan dat het registreren en melden van incidenten kan bijdragen aan een lerend effect op scholen om zo de veiligheid van leerlingen en personeel te verbeteren.

14.1.3. Uitbreiding meld-, overleg- en aangifteplicht seksuele misdrijven

In de internetconsultatie is respondenten gevraagd of zij willen reageren op de uitbreiding van de meld-, overleg-, en aangifteplicht seksuele misdrijven. Onderstaand wordt ingegaan op de hoofdlijnen uit de reacties.

Open cultuur en het goede gesprek op school

Ten aanzien van de uitbreiding van de MO(A) waarschuwen respondenten ten eerste dat deze verplichting juist het goede gesprek op school en een open cultuur kan schaden. Verschillende reacties wijzen op het mogelijke ontstaan van een verkramping op de scholen en stellen dat er andere maatregelen genomen kunnen worden. Daarbij wordt vooral gedacht aan meer preventieve maatregelen. De regering begrijpt dat dit een uiterst gevoelig thema is. Dat is ook terug te lezen in de reacties. Bij mogelijk seksueel misbruik of seksuele intimidatie is het van belang dat er snel, maar zorgvuldig

wordt gehandeld, om de betrokkenen zoveel mogelijk te beschermen. Overleg met de vertrouwensinspecteur kan hier juist aan bijdragen. Zij hebben bij uitstek de juiste expertise om hierover te adviseren. De meld- en overlegplicht is bedoeld om te bepalen of er sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf. De vertrouwensinspecteurs kunnen daarnaast ook het bevoegd gezag adviseren over hoe het een incident verder kan afhandelen, zodat bijvoorbeeld bij een ongegronde roddel het beschuldigde personeelslid beschermd kan worden.

Aangifte doen door het bevoegd gezag

Ten tweede stellen verschillende respondenten dat het aan het slachtoffer zou moeten zijn om te beslissen of er aangifte wordt gedaan en dat dit niet bij het bevoegd gezag zou moeten worden belegd. De regering hecht grote waarde aan de autonomie van het slachtoffer, maar heeft er in het belang van de veiligheid van alle leerlingen en studenten voor gekozen deze bepaling uit 1998 te behouden. Het bevoegd gezag heeft een verantwoordelijkheid voor de veiligheid van alle leerlingen (of studenten) op school (of instelling) en draagt ook de verantwoordelijkheid voor de acties van het personeel. Wanneer een misdrijf plaatsvindt, dient het bevoegd gezag dus aangifte te doen in het belang van de veiligheid op school. De regering heeft het voorstel zodanig aangepast dat het bevoegd gezag zelf kan bepalen of zij de betrokkenen voor of na de aangifte daarover informeert. Wat het juiste moment hiervoor is kan ook in het overleg met de vertrouwensinspecteur worden besproken.

Onduidelijke definities

Ten derde bleek uit de consultatiereacties dat onvoldoende duidelijk was wat er werd bedoeld met ‘er aanleiding bestaat om te vermoeden dat een met taken belast persoon een leerling van de school op indringende wijze seksueel heeft benaderd’ zoals omschreven in de internetconsultatieversie van het wetsvoorstel. In de WEB en WHW was tevens een uitzondering opgenomen voor ‘benaderingen in het kader van een gelijkwaardige situatie tussen een met taken belast persoon en een meerderjarige student’. De regering heeft op basis van de reacties deze bepalingen aangepast. In de bepaling is nu opgenomen dat er sprake is van de meld- en overlegplicht wanneer een leerling of student mogelijk slachtoffer is geworden van seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een met taken belast persoon.’. Deze bepaling sluit beter aan bij de praktijk en de Wet op het onderwijstoezicht. Door het vervangen van ‘op indringende wijze seksueel benaderen’ door de algemenere term seksuele intimidatie wordt bovendien in de wetstekst zelf al uitgedrukt dat het moet gaan om situaties die in het maatschappelijk verkeer als ongewenst worden beschouwd. Daarmee vervalt ook de noodzaak tot een uitzonderingsgrond voor gelijkwaardige relaties in het mbo en ho. Seksuele intimidatie is immers naar zijn aard onwenselijk.

14.1.4 Vertrouwenspersoon

In de internetconsultatie is respondenten gevraagd of zij willen reageren op de voorgestelde plichten voor scholen om een interne en externe vertrouwenspersoon aan te wijzen. Daarnaast is expliciet een vraag gesteld over de deskundigheid waar een vertrouwenspersoon over zou moeten beschikken. Hieronder wordt ingegaan op de hoofdlijnen uit de reacties.

Veel scholen hebben al een vertrouwenspersoon

In algemeenheid is door de respondenten zeer positief gereageerd op de verplichting ten aanzien van de interne en externe vertrouwenspersoon. Een aantal respondenten was wel licht kritisch op het feit dat dit verplicht wordt gesteld terwijl nagenoeg alle scholen al een vertrouwenspersoon hebben. De regering is blij om te zien dat deze maatregel warm wordt ontvangen. De toegevoegde waarde van deze maatregel zit in de mogelijkheid om nu wettelijk eisen te stellen aan de vertrouwenspersoon en het bevoegd gezag en de waarborg dat op élke school een vertrouwenspersoon aanwezig is. Op basis van de reacties zijn de eisen die in het wetsvoorstel worden gesteld aan de vertrouwenspersoon nader uitgewerkt. Met dit voorstel worden de taken van de vertrouwenspersoon wettelijk vastgelegd, waaronder de taak om leerlingen, ouders en personeel op te vangen, te begeleiden en te adviseren en waar nodig door te verwijzen naar (professionele) hulpverlening. Daarnaast wordt geregeld dat de vertrouwenspersoon onafhankelijk diens werk kan doen, dat daar voldoende tijd voor wordt vrijgemaakt en is een geheimhoudingsplicht opgenomen. De positie van vertrouwenspersonen wordt daarmee versterkt.

Deskundigheidseisen vertrouwenspersoon

Respondenten hebben in reactie op een vraag over de deskundigheid van vertrouwenspersonen verschillende suggesties gedaan over de kennis of vaardigheden waarover een vertrouwenspersoon minimaal zou moeten beschikken. De deskundigheidseisen die werden genoemd waren zeer divers. Bijvoorbeeld eisen ten aanzien van de certificering, vaardigheden, kennis, karaktereigenschappen en

onafhankelijkheid. Deze suggesties zijn zeer waardevol. In het wetsvoorstel is opgenomen dat een vertrouwenspersoon over een zodanige deskundigheid en ervaring beschikt dat hij de functie van vertrouwenspersoon naar behoren kan vervullen, waarbij in het bijzonder het vertrouwelijke karakter van de functie is gewaarborgd. Versterking van vaardigheden en kennis zal ook worden opgenomen in een e-learning die wordt ontwikkeld voor vertrouwenspersonen naar aanleiding van dit wetsvoorstel. Er is besloten geen certificeringsverplichting op te nemen in het voorstel. Dit is namelijk een erg hoge lat, zeker voor kleinere scholen waar een personeelslid slechts een paar uur per maand besteedt aan vertrouwenswerk. Het staat scholen natuurlijk altijd vrij om een vertrouwenspersoon een certificaat te laten halen.

14.1.5 Klachtenstelsel

In de internetconsultatie is respondenten gevraagd of zij willen reageren op de voorgestelde plicht om aan te sluiten bij een landelijke klachtencommissie. Daarnaast is expliciet een vraag gesteld over waar informatie over de klachtenregeling beschikbaar zou moeten zijn. Hieronder wordt ingegaan op de hoofdlijnen uit de reacties.

Aansluiting bij landelijke klachtencommissies

De meerderheid van de respondenten reageert positief op deze maatregel om scholen te verplichten aan te sluiten bij een landelijke klachtencommissie. Daarbij wordt vaak ook het belang van onafhankelijkheid onderstreept. Daarnaast wordt in een aantal reacties benoemd dat de school dan ook echt iets met het advies van de commissie moet doen.

Vrijheid van inrichting

Een aantal respondenten gaat ook in op de verplichting om aan te sluiten bij een landelijke klachtencommissie die een bindend oordeel kunnen geven en hoe dit zich verhoudt tot de vrijheid van vereniging en inrichting voor bijzondere scholen. Zo wijzen zij erop dat verschillende scholen niet zijn aangesloten bij landelijke klachtencommissies maar bij lokale commissies. Door het aansluiten bij een 'landelijke' commissie te eisen wordt een beperking opgelegd terwijl in de ogen van de respondenten een basis van kwaliteitseisen al voldoende waarborg zou moeten geven over de kwaliteit van de commissies. In het wetsvoorstel is rekening gehouden met het bijzonder onderwijs en de vrijheid van inrichting. Er is voor gekozen om niet één landelijke klachtencommissie bij wet in te stellen maar een open bevoegdheid te creëren voor de minister om landelijk opererende klachtencommissies die voldoen aan de wettelijke vereisten aan te wijzen. Naast de landelijke klachtencommissie die in stand wordt gehouden door de Stichting onderwijsgeschillen zullen in ieder geval ook klachtencommissies van de Geschillencommissie Bijzonder onderwijs, elk met een verschillende denominatie, aangewezen worden. Daarbij zullen scholen de keuze hebben zich aan te sluiten bij een openbare landelijke klachtencommissie of een landelijke klachtencommissie voor het bijzonder onderwijs. Daarnaast wordt het oordeel van deze klachtencommissies meer bindend. Er is echter besloten deze niet volledig bindend te maken om een juridisering van de klachtenprocedure te voorkomen én bevoegd gezagen de ruimte te geven zwaarwegende argumenten aan te dragen waarom niet aan het oordeel kan worden voldaan. Daarmee wordt oog gehouden voor de vrijheid van inrichting, maar ook gewaarborgd dat de klachtencommissies van voldoende kwaliteit zijn

Informatie over de interne en externe klachtenregeling

In reactie op de vraag waar de informatie over de interne en externe klachtenregeling moet komen te staan hebben de respondenten in grote mate het belang van toegankelijke informatie onderstreept. Daarbij worden de schoolgids en website van de school vaak genoemd, maar ook andere plekken zoals onboardingsdocumenten, het veiligheidsplan of posters in de school. Ook stelt een respondent dat de informatie niet alleen toegankelijk moet zijn voor ouders en personeel, maar ook voor de leerlingen. De regering regelt met dit voorstel dat de informatie over de vertrouwenspersoon en klachtenregeling in de schoolgids moet komen te staan. Het verdient aanbeveling deze informatie ook vindbaar en leesbaar te maken voor leerlingen zodat zij ook zelf in begrijpelijke taal kunnen lezen wat er komt kijken bij het indienen en behandelen van een klacht. Dit is ook van belang voor die situaties waarbij de leerling gedurende de behandeling van een klacht mogelijk zelf gehoord wil worden. Ten slotte worden de landelijke klachtencommissies verplicht een regeling op te stellen waarin zij hun werkwijze vastleggen en daarbij informatie te verstrekken over de wijze waarop een klacht moet worden ingediend, hoe deze wordt behandeld en hoe de leden van de klachtencommissie worden benoemd.

14.1.6 Evaluatie van het veiligheidsbeleid

Over de evaluatie van het veiligheidsbeleid zijn beperkte reacties binnengekomen. Door enkele

respondenten wordt benadrukt dat er handvatten moeten komen voor scholen om een kwalitatief goede evaluatie te kunnen verrichten. De regering zal bij de implementatie zorgdragen dat er voldoende ondersteuning, informatie en advies beschikbaar is voor scholen. Daarbij zullen zeker ook handvatten geboden worden voor de evaluatie van het veiligheidsbeleid.

14.2. DUO, Inspectie van het Onderwijs en de Nederlandse Arbeidsinspectie

Op 19 januari 2024 heeft de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) een uitvoeringstoets uitgebracht over dit wetsvoorstel. Daarbij is ook input van de Inspectie van het Onderwijs meegenomen. De conclusie van DUO is dat dit wetsvoorstel geen gevolgen heeft voor de uitvoering door DUO. De inspectie heeft ten aanzien van de uitvoerbaarheid wel enkele punten onder de aandacht gebracht, hieronder zal op deze punten worden gereageerd. Daarnaast heeft de Nederlandse arbeidsinspectie (NLA) ook een uitvoeringstoets uitgebracht.

14.2.1. Inspectie van het Onderwijs

In het kort verwacht de inspectie dat met het de maatregelen uit dit wetsvoorstel er een toename zal plaatsvinden van het aantal meldingen en de door de inspectie te verwerken gegevens. Dit vraagt om een verdere ontwikkeling of uitbreiding van de toezichtsystematiek. De daarvoor benodigde infrastructuur dient hierop eveneens aangepast te worden. Hoewel dit mogelijk is, neemt de omvang van de uitvoerings- en toezichtlast voor de inspectie hiermee toe. Deze toename heeft een structureel karakter. De regering heeft in 2021 een deel van de extra middelen vanuit het regeerakkoord vrijgemaakt voor de intensivering van het toezicht. De kosten voor de inspectie die voortkomen uit dit wetsvoorstel zullen hieruit bekostigd worden.

Introductie veiligheidsmonitor onderwijspersoneel

De inspectie benadrukt dat er reeds voorschriften vastgelegd zijn voor de veiligheid van het onderwijspersoneel in de Arbeidsomstandighedenwet. Zij verwacht een uiterst complexe toezichtsituatie indien de NLA toezicht zou houden op de veiligheid van het personeel en de (onderwijs)inspectie toezicht houdt op de uitvoering van de monitor. In gesprekken hierover tussen de beide inspecties is geconstateerd dat de obstakels om dit toezicht te organiseren te omvangrijk zijn. Mede daarom is besloten dat de resultaten van de monitor onderwijspersoneel alleen binnen de schoolcontext zullen worden gebruikt en derhalve niet aan de inspectie worden verzonden. De regering acht het wenselijk dat de monitoring van de veiligheid van het personeel op een uniforme manier gebeurt zodat de uitkomsten betrokken kunnen worden in het integrale veiligheidsbeleid van de scholen. De inspectie adviseert om de inhoudelijke eisen die aan de monitor zullen worden gesteld te koppelen aan de psychosociale arbeidsbelasting zoals omschreven in de Arbeidsomstandighedenwet.

Uitbreiding meld- overleg- en aangifteplicht naar seksuele intimidatie

De vertrouwensinspecteurs geven aan dat het van belang is dat onderwijsinstellingen goed beschrijven bij wie de overleg- en aangifteplicht formeel ligt en bij wie deze in de praktijk ligt. De mandatering binnen instellingen moet goed en duidelijk geregeld zijn. Formeel ligt de verantwoordelijkheid voor het overleg bij het bevoegd gezag. De regering benadrukt dat het van belang is dat de het bevoegd gezag duidelijke afspraken maakt over wie er verantwoordelijk en bevoegd is voor het overleg met de vertrouwensinspecteurs.

Daarnaast vinden de vertrouwensinspecteurs dat de impact voor het ho en het mbo van de uitbreiding van de meld-, overleg-, en aangifteplicht naar seksuele intimidatie en meerderjarigen nog onderbelicht blijft in de wettekst en de toelichting. De regering geeft in de toelichting weer welke wijziging deze maatregelen teweeg brengen. Daarbij is in de regeldrukparagraaf een aparte paragraaf over het ho en het mbo benadrukt wat de effecten gaan zijn voor deze sectoren.

Ook zouden de vertrouwensinspecteurs de meld-, overleg-, en aangifteplicht in het ho graag uitgebreid zien naar promovendi. Dit vraagt een verdere verkenning naar de positie van promovendi binnen de universiteiten. Daarbij zal aandacht worden besteed aan de verschillende rechtsposities die promovendi kunnen hebben en de verhouding met de Arbeidsomstandighedenwet.

Wettelijke verplichtingen en OPDC's

De inspectie wijst ten slotte op de orthopedagogisch-didactisch centra (OPDC) van samenwerkingsverbanden. Het is volgens de inspectie niet volledig duidelijk of de verplichtingen uit de onderwijswetgeving, bijvoorbeeld het voeren van een veiligheidsbeleid, ook van toepassing zijn op OPDC's. De inspectie beoordeelt dergelijke situaties nu vanuit de reguliere werkwijze en standaarden voor sociale veiligheid, maar de wettelijke basis is hiervoor beperkt.

De regering herkent de complexiteit van wetgeving en toezicht over OPDC's. Deze complexiteit kan met dit wetsvoorstel niet worden opgelost. Dit zal in breder verband, samen met andere verplichtingen en standaarden uit de sectorwetten moeten worden bepaald en geregeld. Het bevoegd gezag van het OPDC is verantwoordelijk voor de veiligheid van de leerlingen conform de wettelijke zorgplicht voor de sociale veiligheid van de leerlingen in het funderend onderwijs.[99] Op basis van de context en de organisatie van het OPDC zal de inspectie dus een afweging moeten maken over hoe zij het toezicht hierop uitvoert.

14.2.2 Nederlandse Arbeidsinspectie

In het kort waarschuwt de NLA dat op basis van de voorliggende concepttekst van het wetsvoorstel de Arbeidsinspectie de mogelijke gevolgen voor haar inzet niet kan beoordelen. Daardoor kan er ook geen oordeel worden gegeven over de uitvoerbaarheid. De NLA benadrukt daarbij dat zij verwachten dat door de overlap in thematiek tussen verschillende onderdelen uit het wetsvoorstel en de Arbowet- en regelgeving dit tot onduidelijkheid zal leiden in de praktijk voor zowel de onderwijsorganisaties als toezichthouders. Onderstaand wordt verder in gegaan op toets van de NLA en de verdere gesprekken die zijn gevoerd.

Veiligheidsmonitor onderwijspersoneel

In de uitvoeringstoets waarschuwt de NLA op dit onderdeel dat zij medeverantwoordelijk worden gemaakt voor de afhandeling van zorgwekkende signalen. Dit zou mogelijk kunnen leiden tot een (aanzienlijke) toename van de inzet van de NLA in de onderwijssector. De NLA stelt daarbij in haar uitvoeringstoets dat onvoldoende duidelijk is hoe de rol en de samenwerking tussen beiden inspectie zou worden ingevuld. Uit verdere gesprekken die hierover zijn gevoerd met de IvhO en de NLA is geconstateerd dat de obstakels om dit toezicht te organiseren te omvangrijk zijn. Mede daarom is besloten dat de resultaten van de monitor onderwijspersoneel alleen binnen de schoolcontext zullen worden gebruikt en derhalve niet naar de inspecties zullen worden verzonden. De regering acht het wenselijk dat de monitoring van de veiligheid van het personeel op een uniforme manier gebeurt zodat de uitkomsten betrokken kunnen worden in het integrale veiligheidsbeleid van de scholen.

Definitie van (sociale) veiligheid

Daarnaast waarschuwt de NLA over het verschil in definities van (sociale) veiligheid in de sectorwetgeving van het onderwijs en de Arbowet- en regelgeving. Specifiek bij de monitor voor onderwijspersoneel zou dit tot problemen kunnen leiden doordat twee inspecties vanuit verschillende invalshoeken toezicht houden op de veiligheid van onderwijspersoneel. Door de resultaten van de monitor niet naar aan de IvhO te laten verzenden maar te betrekken in de evaluatie van het eigen veiligheidsbeleid op school zal van het door de NLA gesignaleerde probleem niet langer sprake zijn.

Incidenten en ongevallen

De NLA stelt dat op basis van de Arbowet werkgevers al arbeidsongevallen die leiden tot de dood, blijvend letsel of ziekenhuisopname direct moeten melden bij de toezichthouder (de NLA). Met het introduceren van de meldplicht ernstige veiligheidsincidenten ontstaat er een overlap. Daarvan is inderdaad sprake, deze overlap ziet de regering echter niet als problematisch. Hoewel een dubbele melding kan leiden tot meer werkzaamheden voor het bevoegd gezag en de inspecties is het doel van het toezicht verschillend. De IvhO houdt toezicht op het schoolklimaat en de zorgplicht van het bevoegd gezag voor de veiligheid op school, de NLA op de arbeidsomstandigheden van het personeel. Voor de IvhO is het, om haar rol als toezichthouder goed te kunnen vervullen, van belang om zicht te hebben op de veiligheidssituatie op een school. Meldingen van ernstige veiligheidsincidenten zijn daarvoor van belang, ook wanneer daarbij personeelsleden betrokken zijn. Ook deze incidenten kunnen immers het veiligheidsklimaat op school beïnvloeden.

14.3. Autoriteit Persoonsgegevens

Conform artikel 36, vierde lid, AVG is de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: AP) geraadpleegd over het wetsvoorstel. De AP heeft op 23 april 2024 advies uitgebracht en heeft daarbij heeft vier opmerkingen geplaatst bij dit besluit. Daarnaast heeft de AP geadviseerd ook de Commissie Bescherming Persoonsgegevens BES (hierna: CBP BES) te raadplegen. Dit advies is opgevolgd en op 19 juli heeft de CBP BES een advies uitgebracht.

[99] Wet van 4 juni 2015 tot wijziging van enige onderwijswetten in verband met het invoeren van de verplichting voor scholen zorg te dragen voor de veiligheid op school.

De AP geeft in haar advies aan dat de taakomschrijving van de vertrouwenspersoon en daarmee de grondslag voor het verwerken van persoonsgegevens in het wetsvoorstel onvoldoende sluitend is. Dit komt voort uit de formulering in de wettekst waar de volgende passage is opgenomen: *'De vertrouwenspersoon heeft in elk geval tot taak: [...]'*. Op basis van dit advies is 'in elk geval' verwijderd uit de wettekst. Daarmee wordt de taakomschrijving en de grondslag voor het verwerken van de persoonsgegevens beperkt tot de wettelijke taken die in dit wetsvoorstel zijn geschreven.

Ten tweede geeft de AP aan dat de verantwoordelijkheid voor het anonimiseren en het aggregeren van persoonsgegevens ten aanzien van de incidentenregistratie en de meldplicht veiligheidsincidenten niet volledig bij het bevoegd gezag gelegd kan worden. De AP pleit dat hiervoor in de wet of gedelegeerde regelgeving duidelijke regels voor moeten komen. Op basis van het advies van de AP is opnieuw gekeken naar de maatregelen in dit wetsvoorstel. Er is besloten om de bepaling dat op grond van de artikelen over de incidentenregistratie en de meldplicht veiligheidsincidenten géén persoonsgegevens verwerkt mogen worden, uit het wetsvoorstel te halen. Dit is namelijk uiterst complex voor scholen om te doen en in de praktijk zal het in veel gevallen onmogelijk zijn om geen (indirect) herleidbare persoonsgegevens te verwerken, maar wel te voldoen aan beide verplichtingen. Er is wel een zeer beperkte en sluitende lijst opgenomen van gegevens die het bevoegd gezag verplicht is om te registreren en te melden. Het gaat daarbij enkel om indirect herleidbare gegevens. Deze gegevens worden noodzakelijk geacht om op basis van de plichten trends te signaleren en het veiligheidsbeleid aan te passen.

Ten derde geeft de AP aan dat in de toelichting wordt gesproken over het stellen van regels bij amvb om de verwerking van persoonsgegevens in de monitor sociale veiligheid voor onderwijspersoneel te beperken. De AP merkt terecht op dat de regels niet moeten zien op het beperken van de verwerking van persoonsgegevens, maar op een juiste wijze van aggregatie. Dit is aangepast in de toelichting waar ook benadrukt is dat in lijn met de regelgeving omtrent de monitor voor leerlingen regels gesteld zullen worden aan de uitvraag van gegevens en het niveau waarop de resultaten worden uitgesplitst. Zo wordt duidelijk wat er van het bevoegd gezag verwacht wordt.

Ten vierde merkt de AP terecht op dat er gebruikt wordt gemaakt van een foute term, namelijk: 'strafrechtelijke persoonsgegevens' in plaats van 'persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten' zoals in de AVG is beschreven. Dit is in het wetsvoorstel aangepast.

In het advies van de CBP BES sluit zij zich aan bij het advies van de AP en vraagt zij aandacht voor gegevensuitwisselingen over de landsgrens heen en de bredere problematiek die speelt doordat de AVG niet geldt voor Caribisch Nederland. Conform de AVG en de Wbp BES kunnen er geen persoonsgegevens gedeeld worden met derde landen die een lager beschermingsniveau hebben.[100] Dat betekent onder andere dat er niet zomaar gegevens gedeeld kunnen worden van Europees Nederland naar Caribisch Nederland. De CBP adviseert daarbij de AVG als leidraad te nemen voor Caribisch Nederland. Op basis van dit advies is er nogmaals gekeken naar de verwerkingen en stromen van persoonsgegevens die de maatregelen uit dit wetsvoorstel teweeg brengen. Daarbij is geconcludeerd dat de maatregelen leiden tot het verwerken van persoonsgegevens in Caribisch Nederland en een gegevensstroom van Caribisch Nederland naar Europees Nederland met o.a. de meldplicht ernstige incidenten. Dit vraagt geen aanvullende maatregelen in het licht van de AVG omdat het hierbij gaat om een gegevensstroom naar een omgeving met een hoger beschermingsniveau. In overleg met de Rijksdienst Caribisch Nederland zal bij de implementatie onderzocht worden of specifieke ondersteuning op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens gewenst is.

14.4. Adviescollege toetsing regeldruk

Het wetsvoorstel is ter advisering voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (hierna: ATR). Het ATR heeft één advies gegeven over het Wetsvoorstel vrij en veilig onderwijs én het conceptbesluit tot wijziging van het Besluit bekostiging WPO BES 2022, het Inrichtingsbesluit WPO, het Onderwijskundig besluit WEC en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 houdende regels ten aanzien van een uitbreiding van de monitoringsverplichting in het funderend onderwijs, dat tegelijkertijd was ingediend met het wetsvoorstel. De opmerkingen 2.1, 3.4 en 3.5 zien op het besluit uitbreiding monitor funderend onderwijs. In de nota van toelichting bij dat besluit wordt nader ingegaan op de wijze waarop deze punten zijn verwerkt. Het ATR adviseert om het wetsvoorstel niet in te dienen, tenzij met de adviespunten rekening is gehouden. Het wetsvoorstel en de toelichting daarbij zijn naar aanleiding van het advies aangepast.

Ten eerste stelt het ATR vast dat in de toelichting onvoldoende duidelijk wordt gemaakt welke middelen scholen beschikbaar hebben voor het registreren van incidenten en of het noodzakelijk is

[100] AVG, artikel 45; Wbp BES, artikel 42.

voor scholen om hun bedrijfsvoering op basis van de registratieplicht aan te passen. De regering heeft in de paragraaf over regeldrukkosten verder uiteengezet in hoeverre scholen al gewoon zijn incidenten te registreren. Daaruit blijkt dat scholen al gebruik maken van bepaalde registratiemethoden en -instrumenten. Daarbij is ook rekening gehouden met de mogelijke eenmalige regeldrukkosten die aanpassing van deze methoden en instrumenten, op basis van deze wetswijziging, met zich mee zal brengen.

Ten tweede adviseert het ATR om een evaluatiebepaling op te nemen in het wetsvoorstel. De regering heeft het advies van de ATR opgevolgd en een bepaling opgenomen waarmee de wet vijf jaar na de inwerkingtreding geëvalueerd dient te worden.

Ten derde adviseert het ATR om verder te verduidelijken in hoeverre scholen in staat zijn de vertaalslag te maken van de verschillende registraties via evaluatie naar passend beleid. De regering is hier uitgebreider op ingegaan in de paragraaf 'kern van het voorstel' omtrent de evaluatie van het veiligheidsbeleid. Daarbij dient benoemd te worden dat scholen al langer ervaring hebben met het evalueren van het veiligheidsbeleid. Daarbij worden nu ook al diverse bronnen betrokken. De regering zal voor de scholen de nodige tools en ondersteuning laten ontwikkelen om hen te helpen bij de inrichting van de evaluatie van het beleid.

Tot slot adviseert het ATR om de regeldruk conform de Rijksbrede methodiek in beeld te brengen. De regeldrukparagraaf is naar aanleiding hiervan herschreven.

14.5. Algemene Rekenkamer

Het conceptwetsvoorstel is op grond van artikel 7.40 van de Comptabiliteitswet 2016 voor overleg voorgelegd aan de Algemene Rekenkamer (hierna: ARK). De ARK brengt een aantal punten onder de aandacht.

Belang van een toezichtarrangement

De ARK constateert dat er sprake is van rechtspersonen met een wettelijk taak zoals bedoeld in de Comptabiliteitswet 2016 omdat de landelijke klachtencommissies in stand worden gehouden door rechtspersonen, een wettelijke taak krijgen en gefinancierd zullen worden op basis van subsidies die ten laste van de rijksbegroting komen. Op grond van artikel 6.2 van de Comptabiliteitswet 2026 heeft de Minister van OCW de verantwoordelijkheid toezicht te houden op de doelmatige en doeltreffende uitvoering van de wettelijke taak en het beheer van de publiek financiële middelen door deze organisaties. De ARK geeft aan dat in het wetsvoorstel onvoldoende duidelijk wordt hoe de relatie tot de landelijke klachtencommissies ingevuld zal worden en onderstreept de noodzaak om tijdig een toezichtarrangement op te stellen.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de ARK is de relatie tot de landelijke klachtencommissies verder verhelderd door in het wetsvoorstel op te nemen dat de minister de rechtspersonen aanwijst en bij hen de verantwoordelijkheid ligt tot de instandhouding van de landelijke klachtencommissies. Daarbij wordt bij de rechtspersoon de bevoegdheid neergelegd tot de benoeming van de leden van de klachtencommissies. De minister krijgt daarnaast de bevoegdheid tot het geven van aanwijzingen aan de rechtspersoon over de wijze waarop de klachtencommissie, bestaande uit de door haar benoemde leden, invulling geeft aan de wettelijke voorschriften. Geëxpliciteerd is dat de minister in ieder geval bevoegd is tot het intrekken van de aanwijzing van de rechtspersoon wanneer deze aanwijzingen niet opgevolgd worden dan wel wanneer zij haar taak, tot het in stand houden van de klachtencommissie ernstig verwaarloost. Op grond van artikel 6.2 Comptabiliteitswet 2016 heeft de minister verschillende toezichtsbevoegdheden ten aanzien van de rechtspersonen die de klachtencommissies in stand houden. Bij het verstrekken van de subsidiebeschikking zal in de verantwoordingsvereisten nader worden gespecificeerd welke gegevens aan de minister verstrekt dienen te worden ten behoeve van de uitvoering van dat toezicht.

Klachtencommissie BES

De ARK geeft aan dat niet duidelijk is wat de juridische status is van de klachtencommissie BES.

Gedurende het overleg met de ARK is duidelijk geworden dat de klachtencommissie BES geen eigenstandig rechtspersoon is, maar in stand wordt gehouden door de RCN. Besloten is, wegens de specifieke omstandigheden op Caribisch Nederland, om deze structurering in stand te houden. Dit betekent dat de bepaling waarin de grondslag voor de subsidiëring van de klachtencommissie BES wordt geregeld uit dit wetsvoorstel is gehaald. De RCN zal aanvullende middelen ontvangen om de klachtencommissie in stand te houden en te professionaliseren.

Belang van gescheiden administratie

De ARK adviseert bij de bepaling voor subsidieverstrekking ook aandacht te hebben voor de scheiding in de administratie tussen gesubsidieerde activiteiten en overige activiteiten. De kans bestaat dat de aan te wijzen organisaties ook andere activiteiten uitvoeren dan in het wetsvoorstel worden geregeld.

Bij de voorschriften die gesteld worden bij de subsidieverstrekking zal aandacht zijn voor het belang van een gescheiden administratie ten aanzien van de ter beschikking gestelde middelen. Dit zal worden gespecificeerd in de beschikking.

15. Inwerkingtreding

Het wetsvoorstel voorziet in de mogelijkheid voor gedifferentieerde inwerkingtreding. De onderdelen uit het voorstel die Caribisch Nederland betreffen zullen een jaar later in werking treden dan de onderdelen voor Europees Nederland.

Deze toelichting wordt gegeven in overeenstemming met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

II. Artikelsgewijs

Meld-, overleg en aangifteplicht

Artikel I, onderdeel B, artikel II, onderdeel B, artikel III, onderdeel B en artikel IV, onderdeel E

Artikel 4a WPO, artikel 6 WPO BES, artikel 4a WEC en artikel 3.39 WVO 2020

Deze wijziging bevat een uitbreiding en herformulering van het huidige artikel over de meld-, overleg en aangifteplicht bij mogelijke seksuele misdrijven. De volgorde van de artikelleden is in lijn gebracht met de opeenvolgende verplichtingen die besloten liggen in het artikel en de titel van het artikel: meld-, overleg- en aangifteplicht. Ook is op een aantal plekken het taalgebruik gemoderniseerd. De inhoudelijke wijzigingen worden hieronder toegelicht.

Eerste en tweede lid (meld- en overlegplicht)

De grootste inhoudelijke aanpassing betreft de uitbreiding van de meld- en overlegplicht naar seksuele intimidatie. De meld- en overlegplicht is van toepassing op het moment dat sprake is van mogelijk seksueel misbruik of seksuele intimidatie door een ten behoeve van de school met taken belaste persoon jegens een leerling. In de huidige bepaling geldt deze meld- en overlegplicht wanneer een met taken belast persoon zich mogelijk schuldig maakt aan een seksuele misdrijven. Zoals in paragraaf 4.3 van het algemeen deel is toegelicht, wordt voorgesteld om de meld- en overleglicht uit te breiden met seksuele intimidatie. Er is gekozen voor ‘seksuele intimidatie of seksueel misbruik’ om aan te sluiten bij de terminologie van artikel 6 van de Wet op het onderwijstoezicht. Het is van belang dat deze wetten goed op elkaar aansluiten. De verwijzing naar het Wetboek van Strafrecht in deze twee leden van de bepaling is losgelaten. Voor de overlegplicht (en daarmee samenhangend de meldplicht) is de juridische kwalificatie (of een bepaalde handeling mogelijk te kwalificeren is als een seksueel misdrijf) nog niet van belang. Die vraag staat pas centraal in het overleg met de vertrouwens-inspectie. Juist omdat sprake is van een groot grijs gebied rond gevallen van seksuele intimidatie en seksueel misbruik, is deze bepaling uitgebreid.

Met de formulering in de wet van ‘mogelijk seksuele intimidatie’ is een ondergrens voor de meld- en overlegplicht ingevoerd. Hoewel de bedoeling van het wetsvoorstel is om het bevoegd gezag eerder in overleg te laten treden met de inspectie in dergelijke situaties, is het niet wenselijk dat er te snel wordt uitgegaan van seksuele intimidatie. Het moet gaan om de vraag wat in het maatschappelijk verkeer, onder de betreffende omstandigheden (waarbij bijvoorbeeld ook de leeftijd van een leerling een rol speelt) als seksuele intimidatie kan worden verstaan. Het bevoegd gezag is daarmee niet verplicht in overleg te treden met de vertrouwensinspecteur over elke benadering die gepercipieerd kan worden als seksueel. Voorkomen moet worden dat bijvoorbeeld een onhandige grap tijdens een les over seksuele voorlichting of een onschuldige hand op de schouder aanleiding is om met de inspectie in overleg te treden.

Derde lid (aangifteplicht)

Het overleg met de vertrouwensinspectie is er uiteindelijk op gericht om vast te stellen of het bevoegd gezag aangifte moet doen van een seksueel misdrijf. Indien uit het overleg volgt dat er mogelijk sprake is van een seksueel misdrijf dan doet het bevoegd gezag hiervan aangifte.

Vierde lid

Het bevoegd gezag stelt de ouders, de met taken belaste persoon en vertrouwensinspecteur onverwijld in kennis van de aangifte. Het in kennis stellen kan zowel voor als na de aangifte geschieden, het is aan het bevoegd gezag om daarin (aan de hand van de betreffende situatie) een keuze te maken.

In uitzondering op deze regel stelt het bevoegd gezag de ouders van de leerling niet in kennis van de aangifte indien het belang van de leerling zich daartegen verzet. In het geval dat het in kennis stellen van de ouders leidt tot een onveilige situatie thuis, bijvoorbeeld uitstoting of mishandeling van de leerling, kan het bevoegd gezag beslissen dat het belang van de leerling zich tegen het in kennis stellen van de ouders verzet. Het is van belang dat het bevoegd gezag hierin een zorgvuldige afweging maakt en deze beslissing zo nodig in samenspraak met de leerling en de vertrouwensinspecteur neemt.

Vijfde lid (WVO en WEC)

Vanaf het voortgezet onderwijs wordt het wenselijk geacht dat ook de leerling in kennis wordt gesteld wanneer er aangifte wordt gedaan van een seksueel misdrijf jegens die leerling. Als uitgangspunt wordt daarom geformuleerd dat ook de leerling wordt geïnformeerd. Aangezien het gaat om precaire situaties waarbij zorgvuldig handelen van groot belang is wordt hierbij een zekere mate van beoordelingsvrijheid aan het bevoegd gezag gelaten. Allereerst geldt de plicht tot in kennis stelling niet indien daartegen – naar het oordeel van het bevoegd gezag – overwegende bezwaren bestaan. Daarnaast is – in tegenstelling tot de informatieverplichting uit het vierde lid – niet verplicht gesteld dat de leerling onverwijld in kennis wordt gesteld. Daarmee wordt geborgd dat er een passend moment kan worden gevonden om de leerling te informeren.

Vijfde lid (WPO en WPO BES) / Zesde lid (WVO en WEC)

Met dit lid wordt geregeld dat de meldplicht voor personeelsleden ook van toepassing is op de externe vertrouwenspersoon. De interne vertrouwenspersoon is een personeelslid waardoor de meldplicht reeds van toepassing is. Om geen verschil te laten ontstaan tussen beide vertrouwenspersonen is de meldplicht ook van toepassing op de externe vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon heeft een geheimhoudingsplicht. Een uitzondering hierop is wanneer enig wettelijk voorschrift hem verplicht tot mededeling. De meldplicht is een dergelijk wettelijk voorschrift.

Meld-, overleg en aangifteplicht voor het mbo en hbo

Artikel VI, onderdeel A, artikel VII onderdeel A en artikel VIII, onderdeel A

Artikel 1.3.8 WEB, artikel 1.3.5 WEB BES en artikel 1.20 WHW

Zie voor de algemene toelichting de toelichting bij Artikel I, onderdeel B, artikel II, onderdeel B, artikel III, onderdeel B en artikel IV, onderdeel E onder ‘Meld-, overleg en aangifteplicht’.
Voor de Wet educatie en beroepsonderwijs is relevant dat het oude artikel 1.3.8 alleen betrekking had op studenten en vavo-studenten. Met deze wijziging wordt de doelgroep uitgebreid met deelnemers aan overige opleidingen educatie. Deelnemers zijn altijd meerderjarig en werden daarmee uitgesloten van de werking van het oude artikel. Met het vervallen van het onderscheid naar meerderjarigheid is het logisch om deze groep aan de werking van de meld-, overleg- en aangifteplicht toe te voegen. Dit geldt tevens voor artikel 1.3.5 van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES.

Verder kennen de Wet educatie en beroepsonderwijs en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek geen verplichting tot het aanstellen van een externe vertrouwenspersoon. Daarom is in de voorgestelde artikelen niet opgenomen dat de meldplicht voor het onderwijspersoneel tevens geldt voor de externe vertrouwenspersoon.

Zorgplicht veiligheid op school

Artikel I, onderdeel C, artikel II, onderdeel C, artikel III, onderdeel C en artikel IV, onderdeel F

Artikel 4c WPO, artikel 6a WPO BES, artikel 5a WEC en artikel 3.40 WVO 2020

Dit wetsvoorstel geeft op een aantal onderdelen een nadere inkleuring en verduidelijking aan de zorgplicht van het bevoegd gezag voor de veiligheid op school. Met dit artikel wordt enkele verplichtingen toegevoegd en wordt het artikel omtrent de zorgplicht op enkele punten geherformuleerd.

Eerste lid

Met de herformulering van het eerste lid wordt gelijk duidelijk gemaakt wat onder veiligheid moet worden verstaan. Het gaat om de sociale, psychisch en fysieke veiligheid op school. In het kader van deze zorgplicht moet het bevoegd gezag aan een aantal verplichtingen voldoen. Het gaat daarbij om het voeren van een veiligheidsbeleid, het monitoren van de veiligheid van leerlingen, het monitoren van de veiligheid van personeel (nieuw) en het beleggen van de coördinatie van het veiligheidsbeleid bij een personeelslid.
Er is voor gekozen om in een begripsbepaling op te nemen wat er verstaan wordt onder veiligheidsbeleid. De herformulering van onderdeel a is in lijn hiermee.
Met de herformulering van onderdeel b wordt wettelijk vastgelegd dat het uitgangspunt van de monitoringsverplichting is dat alle leerlingen die daartoe in staat zijn deel kunnen nemen aan de monitor. Om dit uitgangspunt te onderstrepen is de zinsnede 'met een instrument dat een actueel en representatief beeld geeft' komen te vervallen. Tevens is er voor gekozen om de term 'instrument' met deze wijziging te schrappen. Uit de vereisten die gesteld worden aan de monitor volgt al dat de monitoring enkel plaats kan vinden door middel van een (monitorings)instrument. De term 'instrument' is daarmee in de huidige tekst een onnodige toevoeging.
Met het toevoegen van de monitor voor onderwijspersoneel in onderdeel c wordt het bevoegd gezag daarnaast verplicht om naast de veiligheid van leerlingen ook de veiligheid van het onderwijspersoneel te monitoren. Deze verplichting vormt een uitwerking van de algemene zorgplicht die het bevoegd gezag heeft voor de veiligheid op school.
Het beleggen van de coördinatie van het veiligheidsbeleid bij een personeelslid, onderdeel d, is geen nieuwe taak, maar wordt met dit wetsvoorstel wel uitgebreid. Op dit moment is de verplichting beperkt tot het bij een personeelslid beleggen van coördinatie van het beleid in het kader van tegengaan van pesten. Dit wordt uitgebreid naar veiligheidsbeleid in het algemeen. Het beleid in het kader van het tegengaan van pesten valt hieronder.

Tweede lid

Met dit lid wordt een nieuwe verplichting geïntroduceerd voor het bevoegd gezag om het veiligheidsbeleid jaarlijks te evalueren en daarbij gebruik te maken van de verschillende informatiebronnen die beschikbaar zijn. Het gaat daarbij om de uitkomst van de monitor van de leerlingen en van het onderwijspersoneel, de registratie van de veiligheidsincidenten en het advies over het veiligheidsbeleid en het jaarverslag van de vertrouwenspersoon.

Derde lid

De resultaten van de monitor van de leerlingen worden aan de inspectie verzonden.

Vierde lid

De vereisten waaraan de monitor voor de leerlingen en de monitor voor het onderwijspersoneel moeten voldoen, worden verder uitgewerkt bij of krachtens amvb.
Er is voor gekozen om een nieuwe grondslag op te nemen om het mogelijk maken om regels te stellen ten aanzien van de verzending van de resultaten van de monitor van leerlingen aan de inspectie. Door het stellen van nadere regels aan de verzending van de monitor kan het toezicht van de inspectie effectiever en efficiënter worden ingericht. Dit betreft bijvoorbeeld de manier waarop of het format waarin deze resultaten bij de inspectie worden aangeleverd.

Meld- en registratieplicht (ernstige) veiligheidsincidenten

Artikel I, onderdeel D, artikel II, onderdeel D, artikel III, onderdeel D en artikel IV, onderdeel G

Dit onderdeel introduceert zowel een registratieplicht voor veiligheidsincidenten als een meldplicht voor ernstige veiligheidsincidenten. Daarbij wordt in de voorgestelde bepalingen een aantal incidenten omschreven die in ieder geval onder de registratie en de meldplicht vallen.

Registratieplicht veiligheidsincidenten

Artikel 4c1 WPO, artikel 6 WPO BES, artikel 5a1 WEC en artikel 3.40a WVO 2020

Eerste lid

Het bevoegd gezag dient veiligheidsincidenten te registreren die plaatsvinden onder zijn verantwoordelijkheid. Daarvan is in ieder geval sprake wanneer incidenten op school onder schooltijd plaatsvinden, maar bijvoorbeeld ook wanneer een incident gedurende een door de school georganiseerde

activiteit plaatsvindt. Daarnaast registreert het bevoegd gezag eveneens veiligheidsincidenten die ernstige gevolgen hebben voor de orde of veiligheid op school, ook wanneer deze niet onder zijn verantwoordelijkheid hebben plaatsgevonden. Gedacht kan worden aan een heftig geweldsincident tussen twee leerlingen buiten de school dat op school leidt tot onrust. De term veiligheidsincident moet naar normaal spraakgebruik worden begrepen, maar daaronder wordt in ieder geval verstaan een voorval waarbij een leerling, ouder of personeelslid sociale, fysieke of psychische schade oploopt dan wel dreigt op te lopen.

Tweede lid

In dit lid is vastgelegd welke incidenten in ieder geval kwalificeren als veiligheidsincident. Voor een aantal veiligheidsincidenten wordt hierna – waar nodig – in een toelichting voorzien. Voor de uitleg van de genoemde veiligheidsincidenten wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de betekenis die de genoemde incidenten naar normaal spraakgebruik hebben.

Van fysiek geweld met lichamelijk letsel tot gevolg is sprake als er door geweld schade aan het lichaam ontstaat. Bekende voorbeelden zijn situaties waarbij bloed zichtbaar is of een botbreuk ontstaat. Het lichamelijke letsel hoeft niet onmiddellijk op te treden of zichtbaar te zijn, maar kan ook op een later moment worden geconstateerd. Ook hoeft het lichamelijke letsel niet rechtstreeks door het geweld te worden veroorzaakt. Het kan bijvoorbeeld ook ontstaan doordat iemand als gevolg van het geweld ergens tegenaan valt.

Voor het registreren van seksuele intimidatie en seksueel misbruik kan worden aangesloten bij de meld- en overlegplicht. Voor de meld- en overlegplicht geldt echter dat er sprake moet zijn van ‘mogelijk seksuele intimidate of seksueel misbruik’, voor de registratieplicht moet duidelijk zijn dat dit zich daadwerkelijk heeft voorgedaan. Het is denkbaar dat het bevoegd gezag na overleg met de vertrouwensinspectie overgaat tot het al dan niet registreren van seksuele intimidatie of seksueel misbruik.

Van stelselmatige discriminatie is bijvoorbeeld sprake bij zich herhalende beledigende uitingen of uitsluiting naar aanleiding van een persoonskenmerk. In onderwijssituaties moet altijd ruimte bestaan om te leren van gemaakte fouten. Maar tegelijkertijd heeft het bevoegd gezag tot taak om de veilige schoolomgeving te waarborgen. Een enkele opmerking van discriminerende aard dient geadresseerd en besproken te worden zodat de betreffende leerling ervan kan leren, maar hoeft dan niet gelijk aanleiding te zijn voor registratie. Wanneer er echter herhaaldelijk sprake is van discriminerende uitlatingen moet dat als incident worden geregistreerd.

De categorie incidenten die is aangeduid als grove pesterijen bedoelt vooral pesterijen die geregistreerd moeten worden te onderscheiden van een plagende opmerking of een treiterij die slechts één keer voorkomt. Met grove pesterijen zijn heftige vormen van pesten bedoeld, zoals bijvoorbeeld het zwartmaken van een medeleerling op het internet, of zich voortzettende incidenten. Zoals stelselmatig vernederende uitlatingen of treiterijen die bewust, dus ook nadat de persoon daarop is aangesproken, worden herhaald en voortgezet.

Met de categorie diefstal wordt de categorie diefstal bedoeld die ook naar normaal spraakgebruik is aan te duiden als veiligheidsincident. Het gaat daarbij niet om het zonder toestemming meenemen van een pen of vellen papier maar om de diefstal van goederen met enige waarde. Denk bijvoorbeeld aan de diefstal van een telefoon of laptop.

Bezit van, handel in of gebruik van drugs of wapens moet ook worden geregistreerd. Of sprake is van drugs of wapens wordt beoordeeld naar normaal spraakgebruik. Medicijnen van een leerling zullen niet als drugs worden aangemerkt, terwijl bijvoorbeeld steekmessen evident geregistreerd dienen te worden als wapen.

Derde lid

De registratie van de veiligheidsincidenten vindt zoveel mogelijk plaats met het gebruik van standaard aanduidingen ten aanzien van de veiligheidsincidenten. Daarnaast wordt voorgeschreven welke aanduiding moet worden gebruikt voor de benoeming van de betrokkenen. Het gaat daarbij slechts om een categorisering naar ‘leerling’, ‘ouders’, ‘personeelslid’ of ‘derde’. De registratie heeft immers tot doel om het bevoegd gezag inzage te geven in welke veiligheidsincidenten regelmatig voorkomen op school en gaat niet om een registratie op het niveau van de leerling. Daarom is van belang dat de registratie zoveel mogelijk gestandaardiseerd plaatsvindt, zodat wordt gewaarborgd dat de verwerking van persoonsgegevens minimaal blijft.

Meldplicht ernstige veiligheidsincidenten

Artikel 4c2 WPO, artikel 6c WPO BES, artikel 5a2 WEC en artikel 3.40b WVO 2020

Eerste lid

Veiligheidsincidenten waarbij ernstige sociale, psychische of fysieke schade ontstaat voor een leerling, ouder of personeelslid dient het bevoegd gezag te melden bij de inspectie. Van ernstige sociale, psychische of fysieke schade is sprake als de schade langere tijd – bijvoorbeeld enkele maanden – aanhoudt. Daarbij kan het in navolging van de registratieplicht gaan om incidenten die onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag plaatsvinden, maar ook om incidenten die niet onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag plaatsvinden, maar wel invloed hebben op de orde en veiligheid in school.

Tweede lid

Om duidelijk te maken welke incidenten in ieder geval gemeld moeten worden, wordt in het tweede lid van de voorgestelde artikelen een aantal incidenten expliciet benoemd.
Het gaat daarbij allereerst om fysiek geweld of grove pesterijen met zwaar lichamelijk letsel of de dood tot gevolg. Een tragisch voorbeeld daarbij is de zelfdoding door een leerling als gevolg van pesten. Voor de inkleuring van zwaar lichamelijk letsel wordt aangesloten bij de betekenis die deze aanduiding in het strafrecht heeft. Daar wordt van zwaar lichamelijk letsel gesproken als er geen uitzicht is op volkomen genezing, als er voortdurende ongeschiktheid tot uitoefening van iemands ambts- of beroepsbezigheden optreedt, of als er een zwangerschap wordt afgebroken door het geweld. Daarnaast wordt het bezit van, de handel in of het gebruik van een vuurwapen in de school aangemerkt als ernstig veiligheidsincident. Aangenomen wordt dat het voorhanden zijn van een vuurwapen in de school in alle gevallen ernstige sociale, psychische of fysieke schade te veroorzaken gezien de grote inbreuk die dit heeft op de veiligheidsbeleving van anderen.

Derde lid

Het oogmerk van de meldplicht is om te waarborgen dat de inspectie zicht heeft op ernstige veiligheidsincidenten die op school plaatsvinden. Zij kunnen daarnaast, waar nodig en gewenst, het bevoegd gezag bijstaan met advies over mogelijke oplossingsrichtingen. Het is daarvoor in de meeste gevallen niet noodzakelijk dat daarvoor aan de inspectie persoonsgegevens van betrokkenen worden verstrekt. In het derde lid wordt daarom vastgelegd dat bij de melding zoveel mogelijk de aanduidingen gebruikt worden die ook gebruikt worden voor de registratie.

Vertrouwenspersoon en klachtenstelsel

Artikel I, onderdeel F en G, artikel II, onderdeel F, artikel III, onderdeel F en artikel IV, onderdeel D

Deze onderdelen regelen de vertrouwenspersoon en de klachtbehandeling. Uitgangspunt is dat een klager altijd zowel een interne klachtafhandelingsroute als een externe klachtafhandelingsroute geboden moet worden.

Vertrouwenspersoon

Artikel 14 WPO, artikel 17 WPO BES, artikel 23 WEC en artikel 3.35 WVO 2020

Eerste lid

Om de positie van de vertrouwenspersoon sterker te verankeren, bevat dit wetsvoorstel de verplichting voor het bevoegd gezag om voor alle scholen twee vertrouwenspersonen aan te stellen; een vertrouwenspersoon werkzaam op de school (interne vertrouwenspersoon) en een vertrouwenspersoon die niet werkzaam is op de school (externe vertrouwenspersoon).

Tweede lid

Met dit wetsvoorstel worden daarnaast de taken van de vertrouwenspersonen vastgelegd. Dit betreft ten eerste het opvangen, begeleiden en adviseren van leerlingen en personeelsleden. Hierbij kan de vertrouwenspersoon indien nodig ook doorverwijzen naar een hulpverlener (zowel binnen als buiten de school) of naar een professionele hulpverlenende instantie. Daarnaast is het een belangrijke taak van de vertrouwenspersoon om ouders, leerlingen en personeelsleden met een klacht bij te staan in de afhandeling van de klacht. Zo mogelijk kan de vertrouwenspersoon daarbij een bemiddelende

functie vervullen. Daarnaast kan de vertrouwenspersoon het bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd adviseren over het veiligheidsbeleid en de klachtafhandeling. Indien een dergelijk advies beschikbaar is dan moet het bevoegd gezag dat advies betrekken bij de evaluatie van het veiligheidsbeleid. De vertrouwenspersoon brengt jaarlijks verslag uit over de taken. Ook dit verslag dient betrokken te worden bij de evaluatie.

Derde lid

In dit lid wordt geregeld dat de interne vertrouwenspersoon ook fungeert als aanspreekpunt voor klachten over pesten en overige ongewenste omgangsvormen. Deze taak is in de huidige wettelijke bepalingen gekoppeld aan de coördinatie van het pestbeleid. Met dit wetsvoorstel worden deze twee taken duidelijk gescheiden en wordt het aanspreekpunt uitgebreid met andere ongewenste omgangsvormen.

Vierde, vijfde en zesde lid

Om de taken goed te kunnen vervullen is voor het bevoegd gezag de verplichting opgenomen om de interne en externe vertrouwenspersoon in staat te stellen de taken onafhankelijk, deskundig en zelfstandig te vervullen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het beschikbaar stellen van een ruimte binnen de school, maar ook het faciliteren van opleidingsmogelijkheden. Ook moet het bevoegd gezag ervoor zorgen dat de vertrouwenspersoon voldoende tijd heeft om de taken uit te voeren. Daarnaast wordt vastgelegd dat de interne vertrouwenspersoon niet worden benadeeld in zijn positie binnen de school als gevolg van de wijze waarop hij uitvoering geeft aan zijn taken als vertrouwenspersoon. Dit dient als waarborg voor de onafhankelijkheid van de vertrouwenspersoon bij zijn taakuitoefening en heeft betrekking op zowel formele als informele besluitvorming rondom de positie van de vertrouwenspersoon binnen de school. Het heeft daarmee zowel betrekking op mogelijke promoties of overplaatsingen als op klastoedeling, inroostering en taakbedeling. Tot slot wordt, in het kader van de onafhankelijkheid van de vertrouwenspersoon, voorgesteld te regelen dat zowel de interne als de externe vertrouwenspersoon geen deel mag uitmaken of hebben uitgemaakt in de vijf jaren voorafgaand aan de benoeming van het bevoegd gezag of de schoolleiding.

Zevende en achtste lid

Voor een goede taakuitoefening door de vertrouwenspersoon is het van belang dat de vertrouwenspersoon persoonsgegevens kan verwerken. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het bijhouden van aantekeningen over een specifieke casus. Niet bedoeld is dat er persoonsgegevens betrokken worden bij het op te stellen jaarverslag of adviezen aan het bevoegd gezag. De bevoegdheid tot het verwerken van persoonsgegevens is dan ook beperkt tot de ondersteunings- en adviestaken van de vertrouwenspersoon, opgenomen in het tweede lid, onderdeel a en b en het derde lid. Gezien de gevoelige persoonsgegevens waarmee de vertrouwenspersoon werkt is een geheimhoudingsplicht voor de vertrouwenspersoon opgenomen. Hiermee wordt gewaarborgd dat leerlingen, personeelsleden en ouders hun verhaal in vertrouwelijkheid kunnen delen. Er zijn enkele uitzonderingen op deze geheimhoudingsplicht opgenomen. Er zijn wettelijke plichten die verplichten tot mededeling. Bijvoorbeeld de meldplicht seksuele intimidatie en seksueel misbruik maar ook de aangifteplicht uit artikel 160 Wetboek van Strafvordering. Daarnaast kan uit de taak van de vertrouwenspersoon de noodzaak tot mededeling voortvloeien. Hierbij is niet per definitie ook noodzakelijk om persoonsgegevens te delen. Voor het adviseren van het bevoegd gezag kan het bijvoorbeeld noodzakelijk zijn dat de vertrouwenspersoon aangeeft hoeveel meldingen en in algemene zin van welke aard er binnen zijn gekomen bij de vertrouwenspersoon. Dit is, zolang het noodzakelijk is, een toegestane doorbreking van de geheimhoudingsplicht. Ook zijn er situaties waarin het belang van een leerling noodzaakt tot mededeling. Het is van belang dat de vertrouwenspersoon hierin een zorgvuldige afweging maakt. Alleen wanneer er echt geen andere mogelijkheid openstaat, mag de vertrouwenspersoon op grond van deze uitzondering mededeling doen. Dit kan bijvoorbeeld zo zijn indien de veiligheid of gezondheid van een leerling ernstig in gedrang is. Tot slot kan degene die de vertrouwenspersoon in vertrouwen heeft genomen altijd toestemming geven aan de vertrouwenspersoon om mededeling te doen.

Negende lid

Tot slot wordt geregeld dat de vertrouwenspersoon dient te beschikken over een zodanige deskundigheid en ervaring dat hij de functie van vertrouwenspersoon naar behoren kan vervullen, waarbij in het bijzonder het vertrouwelijke karakter van de functie wordt gewaarborgd. Het is de bedoeling dat het bevoegd gezag hierop let bij het aanwijzen van een vertrouwenspersoon.

Artikel 14a WPO, artikel 17a WPO BES, artikel 23a WEC en artikel 3.35a WVO 2020

In dit artikel wordt in het kader van de regeldruk geregeld dat kleine scholen, van minder dan 150 leerlingen, kunnen volstaan met een externe vertrouwenspersoon en dus geen interne vertrouwenspersoon hoeven aan te wijzen.

Klachtbehandeling door bevoegd gezag

Artikel 14b WPO, artikel 17b WPO BES, artikel 23b WEC en artikel 3.36 WVO 2020

Voor de interne klachtafhandeling kunnen klachten worden ingediend bij het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag zal een regeling moeten opstellen over de wijze waarop het klachten behandelt. Die regeling zal in ieder geval moeten ingaan op: de wijze waarop bij het bevoegd gezag een klacht kan worden ingediend; de procedure voor de behandeling van klachten door het bevoegd gezag; de termijn waarbinnen het bevoegd gezag op een klacht beslist. Voor het openbaar onderwijs geldt dat zij – als bestuursorgaan – zich bij de uitwerking van de klachtenregeling bewust dient te zijn van de verplichtingen die zij heeft op grond van titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht. In het bijzonder wordt gewezen op de in artikel 9:11 van de Algemene wet bestuursrecht vastgelegde termijn voor de afhandeling van de klacht.

Landelijke klachtencommissie

Artikel 14c WPO, artikel 23c WEC en artikel 3.36a WVO 2020

Eerste lid

Onze Minister krijgt de bevoegdheid tot het aanwijzen van rechtspersonen voor het in stand houden van de landelijke klachtencommissies. De Minister kan daarmee één of meerdere rechtspersonen aanwijzen voor deze taak, die dan elk kunnen worden aangewezen voor het in stand houden van één of meerdere landelijke klachtencommissies. In de rede ligt dat dat de Minister bij de aanwijzing specificeert welke klachtencommissies hij verwacht dat de aangewezen rechtspersoon in stand houdt.

Tweede lid

Vastgelegd wordt dat de bevoegdheid tot en de verantwoordelijkheid voor het benoemen van de leden van de klachtencommissie berust bij de door Onze Minister aangewezen rechtspersoon. De leden van de klachtencommissie vormen in gezamenlijkheid de klachtencommissie.

Derde en vierde lid

De klachtencommissie stelt haar werkwijze vast om ouders, leerlingen, scholen en andere betrokkenen meer informatie te verschaffen over de concrete werkwijze van die commissie. Hierbij wordt in ieder geval ingegaan op de wijze waarop bij de klachtencommissie een klacht kan worden ingediend en de procedure voor de behandeling van de klacht. Gedacht kan worden aan het noemen van de website door middel waarvan een klacht dient te worden ingediend. Onderdeel van de werkwijze kunnen ook voorschriften zijn die uit de wet of amvb voortvloeien, zoals bijvoorbeeld de termijnen voor behandeling van een klacht. Daarnaast dient de klachtencommissie jaarlijks een openbaar verslag uit te brengen over haar werkzaamheden. Daarmee is voor ouders, leerlingen, scholen en derden inzichtelijk op welke wijze de klachtencommissie invulling geeft aan haar taak.

Vijfde lid

Bij amvb worden nadere regels gesteld over de klachtencommissie, waaronder maar niet beperkt tot regels over de deskundigheid van leden en de wijze van behandeling van de klacht. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een bepaald kennisvereiste of dat een mondelinge behandeling onderdeel uitmaakt van de procedure.

Zesde en zevende lid

De Minister verstrekt een subsidie aan de aangewezen rechtspersonen voor het in stand houden van de klachtencommissies. De artikelen 4, 5, 9 en 10 van de Wet overige OCW-subsidies worden van overeenkomstige toepassing verklaard op de te verlenen subsidie. Het uitgangspunt is dat de landelijke klachtencommissies afdoende bekostigd worden. De benodigde middelen daarvoor zullen terug te vinden zijn in de subsidiebijlage bij de begroting van het departement. Indien er tussentijds nieuwe landelijke klachtencommissies worden aangewezen zal de Minister opnieuw een afweging maken ten aanzien van de verdeling van de beschikbare middelen. De in die bepalingen en de

daaronder hangende kaderregeling opgenomen voorwaarden over het verlenen, vaststellen, verantwoorden, en – indien van toepassing – ook het intrekken en terugvorderen van de subsidie, zijn van toepassing op de subsidie die op grond van het zevende lid wordt verstrekt aan de klachtencommissie. Daarmee wordt gewaarborgd dat de middelen efficiënt besteed zullen worden. De subsidieaanvraag die de landelijke klachtencommissies indienen op basis van de kaderregeling dient een activiteitenplan en een begroting te bevatten. De aanvraag zal op de gebruikelijke wijze door DUS-I en OCW financieel en inhoudelijk worden beoordeeld. Op grond van artikel 10 van de Wet overige OCW-subsidies kan de Minister bij besluit ambtenaren aanwijzen die toezicht houden op de aan de subsidieverstrekking gekoppelde verplichtingen.

Achtste en negende lid

Vastgelegd wordt dat de minister de rechtspersoon aanwijzingen van algemene aard kan geven over de wijze waarop de door de rechtspersoon in stand gehouden klachtencommissie invulling geeft aan de bij en krachtens de wet gestelde vereisten ten aanzien van de klachtencommissies. De minister kan geen aanwijzingen geven ten aanzien van de behandeling of beoordeling van een individuele klacht. Indien de door onze minister gegeven aanwijzing niet wordt opgevolgd of de rechtspersoon haar taak tot het in stand houden van de klachtencommissies ernstig verwaarloost dan kan de minister de aanwijzing van de rechtspersoon intrekken.

Klachtenprocedure landelijke klachtencommissie

Artikel 14d WPO, artikel 23d WEC en artikel 3.36b WVO 2020

Eerste lid

Elke school moet bij een landelijke klachtencommissie zijn aangesloten. Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid om verschillende scholen van het bevoegd gezag aan verschillende klachtencommissies te verbinden, bijvoorbeeld als dat gegeven de grondslag van school wenselijk is.

Tweede en derde lid

Klachten kunnen worden ingediend over gedragingen of beslissingen van het bevoegd gezag dan wel het nalaten van gedragingen of het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag. Ouders, leerlingen en personeelsleden kunnen altijd een klacht indienen bij de landelijke klachtencommissie waarbij hun school is aangesloten. Het is niet noodzakelijk dat zij daaraan voorafgaand al een klacht hebben ingediend bij het bevoegd gezag. Het derde lid betreft de ontvankelijkheid van de klacht. De klachtencommissie beslist binnen drie weken na indiening of de klacht in behandeling wordt genomen. In onderdeel a, b en c is limitatief opgesomd wanneer een klacht niet in behandeling wordt genomen. Daarvan kan sprake zijn als de klacht betrekking heeft op een onderwerp waarvoor een andere vorm van buitengerechtelijke geschilbeslechting open staat. Daarbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan de tijdelijke geschillencommissie toelating en verwijdering, maar ook de Landelijke Commissie van Beroep die op basis van de CAO in het onderwijs is ingesteld en bevoegd is te oordelen over een besluit van de werkgever over disciplinaire maatregelen. Uitgangspunt daarbij is dat als er over de genomen beslissingen nog een andere vorm van buitengerechtelijke geschilbeslechting openstaat deze voorziening voorliggend is. Daarnaast neemt de klachtencommissie een klacht niet in behandeling indien door de klager al eerder een klacht is ingediend over dezelfde gedraging of beslissing, tenzij daarvan naar het oordeel van de klachtencommissie redelijkerwijs van moet worden afgeweken. Tot slot wordt een klacht niet in behandeling genomen wanneer de gedraging of beslissing zich meer dan een jaar voor het indienen van de klacht heeft voorgedaan. Hiervan kan worden afgeweken indien de klachtencommissie oordeelt dat dat redelijkerwijs noodzakelijk is.

Vierde lid

Aan de behandeling en beoordeling van een klacht kan niet worden deelgenomen door een persoon die een relatie heeft tot de klager of degene tegen wie de klacht is gericht. Dit vormt een uitbreiding van de huidige bepaling in de sectorwetgeving ten aanzien van de onafhankelijkheid van de klachtencommissie. Met deze bepaling wordt gewaarborgd dat geen van de leden van de behandelend commissie een relatie hebben tot de klager of degene tegen wie de klacht is gericht. Dit omvat ook – maar is niet beperkt tot – een arbeidsrelatie of een opdrachtgever-opdrachtnemer overeenkomst. Een persoon die bijvoorbeeld op regelmatige basis door een bevoegd gezag in de hand wordt genomen voor interim-klussen kan geen onderdeel uitmaken van de behandelend commissie bij een klacht tegen dat bevoegd gezag. Ook wanneer de klacht gericht is tegen een werknemer van het bevoegd gezag, en niet tegen het bevoegd gezag als zodanig, dan staat deze bepaling er in principe aan in de weg dat een werknemer van dat bevoegd gezag onderdeel uitmaakt van de behandelend commissie. Via zijn relatie met het bevoegd gezag heeft hij immers ook een relatie tot zijn collega.

Vijfde en zesde lid

Gewaarborgd wordt dat zowel de klager als degene tegen wie de klacht is gericht het recht hebben om zich bij de behandeling van de klacht te laten bijstaan en gedurende de klacht in de gelegenheid worden gesteld om te worden gehoord. Voor zover niet anders bepaald bij amvb kan het horen zowel schriftelijk als mondeling plaatsvinden.

Oordeel landelijke klachtencommissie

Artikel 14e WPO, artikel 23e WEC en artikel 3.36c WVO 2020

Eerste en tweede lid

Vanaf het moment dat de beslissing is genomen om een klacht in behandeling te nemen, geeft de klachtencommissie binnen tien weken een oordeel over de gegrondheid van de klacht. Deze termijn van 10 weken kan verlengd worden indien zowel de klager als degene tegen wie de klacht is gericht daarmee instemmen. Hier kan bijvoorbeeld sprake van zijn indien eerst via mediation wordt geprobeerd om het geschil te beslechten.

Derde en vierde lid

Het oordeel van de klachtencommissie ziet op de gegrondheid van de klacht. Indien dat naar het oordeel van de klachtencommissie gewenst is kan zij bij haar oordeel aanbevelingen meegeven over de wijze waarop opvolging dient te worden gegeven aan haar oordeel door het bevoegd gezag. Zij kan daarbij een termijn stellen. De klachtencommissie zorgt ervoor dat het oordeel en de aanbevelingen, indien van toepassing, schriftelijk worden medegedeeld aan de klager, degene tegen wie de klacht is gericht en het bevoegd gezag.

Vijfde, zesde en zevende lid

Het oordeel van de klachtencommissie wordt in beginsel door het bevoegd gezag opgevolgd. Het bevoegd gezag wijkt alleen van het oordeel en de aanbevelingen af als daartoe dringende redenen aanwezig zijn. Daarvan kan bijvoorbeeld sprake zijn als na het oordeel van de klachtencommissie nieuwe feiten en omstandigheden bekend zijn geworden die, had de klachtencommissie die feiten en omstandigheden gekend, naar alle waarschijnlijkheid tot een ander oordeel hadden geleid of veranderde omstandigheden, bijvoorbeeld het vertrek van een leraar, de opvolging van het oordeel en de aanbevelingen feitelijk onmogelijk maken. Bij een gegrond oordeel moet het bevoegd gezag altijd binnen vier weken aan de klager en de klachtencommissie laten weten op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan het oordeel en de aanbevelingen. Indien de klachtencommissie vermoedt dat het bevoegd gezag zonder deugdelijke motivering het oordeel of de aanbevelingen niet opvolgt, of onvoldoende uitvoering geeft aan een eerdere toezegging dan doet de klachtencommissie, na overleg met de klager, daarvan melding aan de inspectie. De inspectie kan deze melding betrekken in haar toezicht.

Achtste lid

Bij de termijnen genoemd in het eerste en zesde lid worden schoolvakanties niet meegerekend.

Klachtencommissie BES

Artikel 17c, 17d en 17e WPO BES en artikel 11.39a WVO 2020

Voor de algemene toelichting op de inrichting van de klachtencommissies wordt verwezen naar de hierboven opgenomen toelichting bij de artikelen 14c, 14d en 14e WPO, de artikelen 23c, 23d en 23e WEC en de artikelen 3.36a, 3.36b en 3.36c WVO 2020. In het navolgende wordt toegelicht wat afwijkt. Wegens de schaalgrootte wordt voor Caribisch Nederland geen stelsel met verschillende privaatrechtelijk georganiseerde klachtencommissies in stand gehouden. Bij Onze Minister wordt daarom de verantwoordelijkheid belegd om zorg te dragen voor de instandhouding van een klachtencommissie voor Caribisch Nederland. In lijn daarmee zijn voor Caribisch Nederland dan ook de bepalingen ten aanzien van de toezichts- en verantwoordingsstructuur niet opgenomen. De minister kan daarin zelf voorzien door middel van de wijze waarop hij uitvoering geeft aan deze taak. De minister is niet verplicht om de klachtencommissie zelf in staat te houden, slechts om te waarborgen dat deze er is. In aansluiting hierop hoeven scholen in Caribisch Nederland zich ook niet aan te sluiten bij een klachtencommissie. Voor alle scholen in Caribisch Nederland is de Klachtencommissie BES de klachtencommissie.

Wet medezeggenschap op scholen

Artikel V

In de Wet medezeggenschap op scholen wordt vastgelegd dat het bevoegd gezag de evaluatie van het veiligheidsbeleid aan de medezeggenschapsraad verstrekt, met daarbij een overzicht van het aantal bij het bevoegd gezag ingediende klachten, het aantal meldingen dat het bevoegd gezag heeft gedaan van ernstige veiligheidsincidenten en het aantal keer dat er door het bevoegd gezag overleg is gevoerd met de vertrouwensinspecteur. Daarnaast wordt geregeld dat het bevoegd gezag de voorafgaande instemming van de medezeggenschapsraad behoeft voor elk door het bevoegd gezag te nemen besluit met betrekking tot de aanwijzing van een vertrouwenspersoon.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,